

AVATANGIISINUT PILERSAARUSIAQ

Avatangiisinut immikkoortoq avatangiisit innarlitsaaliorneqar-nissaannik Inatsisartut peqqussutaat nr. 12 ulloq 22. december 1988-imeersumi ilanngunneqarsimavoq, tamatumani silaan-naq, imeq, siku nunalu ilanngunneqarlutik.

Avatangiisit pillugit peqqussummi immikkoortut sisamat immik-koortinneqarput:

- o Imermik eqqakkanillu eqqaaneq
- o Ingerlassaqarfiit immikkut mingunnartut (kapitel-5)
- o Imeqarfinnik innarlitsaaliineq
- o Imarmik imermillu innarlitsaaliineq

Avatangiisit	Ingerlatsisut
Eqqaaneq:	
Imeq	Sanaartortitsiviit
Anartarfilerineq	Qas. kommune
Eqqaavilerineq	Qas. kommune
Eqqakkat ulorianartut	Qas. kommune
Kapitel-5 Ingerlassaqarfiit:	
Eqqaavik	Qas. kommune
Annanik eqqaavik	Qas. kommune
Qaartiterivik	Taarserartut
Assagarsuaq	Taarserartut
Raajalerivik	Royal Greenland
Innaallagissiorfik	Nukissiorfiit
Billileriffik	Namminersortut
Mittarfik	Grønlandsfly A/S
Imeqarfiit:	
Majuartaat	Sisorartartut QS-85
Tatsini angallanneq	(inuinnaat)
Imaq imerlu:	
Kuuffiit	Sanaartortitsiviit
Annanut eqqaavik	Qas. kommune
Eqaloqarfinni aalisarneq	(inuinnaat)

MILJØPLAN

Miljøområdet er reguleret af Landstingsforordning nummer 12 af 22. december 1988 om beskyttelse miljøet, herunder luft, vand, is og jord.

Miljøforordningen skelner generelt mellem fire miljøområder:

- o Bortskaffelse af spildevand og affald
- o Særligt forurenende virksomheder (kapitel-5)
- o Beskyttelse af drikkevandsressurcer
- o Beskyttelse af hav og ferskvand

Miljøområde	Driftsherre
Bortskaffelse:	
Spildevand	Sanaartortitsiviit
Natrenovation	Qas. kommune
Dagrenovation	Qas. kommune
Farligt affald	Qas. kommune
Kapitel-5 virksomheder:	
Dump	Qas. kommune
Natdump	Qas. kommune
Stenbrud	Skiftende bygherrer
Grusgrav	Skiftende bygherrer
Rejefabrik	Royal Greenland
Elværk	Nukissiorfiit
Autoværksted	Privat
Heliport	Grønlandsfly A/S
Drikkevandsressurcer:	
Skilift	Skiklub QS-85
Trafik på vandsøer	(private)
Hav og ferskvand:	
Spildevandsudledning	Sanaartortitsiviit
Natdump	Qas. kommune
Fritidsfiskeri ved ørredelve	(private)

INISSISIMANEQ

Imermik eqqakkanillu eqqaaneq

Erngup aqqutal Sanaartortitsivimmit isumagineqarput, 1993-illi ingerlanerani kommunemut tunniunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Qasigianguani illoqarfiup qeqqani ingerlassaqarfiit, inissiat quleriaat illullu sanileriaat kiisalu ilaqutariit ataasiakkaat illui 10-it missaat eqqakkanut kuuffeqartinneqarput, katillugit illoqarfimmi illut 45%-ii.

Iloqarfiup qeqqaniit kuuffissuup immikkoortua siullerleq Qaasiinami immamut naaneqartoq 60-ikkunni inissiaruallanut siullernut atatillugu pilersinneqarpoq. Kuuffiup tamatumaa nalaa ullumikkut nungullarsimavoq iluarsaanneqartariaqarlunilu.

Kuuffissuup sinnera Poul Hansensvej atuarlugu timersortarfiup tungaanut pitsaaneruvoq. Taamaattoq 80-ikkut naalerneranni TV-mut immiussinermi takuneqarsinnaavoq quppaqarlunilu itersineqartitertoq.

Illuni kuuffilersorneqangitsuni imeq nunap qaannaanut kuut-sinneqartarpoq. Pisariaqartitsineq naapertorlugu imeq eqqagaq aqquserngit inuinnaallu aqquataat atuarlugit kussinikkut kuuffeqartinneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Sanaartortitsiviit 1991/92-imi Poul Hansensvej-imiit Qaarsorasaat atuarlugit illoqarfiullu ilaata A8-ip kujutaatungaaticut STI-atuarfia avannaqquillugu illoqarfiup ilaani A6-imi illullassat sanileriaat tungaannut nutaamik kuuffissualiorsimapput.

Kuuffik taanna nutaaq Agfarlequtaani (illoqarfiup ilaa A8) kommunep kuuffillinissaanut periarfissiivoq. Atassusiinissaq aallarnisaataasumik titartarneqarsimavoq, atassusertinnissamulli soqutiginnittut naammassappata pilersaarusiaq aatsaat - immikkoortukkuutaarlugu - piviusunngortinneqassaaq.

1994-96-imi Sanaartortitsiviit illoqarfiup ilaani A3-mi illut-71-iniit Gl. Kirkevej atuarlugu illoqarfiup ilaani A10-mut illuliassat uiuleriaat tungaanut kuuffissualloqqissapput. Kuuffissuup Gl. Kirkevej-ip tallissutaaniit Qullissat Aqq.-nut ingerlatinneqassaaq.

Anartarfilerinerimi ingerlassaqarfiit illullu eqqakkanut kuuffeqangitsut pineqarput, ima paasillugu illut 55%-ii.

Aaqqissuussinermi spandit anartarfilerissutinut imaarneqartarput, taakkulu Qaasiinami imarmut annanut eqqaaviumut inginneqartarput. Illut 12-it tankinik imaartakkanik anartarfeqarput anartarfilerissutinut nammineq imaarsissutilinnik. Illoqarfimmi peqqinnissamik oqartussaasut aaqqissuussaq tamanna akueralugu nalunaarutigisimavaat, ilaatigut illut ataasiakkaat spanditik tigummiinnarmatigut.

STATUS

Bortskaffelse af spildevand og affald

Spildevandsafledningen varetages af Sanaartortitsiviit /Grønlands Byggevesen, men forventes i løbet af 1993 at overgå til kommunen.

Kloakeringen af Qasigianguit omfatter bymidtens institutioner, etageboliger og rækkehuse samt ca. 10 enfamiliehuse, ialt 45% af byens husstande.

Hovedkloakkens 1. etape fra bymidten til udløbet i havet ved Qaasiina blev etableret i forbindelse med opførelsen af de første boligblokke i 60'erne. I dag er denne del af kloakken nedslidt og en reovering er påkrævet.

Hovedkloakkens øvre afsnit langs Poul Hansensvej til idrætshallen er i noget bedre stand. En TV-optagelse fra slutningen af 80'erne viser dog en del revner og lunker.

I de ikke-kloakerede åbne boligområder udledes gråt spildevand på terræn. Overfladevand og gråt spildevand afledes i nødvendigt omfang gennem grøfter langs veje og stier.

Grønlands Byggevesen har i 1991/92 fremført en ny hovedkloak og vandledning fra Poul Hansensvej langs Qaarsorassaat og gennem den sydlige del af område A8 nord om STI-skolen til den nye rækkehusbebyggelse i område A6.

Den nye kloak åbner mulighed for en kommunal kloakering af Agfarlequta-området (område A8). Der er gennemført en indledende skitsering med fastlæggelse af hovedtracé, men projektet vil kun blive realiseret - evt. etapevist - såfremt tilslutningsinteressen er tilstrækkelig stor.

I perioden 1994-96 fremfører byggevesenet endnu en ny hovedkloak og vandledning fra Illut-71 bebyggelsen i område A3 langs Gl. Kirkevej til den planlagte kædehusbebyggelse i område A10. Hovedledningen fremføres til og med Gl. Kirkevejs forlængelse til Qullissat Aqq.

Natrenovationen omfatter ikke-kloakerede virksomheder og boliger, ialt ca. 55% af boligmassen.

Ordningen omfatter tømning af spande på et natrenovationskøretøj, der tipper latrinen i havet på natdumpen ved Qaasiina. Dog har 12 husstande slamtank med egen pumpe for tømning til natrenovationskøretøjet. Den lokale sundhedsmyndighed har erklæret sig godt tilfreds med ordningen, bl.a. fordi hver enkelt husstand til stadighed beholder sin egen spand.

Naak kuuffilersuineq ingerlanneqaraluartoq piffissap pilersaarusiortiusup naanerani illut ilarpassuinit anartarfilerinermik aaqjissuussineq atuutiinnassaaq.

Kommunalbestyrelsep Qaasiinami anartarfilerivimmik immap naqqanut imaarsisartussamik pilersitsinissamik kissaateqarnera aningaasalersuinissamik pilersaarummi pingaartinneqanngikkallarpoq.

Eqqakkat puuni pappiaqqani katersorneqartarput eqqaavimmullu 70-ikkunni Qaasiinamit maannakkut inigisaanut illoqarfiup avannaatungaani Qaarsorassaat naaneranut nuunneqartumut iginneqartarlutik.

Kisitsisit Nuummeersut tunngavigalugit illoqarfiup Innuttaasa 1600 ukiumut igittagaat 500 kg/innumut imaluunniit 850 tons/ukiumut missilliuunneqarput.

Eqqakkat ulorianartut 80-ikkut ingerlaneranni ajornartorsiutaaleriartorsimapput. Oliakoq eqqaavimmi nappartanut katersorneqartarpoq, ilaanneeriarlunilu seqquusartoqarsimanerata kingunerisaanik ernartarluni. Batterit kemikaliallu kommunep suliffeqarfiutaanut tamakkununga naleqqutinngeqisumut angingereeqisumullu tunniunneqarlutillu tassani toqqorsimaneqartarput.

Oliakunik ajornartorsiuteqarneq 1991-imi ikiorsiivigineqarpoq, Namminersorerullutik Oqartussat katersanik aallarussinissaq sulissutigimmassuk, eqqaavimmilu oliakunik uffarfimmi amaannartumi ikuallaasarnissaq akuersissutigillarlugu.

Ingerlassaqarfiit immikkut mingunnartut (kapitel-5)

Avatangiisinut peqqussummi ingerlassaqarfiit ingerlatsivillu pilersitsinermut annertuumilluunniit allanngortitsinermut atatillugu akuersissummik pisariaqartitsisut - kapitel-5 ingerlassaqarfinnik taaneqartartut - arlallit taaneqarput.

Ingerlassaqarfiit pioreersut akuersissuteqarfigineqartariaqanngillat. Ingerlassaqarfiit immikkut ittut, ingerlassaqarfiit *-inik nalunaaqutsikkatut taaneqartartut, illoqarfiup ilaanut pilersaarussiaq Ingerlassaqarfimmut aalajangersimasumut nunaminertamik immikkoortitsisoq tunngavigalugu akuersissuteqarani pilersinneqarsinnaapput allanngortinneqarsinnaallutilluunniit.

Qasigiannguani suli akuersissuteqartoqartariaqarsimannngillaq, ingerlassaqarfilli ingerlatsivillu arlallit avatangiisinut peqqussumtip kapitel 5-ianni taaneqarput:

* **Qaartiterineq** illoqarfiup ilaani E5-imi eqqaaviup eqqaani ingerlanneqartarpoq sanaartugassami pisariaqartitsineq naapertorlugu. Qaartiteriviup avinngarusimasumi inissisimanera pissutigalugu akornutaanngilaq. Aammattaaq immikkoortup ujaqqanik aserorterivimmik pilersitsinissaanut naleqquppoq, tamannalu illoqarfiup ilaata pilersaarusiorteqarnerani qulakkerneqarsinnaavoq.

På trods af kloakudbygningen vil natrenovationsordningen også efter planperiodens udløb omfatte en betragtelig del af den samlede boligmasse.

Kommunalbestyrelsens ønske om etablering af en egentlig natrenovationsanstalt ved Qaasiina med udpumpning under havoverfladen har foreløbigt ikke været prioriteret på investeringsplanen.

Dagrenovationen indsamles i papirssække og henkastes på dumpen, der i 1970'erne blev flyttet fra Qaasiina til sin nuværende placering nord for byen for enden af Qaarsorassaat.

På grundlag af erfaringstal fra Nuuk er den årlige affaldsmængde fra byens 1600 indbyggere skønnet til godt 500 kg/person eller ialt ca. 850 tons/år.

Farligt affald har op gennem 80'erne frembudt et voksende problem. Spildolie indsamles og placeres på dumpen i tromler, der af og til lækker som følge af skud. Batterier og kemikalier afleveres og opbevares på entreprenørpladsen, som ikke er velegnet hertil, og hvor pladsen iøvrigt er begrænset.

Spildolieproblemet blev i 1991 afhjulpet, idet hjemmestyret foranstaltede en udskibning af det samlede lager og samtidig gav midlertidig til-ladelse til løbende afbrænding af olien i åbne kar på dumpen.

Særligt forurenende virksomheder (kapitel-5)

Miljøforordningen anfører en række kategorier af virksomheder og anlæg, der kræver miljøgodkendelse i forbindelse med etablering eller væsentlig ændring - de såkaldte kapitel-5 virksomheder.

Eksisterende virksomheder kræver ikke godkendelse. Endvidere kan en særlig kategori, de såkaldt *-mærkede virksomheder, etableres eller ændres uden miljøgodkendelse på grundlag af en lokalplan, der udlægger det aktuelle område til en virksomhed af den pågældende art.

Der har endnu ikke været anledning til miljøgodkendelser i Qasigiannguit, men en lang række virksomheder og anlæg er omfattet af miljøforordningens kapitel 5:

* **Stenbrydning** foregår i område E5 ved dumpen i det omfang anlægsopgaver nødvendiggør dette. På grund af sin afsides beliggenhed giver stenbruddet ikke anledning til gener. Området vil endvidere være velegnet til etablering af et stenknuseri, hvilket kan sikres gennem en lokalplan for området.

* **Sloqqanik pilaavik** arsaattarfiup kujataatungaani illoqarfiup ilaani E9-miippoq, atortussat ("qinngunnguit" sioraat) sanaartornermut atorneqartussat naapertorlugit pilaasqartaluni. Immikkoortumi aaqqissuullugaasumik pilaasarnissaq illoqarfiup ilaanut pilersaarusiornikkut qulakkeerneqarsinnaavoq, illoqarfimmiilli Qaqqarsuup tungaanut isikkiviup takussunarnera pisutigalugu assagarsuup killilerneqarnissaa kommunalbestyrelsep kissaatigaa.

Tankeqarfik Quilimmi illoqarfiup ilaani E2-miittoq najugaqarfinniit avasissumi inissisimaveqarpoq. 1995-imi allilerinissamik pilersaarut akuersissuteqarfigineqartariaqassaaq.

Raajalerivik imermik perlukuarneqanngitsumik annertuumik umiarsualiviup qinnguanut eqqaavoq. Tamanna aasaanerani tipeqartarpoq takussaasumillu mingutsitsisarluni.

Eqqaavik illoqarfiup ilaani E5-miittoq avinngarusimasumi inissisimaveqarnini pissutigalugu qaqutikkuinnaq illoqarfimmu puttumik tipimillu akornusersuisarpoq. Eqqakkat sisoorsinnaanerat Qallu-mut ulorianartorsiutaassanngilaq. Eqqaavimmiit immamut ungasissuseq 300 meterit missaanniippoq.

Annanik eqqaavik illoqarfiup ilaani E3-miittoq aasaanerani piffissat ilaani inissianut qaninnerusunut B2-miittunut A2-miittunullu tipimik akornusersuisarpoq. Sikuunerani eqqakkat sukup qaavanut qaffakaasarpuk takussaasumillu mingutsitsisarlutik.

Innaallagissiorfik illoqarfiup ilaani E2-miittoq illoqarfimmi ingerlassaqarfiit nipilornersaraat. Illoqarfiup ilaani A1-imi inissiaqarfiusumut qanittumi inissisimaveqarnera illunut qaninnerpaanut taamaallaat 30 meterinik ungasissuseqarpoq taamaattoq najugaqartunit maalaarutigineqarsimanngilaq. Innaallagissiorfiup nunataani ooliakorsuit annertuut nappartaniitinnearput.

Mittarfik illoqarfiup ilaani E8-miittoq Qinngunnguani illoqarfiup avammut killinganiittoq immikkoortunut najugaqarfiusunut akornutaanngilaq. Tamanna aamma mikkiartortarnermut aallartarnermullu atuuppoq.

* **Bililileriffik** illoqarfiup ilaani B7-miittoq namminersortumik sannaviuvoq anginngitsaq. Illoqarfiup ilaanut A11-imut inissiaqarfiusumut mingutsitsisimanera akornusersuisimaneraluunniit paasineqarsimanngilaq.

Imeqarfinnik innarlitsaallineq

Illoqarfik raajalerivillu imermik pitsaalluinnartumik pilersorneqaannarnissamik pisariaqartitsilluinnarput. Taamaattumik nunap tunuani (nunap assiga 3) imeqarfiit angisoorujussuit mingutsinneqannginnissaat pingaaruteqarluinnarpoq. Immikkoortuq sammisassanit marlunnit maanna ulorianartorsiortinneqarpoq:

Majuartaat nuunneqarsinnaasoq: Sisorartartut peqatigiiffiat QS-85 1992-imi majuartaammik nuunneqarsinnaasumik pisisimavoq illoqarfiup killeqarfiata iluani sumiiffinni assigiinngitsuni, ilaatigut Qeqertalimmi sisorartarfiusumi unammuaarnernut naleqquttumi, imeqarfiulli iluaniittumi, inissisarsinnaanissaq siunertaralugu.

* **Grusgravning** foregår lejlighedsvis i område E9 syd for fodboldbanen, i det omfang materialet ("slette"-sand) kan anvendes til anlægsopgaver. En evt. fremtidig systematisk grusgravning i området kan i givet fald sikres gennem en lokalplan, men det er dog kommunalbestyrelsens ønske at begrænse grusgravens udstrækning, iden den skæmmer udsigten fra byen mod Qaqqarsuaq.

Tankanlægget i område E1 på Quilik /Spækholmen er beliggende i stor afstand fra beboede områder. Den planlagte udvidelse i 1995 vil kræve miljøgodkendelse.

Rejefabrikken udleder urensset organisk spildevand i store mængder til havnebugten. Dette giver i sommermånederne anledning til lugtgener og en synlig forurening af bugten.

Dumpen i område E5 giver på grund af sin af-sides placering kun sjældent anledning til røg- og lugtgener for byen. Evt. nedsivning er ikke til fare for reservevandsøen Qallu (vandsø 2). Afstanden fra dumpen til havet er ca. 300 meter.

Natdumpen i område E3 giver i perioder om sommeren lugtgener for de nærmest beliggende boliger i område B3 og A2. I islægperioden op-hober natrenovationen sig på havisen og giver anledning til en visuel forurening.

Elværket i område E2 er byens mest støjende virksomhed. Dets beliggenhed tæt på boligområde A1 med kun 30 meter til nærmeste bolig har dog ikke medført klager fra beboerne. På elværket areal opbevares store mængder spildolie i tromler.

Heliporten i område E8 er med sin perifere beliggenhed på Sletten ikke til gene for beboede områder. Dette gælder også ind- og udflyvningszonen.

* **Autoværkstedet** i område B7 er et mindre privat værksted. Der er ikke konstateret forurening eller gener for det nærliggende boligområde A11.

Beskyttelse af drikkevandsressurcer

Byen og rejefabrikken er dybt afhængige af en fortsat vandforsyning af høj kvalitet. det er derfor afgørende, at der ikke sker forurening af det meget store vandindvindingsområde i baglandet (kort 3). Området trues pt. af 2 aktiviteter:

Mobil skilift: Skiklubben QS-85 har i 1992 anskaffet en mobil skilift med henblik på opstilling forskellige steder i byzonen, bl.a. i skisportsområdet ved Qeqertalik, som er velegnet til stævner, men beliggende indenfor vandindvindingsområdet.

Qasigiannuguit kommuneat avatangiisinut peqqussummit immikkut akuersissummik naalakkørsuisunut qinnuteqarsimavoq, immikkullu akuersissut killeqarlunnartuq naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Suliag suli naammassineqanngilaq.

Qamuterallannik angallanneq: Qasigiannuguit tunuat taman-gajallunnarmi imeqarfiuvoq, kangimullu Kangersornermut qimussit aqquataata pingaaruteqarlunnartup imeqarfiit 6 aamma 7 aqquasaarpai, taamaalillunilu ukiukkut qamuterallannik amerlaqisunik angallaffigineqartarlutik.

Majuartaatissaq Qeqertalimmi pilersinneqassappat, imeqarfimmi 6-imi Qeqertalimmi qamuterallannik angallanneq malunnartumik annertuseriartussaassaaq.

Immamik imermillu innarlitsaallineq

Qasigiannuguit avataaniittup immap immikkoortortaasa ilai kuuffinnit eqqakkanik mingunnartunik ooliamillu mingutsitsinermi mingutsinneqarput. Imeq eqaloqarfinni eqqakkanik mingutsitsinikkut kilsalu imeqarfinni ooliamik mingutsitsivlusinnaasunit mingutsinneqarpoq.

Illoqarfiup innuttaasa 1600-t imeq annallu eqqagaat salinngit Qaasiinami imaanut iginneqartarput. Imaq itisoorujuvoq sarfarneralu pissutigalugu siammapallattarput.

Qeqertarsuup Tunua taamaallaat 10.000 missaannik innuttaqarpoq. Taamaattumik imap 10.000 km²-itut annertutigisup annertuumillu tinittarlunilu ulittartup sermersuarmillu imermik annertuumik akoorneqartup annikinnerpaamik mingutsinneqarnera naatsorsuutigineqarpoq, naak sikuiuitsumi avannarlermi avatangiiseq malussarissorujussuugaluartuq.

Raajalerivik anartarfinnit raajallu perlukuinik ukiumut 3.500 tonsinik annertussuseqartunik salinneqanngitsunik ruujorsuakku illukup kitaanut naaffeqartumut eqqaasarpoq. Umiarsualiviup qinnguani immap annikitsuinnarmik taarserarnerata kingunerissanik tamatuma piffissat ilaanni imaq mingutsittarpaa.

Sinerissamut qanittumi ooliamut suli upalugaarsarsimasoqanngilaq, nunali tamakkerlugu sanaartornissamik pilersaarusiame Qasigiannuguit immikkoortut tallimaattut inissisimavoq. Qaqugu upalugaarsarsimasoqalissanersoq ilisimaneqanngilaq.

Qasigiannuguit kommuneani eqaloqarfiiit kommunep ileqqoreq-qusaqarneratigut innarlitsaalliorneqarput, angallanneq, eqaloqarfinninneq eqaloqarfinnilu aalisarneq killilersimaarneqarluni. Taamaattoq aalisakkat aallaqqaammut aalisapiloornikkut ulorianartorsiortinneqarput.

Qasigiannuguit kommune har ansøgt landsstyret om dispensation fra miljøforordningen, og en dispensation kan forventes, men på særdeles restriktive vilkår. Sagen er endnu ikke afsluttet.

Snescootertrafik: Vandindvindingsområdet omfatter stort set hele Qasigiannuguit's bagland, og den vitale slædevej mod øst til Kangersuneq passerer hen over både vandsø 6 og 7, der således om vinteren trafikeres af et større antal snescootere.

Hvis den planlagte skilift ved Qeqertalik etableres, vil der ske en betragtelig forøgelse af snescootertrafikken på vandsø 6 og på selve Qeqertalik.

Beskyttelse af hav og ferskvand

I Qasigiannuguit påvirkes de omgivende havområder af spildevandsudledning med organisk affald samt af en evt. olieforurening. Ferskvandet påvirkes af affaldsforurening ved ørredelver samt af den omtalte mulighed for olieforurening i vandløbene.

Spildevand og natrenovation fra byens 1600 indbyggere ledes urensset i havet ved Qaasiina. Vanddybden er stor og fortynding sker hurtigt på grund af strømforholdene.

Hele Diskobugten belastes kun af ca. 10.000 indbyggere. Det 10.000 km² store havområde med stor tidevandsvariation og stor tilstrømning af ferskvand fra indlandsisen skønnes derfor at være udsat for en minimal belastning, selv i betragtning af det arktiske miljøes følsomhed.

Rejefabrikken leder urensset spildevand med toiletaffald og årligt 3.500 tons rejeaffald ud i havnebugten gennem en rørledning, der udmunder vest for Bryghusbugten. Dette overbelastet i perioder det lokale havmiljø som følge af den ringe vandudskiftning i havnebugten.

Et kystnært olieberedskab findes endnu ikke, men Qasigiannuguit indgår i 5. etape af den landsdækkende udbygningsplan. Terminen for beredskabets etablering er ukendt.

Ørredelvene i Qasigiannuguit kommune er beskyttet af en kommunal vedtægt, der regulerer færdsel, ophold og fiskeri ved elvene. Fiskebestanden er dog først og fremmest truet af overfiskning.

Killeqarfeqartitat immikkut ittut

Imeqarfik, nunap assiga 3: Imeqarfiup avataaniittut kuuit imeqarfimmu killeqarfittut aalajangiunneqarput.

Imissamaateqarfik Qallu, taseq 2: Imisaamaateqarfiup avataaniittut kuuit imeqarfimmu killeqarfittut aalajangiunneqarput.

Eqqaavik, illoqarfiup ilaa E5: Maannamut 50 meterinik killeqarfiusoq atuuppoq, killeqarfik eqqaavimmi avammut nakkaatitervimmiit naatsorsomeqarmat.

Annanut eqqaavik, illoqarfiup ilaani E3-mi: Kueraavimmiit 50 meterinik maannamut killeqarfiusoq atuuppoq.

Sanaartorfissaanngitsut allat angallannermut pilersaarusiamut pilersuinerullu pilersaarusiamut kiisalu nunap assiganut 11-imut innersuunneqarput.

INERIARTORNISSAMI ILIMAGISAT

Qasigiannuani avatangiisimik mingutsitsineq tamaat isigalugu annikitsuararsuuvooq, Kalaallit Nunaatali nuna tamakkerlugu inuiaqatigiinnut malinnaaleriartorneratigut nunallu takornariartitsivittut tuniniarneqarneratigut najukkami avatangiisip eqqarsaatigineqarnissaanut annertunerusumik piunasaqaateqartoqarnissaa illimanarlunnarpoq.

Taamaalilluni Kalaallit Nunaata siunissami takornariartitsiviuerneranut avatangiisip eqqarsaatigineqarnera unammillertuujuusaaq takornarissallu tungaanniit neriuutigisatuaassalluni. Taamatut ineriartorneq USA-miit Europamiillu isigineqalereerpoq.

Tamatununga atatillugu illoqarfiup iluata, masarloqarfiit eqaloqarfillu eqqiluitsuutinneqarnissaasa isumaliutigineqarnissaanut pissutissaqarpoq. Tamanna kommunep annertunerusumik sulissuteqarneratigut pissaaq, aammattaarli perorsaasut annertunerusumik suliniuteqarnerisigut pissalluni.

Kommunep pultasuutaasa eqqaanni eqqaavinnik containeriusunik inissiinissaq kiisalu illoqarfiup qeqqani eqqaaviliinissaq pillugu aalajangineq tamanna tunngavigalugu isigineqassaaq.

Tamatuma saniatigut pilersorneqarnerup isumannaallisarneqarnera nalinginnaasumik eqqarsaatigalugu Qeqertalimmi majuartaatitaarnissap nutaamik isumaliutigineqarnissaanut pissutissaqarpoq.

Avatangiisinut tunngasumik akuersissutit amerliartortut kiisalu avatangiisinut peqqussutip inatsimmik malitseqartinneqarnissamik siumut nalunaaruteqarnek siunissami Namminersornerullutik Oqartussat, kommunet ingerlassaqarfillu annertuumik aningaasaliissuteqarnerannik kinguneqarsinnaapput.

Klausulerede zoner

Vandindvindingsområdet, kort 3: Spærrezone er fastsat som vandoplandsgrænsen.

Reservevandsøen Qallu, vandsø 2: Spærrezone er fastsat som vandoplandsgrænsen.

Dumpen, område E5: Hidtil gældende spærrezone på 50 meter opretholdes, idet grænsen regnes fra uddøzningskanten over hele dennes længde.

Natdumpen, område E3: Hidtil gældende spærrezone på 50 meter omkring tipladsen opretholdes.

For øvrige klausulerede zoner henvises til trafikplanen og forsyningsplanen samt kort 11.

UDVIKLINGSTENDENSER

Den lokale forurening af miljøet er globalt set minimal, men med Grønlands stadig større deltagelse i det internationale samfund og landets markedsføring som turistmål vil der med sikkerhed fremover blive stillet større krav til det lokale miljøhensyn.

Miljøhensynet vil således blive en konkurrenceparameter for Grønlands fremtid som turistmål og ganske enkelt en forventning fra turisternes side. Denne udvikling ses allerede i USA og Europa.

I denne forbindelse er der grund til at fokusere på den offentlige renholdelse af både byområdet, randområderne og ørredelvne. Dette gælder en større kommunal aktivitet på området, men også en større pædagogisk indsats.

Beslutningen om at opstille affaldscontainere ved de kommunale pontonbroer og affaldskurve i bymidten skal ses i lyset heraf.

Ud fra et alment hensyn til forsyningsikkerheden er der desuden grund til at tage den mobile skilift ved Qeqertalik op til fornyet overvejelse.

Et voksende antal miljøgodkendelser og en bebudet følgelovgivning til miljøforordningen kan forventes fremover at give anledning til betydelige investeringer for både hjemmestyre, kommuner og virksomheder.

Qasigianguani tankeqarfimmik 1995-imi allilerinissaq, nutaa-mik innaallagissiorfillorsinnaaneq, eqqakkanut ikuallaasarfillorsinnaaneq, annanut eqqaavilorsinnaaneq kiisalu aalisakkanik tunisassiorfimmik allilerinissaq avatangiisinut tunngatillugu akuersissuteqarfigineqartariaqassapput.

Akerlianik aaqjissuulluakkamik ujaqqanik qaarterineq, ujaqqanik aserorterineq sioqqanillu assaaneq illoqarfiup ilaanut pilersaarusiakkut aaqjinnegarsinnaavoq.

Poortuutissanik atuinerup annikilliarturnerata, aningaasaqarni-arnikkut nakkariartornerup innuttaasullu amerliartorusaarnerisa ersersippaat, Qasigianguani eqqagaasartut amerlassusaat piffissami pilersaarusiorfusumi amerliartussanngitsut.

Taamaattumik avatangiisit eqqarsaatigalugit eqqakkanik ikuallaasarfillornissaq aalajangiunneqarunnangilaq, illoqarfiulli ilaani E4-mi eqqaaviup eqqaani innaallagissiorfillortoqassagaluarpat tassunga atasumik eqqakkanik ikuallaasarnissaq piviusunngortinneqarsinnaassaaq.

Eqqakkat ulorianartut amerliartornissaat siumut isigeriissallugu ajornakusoopq, qanorluunniit pisoqassagaluarpat piffissap pilersaarusiorfusup ingerlanerani kommunep suliffeqarfiutaa tigooraavittut ingerlaannarsinnaangilaq.

Eqqakkat ulorianartut suliarineqartarnerisa 90-ikkut ingerlaneranni killiliinerusumik aaqqilvigineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, ilaatigut eqqakkanut toqunartunut ungaluliornissamik piumasaqarnikkut. Taamaattoqassappat taanna eqqaavimmut isaariap saamiata tungaani pilersinneqarsinnaavoq.

Avatangiisinut peqqussummi kommunet avatangiisinik nakkutiliisuunissaannik aalajangersakkamut tunngatillugu aalajangersimasumik suleriaaseqalernissaq suli aallartinneqarsimangilaq. Tamanna kommunenut amerlanernut atuuppoq.

Nakkutiliinermi suliassat aalajangersimasut inatsisiliassatut siumut nalunaarutigineqartumi ersarissarneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, avatangiisinullu akuersissutini tunnilunneqartuni aalajangersimasunik piumasaqaateqarfiusumi aalajangersarneqartassapput.

Eqqakkat kuuffiisa allilorneqarnissaannik pilersaarutip siunissami inissiallissani inimik attartornermi akiliutaasartussat sunniuteqarfigissavai (takuuk inissianut pilersaarusiaq). Kiisalu aningaasatigut nalinginnaasumik nakkariartorneq pissutigalugu eqqakkat kuuffiannut atassusertinnissamik soqutiginnittut amerlasoorsuunissaat naatsorsuutigineqarsinnaangilaq.

Kuuffissuup pisoqaassusaa eqqarsaatigalugu Qasigianguit kommuneata 1993-ip ingerlanerani kuuffinnik tigusinissaannik naatsorsuutigineqartoq qularnangilluinnartumik ingerlatsinermi annertoorujussuarmik aningaasartuuteqarfiusaaq, taaneqareersutulli ataatsimoortumik tapiissutaasartussat amerlassusissaat suli ilisimaneqanngilaq.

Taamaalliluni avatangiisit pillugit siunissami ingerlatsinermi aningaasaqarniarnerup qanoq isikkoqarnissaa nalorninarluinnarpoq.

I Qasigianguit vil udvidelsen af tankanlægget i 1995, et evt. nyt kraft/varmeværk, en evt. forbrændingsanstalt, en evt. natrenovationsanstalt samt en evt. udvidelse af fiskeproduktionen udløse miljøgodkendelser.

Derimod vil en evt. systematisk stenbrydning, stenkusning og grusgravning kunne reguleres via lokalplanlægningen.

Den generelle reduktion i emballageforbruget, den økonomiske afmatning og det svagt stigende befolkningstal antyder, at den samlede affaldsmængde i Qasigianguit ikke vil stige i planperioden.

Opførelse af et forbrændingsanlæg vil derfor næppe blive dikteret af miljøhensyn, men affaldsforbrænding kan blive aktuelt i tilknytning til placering af et evt. nyt kraft/varmeværk i område E4 tæt ved dumpen.

Det er vanskeligere at forudse udviklingen for farligt affald, men under alle omstændigheder kan entreprenørpladsen ikke fortsætte som modtagestation gennem hele planperioden.

Håndteringen af farligt affald ventes generelt at blive mere restriktivt reguleret i løbet af 90'erne, bl.a. med krav om etablering af en indhegnet gift-dump. Denne kan i givet fald etableres umiddelbart til venstre for indkørslen til dumpen.

Der endnu ikke etableret en fast praksis omkring det i miljøforordningen stadfæstede kommunale miljøtilsyn. Denne situation er karakteristisk for de fleste kommuner.

Tilsynets konkrete opgaver forventes nærmere specificeret i den bebudede følgelovgivning og vil blive yderligere fastlagt i den takt, der udstedes miljøgodkendelser med konkrete vilkår for udledning mv.

Den planlagte udbygning af kloakforsyningen vil påvirke huslejeniveauet i det fremtidige boligbyggeri (se boligplanen). Endvidere kan der næppe påregnes et stort antal frivillige kloaktilslutninger på grund af den generelle økonomiske afmatning.

I betragtning af hovedkloakkens alder vil Qasigianguit kommunes forventede overtagelse af kloakområdet i løbet af 1993 med sikkerhed blive forbundet med meget store driftsudgifter, men som nævnt er størrelsen af det medfølgende bloktilskud endnu ukendt.

Alt ialt hersker der således en betydelig usikkerhed omkring den fremtidige driftsøkonomi på miljøområdet.

MILJØPLAN

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
Kloakering	Kloakering af område A8 Tilslutningsafgifter												1.200	1.000 -550
	Ialt kloakering		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200	450
Miljøanlæg	Affaldscontainere D1/B2 Indhegnet giftdump E5 Naturrenovationsanstalt E3 Forbrændingsanstalt E4			50					500	300				Ønske Ønske
	Ialt miljøanlæg		0	0	0	50	0	0	0	500	300	0	0	0
IALT	KOMMUNEN		0	0	0	50	0	0	0	500	300	0	1.200	450
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	Vand/kloak område A6 Vand/kloak område A10		2.800		4.200	2.500	3.300	--> incl. forlængelse af Gl.Kirkevej, se trafikplan						
	Ialt finanslov 93		2.800	0	4.200	2.500	3.300							
ønsker til finanslov 94	Renovering hovedkloak						15.000							
	Ialt anlægsønsker				0	0	15.000	0	0	0	0	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET		2.800	0	4.200	2.500	18.300	0	0	0	0	0	0	0
Bemærkning:			<p>Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.</p> <p>Tilslutningsafgifter for vand og kloak i område A8 indkommer tidsmæssigt forskudt i forhold til anlægsudgiften.</p>											

AVATANGIISIT PILLUGIT ANGUNIAKKAT

Kommunalbestyrelsep avatangiisit pillugit makku aalajangersimasumik anguniagassatut isumaqatigiissutigisimavaat:

- kuuffissuup pisoqaanersaa 90-ikkut naatinnagit iluarsaan-neqarnissaa
- inissiaqarfiusuni piffissami pilersaarusiortiusumi kuuffeqarnissamik naatsorsuutigineqarsinnaanngitsuni tankinik imaartakkanik pilersorneqarnissaa nukingisaarutigineqassaaq nunap qaanginaanut eqqaanerup killilersimaarneqarnissaa siunertaralugu
- illoqarfiup iluata, masarloqarfiit eqaloqarfillu pisortatigoortumik eqqiluisaartinneqarnerat ingerlaavartumik pitsann-gorsarneqassaaq Qasigiannugit illoqarfittut eqqiluutsut illoqarfiulernissaa siunertaralugu, minnerunngitsumik takor-nariartitsineq eqqarsaatigalugu
- illoqarfimmi niuernermet atasumik sioqqanik assaasarne-rup, ujaqqanik qaartiterisarnerup aserorterinerullu aallartin-neqarnissaa nukingisaarutigineqassaaq, tamatumunnga atatillugu avatangiisip eqqarsaatigineqarnera illoqarfiup ilaanut pilersaarusiornikkut aaqqiivigineqassamat
- umiarsualiviup qinnguata annertuumik mingutsinneqarnera Royal Greenland-ip kuuffiata tallineratigut piaartumik an-nikillisinneqassaaq.
- eqqakkat ulorianartut isumannaatsumik sulliarineqartarnis-saat avatangiisinit peqqussutit inatsisitassaa naapertorlu-gu piffissami pilersaarusiortiusup iluani aningaasalersuinis-samik pilersaarusiarni akuerineqassaaq

Kuuffeqarnerup allilerneqarnissaanut tunngatillugu siunissamat isumaliutit pillugit immikkoortoq innersuunneqarpoq.

ILIUSSISSAMIK PILERSAARUT

Pisortatigoortumik eqqiluisaarneq 1992 aallarnerfigalugu aningaasatigut pilersaarusiarni pingaartinneqalerpoq.

Eqqaavilit containeriusut eqqaavillu kommunep puttasuutaa-sa eqqaanni illoqarfiullu qeqqani kommunep 1995-imi anin-gaasalersuinissamik pilersaarusiarni ilanngunneqarput.

Illoqarfiup ilaata A8-p kuuffilersorneqarnissaa ukioq 2004-05-imi ingerlanneqartussatut kommunep aningaasalersuinis-samik pilersaarusiarni ilanngunneqarallarpoq.

Toqunartunut eqqaavimmik ungalulersuulnissaaq illoqarfiup i-laani E5-imi ukiuni 2001-02-mi pilersinneqartussatut kommunep aningaasalersuinissamik pilersaarusiarni ilanngunneqarallarpoq.

Illoqarfiup ilaata A6-ip imermut eqqakkanullu kuuffilersor-neqarnissaa Namm. Oqartussat 1991-92-imi aningaasalersuinissamik pilersaarusiarni ilanngunneqarpoq.

MILJØPOLITISK MÅLSÆTNING

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende kon-krete mål på miljøområdet:

- hovedkloakkens ældste afsnit skal renoveres inden udgangen af 90'erne.
- i boligområder, der ikke kan påregne kloak-forsyning i planperioden, skal installering af slamtanke fremmes med henblik på at begræn-se udledningen af gråt spildevand på terræn
- den offentlige renholdelse af byområder, rand-områder og ørredelve skal løbende forbedres med henblik på at lancere Qasigiannugit som en ren kommune, ikke mindst i turist-øjemed
- iværksættelse af en kommerciel lokal grus-gravning, stenbrydning og stenkusning skal fremmes, idet de hermed forbundne miljøhøen-syn reguleres gennem lokalplanlægningen
- den omfattende forurening af havnebugten skal snarest reduceres gennem en forlængelse af Royal Greenlands spildevandsledning
- en forsvarlig håndtering af farligt affald skal indenfor planperioden tilgodeses på investe-ringsplanen i overensstemmelse med den for-ventede følge Lovgivning til miljøforordningen

Vedr. udbygning af kloakforsyningen henvises til afsnittet fremtidige overvejelser.

HANDLINGSPLAN

Den offentlige renholdelse er fra og med 1992 budgetmæssigt opprioriteret.

Affaldscontainere og affaldskurve henholdsvis ved de kommunale pontonbroer og i bymidten er optaget på kommunens investeringsplan i 1995.

Kloakering af område A8 er foreløbigt optaget på kommunens investeringsplan til gennemførelse i år 2004-05.

En indhegnet giftdump i område E5 er foreløbigt optaget på kommunens investeringsplan til eta-blering i årene 2001-02.

Vand- og kloakledning til område A6 er opta-get på hjemmestyrets investeringsplan i 1991-92.

Illoqarfiup ilaata A10-p imermut eqqakkanullu kuuffiler-sorneqarnissaa Namm. Oqartussat 1994-96-imi aningaasalersuinissamik pilersaarusiaanni ilanngunneqarpoq.

Kuuffissuup iluarsaanneqarnissaa sanaartugassatut kissaati-tut 1991-ip naalernerani Namm. Oqartussanut nalunaarutigineqarpoq 1996-imi suliarineqarnissaa siunertaralugu

Kommunep kuuffinnik tigusinissaanut atatillugu iliuusissatut pilersaarusiame allannguutissat piareersimaffigineqarput.

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT ANINGAASATIGULLU PILERSAARUT

Aningaasalersuinissamik pilersaarut qulaani takuneqarsinnaavoq. Aammattaaq immikkoortunut pilersaarutit quilut kingorna-niitooq immikkoortoq innersuunneqarpoq.

ILLOQARFIUP IMMIKKOORTORTALERSORNE-QARNERANUT TUNNGASUT

Eqqaaviup avinngarusimasumi inissisimanagera piffissami pilersaarusiortiusumi illoqarfiup alliarorfissaatut naatsorsuutigineqartumut akornutaanngilaq. Piffissap pilersaarusiortiusup kingorna illoqarfik annertunerusumik alliarutussagaluarpas eqqaavik ajornanngitsumik avannamut kimmut nuunneqarsinnaassaaq.

Annanut eqqaaviup ungasinnerusooq isigalugu illoqarfiup avannaanut nuunneqarnissaa kissaatigineqarpoq, illoqarfimmi illi ungasinnerulernerata kingunerisaanik ingerlatsinermi aningaasartuuteqarnerulerneramik tamanna kinguneqassaaq.

Qasigiannuani kapitel-5 naapertorlugu ingerlassaqarfiit ingerlatsivillu pioreersut sananeqarsinnaasullu illoqarfimmi akornutaavallaanngitsumik inissisimapput.

Maanngaanniit ilanngunneqanngillat innaallagissiorfiusooq, 90-ikkut qiteqqunneranni innaallagissiorfimmik nutaamik taarserneqarsinnaasooq, kiisalu kommunep suliffeqarfiutaa, maanna eqqakkanik ulorianartunik tigooraavusooq qanorluunniit pisoqaraluarpat piffissap pilersaarusiortiusup ingerlanerani taamaatinneqartussaapput.

Vand- og kloakledning til område A10 er optaget på hjemmestyrets investeringsplan i 1994-96.

Renovering hovedkloakken blev ultimo 1991 indmeldt som anlægsønske til hjemmestyret med henblik på gennemførelse i 1996.

Der tages i handlingsplanen forbehold for ændringer i forbindelse med kommunens overtagelse af kloakområdet.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår på side 75. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Dumpens afsides placering frembyder ingen hindringer for den forventede byudvikling i planperioden. I tilfælde af en evt. større byudvikling mod nord efter planperioden vil dumpen uden problemer kunne flyttes mod nordvest.

En flytning af natdumpen til en placering nord for byen er på længere sigt ønskelig, men dette vil medføre større driftsudgifter som følge af forøget kørselsafstand fra byområdet.

Eksisterende og eventuelle fremtidige kapitel-5 virksomheder og -anlæg i Qasigiannugit er generelt perifert placeret i bybilledet.

Undtaget herfra er det eksisterende elværk, der evt. afløses af et nyt kraftvarmeværk i midten af 90'erne, samt entreprenørpladsen, hvis nuværende status som modtagestation for farligt affald under alle omstændigheder vil blive ophævet i løbet af planperioden.

SIUNISSAMUT ISUMALIUTIT

Kuuffiit allillerneqarnissaannik pilersaarut Qasigianniguit kommuneata kuuffeqarfiit Kalaallit Nunaanni Sanaartortitsivimmiit 1993-íp ingerlanerani tigoriarpagit nutaamik isummerfigineqarumaarpoq, ilaatigut ingerlatsinerimi aningaasartuutaaju-maartussat eqqarsaatigalugit ilaatigullu inissianik sanaartugasani inimik attartornermi akiliummut oqimaaqutaasussat eqqarsaatigalugit. Aammattaaq takuuk inissianut pilersaarusiaq.

Pitsaanerusumik anartarfilerlernerik aaqqissuussineq, tamatumani annanut eqqaavimmik pilersitsinissaq ilanngullugu, piffissap pilersaarutorfiusup naalernerani piviusunngortitsin-naanissaq siunertaralugu Ingerlaavartumik isummerfigineqar-tassapput.

Imeqarfimmi angallaneq Qeqertalimmi majuartaammik nuu-
nneqarsinnaasumik inissiinissamut immikkut akuersissummi atugassarititaasut pillugit Namminersornerullutik Oqartussat avatangiisinut immikkoortotaqarfiannik attaveqarfigeqatigiin-nikkut nutaamik isummerfigineqassaaq.

Eqqakkanik ulorianartunik tigusinermit atatillugu aallarussi-nissamut akiliutissamik akililsitsinissaq amerlassusaannut naleqqiullugu ingerlaavartumik isummerfigineqartassaaq.

KNI pilersulsutut ooliakunik tigooraasuujutiginissaa naleqqut-tuussaaq, KNI isumannaatsumik sulinissaminut sulisussaqarlu-nilu inissaqartitsimmat. Eqqakkanik ulorianartunik niuertumut /tunisassortumut utertitsisarnissaq pillugu periaaseqarneq Eu-ropami USA-milu maanna pissusinngoriartoqqilerput.

Innaallagissiorfittaarsinnaanermut atatillugu eqqakkanik ikual-laasarnissaq Nukissiorfinnik oqaloqateqarnikkut isummerfigi-neqarumaarpoq.

Eqqakkat ukiumut 850 tonsinik amerlassuseqartarnissaannik missigersersuussat oolia ukiumut 250-300.000-inik naleqartoq atortassavaat. Tamatumani nerisassiornermit eqqakkat, poor-tuutikut, sanaartornermit eqqakkat ooliakullu ilanngunneqarput, taakkunungali raajat perlukulinik, Qasigianniguit siunissami tunisassiorneq apeqqutaatillugu, 3.500 tons tikillugu CO₂-neu-tral-imik ikuallaasarsinnaanissaq ilanngunneqarpoq.

Innaallagissiornermut atatillugu eqqakkanik ikuallaasarnissami soorunami taakku ataatsimoortinneqarnissaat siunertarineqar-poq. Tamatumani illoqarfiup ilaani E4-mi eqqaaviup eqqaani inissiinissaq isumaqatigiilluni toqqarneqarpoq, illoqarfiullu ilaani E9-mi naatitsiveqqami imermik kissalaartumik atuinissaaneq tassani aamma periarfissaassaaq.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Den planlagte udbygning af kloakforsyningen vil blive taget op til fornyet overvejelse, når Qasi-gianniguit kommune antagelig i løbet af 1993 overtager kloakområdet fra Grønlands Bygge-væsen, dels af hensyn til de afledte driftsudgifter og dels af hensyn til huslejetrykket i det fremtidige boligbyggeri. Se også boligplanen.

En bedre natrenovationsordning, herunder op-førelse af en egentlig natrenovationsanstalt vil løbende blive overvejet med henblik på eventuel realisering sidst i planperioden.

Trafikbelastningen af vandindvindingsområdet vil blive taget op til fornyet overvejelse under kor-respondancen med hjemmestyrets miljøforvaltning omkring vilkårene for en dispensation til opstilling af den mobile skilift ved Qeqertalik.

Opkrævning af et bortskaffelsesgebyr i forbin-delse med modtagning af farligt affald vil løbende blive overvejet i forhold til de fremtidige mængder.

Det vil evt. være hensigtsmæssigt, at KNI som leverandør samtidig er modtager spildolie, idet KNI både har mandskab og faciliteter til en for-svarlig håndtering. Princippet om returnering af farligt affald til forhandler /producent vinder pt. stærkt frem i Europa og USA.

Affaldsforbrænding i forbindelse med et evt. nyt kraft/varmeværk vil blive overvejet i en dialog med Nukissiorfiit.

De skønnede affaldsmængder på 850 tons/år for-trænger olie til en værdi af 250-350.000 kr/år. Heri er medregnet husholdningsaffald, emballage, bygningsaffald og spildolie, men dertil kommer muligheden for en CO₂-neutral afbrænding af op til 3.500 tons rejeaffald, afhængigt af den frem-tidige produktion i Qasigianniguit. Dette vil sam-tidig reducere forureningen af havnebugten.

Affaldsforbrænding som led i en kraft/varme-produktion forudsætter naturligvis at de to funk-tioner samlokaliseres. Dette peger entydigt på en placering i område E4 tæt ved dumpen, hvilket samtidig muliggør anvendelse af lavtemperatur kølevand i et mindre gartneri i område E9.

PILERSORNEQARNERMUT PILERSAARUSIAQ

Pilersuviit makku pilersaarusiortfigineqarput:

Suuneri	Sullissisut
Imerk pilersuineq	Nukissiorfiit
Inaallagissamik pilersuineq	Nukissiorfiit
Klassaanermik pilersuineq	Nukissiorfiit *)
Oliamik pilersuineq	KNI
Silaannakkut attaveqatit	Tele/Attaveqaatit

*) illoqarfiup qeqqaniittuinnarnut

FORSYNINGSPLAN

Planen omfatter følgende forsyningsområder:

Forsyningsområde	Forsyningsvæsen
Vandforsyning	Nukissiorfiit
Elforsyning	Nukissiorfiit
Varmeforsyning	Nukissiorfiit *)
Oieforsyning	KNI
Telekommunikation	TELE

*) kun i bymidten.

MANNAKKUT PISSUTSIT IMAAPPUT

Qasigianguani pilersuinerneqarnermut tunngasunik porsaaneg illoqarfiup alliarnera ilutigalugu ingerlanneqarsimavoq, taamaalilluni 60-ikkunni aningaasaliisoqarnerpaasimalluni. Pilersuinerneqarnermut attuumassuteqartut arallit 90-ikkut ingerlaneranni iluar-saanneqartariaqarlutillu nutaanik sanaartorfiusariaqassapput.

Pilersuinerneqarnermut tunngassuteqartut tamarmik qitiusumik ingerlatsivinnit ingerlanneqarput, kommunelu ingerlatsinerneqarput toqqaannartumik akuliussinnaanngilaq.

Imermik pilersuineq

Qasigianguani imermik pilersuineq pitsaalluinnartuuvoq naammattoqsuarmillu imeqarfeqarpoq.

Tasersuaqarfik imermik pilersuiffik Kalaallit Nunaani annerpaat ilagaat, imeqarfillu ima annertutigaaq illoqarfissuaq 20.000-nik inulik imermik pilersorneqarsinnaagaluarluni. Tasersuaqarfik illoqarfimmiit 5 km-it avataanippoq, ataatsimut katillugu ca. 100 km²-imik angissuseqarluni, nunap assinga 3 takuuk. Tasersuit allersaanniit, illoqarfimmut qaninneraanniit, taseq 6-imiiit hævertit 3-it atorlugit imermik pilersuineq ingerlanneqarpoq.

Taseq 1 (Iminnguaq), taseq 3 aamma taseq 4 illoqarfiup avannaatungaanniit kiisalu taseq 5 (Tasersuaq) illoqarfimmut qanippallaqimmata imermik pilersuinerneqarnermut atorneraarunnaarput.

Taseq 2 (Qallu) imeqarfimmut sillimmataavoq, taserli eqqaavissuup eqqaaniimmat imeq pitsaasuunngilaq, imermillu pilersuineq inittuussagaluarpat atorneraarunnaalluni.

Imeqarfiup illutaa E7-imiiitoq 1972-mi sanaajuvoq ingerlaneralu naammaginarluarluni. Imeqarfikoq 1957-mi sanaaq Iminnguup eqqaani E6-imiiitoq 1995-mi højdebeholder-eqarfinngortussaavoq.

Imermik atuineq 1991-mi annikillivoq 370.000 literinngorluni, 1990-mi atuineq 420.000-lugaluarpoq.

Imermik atuinerpaavoq Royal Greenlandip suliffissua, pilersuinerup 2/3-anik atuisoq, emerli atoqqinneqartalerneqarput suliffissuup atuinerpaavoq appaallappoq. Qalerallivittaaq 1992-mi aal-lartittoq imermik atuinerneqarnermut sunniuteqangaassaganngilaq, raajalerinerneqarnermut sanilliullugu annikeqimmat.

1990-mi Qasigianguani illut 45%-ii, tassa affangajaat kuutiinnarissamik attavilersugaapput, taakununga ilaapput inissiat quleriaat, affarleriaat aamma illut ataasiakkaat qullit missaat, tamarmik illoqarfiup qeqqaniittut. Illut ataasiakkaat affarlerillu allat tamarmik ukiukkut imertaammitt aasakkullu ruujorinitt pilersugaapput.

STATUS

Udbygningen af Qasigianguits forsyningsanlæg er sket i takt med byens udvikling og derfor med den betydeligste investering i 60'erne. Der vil i 90'erne være behov for renovering og fornyelse indenfor flere forsyningsområder.

Det er karakteristisk for hele forsyningsområdet, at det varetages af landsdækkende selskaber og således er udenfor direkte kommunal indflydelse.

Vandforsyning

Vandforsyningen i Qasigianguit er af særdeles god kvalitet og rigelig i mængde.

Vandindvindingsområdet er blandt de største i Grønland, og det samlede potentiale kan forsyne en by med 20.000 indbyggere. Området er beliggende godt 5 km fra byen og dækker et areal på ca. 100 km², se kort 3. Vandforsyningen sker gennem 3 hæverter fra områdets nederste sø, vandsø 6, nærmest byen.

Vandsø 1 (Iminnguaq), vandsø 3 og 4 nord for byen samt vandsø 5 (Tasersuaq /Flyversøen) benyttes ikke længere på grund af deres bynære beliggenhed.

Vandsø 2 (Qallu) har dog status som beredskabs-sø. Vandet er af dårlig kvalitet bl.a. på grund af nærheden til dumpen, men brugbart i tilfælde af svigt i hovedvandforsyningen.

Vandværket i område E7 er opført i 1972 og i god driftsmæssig stand. Det gamle vandværk fra 1957 ved Iminnguaq, område E6, er planlagt erstattet af en højdebeholder i 1993/94.

Vandforbruget faldt i 1991 til 370.000 liter efter et forbrug i 1990 på 420.000 liter.

Royal Greenland er vandtjenestens største enkelt-kunde og tegner sig for 2/3 af det samlede vandforbrug, men fabrikken har nedsat sit forbrug ved recirkulation af vand i produktionen. Åbningen af den nye filetafdeling i 1992 ventes ikke at øge vandforbruget nævneværdigt, da produktionen af hellefisk vil være meget lille i forhold til rejeproduktionen.

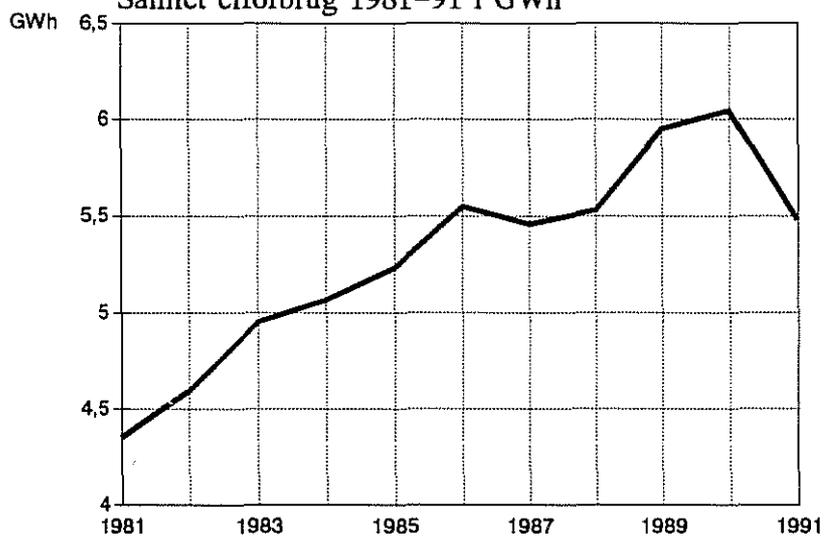
I 1990 var 45% eller knap halvdelen af alle huse i Qasigianguit forsynet med helårsvand, herunder alle bymidstens etageboliger og række-huse samt en lille snes enfamiliehuse. Øvrige énfamilie- og dobbelthuse forsynes med tilkøbt vand og sommervand.

Qasigiannguani kalleruo inneramik atuineq

Elforbruget i Qasigiannguait

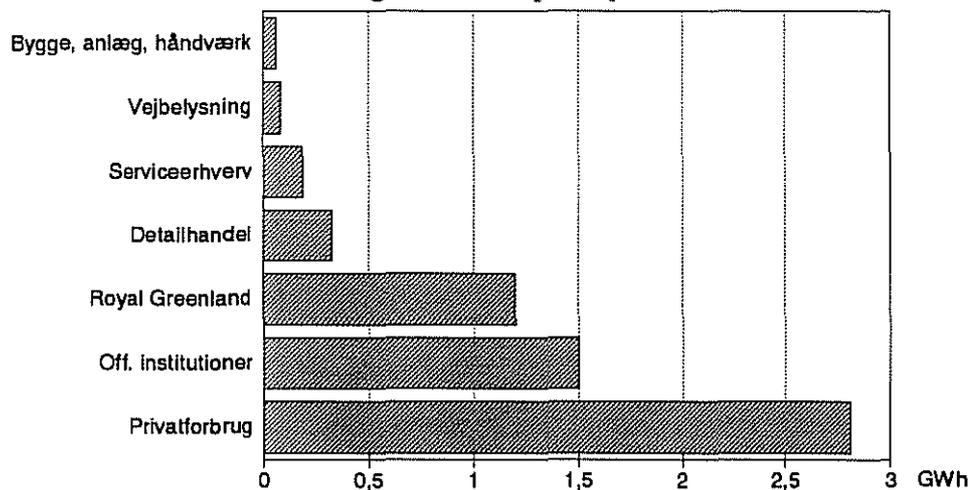
1981-91-imi kallerup innerani ataatsimut atuineq GWh-inngorlugu

Samlet elforbrug 1981-91 i GWh

1990-imi kallerup inneranik atuisut atuinerat

Elforbruget i 1990 opdelt på kunder

1991-miit 2005-ip tungaanut 88-nik inisiartallinnik sanaartortoqartussaavoq, inuilli 6%-ip missaannaanik amerliallannissaat ilimagineqarmat imermik atuinerup annertusingaarnissaa ilimagineqanngilaq.

Amerianerilli kuuttiinnarissamik imeqalernerat malunniuttussaa-voq. Illut ataasiakkaat affarlerillu amerlanersaat kuuttiinnarissamik imeqarfilersorneqarsinnaagaluarput, taamaaliortoqas-sappalli eqqakkanut kuuffilersornissaat piumasarineqarmat imermik attavilersuineq kinguarsarneqarpoq.

Tasersuaqarfiup pilersuilluarsinnaanera atorluarniarlugu tatsip 6-ip sapsuorneqarnissaa misissorneqaraluarpoq, imermilli atuineq annikilliarformar taamaatiinnarneqarallarpoq.

Innaallagissamik pilersuineq

Innaallagissiorfik Margrethevej-imiltoq 1960-mi sanaajuvoq piffissallu ingerlanerani allilerneqartarpoq, kingullermik 1979-mi.

80-ikkut ingerlaneranni inuit ikiliartoraluartut innaallagissamik atuineq annertusiartuarpoq, 1990-milu atorneqarsimavoq **6.05 GWh**. Innaallagissamik atuineq 1991-mi 10%-imik apparia-asaarpoq. Inuit aningaasakiliornulererit tamatumunnga patsisaagunarpoq.

Angerlarsimaffiit innaallagissamik atuinerpaapput, tulleralugit suliffeqarfiit aamma Royal Greenland. Royal Greenland atuisut ataasiakkaat annersaat nammineq qerititsivinnut innaallagis-siortarpoq.

Innaallagissiorfiup qanoq angitiginissaanut aalajangiisuusarpoq piffissami **atuisoqarnerpaasarlimmi qanoq atuisoqartigisarna-**nera. Atuineq 80-ikkut ingerlaneranni annertusiartorpoq, kingornalu assigliginnalerluni. 1989-imili Royal Greenland-ip qerititsivissua atorneqalermat atuineq 1988-mut naleqqeullugu 20%-imik qaffiarpoq.

1990-mi hotelitaq timersortarfittaaru atorneqalermata innaallagissamik atuisoqarnerulernissaa ilimagineqaraluarpoq, taamali pisoqanngilaq, 1991-milu atuineq aamma qaffariangilaq. Atuinerup allangorsimanera pissutigalugu siunissami qanoq atuisoqartiginissaa eqqoriaruminaallivoq.

1990-mi atuineq ajoqqutaralugu innallagissiorfiup 1994-mi allineqarnissaa pisariaqarsorineqaleraluarpoq, 1991-mili atuinikinnerulermat pissutigalugu nalorninarsivoq. Innaallagissiorfiulli nutarterneqartariaqarluninerna aalajangiinniarnermi tunngavissanut ilaassaaq.

Ukiumi tulliuuttumi qanoq atuisoqartiginissaa apeqqutaatillugu innaallagissiorfik Margrethevej-imiltoq nutarterneqarlunilu allilerneqarsinnaavoq imaluunniit nutamik innaallagissiorfiortoqarsinnaavoq.

Det planlagte boligprogram på 88 boliger i perioden 1991-2005 vil ikke i sig selv øge vandforbruget væsentligt, da der kun ventes en svag vækst i befolkningstallet på 6%.

En øget tilslutning til helårsvand vil dog påvirke forbruget mærkbart. Hovedvandledeledningsnettet giver umiddelbart mulighed for tilslutning af hovedparten af byens énfamilie- og dobbelthuse, men kravet om samtidig kloakering er foreløbig en hindring herfor.

Med henblik på en evt. væsentlig større udnyttelse af det store vandpotentiale har en opdæmning af vandsø 6 været undersøgt. På baggrund af det faldende forbrug er dette indtil videre skrinlagt.

Elforsyning

Elværket på Margrethevej blev opført i 1960 og er derefter løbende blevet udbygget, senest i 1979.

Elforbruget har trods befolkningstilbagegangen været jævnt stigende gennem 80'erne til **6.05 GWh** i 1990. I 1991 skete der dog et bemærkelsesværdigt fald i forbruget på knap 10%, hvilket må tilskrives den almindelige økonomiske afmatning.

Det private elforbrug tegner sig for den største del af forbruget, efterfulgt af offentlige institutioner og Royal Greenland. Royal Greenland er den største enkeltkunde, men har iøvrigt en vis egenproduktion af el til fryseanlæg.

Det er imidlertid **max-belastningen** på elværket, der er bestemmende for den nødvendige installerede effekt. Denne var stigende i begyndelsen af 80'erne og derefter konstant. Men i 1989 bebød ibrugtagningen af Royal Greenlands frysehus en kraftig stigning på 20% i forhold til 1988.

Mod forventning medførte ibrugtagningen af hotel og idrætshal i 1990 ingen yderligere stigning i max-belastningen, der heller ikke udviklede sig positivt i 1991. Der er således sket en ændring i forbrugsmønstret, som gør det vanskeligt at fremskrive udviklingen.

Som situationen så ud i 1990 ville en effektforøgelse blive nødvendig i 1994, men tallene fra 1991 har skabt usikkerhed herom. Dog skal også det generelle behov for en renovering /fornyelse af værket tages i betragtning.

Afhængigt af de nærmeste års udvikling kan der blive tale om enten en renovering og udvidelse af det bestående elværk på Margrethevej eller opførelse af et nyt kraft/varmeværk.

Nutaamik innaallagissiorfillortoqassagaluarpat sumiiffigisinnasai arlaqarput:

- Sumiiffik E4-mi eqqaavissuup eqqaani, tassani Iminnguamiit imeq nillarsaatigineqarsinnaavoq eqqakkallu qisugineqarsinnaasut lluaqutigineqarsinnaallutik.
- Sumiiffik E6-imi imeqarfitoqqap eqqaani, aamma tassani Iminnguamiit imeq nillarsaatigineqarsinnaavoq innaallagissiorfimmillu erngup kissartup sinnera A6-mi illutaanut uiguleriaanut kiassaataasinnaalluni.
- Sumiiffik B3-mi Margrethevej-imi maanna innaallagissiorfiusup akia tungaani, tassani imaq nillarsaatitut atornerarsinnaavoq, kisiannill tassani inuussutissarsiornermut tunngasunut allanut sanaartorfissaqqisutsarsuaq innaallagissiorfimmik inangerneqassaaq.

Klassarneqarneq

Qasigianguani angerlarsimaffiit suliffillu makkunannga kiassaaneqarput: Innaallagissiorfimmitt imeq kissartumit, kiassaateqarfinit, illut ataasiakkaat kiassaateqarfinit aamma petroliu-tortunit.

Illoqarfiup qeqqani illut tamangajammik, rækkehuset nutaangitsut aamma Illut-71-it kisimik pinnatik kiassaateqarfimmitt kiassagaapput:

- Sumiiffik A2-mi blokkini A-J-mut ineqarfiit 80-it innaallagissiorfimmitt aamma blok A-mi kiassaateqarfimmitt kiassarneqarput. Kiassaanermit atorlut nutaangillisoornikuupput, innaallagissiorfimmillu imeq kissartuq atorluarneqarnerusinnaagaluarpoq.

Inissiaqarfiit blok A-G-mut nutarterneqalerpata kiassarneqarnerat ilanngullugu nutarterisoqassagunarpoq, arlalinnik minnerusunik kiassaateqarfiflornikkut.

- Inissiat, rækkehuset nutaat ungbo-lu, ineqarfiit katillutik 93-it A4-miittut aamma C2-p avannarpassinnerusuaani Qaarsiorasaaniittut klisalu atuarfik aamma børnehaven Kulunguaq, taakku tamarmik Nukissiorfiit atuarfimmitt kiassaateqarfianit kiassarneqarput.

Ineqarfiit suliffillu taakku kiassaateqarfimmitt ataatsimit kiassarneqartut amerlanersaraat, A2-mullu attavilerneqar-nissaat ersaatigineqaraluarpoq innaallagissiorfimmitt erngup kiattup atorluarneqarnerunissaa siunertaralugu. Inaallagissiorfiup atuarfiullu kiassaateqarfii immikkuulivissillugit nutarterneqartussaapput ukiuni qaninnerni.

Angerlarsimaffiit allat 373-it, tassa angerlarsimaffiit 70%-ji, tamarmik immikkut kiassarneqarput.

A6-imi inissialiassat uiguleriaat 42-ut ST1-p kiassaateqarfianit C3-miittumit kiassarneqassapput.

Flere alternative placeringer af et evt. nyt elværk er på tale:

- område E4 umiddelbart før dumpen med adgang til kølevand fra Iminnguag-søen samt mulighed for kombineret med affaldsforbrænding, se også miljøplanen
- område E6 omkring gl. vandværk ligeledes med adgang til kølevand fra Iminnguag samt med mulighed for restvarmeforsyning af den nye rækkehusbebyggelse i område A6
- område B3 nordvest for Margrethevej overfor nuværende elværk med adgang til kølevand fra havet, men hvor det nye elværk dog vil beslaglægge et attraktivt erhvervsareal.

Varmedforsyning

Opvarmningen af boliger og institutioner i Qasigianguit foregår ved restvarme fra elværket, fælles varmecentraler samt individuelle oliefyre og petroleumsovne.

Alle bymidtens boliger på nær gl. rækkehuse og Illut-71 bebyggelsen er fjernvarmeforsynet:

- I område A2 forsynes 80 boliger i blok A-J med restvarme fra elværket suppleret med egen varmecentral i blok A. Varmesystemet er forældet og udnyttelsen af restvarme er dårlig.

I forbindelse med den forestående renovering af blok A-G påregnes anlægget renoveret med opstilling af nye undercentraler.

- i område A4 og den nordlige del af område C2 forsynes Vaskebrætfjeldet, ny rækkehuse og Ungbo, ialt 93 boliger, samt skolen og børnehaven Kulunguaq fra Nukissiorfiit's varmecentral på skolen.

Området er således byens største fjernvarmeområde, og en sammenkobling med område A2 har været overvejet med henblik på et evt. øget salg af restvarme fra elværket. Der påregnes i de nærmeste år installeret en ny undercentral for fuld adskillelse til skolens varmeanlæg.

De resterende 393 boliger i byen, dvs. 70%, opvarmes individuelt.

Den nye rækkehusbebyggelse på 42 boliger i område A6 nord for idrætshallen vil blive varmeforsynet fra ST1-skolens varmecentral i område C3.

Illut-71-it, 61-nik inissiatallit A3-miittut nutarterneqalerpata katersortarfik ilanngullugu ataatsimut kiassaateqarfilerneqarsinnaapput.

Taamaalilluni angerlarsimaffiit 276-it suliffeqarfippaalullu kiassaateqarfimmit assigiinngitsuniit kiassarneqarsinnaalissapput, soorlu makkunanilit: Innaallagissiorfimmiit, kiassaateqarfimmit kiisalu kiassaateqarfittaassamiit.

Maannakkorpiaq Qasigianguani illut kiassarneqarneri pillugit ataatsimoortumik pilersaaruteqartoqanngilaq. Nukissiorfiit 1992-mi innaallagissiorfimmiit erngup kissartup kiassaatigineqarnissaa pillugu pilersaarusiussamaarput, tamannali illoqarfiup ilaminiinnaanut tunngavoq.

Ollamik pilersorneqarneq

Orsussaasivissuit (tankersuit) sumilffik E1-miittut 60-ikkunni Quilimmut ikaartarfiliortoqarøermat sananeqarput, kingusinnerusukkullu pisariaqartitsineq naapertorlugu allilerneqartarlutik.

Orsussaasivissuarni toqqortarineqarput benzin, petroleum aamma solar, tamarmik ukiunut marlunnet naammattut. Talittarfiisuup kujammut kimmut eqqannguanit umiarsuarnit orsusanut maqitsiveqarpoq, tassanngaanniillu aamma angallatinut orsusaarniartoqartarpoq. Illoqarfimmi orsusaarniarfik B-499 tankeqarfiup eqqaaniippoq. Ollaarniarneq namminersortumit ingerlanneqarpoq.

Orsussaasivissuit 1992-mi nutarterneqarput immerneqartarnerat imaarneqartarnerallu qarasaasianit aqunneqarsinnaasunngorlugu. 1995-mi allineqarnissaat pilersaarutaagaluartoq piffissami aalajangersimannngitsumi kinguartinneqarpoq.

Orsussat assigiinngitsut illoqarfimmi tunisaasartut (angallatinut tunisat ilanngunnagit) ima agguataarsimapput: Tunisat 95%-at **solar**uvoq, 1%-i Petroleum 4%-ilu benzinaalluni. Petroleum benzinalu qanoq tunisaatiginerat allanngorartorujussuuvoq.

Orsussanik tunisaqarneq (angallatinut tunisat ilanngunnagit) 1998 qaffasinnerpaavoq tamatumalu kingorna 1991-ip tungaanut apparitangaatsiarluni:

1.000 literikkaarlugit tunisat	1989	1990	Appariarneq
Solar (angall. ilanngunnagit)	7.241	5.844	19%
Petroleum	68	44	34%
Benzin	319	290	9%
Katillugit	7.628	6.178	19%

Orsussanik atuinikinnerulernerup aningaasakillulernerup kingunerigunagaa, innaallagissamik atuinikinnerulernerumut assersuunneqarsinnaavoq.

I område A3 er Illut-71 bebyggelsens 61 boliger og forsamlingshuset et potentielt fællesforsyningsområde, når en renovering af bebyggelsen bliver aktuel.

Der er således tale om et samlet fjernvarmepotentiale på ialt 276 boliger og en række institutioner omfattende det eksisterende restvarmeområde og fællesforsyningsområde samt et planlagt og et potentielt fællesforsyningsområde.

Der foreligger pt. ingen samlet varmeplan for Qasigianguit. Nukissiorfiit venter i 1992 at udgive en restvarmeplan, men denne omfatter kun en begrænset del af byens varmeforbrug.

Olieforsyning

Tankanlægget i område E1 er opført i 60'erne efter etableringen af dæmningen til Quilik /Spækholmen og siden løbende udvidet i takt med behovet.

Der lagerføres produkterne benzin, petroleum og solar (gasolie) med en kapacitet på 2 års forbrug. Indpumpning og søværts udlevering sker fra et brohoved sydvest for atlantkajen. Aftapning til byens forsyning sker fra B-499 nord for anlægget. Distributionen varetages af en privat vognmand.

I 1992 renoveres tankanlægget med elektronisk styring af indpumpning og udlevering. En planlagt udvidelse af anlægget i 1995 er foreløbig udskudt på ubestemt tid.

Salget af olieprodukter (excl. søværts udlevering) fordeler sig generelt med **95% solar**, 1% petroleum og 4% benzin. Salget af petroleum og benzin er dog meget svingende.

Det samlede salg (excl. søværts udlevering) toppede i 1989 og er faldet markant frem til 1991:

Salg i 1.000 liter	1989	1990	Fald
Solar (excl. søværts)	7.241	5.844	19%
Petroleum	68	44	34%
Benzin	319	290	9%
Ialt	7.628	6.178	19%

Det faldende forbrug må tilskrives den økonomiske afmatning, jf. det faldende elforbrug.

TELE Attaveqaatit

TELE Attaveqaatit Qasigiannugui kiffartuussinerannut atapput telefon, telefax, telex aamma TV-kut ataatsikkut isiginnaarsinnaaneq.

Rækkehuseni nutaani telefonqarfeqalerpat telestationi Skivevej-imiittoq 1962-mi sanaaq imannarsuaq atorfissaaruppoq. Telefonqartut amerlingaarmata centrali mikivallaalereerpoq.

Telefonqarfik 1993-imi nutaallaalluinnartumik digital-inngor-tinneqassamaarpoq. Nutarterneqareerpat TELE Attaveqaatit ingerlataat tamarmik rækkehusetaani centraleqarfimmut nuunneqassapput, taavalu telestationeqarfik aamma C5-mimi napparusuaqarfik tele-p ingerlakkunnaassavai.

Lorentz-stationitoqaaq Qaarsorasaniittoq maanna taamaallaat timmisartut sumilssuserserslutaattut atorneqarpoq.

Illoqarfimmi suliffeqarfiit anginerit, Royal Greenland, Sanaar-tortitsiviit, KNI aamma billettearniarfik, tamarmik pisortaqaqfimm-innut toqqaannartumik qarasaasiatigut attaveqarput.

TV-kut ataatsikkut isiginnaarsinnaanerup aqputaa sinerissami sakkortusaavimmiit illuaqqamut SMA-mut illoqarfiup avanna tungaani 1,5 km-itut ungasitsigisumiittumut attaveqarpoq. Illu-araq 1974-mi sanaaq 80-ikkunni TV-kut ataatsikkut isigin-naarsinnaalerneq atulermat nutarterneqarpoq. TV-kut isigin-naarnermut attaveqaat illuaqqamit SMA-mit napparusuit Qaarsorasaniittut aqqusaarlugit illoqarfimmi TV-kut peqatigiif-fiup illuanut attaveqarpoq. Illoqarfimmi TV-kut atortorissaarutit pitsaavallaanngillat, attaveeruttaqattaartarput akornuteqalaar-tuarterlutillu. TV-kut attaveqaatit maanna Tele/Aattaveqaatit suleqatigalugu pitsanngorsarneqarput.

Sumiiffiit sanaartorfigeqqusaanngitsut

- **TELE Attaveqaatit napparusuaqarfik C5-imiittoq:** Telestationip atorunnaarnissaata tungaanut napparusuaqarfimmiit 30 meterit ungasitsigisumi illulioqqusaannginneq atuutiinnassaaq.
- **Lorentz antenneqarfik D4-miittoq:** Antenneqarfiup qeqqaniit avammut 125 meterit ungasitsigisumi illulioqqusaannginneq atuutiinnassaaq. TELE-p paasisitsinera naapertorlugu illuliorfigeqqusaanngitsumi radiokkut TV-kullu attaveqaatit akornusersorneqartarput.
- **Orsussaasiveqarfik E1-illtoq:** Tankit ataasiakkaat avataa'tungaanniit aamma orsussaarniarfimmitt B-499-miit avammut 50 m isumannallisaaanermi killeqarfeqarpoq. Aamma umiarsuarniit orsussamik maqitsivimmiit /angallatinut orsussaarniarfimmitt 20 m tikillugu taamaappoq. Immikkut soqutigisaqarfisatut killilliusat isumannaallisaaanermilu killilliusat imminnut attuumangajapput, nunap assinga 11 takuuk.

Sumiiffiit allat illuliorfigeqqusaanngitsut angallannermut avatangiisinullu pilersaarusiiani kiisalu nunap assingani 11-mi takuneqarsinnaapput.

Telekommunikation

Tele-produkterne i Qasigiannuguit omfatter telefon, telefax, telegram, telex og samtidigheds-TV.

Telestationen på Skivevej fra 1962, mistede det meste af sin betydning med telefoncentralen i ny rækkehuse. Dennes kapacitet er nu opbrugt på grund af et voksende antal telefonabonnenter.

TELE Attaveqaatit påregner i 1993 at udskifte centralen med en ny kompakt digitalcentral, hvorved lejligheden i ny rækkehuse vil kunne rumme alle TELE's aktiviteter i Qasigiannuguit. Den nuværende telestation og -mast i område C5 vil derfor blive afhændet.

TELE's gamle lorentz-station ved Qaarsorassaat i område D4 fungerer nu kun som locater (radiofyrt) for flytrafikkens autopiloter og vil også fremover have denne funktion.

Royal Greenland, bankerne, fælleskontoret, KNI og billetkontoret betjener sig i dag i vid udstrækning af on-line datakommunikation, og står således i direkte kontakt med moderselskaberne.

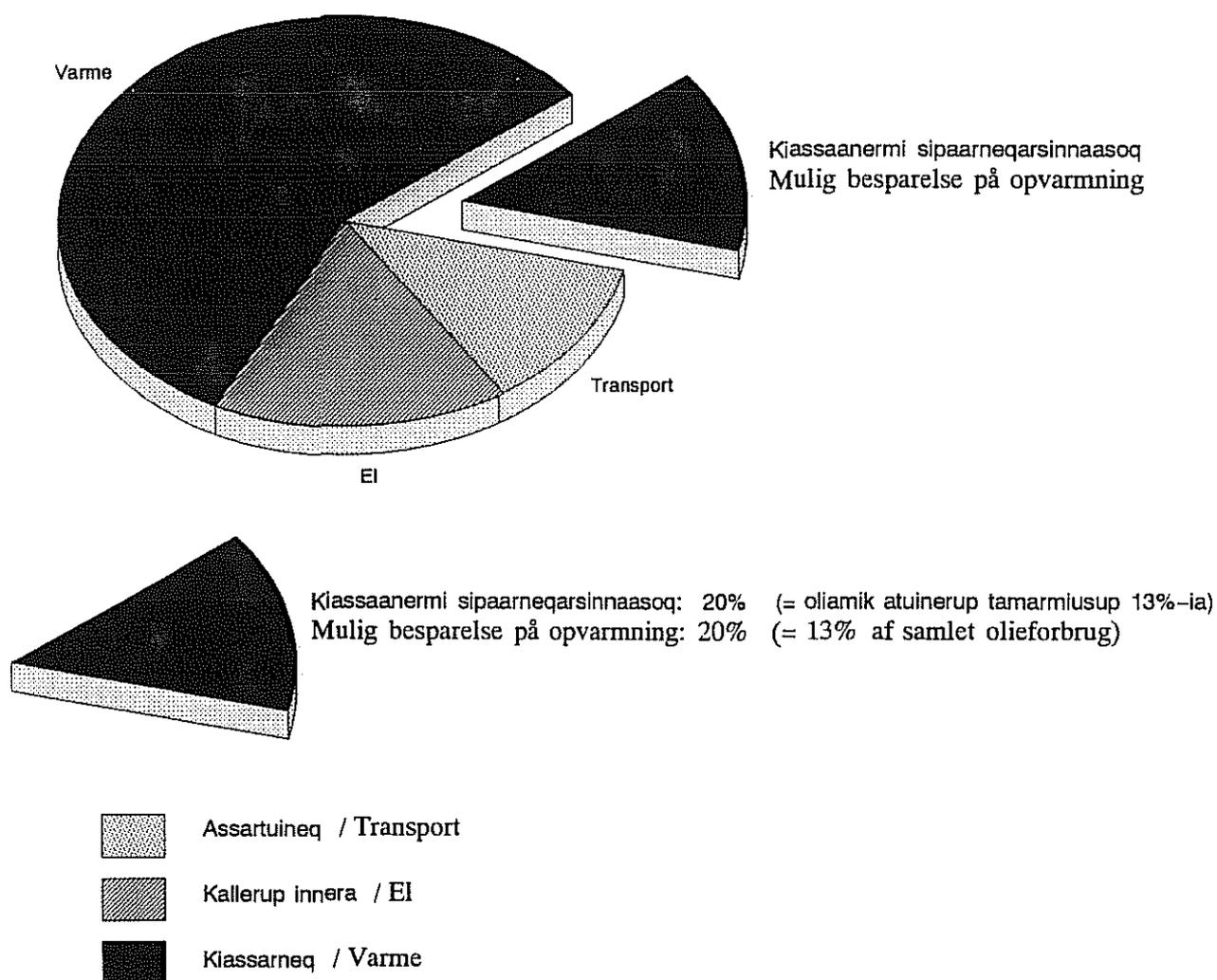
Samtidigheds-TV modtages via telekæden til den lokale SMA-station 1½ km nord for byen. Denne blev opført i 1974 og moderniseret i 80'erne i forbindelse med telekædens udbygning til samtidigheds-TV. Fra SMA-hytten sendes TV-signalet i regi af TV-foreningen videre til det lokale kabelnet og til en lokal sendemast ved Qaarsorassaat. Det lokale sendeudstyr må betegnes som under middel, og der er ofte udfald og forstyrrelser. Dette er under udbedring i samarbejde med TELE.

Klausulerede zoner

- **Telemast, område C5:** Hidtil gældende indsigtsgrense på 30 m opretholdes indtil telestationen nedlægges.
- **Lorentz-antenne, område D4:** Hidtil gældende indsigtsgrense på 125 m opretholdes. Ifølge TELE er modtageforholdene for radio og TV forringede indenfor indsigtsgrensen.
- **Tankanlæg, område E1:** Sikkerhedszonen er 50 m fra periferien af hver enkelt tank samt fra udleveringsstedet ved B-499. Endvidere 20 m fra indpumpnings-/udleveringsbrohoved. Indsigtsgrensen tangerer sikkerhedszonen i en jævn kurve, se kort 11.

For øvrige klausulerede zoner henvises til trafikplanen og miljøplanen samt kort 11.

1989-imi oliamik Qasigiannguani atuneq (solar)
Olieforbruget i Qasigiannguuit i 1989 (solar)

SIUNISSAMI ILIMAGINEQARSINNAASUT

Qasigiannguani orsussanik atuineq

Innaallagissamik solarimillu atuinikillartorneq pissutigalugu siunissami qanoq atuisoqartiginissaa eqqoriaruminaappoq, aningaasaqarniarneril ajornakusuuleriartormat siunissami qaninnermi atuisoqarnerulernissaa ilimanangilaq. Aningaasaqarniarnerup kinguariatortnera pissutigalugu atuinerup killilersimaarniarneqalersinnaanera aamma takorloorneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni 2010-p tungaanut nukissamik atuineq pillugu pilersaarusiorneq Teknikikkut Pisortaqrarfiup 1992-mi aallartippaa. Pilersaarusiame tassani nuna tamakkerlugu nukissamik atuineq nalunaarsorneqassaaq, orsussat innaallagissiornermut, angallannermut taavalu illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani kiassaanermut qanoq atorneqartigineri tamarmik immikkut nalunaarsorneqassallutik.

Qasigiannguani solaroliap qanoq tunisaatigineranik nalunaarsuutit iluanni, qanoq angitigisoq biillnut dieselinik motorilinnut atorneqarnerisooq nalunaarsorneqarsimanngilaq, ilimagineqarsinnaavorli benzinaq tunjarineqartarneratut annertutigisoq. Taamatut eqqoriaaneq tunngavigalugu Qasigiannguani orsussamik atuineq (timmisartut angallatillu atortagaat ilanngunnagit) imatut agguataarsimavoq:

- 12% illoqarfimmi angallannermut
- 16% innaallagissiornermut
- **70% kiassaanermut** (= 12 mio. kr. 1989-mi)

Kiassaanermut orsussartornerpaasoq takuneqarsinnaavoq, taamaattumik kiassaanermi sipaarniartoqarnissaa orniginarnerpaavoq. 10-20%-ip missaanik sipaartoqarsinnaanera anguneqarsinnaavoq kiassarnermut ileqqut allangortinnerisigut, angerlarsimaffiit tamarmik immikkut kiassarnermut uuttortaateqalernerisigut kiisalu kiassaateqarfissuit kissarsuutillu peqqissaarnerusumik paarineqarnerisigut.

Orsussamik sipaarniarnermi aamma allanik periarfissaqarpoq:

- Innaallagissiorfiup maanna atorneqartup imaluunniit nutaap imermik kissartumik sinneqartooraata atorluarneqarnerunissaa anguniarlugu kiassaanermut atortorissaarutit pitsanngorsarneqarsinnaapput.
- Eqqakkat ikumasinnaasut kiassaanermut atorluarneqarnerusinnaapput, soorlu E4-mi eqqaavissuup eqqaani innaallagissiorfiilortoqassappat ilaatigut eqqakkanik ikumma-teqartoqarneratigut. Nuummi misillitakkat naapertorlugit Qasigiannguani taamaallortoqarpat 170.000 liter olie sipaarneqassagaluarpoq, tassalu illut ataatsikkaat 40-ut kiassarneqarnerattut annertutigisoq.
- Illut pigineqareersut nutarternisigut, ussissarnerisigut kiassaataasalut taarsarnerisigut il. il.
- Nutaanik illullani seqerngup kissarnera iluaqutigalugu misillitakkat kiisalu erngup nukingata iluaqutigineqarneratigut, qupperneq tulleq takuuk.

UDVIKLINGSTENDENSER

Energiforbruget i Qasigiannguat

På grund af det faldende forbrug af el og solar er det ikke umiddelbart muligt at fremskrive udviklingen af energiforbruget, men der må gættes på, at den økonomiske afmatning vil fastholde et lavt forbrug i de kommende år. En målrettet reduktion af forbruget kan endvidere blive nødvendig som middel til at afbøde den økonomiske tilbagegang.

Teknisk Direktorat har i 1992 påbegyndt udarbejdelsen af Energiplan 2010 for Grønland. I denne forbindelse vil landets totale energiforbrug blive kortlagt, herunder fordelingen på el, transport og opvarmning for samtlige byer og bygder.

De pt. tilgængelige informationer om salget af solarolie i Qasigiannguat mangler oplysning om, hvor stor en andel heraf, der anvendes til transport i dieseldrevne køretøjer, men det må antages, at denne er sammenlignelig med forbruget af benzin. Ud fra denne forudsætning kan det opgøres, at det totale energiforbrug i Qasigiannguat (excl. flytrafik og søværts udlevering) fordeler sig med

- 12% til (lokal) transport
- 16% til elproduktion
- **70% til opvarmning** (= 12 mio. kr i 1989)

Det er således ikke uventet på varmeområdet, at de store energibesparelser skal søges. En reduktion på 10-20% af det nuværende varmeforbrug skønnes mulig alene ved ændring af forbrugsvaner, individuel varmeafregning samt bedre vedligeholdelse og styring af varmecentraler og oliefyr.

Dertil kommer egentlige energibesparende foranstaltninger, hvor der foreligger flere muligheder:

- udbygning og sammenkobling af eksisterende og nye fjernvarmeområder med henblik på afsætning af mere restvarme fra det eksisterende elværk eller fra et evt. nyt kraft/varmeværk
- udnyttelse af affaldsforbrænding til varmeproduktion, f.eks. integreret med et evt. nyt kraftvarmeværk i område E4 tæt ved dumpen. Erfaringstal fra Nuuk indikerer, at dette i Qasigiannguat vil kunne fortrænge ca. 170.000 liter olie svarende til forbruget i 40 enfamiliehus.
- renovering af den eksisterende bygningsmasse, herunder tætning, efterisolering, udskiftning af varmeanlæg etc.
- forsøg med anvendelse af aktiv og passiv solvarme i nybyggeri samt evt. udnyttelse af vandkraft, se næste side.

Periarfissat tamakku naliliiffigineqassappata Qasigiannguani kiassaaneq pillugu ataatsimoortumik pilersaarusiortoqartariaqarpoq Nukissiorfiit, kommune, KNI aamma Royal Greenland suleqatigalugit.

Erngup nukinga

Qasigiannguit kujammut kangianni 30 km-Itut ungasitsigisu-miippoq **Kuussuup Tasia**, tassanilu erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiortoqarsinnaanera 1982-84-mi mississuiffigineqarpoq. Tassangaanniit Qasigiannguanut Aasiannullu innaallagissap aqutaanik ledningersualersuisoqarsinnaappat akilersinnaasutut taamanikkut naliliiffigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni erngup nukissiorfusinnaasut annersaasa tulleraat. Nukissiorfik Qarajap qinnguani imaluanniit Orpissuup avannaa tungaani inissineqarsinnaavoq. Orpissuup avannaa tungaa plukkunnarnerpaasorineqarpoq. Nunap assinga 1 ta-kuuk.

Sananeqarnera 750 mio kronit missaannik akeqartussatut pilersaarusioreqarsimavoq, 1992-mi akit najoqqutaralugit (sananeqarnerani erniat ilanngunnagit). Ukiumut ca. 85 GWh innaallagissiorsinnaasussatut, tassa Aasianni Qasigiannguanilu atorineqartartumut kiisalu kiassaatit affaasa innaallagiarortunn-gortinneqarnerannut naammassagaluarluni. Pilersaarut maill-lugu nukissiorfik marloriaatinngortillugu allilerneqarsinnaassa-galuarpoq.

Aasiaat tungaannut innaallagissap aqutaata takinera akiler-sinnaaneranut apparsaataavoq, pilersaarullu taanna erngup nukiliortimissani tullerilaarnermut sulii ilanngunneqanngilaq.

Oliap sanaartornerullu ullumi akii najoqqutaralugit akilersinnaa-nera Teknikikkut Pisorta qarfiup naliliiffigeqqammerpaa. Piler-saarutaaqqaartut maillugit sananeqassappat ullumikkut **akiler-sinnaagunangitsoq** paasinarsivoq.

Innaallagissamik atunerup annikilliarortnera sanaartornerullu akisunera eqqarsaatigalugit Nunatsinni imermik nikissiorfiit an-nersaata tulliat Kuussuup Tasianni sananeqarnissaa ilimanann-gilluinnarpoq. Tamannali politikertit isummerfigisussaavaat.

Iloqarfimmut qaninnerusumi **taseq 7-mi, Salliup Tasianni** minnerusumik erngup nukissiorfiortoqarnissaa ilimanarneruvoq, taannalu Qasigiannguani innaallagissamik pilersuinermut ila-pertuutaannartut atorineqarsinnaassaaq.

Nukissiorfik taamaattoq ca. 75 mio kroninik akeqassaaq (sa-naartornermi erniat ilanngunnagit), ukiumullu 3GWh tikillugu innaallagissorsinnaassalluni, tassa Qasigiannguani atorineqar-tartup affaata missaannik. Nukissiorfik taanna Kuussup Tasianni sananeqarsinnaasumit quleriaammik mikinerussaaq.

Teknikimut Pisorta qarfiup "2010-mi Nukissiornermut pilersaa-russiaani" Salliup Tasianni erngup nukissiorfiortoqarsinnaanera naliliiffigineqartussaavoq.

For at kunne vurdere disse muligheder nærmere er det nødvendigt at udarbejde en varmeplan for Qasigiannguit, hvilket må ske i et samarbejde mellem Nukissiorfiit, kommunen, KNI og Royal Greenland.

Vandkraft

Vandkraftpotentialet ved **Kuussuup Tasia** 30 km sydøst for Qasigiannguit blev i 1982-84 forundersøgt og på daværende tidspunkt fundet rentabelt under forudsætning af transmissionsledninger til elforsyning af både Qasigiannguit og Aasiaat.

Der er tale om Grønlands næststørste vandkraft-potentiale. Kraftstationen kan placeres enten i bunden af Qarajaq eller i den nordlige ende af Orpissooq, idet sidstnævnte betegnes som mest fordelagtig. Se kort 1.

Det skitserede projekt vil i den første udbygning koste ca. 750 mio kr i 1992-priser (excl. bygge-renter) med en årsproduktion på ca. 85 GWh, svarende til det samlede elforbrug i Aasiaat og Qasi-giannguit og omkring halvdelen af varmemeforbruget ved ombygning til elvarme. Anlægget kan endvi-dere udbygges til den dobbelte kapacitet.

Rentabiliteten belastes negativt af den lange trans-missionsledning til Aasiaat, og projektet har endnu ikke været inde i billedet i prioriteringen af vand-kraftanlæg.

Teknisk Direktorat har gennemført en ny rentabi-litetsvurdering på grundlag af de aktuelle olie- og byggepriser. Denne viser, at et vandkraftværk efter den oprindelige projektudformning **næppe** vil være rentabelt i dag.

Set i lyset af det faldende elforbrug og de store anlægsinvesteringer er det således ikke nærliggen-de at opføre Grønlands næste vandkraftanlæg ved Kuussuup Tasia. Beslutningen herom er dog rent politisk.

Derimod er der større sandsynlighed for gennem-førelse af et bynært vandkraftanlæg i mindre skala ved **vandsø 7, Salliup Tasia**, alene til supplerende elforsyning af Qasigiannguit.

Et sådant anlæg vil koste ca. 75 mio kr i 1992-priser (excl. byggerenter) med en årsproduktion på op til 3 GWh, svarende til halvdelen af Qasigian-nguits elforbrug. Altså et anlæg der er mere end 10 gange mindre end Kuussuup Tasia.

Vandkraftpotentialet ved Salliup Tasia vil blive nærmere vurderet under Teknisk Direktorats ud-arbejdelse af "Energiplan 2010".

Inuussutisarsiornerup piorsarneqarnera

Attaveqarnikkut periarfissat pitsanngoriartornerat malillugu Ka-laallit Nunaata nunanut allanut attaveqarnera ajornaalligalut-tuinnarpoq. Sinerissami sakkortuusaaviit ukiuni makkunani nutarterneqarput digitalinngortillugit Qasigiannuanilu tamanna 1994-mi naammassineqartussaavoq. 90-ikkut ingerlaneranni TELE Attaveqaatikkoortillugit fax-it qalipaattillit videollu nas-siunneqarsinnaalissapput kiisalu videokkut ataatsimiittoqarsin-naalissalluni.

Tele/Attaveqaatit kiffartuussinerat siunissami akikinnerulissan-gatinneqarpoq. Akit maanna akitsoriartorunnaarput, inuussu-tissarsiornermullu tunngasunut akikillisaasinnaaneq ammatin-neqarpoq. Taamaattumik nuna tamakkerlugu allaffeqarfiit arlaat Qasigiannuani inissinneqassagaluarpit tamanna at-taveqaatitigut akornutissaqanngilaq.

Suliffimmik imermik atuilluartumik Qasigiannuanut inissiiso-qarluarsinnaavoq illoqarfiup timaani naammattorsuarnik imiler-suisinnaasunik tasersuaqarmat.

Ergup nukinganik innaallagissiorfiilortoqaraluarpat siunissaq sivikitsaq eqqarsaatigalugu innaallagialu akikinnerulertussaan-ngikkaluarpoq, inuiaqatigiilli aningaasaqarnerat ataatsimut isi-galugu iluaqutaasussaavoq, oia nunanit allaniit pisiarineqartar-toq annikillerujussuurtussammat. Innaallagissap inuussutis-sarsiornermut akikinnerusumik tuniniarneqarsinnaalernissaa periarfissaqarnerulissaartaaq.

PILERSUINEQ PILLUGU POLITIKKUT ANGUNIAKKAT

Pilersuineq pillugu anguniakkat ersarissut makku kommunal-bestyrelsep aalajangiuppai:

- Qasigiannuani innaallagissamik, imermik, kiammik, oliamik aamma attaveqaatinik pilersorneqartuarnissaq qulakkeerne-qassaaq.
- 1993-ip naalernerani Qasigiannuani kiassanerup nukis-siornerullu ataatsimut pilersaarusiorneqarnera naammassi-neqassaaq, taannalu pillugu Nukissiorfiit, KNI aamma Royal Greenland suleqatigineqassapput.
- Nukissiornermi pilersaarusiame qanoq aalajangiisoqarnissaata tungaanut Qasigiannuani innaallagissiorsinnaanerup anner-tusarneqarnissaa pillugu imannak aalajangiisoqarallarpog:
 - Innaallagissiorfik 1995-inngortinnagu annertunngitsumik iluarsanneqassaaq, tamatumalu kingorna ukioq 2000-inngortinnagu Kuussuup Tasiani ergup nukinganik innaal-lagissiorfiilortoqassaaq.
 - Innaallagissiorfik 1995-inngortinnagu nutarterneqassaaq, tamannalu peqatigalugu illoqarfimmut qanittumi Salliup Tasiani mikisumik ergup nukinganik innaallagissiorfiilorto-qassaaq.
 - Innaallagissiorfik kiassaaveqarfiutigisog nutaaq saneqas-saaq sumiiffik E4-mi, imaluunniit E5-mimi imaluunniit B3-mi

Erhvervsudvikling

Informationsteknologiens udvikling vil knytte Grønland tættere til omverdenen med mulighed for at overføre stadig større mængder af data. Således digitaliseres radiokæden i disse år, for Qasigian-nguits vedkommende i 1994. Inden udgangen af 90'erne vil det være muligt at sende farve-fax og video over telenettet samt at afholde videomøder.

Telekommunikation kan endvidere forventes at blive billigere i fremtiden. Priserne på TELE's produkter er således allerede stagneret og takst-politikken er erhvervsvenlig. Teleteknisk er der således intet til hinder for at placere en landsdæk-kende administrativ funktion i Qasigiannugit.

Det store vandopland betyder endvidere, at en ny virksomhed med et meget stort vandforbrug vil kunne placeres i Qasigiannugit.

Udnyttelse af vandkraft betyder ikke automatisk lavere elpriser på kort sigt, men vil i højere grad gavne samfundsøkonomien ved fortrængning af importeret olie. Dette åbner dog større mulighed for en erhvervsvenlig differentiering af elprisen.

FORSYNINGSPOLITISKE MÅL

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende kon-krete mål for forsyningsområdet:

- Qasigiannugit skal løbende sikres en stabil, sikker og tilstrækkelig forsyning med el, vand, varme, olie og telekommunikation
- en samlet varme- & energiplan for Qasigian-nguit skal foreligge inden udgangen af 1993, idet der skal etableres et samarbejde med Nukissiorfiit, KNI og Royal Greenland herom
- den planlagte effektforøgelse af elproduktionen i Qasigiannugit skal med forbehold for energi-planens konklusioner gennemføres i form af
 - moderat renovering og udbygning af det bestående elværk inden 1995 og efterføl-gende udnyttelse af vandkraftpotentialet ved Kuussuup Tasia inden år 2000
 - **eller** renovering af det bestående værk inden 1995 og etablering af et mindre bynært vandkraftanlæg ved Salliup Tasia
 - **eller** opførelse af et nyt kraft/varmeværk i område E4, E6 eller B3.

Qasigiannguut kommuuniat

INVESTERINGSPLAN 1993-2005

November 1992

FORSYNINGSPLAN

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
(pt. intel)														
IALT	KOMMUNEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	Renovering tankanlæg	6.000												
	Smørelieilager mv.	1.500												
	Effektforøgelse elværk		2.000	9.500	9.600									
	Udskiftn. råvandsledning	1.200												
	Højdebeholder B-17	200	5.000	4.100										
	Ny tlf-central		?											
	Ialt finanslov 93	8.900	7.000	13.600	9.600	0								
ønsker til finanslov 94	Vandkraft Kuussuup Tas.							250.000	250.000	250.000				
	Ialt anlægsønsker			0	0	0	0	0	250.000	250.000	250.000	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET	8.900	7.000	13.600	9.600	0	0	0	250.000	250.000	250.000	0	0	0
	Bemærkning:													
														Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.

- Aningaasaqarnermi periarfissaqarnek naapertorlugu imermik kuuginnartumik pilersuineq aamma eqqakkat kuuffii piorsar-neqassapput.
- Telefoneqarfiup digital-inngortinneqarnissaanik pilersaarut piaarnerpaamik piviusunngortinneqassaaq.

SULIASSAT PILERSAARUSIORNEQARNERAT

Qasigiannguani **Klassarnermut nukissiornermullu pilersaarussiaq suliarineqarnissaa** pillugu kommunip Nukissiorfiit, KNI aamma Royal Greenland piaarnerpaamik attaveqarfignissavai.

Pilersaarussiaq kingusinnerpaamik oktober 1993 inereersimas-saaq, kommunemut pilersaarussiaq naliliiffigeqqinneqarnissaa aamma 1993-mi kvartalit sisamaanni 95-mut sanaartugassanik kissaatit 96-98-mullu missingersersuutit ilanngullugit saq-qummiunneqarnissaat pissutigalugu.

Kommunep allaffiani teknikeqarnermut immikkoortotaqarfimmi sulisut arlaat pilersaarusionermik suliaqartussanngortinneqarumaarpoq.

Innaallagissiorfik kiassaateqarfiutigisoq sananeqassaner-soq sumiissanersorlu kommunep soqutigisai nalinginnaasut naapertorlugit nalliiiffineqassaaq, sananeqarnissaaalu pillugu Nukissiorfiit 1993-ip ukiuata affaani siullermi isumaqatiginar-neqassapput.

ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUSIAQ BUDGET-ILU

Aningaasaliinissamik pilersaarussiaq illua-tungaani takuneqar-sinnaavoq. Aamma pilersaarutit immikkoortut 10-it allaasari-neqarnerat innersuutigineqarpoq.

ILLOQARFIUP ILUSAANUT TUNNGATILLUGU

Qasigiannguani illorsuit pilersuinerneq attuumassutillit illoqar-fiup avatikanniipput.

Taamaallaat telestationi C5-imiippoq, taannalu ukiuni qanin-nermi atorunnaartussaavoq. Siunissami telefoncentraleqarfis-sap digital-iusup A4-mi rækkehuseni nutaani inissisimanera ajornartorsiuutaanngilaq.

- en større trykvandforsyning og en sideløbende udbygning af kloakforsyningen skal gennem-føres i et omfang, der er tilpasset den generelle økonomiske udvikling
- den planlagte digitale telefon-central i Qasigi-anguit skal snarest installeres.

HANDLINGSPLAN

Udarbejdelsen af en varme- og energiplan for Qasigianguit vil blive søgt igangsat snarest ved et kommunalt initiativ til et samarbejde med Nukis-siorfiit, KNI og Royal Greenland herom.

Planen skal foreligge senest oktober 1993 med henblik på justering af kommuneplanen og nød-vendige udmeldinger i 4. kvartal 1993 af anlægs-ønsker til finanslov 95 med overslagsår 96-98.

En teknisk medarbejder ved den kommunale for-valtning vil blive udpeget til at forestå den hermed forbundne fysiske planlægning.

Placeringen af et evt. nyt kraft/varmeværk i Qasigianguit vil blive konsekvensvurderet i for-hold til almene kommunale interesser og forhand-let med Nukissiorfiit i løbet af 1. halvår 1993.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Iøvrigt hen-vises til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

De eksisterende forsyningsanlæg i Qasigianguit er lokaliseret perifert i bystrukturen.

En undtagelse herfra er telestationen i område C5, som imidlertid nedlægges i løbet af de kommende år. Den fremtidige digitalcentral i område A4, ny rækkehus, frembyder ikke fysiske problemer.

Lorentz-antenneqarfik D4-miitooq illoqarfiup alliatornissaa pillugu pilersaarusiormut akornutaanngilaq. TELE Attaveqaatit nalunaarutaat malillugu antenneqarfik tikivillugu illuliortoqarsinnaavoq, kisiannigooq antenneqarfiup eqqaani TV-kut isiginnaarniarneq akornuteqartassagunarpooq. Siunissami ungasinnerusumi pisariaqalissappat antenneqarfik napparussuarmik ataatsimik taarserneqarsinnaavoq.

Tankersuaqarfik Quillimmiitooq illoqarfiup avataa tungaaniippoq, allineqassagaluarpallu tamaani E2-mi suli sanaartorfissaqarluarpoq.

Innaallagissiorfiup E1-mi Margrethevejimiittup nipiliornera eqqaani illoqartunut akornutaavoq, innaallagissiorfilli nutarterneqassagaluaruni nipikilliallattussaavoq. Inissisimaffiata eqqaani allilerfissaqarluarpoq.

Nutaamik klassaateqarfutigisumik innaallagissiorfiliortoqassagaluarpat sanaartorfiusinnaasut arlaqarput: E4-mi, E6-imi imaluunniit B3-mi. Sumiiffiit taakku tamarmik illoqarfiup avatikannihipput, imermut nillarsaatit atorneqarsinnaasumut qanittumiillutik sanaartorfissaqarluarlutillu. Sumerpiaq sananeqarnissaanut aalajangernissamut tunngaviussapput innaallagissiorfiup qanoq sakkortussuseqarnissaa, siunissami kiassanermut periusissat qanoq isummerfigineqarnissaat, E4-miisappallu eqqaavissuarmi eqqakkat ikumasinnaasut iluaqutigineqarsinnaanerannut qanoq isummertoqarnissaa.

Sillimmatit innaallagissiorfiup A8-mi STI-p atuarfiata avanna tungaaniittup nipitunera akornutaasarpoq, taannali aatsaat Margrethevejimiitooq aserortooraangat aallartinneqartarpoq.

Sumiiffik E6 illuliorfissaqarluarpoq, taamaattumik imeqarfiup illuutitoqaata inaani qutsissumi imiisiviliorqarnissaanut aamma pisariaqassappat klassaateqarfutigisumik innaallagissiorfiliornissamut sanaartorfissaqarluarpoq. Innaallagissiorfitaassaq tamaani inissinneqassappat illut uiguleriiaat A6-mi sananeqartussat kiisalu suliffeqarfiit C3-miittut C5-mimiitullu innaallagissiorfimmiit kiassarneqarsinnaassapput.

Lorentz-antennen i område D4 er ikke til gene for den forventede byudvikling i planperioden. TELE oplyser, at der iøvrigt intet er til hinder for at bygge helt op til antenneanlægget, blot vil TV-signaler kunne blive forstyrret indenfor indsigtsgrænsen. På længere sigt kan anlægget om nødvendigt erstattes af en enkelt fritstående mast.

Tankanlægget på Quilik /Spækholmen er placeret i behørig afstand fra byen, og område E1 har en betydelig restrummelighed til udvidelse af anlæggets kapacitet.

Elværket i område E2 på Margrethevej frembyder et støjproblem for det tilgrænsende boligområde A1, men dette vil blive reduceret i tilfælde af en renovering og udbygning af det eksisterende værk. Området har iøvrigt tilstrækkelig rummelighed hertil.

De alternative placeringsmuligheder for et evt. nyt kraft/varmeværk: område E4, E6 eller område B3 har alle en mere perifer beliggenhed med adgang til kølevand og tilstrækkelig plads. Det endelige valg af placering vil i givet fald afhænge af værkets effekt samt den fremtidige strategi for fjernvarmeforsyning og evt. affaldsforbrænding i område E4 nær dumpen, se også miljøplanen.

Nødelværket i område A8 nord for STI-skolen frembyder et støjproblem, men værket kører kun under udkobling af generatorer på Margrethevej.

Vandværket i område E7 har en gunstig placering i forhold til forsyningsledningen fra vandsø 6 via pumpehuset ved Tasersuaq /Flyversøen i område D11. Rummeligheden i område E7 er tilstrækkelig til en evt. udvidelse af værket.

Område E6 ved Iminnguaq har tilstrækkelig rummelighed til både erstatning af gl. vandværk med en højdebeholder og placering af et evt. nyt kraft/varmeværk, som derved placeres optimalt i forhold til afsætning af restvarme til den nye rækkehusbebyggelse i område A6 samt institutioner mv. i områderne C3 og C5.

SIUNISSAQ PILLUGU EQQARSAATERSUUTIT

Pilersuinnermut tunngasunut pilersaarusiornermi kommunep inissisimamera naliliiffigeqqinneqartussaavoq Nukissiorfiit, KNI aamma TELE Attaveqaatit suleqatigalugit.

Kommunemut pilersaarusiortarnikkut pilersuinnermut tunngasunik aamma pilersaarusiortoqartarnissaa kommunep pisussaaffigaa. Pilersaarusiornermi inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut soqutigisaasa qissimigaarneqarnissaat kommunep qulakkeer-niartussaavai. Soorlu suliassat sanaartukkallu makkua ataqatigiissaartinneqarnissaat kommunep isumagisussaavaa: Eq-qakkat qanoq illorneqartarneri, nukissiorfeqarneq, inuussutis-sarsiornerup siuarsarneqamerat illoqarfimmilu pissarsiarineqar-sinnaasut atorluarneqarsinnaanerat.

Tunngaviatigut eqqarsaatigalugu kommune kisimi inuiaqatigiit soqutigisaannik ataqatigiissaarisinnaavoq. Pilersuinnermik assi-giinngitsunik ingerlassaqartut namminersortuunngikkaangamik Nam. Oqartussat ataanni suliffeqarfiupput, akilersinnaasumik ingerlatsinissamik piumaffigineqartut. Taamaattumillu ingerlatat ataasiakkaat soqutigisaat kisiisa isiginiartarpaat allatut illornis-samik naalakkerneqarsimannngikkaangamik.

Pissutsit taamaattut soorunami kingunerisarpaat suliassat ataasiakkaat pillugit isumaqatigiinngittoqartarnera.

Kommunemillu pilersuineq pillugu immikkut ilisimasalinnik suli-soqanngilaq, taamaattumik pilersuinnermik suliffeqarfinnut ataa-siakkaanut kommunep sunniinarsinnaanera ataqatigiissaarisu-tullu piukkunnarnera killeqarpoq.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Kommunens rolle i forsyningsplanlægningen vil blive taget op til overvejelse og drøftelse med Nukissiorfiit, KNI og TELE.

Kommunen er gennem kommuneplanlægningen forpligtet til at varetage den fysiske planlægning, herunder at tilgodese generelle (lokal)samfunds-økonomiske interesser. Dette kan f.eks. omfatte koordinering af aktiviteter og anlæg med henblik på at sammenkæde affaldshåndtering, energi-produktion, erhvervsudvikling og lokal resurceud-nyttelse.

Kommunen er endvidere i princippet den eneste instans, der har reel mulighed for at varetage disse fællesinteresser, idet forsynings-selskaberne er private eller nettostyrede hjemmestyrevirksomheder og dermed tvunget til at arbejde projekt-orienteret ud fra snævre virksomhedsøkonomiske interesser, med mindre de pålægges andet.

Dette kan naturligvis føre til modstridende interesser i enkeltsager.

Endvidere har kommunen ingen ekspertviden om forsynings-teknologi og har derfor ringe gennemslagskraft overfor forsynings-selskaberne og dermed svært ved at udfylde rollen som koordinator.

KOMMUNEMI SULIFFEQARFINNUT PILERSAARUSIAQ

Kommunep ingerlassarpassuisa pilersaarusiorneqarneranni makku ilaapput:

- Allaffeqarneq
- Entreprenørpladsi
- Nivanneq
- Eqqaaneq
- Illoqarfiup eqqiluinnera
- Qatserisartoqarfik
- Iliveqarfiit
- Tupersimaartarfik
- Sannavit
- Mersortarfiit (kommunep ingerlassai)
- Tikeraat unnuisarfiit
- Suliffissaqartitsiniarnerit

Suliffiit tamakku ilai pilersaarusiami immikkoortunut allanut attuumassuteqarput, taakkunungalu ilanngullugit allaaserineqarlutik.

KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPLAN

Den kommunale virksomhedsplan omfatter en lang række kommunale aktiviteter:

- Administration
- Entreprenørplads
- Snerydning
- Renovation
- Offentlig renholdelse
- Brandvæsen
- Kirkegårde
- Campingplads
- Fællesværksteder
- Systuer (kommunal produktion)
- Indkvartering
- Beskæftigelsesarbejder

Flere af disse aktiviteter har berøringsflader til andre sektorplaner og er derfor behandlet i disse.

SUMIINNERI AAMMA SUNIK SULIAQARNERI

Kommunep allaffia nunaminertami C1-imiippoq, KNI-iip pisini-arfiata qulaa tungaanilluni. Allaffik B-150 1963-ni sanaaq 1991/92-mi allineqarpoq 360 bruttoetage m²-itut angitigisumik, tassungalu nuupput isumaginninnermut aamma ineqarnermut, teknikimut avatangiisinullu imikkoortotaqarfiit. Taamaaillunilu kommunep allaffiani immikkoortotat tamarmik illoqatigiilerput.

Allaffimmi sulisut 80-ikkut naalerneranni amerlinerpaagamik 67-upput. 1989-illi kingorna ikilisarneqalerput nunap sinnerani allaffeqarfinni sulisut amerlassusaannut nalimmassarneqarlutik. 1992-milu ulloq naallugu sulisut 42-upput.

1992-ip naanerata tungaanut kommunemi ingerlatsinerimi immikkoortotat 6-lupput, ataatsimiitsitaliat ataavartut 9-ullutik kommunalbestyrelse bygderådelu ilanngullugit.

Allaffeqarnerup akilersinnaanerusumik pisariinnerusumillu ingerlanneqarnissaa anguniarlugu 1. januar 1993-imiit politikikut allaffeqarnikkullu nutarterineqarmat immikkoortotat 5-inngorput ataatsimiitsitaliallu ataavartut 7-inngorlutik kommunalbestyrelse bygderådelu ilanngullugit, tabel 1 takuuk.

Ataatsimiitsitaliat	Immikkoortotaqarfiit
Kommunalbestyrelse	Borgmesteri
	Kommunaldirektøri
	Immik. ataatsimoorussiaq
Aningaas. pilersaarusiernerlu	Aningaasaqarnermut
Isumagin. suliffissaqarner.	Isumaginninnermut
Ineqar. teknik & avatang.	Ineqarn. teknik & avatang.
Atuarf. kultur & sunngif.	Atuarf. ilinniarneq & kultur
Akilerarnertarn. ataats.	
Bygderåde	

Tabel 1: Qasigiannugit komuneanni ingerlatsinerup ilusaa.

Kommunep entreprenørplads-iata kommunemi ingerlassat tamaasa makkuninnga sulissuppai:

- nivanneq
- eqqiluutsisineq
- qimminik toqoraaneq
- assartuussisarnerit
- sannaviit nakkutigineqarneri ingerlannerilu
- aqquserngit aqqusineeqqallu aserfallatsaalineri
- majuartarfiit puttasuliallu aserfallatsaalineri
- pinnguartarfiit aserfallatsaalineri
- nunagissaanerit.

STATUS

Den kommunale administration er lokaliseret i område C1 umiddelbart ovenfor KNI-butikken. Kommunekontoret B-150 fra 1963 blev i 1991/92 udvidet med yderligere 360 bruttoetage-m², hvorved socialforvaltning og forvaltning for bolig, teknik & miljø blev bragt under samme tag som den øvrige administration.

Antallet af medarbejdere i administrationen toppede sidst i 80'erne med 67. Siden 1989 er der sket en målrettet reduktion med henblik på at nå ned på landsgennemsnittet. I 1992 er medarbejderantallet således reduceret til 42 fuldtidsstillinger.

Indtil udgangen af 1992 omfatter organisationsstrukturen 6 forvaltninger og 9 stående udvalg inkl. kommunalbestyrelse og bygderåd.

Med henblik på yderligere rationalisering og effektivisering iværksættes pr. 1. januar 1993 en ny politisk og administrativ struktur for Qasigiannugit kommune, hvorved antallet af forvaltninger reduceres til 5 og antallet af stående udvalg til 7 inkl. kommunalbestyrelse og bygderåd, jf. tabel 1.

Udvalg	Forvaltninger
Kommunalbestyrelse	Borgmester
	Kommunaldirektør
	Fællesforvaltning
Økonomi & planlægning	Økonomiforvaltning
Sociale anlig. & arb.marked	Sociale anliggender
Bolig, teknik & miljø	Bolig, teknik & miljø
Undervisning, kultur & fritid	Skole, uddan. & kultur
Ligningskommission	
Bygderåd	

Tabel 1: Qasigiannugit kommunes nye organisationsstruktur.

Kommunens entreprenørplads varetager principielt alle kommunale driftsopgaver, herunder

- snerydning
- offentlig renholdelse
- skadedyrsbekæmpelse
- transportopgaver
- tilsyn og drift af fællesværksteder
- vedligeholdelse af veje og stier
- vedligeholdelse af trapper og pontonbroer
- vedligeholdelse af legepladser
- terrænpleje.

Suliasat ilai 80-ikkunnili namminersortut ikiortigalugit ingerlanneqartalerput. Namminersortut sulisorineqartalerannut pissutaapput kommunep atortuisa nutaanngilissoorerat aamma namminersortut suliasaaleqinerisa nalaani kommunep ingerlataasa ikilisarneqarnerat.

Entreprenørpladsi nunaminertami B5-mi Sanaartortitsiviit entreprenørpladsiata sanianilittoq 1992-mi ukiuunerani 3-nik aasaanerani 4-nik sulisoqarpoq. Atortuutigaat billi Toyota Landcruiser, siorarertut kiisalu sannatit sakkullu assigiinngitsut.

Aqquserngit nivanneqartarnerat Qasigiannguani 1990 tikillugu entreprenørpladsemit isumagineqartarpoq, ilaannikuinnaq namminersortut ikiortigineqartarlutik.

1991-mi misilillugu ukiuni 3-ni namminersortunut suliasann-gortinniarneqaralarpoq, kisianni suliap pitsaassusissaanik piumasat, budgeti neqeroorutigineqartullu imminnut naleqqutinnimmata iluatsinneqanngilaq. Isumaqatigiissutigineqarporli sulisitsisup nivanneq ukiuni 3-ni ingerlatissagaa nal. akunneri suliffiusut najoqqutaralugit akilerneqartarluni, kisianni nal. akunneranut akia appartillugu. Aqquserngit nivanneqartarnissaannut kommunep aalajangersagaa tunngavigalugu qaqugukut nivattoqassanersoq sulisitsisup namminersortup aalajangertarpaa.

Eqqaavilerineq anartarfilerinerlu eqqaavissuup nakkutigineqarnera ilanngullugu ukiopaalunngortuni namminersortunut suliasissutigineqartarput, suliasat ukiut pingasukkuutaarlugit sulisussarsiuunneqartarlutik. Taamatut aqqjissuussineq naammaginatsumik ingerlavoq.

Illoqarfup eqqiluitsuutinneqarnera entreprenørpladsemit sularineqartarpoq. Illoqarfiulli qeqqani inissiat eqqaanni eq-qiluitsitsineq Nam. Oqartussat viceværtisa marluk sularisarpaat.

Upernaakkut illoqarfik salinneqaleraangat sap. akunneri 1-2 sulsut 10-t missaat sulisorineqartarput eqqagassanik innuttat katersugaannik eqqaasutut. Illoqannginnerssani illoqarfiullu avataani salinerni atuartut peqatigiiffiillu ilaatigut peqataasarput.

Innuttat illoqarfimmik eqqiluitsinnissaannik soqutiginninnerat alliarporpoq.

Qatserisoqarfik 1980-mi kommunemut atalerpoq. Qatserisoqarnermut malittarisassat malillugit angutit 27-t qatserisuupput.

Qatserisoqarfik B-381 nunaminertami C5-mimilittoq 1969/70-mi sanaaq illoqarfik eqqarsaatigalugu inissisimalluartuuvoq, kisianni helikopterit mittarfianut ungasigineqarmat Skivevej-imiit heliportimut "ajunaarnersuaqartillugu aqqusinniortoqarnissaa" 80-ikkunnili kissaatigineqalerpoq. Angallannermut pilersaarussiaq takuuk.

I løbet af 80'erne er disse opgaver dog i stigende grad blevet gennemført med assistance fra private virksomheder. Denne privatisering skyldes en kombination af nedslidt kommunalt materiel og et bevidst ønske om at indskrænke det kommunale aktivitetsniveau i en tid, hvor private virksomheder mangler arbejde.

Entreprenørpladsen er lokaliseret i område B5 ved siden af byggevæsenets entreprenørplads og er i 1992 bemanded med 3 mand i vinterhalvåret og 4 mand i sommerhalvåret. Materiellet omfatter en Toyota Landcruiser, en grusspreder samt diverse håndværktøj og -redskaber.

Den offentlige snerydning i Qasigiannguit blev indtil 1990 varetaget af entreprenørpladsen med lejlighedsvis assistance fra den lokale entreprenør.

I 1991 blev det forsøgt at udlicitere snerydningen på en 3-årig kontrakt, men det lykkedes ikke at få serviceniveau, budget og tilbud til at passe sammen. Arbejdet blev derfor overgivet til entreprenøren for en periode på 3 år mod betaling efter medgået tid til reducerede timetakster. Rydningen sker indtil videre på entreprenørens initiativ i henhold til et af kommunen defineret serviceniveau.

Dag- og natrenovationen, herunder også vedligeholdelsen af dumpen, har i mange år været udliciteret til private firmaer på 3-års kontrakter. Ordningen fungerer tilfredsstillende.

Den offentlige renholdelse, varetages af entreprenørpladsen. Dog tager hjemmestyrets 2 vicevært-funktioner sig af bymidtens rækkehus- og etageboligområder.

Under den årlige forårsrengøring antages ca. 10 arbejdsledige ekstra over en periode på 1-2 uger til at assistere med bortkørsel af de affaldsbunker, der samles sammen af borgerne. I de friholdte områder og i yderområderne deltager desuden skoleelever og i et vist omfang foreninger.

Byens renholdelse har i stigende grad befolkningens bevågenhed.

Brandvæsenet overgik i 1980 til kommunal drift. Brandkorpset er på 27 mand i henhold til gældende bestemmelser herom.

Brandstationen B-381 fra 1969/70 i område C5 har en rimelig central beliggenhed for byen som helhed, men afstanden til heliporten er utilfredsstillende lang, og dette har i 80'erne givet anledning til ønsket om at anlægge "katastrofevejen" fra Skivevej til heliporten, jvf. trafikplanen.

Qatserisut atortui nutaanngilisoornikooqaat. Ingammik serpar-taassuaq ukiunik 25-nik nutaanngissusiilk nutaamik taarserni-arlugu ingerlatsinermut aningaasaliussaniit akilernerqarnissaa qangali pilersaarutigineqartarluartoq akissaqartinneqartangi-laq. Maannali aningaasaliinnermut pilersaarusiame pisarine-qarneqartussatut ilanngunneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni pisartut allat assigalugit ikuallannermik ka-lerrisaarisarnerit 50%-ii sinnerlugit salloqittaaneruserput. Ni-paatsumik kalerrisaarut 1992-mi atorneqalermat salloqittaa-sarnerit ikileriarnissaat ilmagineqarpoq.

Iliveqarfilit ingerlanneri pilersinneqartarnerilu 1/1-1991 Nam. Oqartussaniit kommunenut nuunneqarput, ataatsimoor-tumik aningaasaliussaminnguit malitsigalugit. Qasigianguit kommuneannut iliveqarfilit ingerlanneqarnerannut ukiumut atu-gassatut tunniunneqarput ca. 900 kr.

Iliveqarfik 1949-mill atulersoq maannalu ulikkaangajalersoq Qinnngunnguit timaanniippoq nunaminertami D11-mi illoqarfim-miit 1 km missaani ungasitsigisumiilluni. Iliveqarfitoqaaq Gl. kir-kevej-imi nunaminertami A9-miittoq 1948-mill atorunnaarpoq.

Kommune 3-nik puttasulianik talittarfiuteqarpoq, aallsartut talittarfianni, Quikumi aamma Quiliup ikaartarfiani. Taakku upernaakkut kangerluk sikueraangat iluarsaallugit singinneqar-tarput, ukiakkullu novemberimi qaqqinneqartarlutik. Kultureqar-nermut sunngiffeqarnermullu pilersaarusiaq takuuk.

Qinnngunnguani sumiiffinni assigilngitsuni **tupersimaartoqa-laartarpoq**, tupersimaatartullu amerliartormata iliveqarfimmut qanillivallaarnissaat pinngitsoorniarlugu 1990-mi nunap ilaa tupersimaartarfissatut immikkoortinneqarpoq. Tupersimaartar-fissaaq Qinnngunnguani siorartarfiup aamma Qaqqarsuup ataani mittarfissatut piukkunneqartup akornanni narsaamanertamiip-poq.

Tupersimaartarfiup eqqaani eqqiluisaarnermut atortunik pisari-aqarnerpaanik sanasoqarnissaa pisariaqarpoq.

Kommunep sannavia B-258 aallsartut talittarfiata eqqaaniit-toq ukiopassuannortuni pisoqalisoorluni naammaginarunnaa-vissimavoq.

Billinut iluarsaassisarfik B-713 Quillimmiittoq 1988-mi sanaaq kommunep 1992-imi pisiaraa, taamaalillunili sannavik innuttat atorfissaqarteqisaat glasfiber-ileriffiqineqarsinnaasoq pissarsi-arineqarpoq. Sannavik 1992-imi ukiakkut ammarnaqarpoq.

Kommunep mersortarfiutai 1986-mi pilersinneqarput sulias-saqaritsiniarneq siunertaralugu. Amernik mersortarfik meeq-gerivikumi B-78-mi sumiiffik C2-miippoq, annoraaminermullu mersortarfik illu B-13-nimi Sanaartortitsiviit entreprenør-pladsiani B5-imiilluni.

Mersortarfiit taakku tamarmik amigartooruteqartarnerat pissuti-galugu 1990-mi matuneqarmata amerpaalussuit annoraami-nerpaalussuillu atorfissaarupput.

Brandvæsenets materiel er forældet. Dette gælder specielt den 25 år gamle brandsprøjte. Efter flere forgæves forsøg på at prioritere en udskiftning af denne over driftsbudgettet er en ny sprøjte nu op-taget på investeringsplanen.

Som andre steder i Grønland udgør antallet af fal-ske alarmer over 50% af alle udrykninger. Med overgangen til stillealarmering i 1992 påregnes dog et markant fald.

Drift og anlæg af kirkegårde overgik fra 1/1-1991 fra hjemmestyret til kommunerne, idet der medfulgte et symbolsk bloktilskud, der for Qasigi-annguit kommunes vedkommende er på ca. 900 kr om året.

Ny kirkegård ligger på Sletten i område D11 ca. 1 km fra byen. Kirkegården blev ibrugtaget i 1949 og er nu ved at være fyldt op. Den gamle kirke-gård på Gl. Kirkevej i område A9 har ikke været benyttet siden 1948.

De 3 kommunale pontonbroer ved fiskerikajen, Quikoq og Qulikdæmningen sommerklargøres hvert år, når isen er gået i havnebugten, og tages på land i november. Se iøvrigt kultur- & fritidsplanen.

Campering er hidtil i mindre omfang sket forskel-lige steder på Sletten. På grund af et voksende behov samt ønsket om at undgå camping tæt ved ny kirkegård blev i 1990 udpeget et foreløbigt campingareal oven for grusgraven i den lille slugt mellem Sletten og den planlagte landingsbane ne-denfor Qaqqarsuaq.

Der er behov for etablering af elementære sanitære faciliteter ved campingarealet.

Det kommunale fællesværksted B-258 ovenfor fiskerikajen har i flere år været helt utilstrækkeligt.

Derfor blev befolkningens store ønske om et større værksted med mulighed for glasfiberarbejde i 1992 imødekommet ved kommunens overtagelse af det tidligere autoværksted B-713 fra 1988 på Quilik /Spækholmen. Værkstedet åbnes i efteråret 1992.

De kommunale systuer blev etableret i 1986 som en beskæftigelsesmæssig foranstaltning - skind-systuen i den tidligere børneinstitution B-78 i om-råde C2 og stofsystemet i B-13 på byggevæsenets entreprenørplads i område B5.

Begge systuer blev lukket i 1990 på grund af un-derskud, hvorved kommunen brændte inde med en del skind, stof og maskiner.

1992-mi ammerivik sivikitsumik ammarneqaraluarpoq suliasaqartitsiniarneq siunertarinerullugu, siunissamilu ingerlajuater-nissaa kissaatigineqarpoq, kalaallit ammereriaasitoqaasa mer-soriaasitoqaasalu tammatsaalineqarnissaat pissutiginerullugu.

Kommunep tikeraannut inissiaataa kantina-lu nunaminter-taq C3-mi sømandshjemmesimasumi B-574-miitooq 1990-mi ikuallannerup kingorna atorunnaarpoq. Taamanikkut barak-it sømandshjemmikumut atasut tamarmik nungullutik ikuallapput. Sømandshjemmekoq illu B-574 tamatuma kingorna STI-mi SPS-milu atuarfittut atorneqalerpoq.

Suliffissaqartitsinermi ingerlassat assigiinngitsut Nam. Oqartussaniit mandimit tapiissutigineqartartut tunngavigalugit ingerlanneqartarput. Kisianni 80-ikkut qiteqqunnerannili suliffissaqartitsiniarnermut tapiissutaassartut ikiliartorput.

SIUNISSAMI ILIMAGISAT

Inuiaqatigiit aningaasakilliornerat 90-ikkut ingerlaneranni taamaaginnassanganneqarpoq.

Taamaattumik kommunep entreprenørpladsiani suliassat amerlanerulernissaat ilimanangilaq, suliassallu ilaasa namminersortunut suliassiissutigineqartarlernissaat ilimanarnerulluni.

Aningaasakilliorneq pissutigalugu kommunep allaffeqarfiani suli annertunerusumik pisarillisaasoqarnissaa pisariaqalerpoq, uki-unili kingullerni sulisut ikilisarneqareermata kommunemi ingerlatsineq nutarterneqarpat sulisut ikileqqingaassaguanngillat.

Nutarterinerup siunertaraa sullissinerup pisariinnerulernissaa, tamannalu anguneqarsinnaavoq politikikkut ingerlatsinermilu aalajangigassat sukkanerusumik isummerfigineqartalerpata. Ataatsimiltsitaliat ikilissineqarneranni aamma anguneqassapput ataqatigilissaarinerup pitsaanerulernera, aqutsinissamut periarfissaqarnerulerneq kiisalu politikerit anguniakkatut siunertanut aallussinissaminnut piffissaqarnerulerat.

Nunamut tunngasunut aningaasaqarnermullu pilersaarusiortarnerit imminnut ataqatiginnerunissaat pisariqartinneqarmat siunissami ungasippallaanngitsumi ilimagineqarsinnaavoq nunamut tunngasunut pilersaarusiortarnerup ineqarnermut, teknikerimut avatangiisinullu immikkoortotaqarfimmiit aningaasaqarnermut immikkoortotaqarfimmut nuutinneqarnissaa.

Ataqatigilissaarisinnaaneq, pilersaarusiorsinnaaneq, sullerineq kiffartuussinerlu siunissami kommunep ingerlatsinerani pingaarnepaatinneqartussaapput. Naatsorsuutit immikkoortotaqarfikkuutaarlugit saqqummiunneqartarlernissaat aamma suut ingerlatat tamarmik naatsorsuutaasa ersarinnerulernissaat siunertap iluatsinneqarnissaanut sakkugineqarsinnaapput.

Kisianni aamma kommunep ingerlataasa amerlinissaat ilimagineqarsinnaavortaaq.

Skindsystuen blev dog midlertidigt genåbnet som beskæftigelsesprojekt i vinteren 1992, og der er et stort ønske om at genåbne den permanent, ikke mindst af hensyn til bevarelsen af de gamle husflidstraditioner.

Kommunens indkvartering og kantine i det tidligere sømandshjem B-574 i område C3 blev nedlagt i 1990 efter storbranden i efteråret 1989, hvor begge de tilhørende indkvarteringsbarakker nedbrændte til grunden. B-574 er siden ibrugtaget som STI-skole og SPS-brancheskole.

Beskæftigelsesprojekter gennemføres løbende i det omfang, der opnås mandtmetilskud fra hjemmestyret. Omfanget af tilskudsberettigede projekter er dog gået noget tilbage siden midten af 80'erne.

UDVIKLINGSTENDENSER

Den aktuelle lavkonjunktur vil antagelig fortsætte gennem det meste af 90'erne.

Derfor må der fortsat regnes med et lavt aktivitetsniveau på kommunens entreprenørplads med udlis-citering af et stort antal opgaver til private firmaer.

Lavkonjunktoren aktualiserer endvidere en yderligere rationalisering af den kommunale administration, men efter de seneste års drastiske personale-reduktion kan overgangen til ny politisk og administrativ struktur formentlig kun give en beskedent rationaliseringsgevinst.

Omstruktureringen lægger vægt på øget effektivitet gennem forenkling og decentralisering af såvel den politiske som den administrative beslutningsproces. Et forenklet udvalgsstyre vil tillige skabe bedre overblik, øge styringsmulighederne og muliggøre, at politikerne i højere grad end tidligere kan kon-centre sig om målene.

Behovet for en bedre samordning af den fysiske og økonomiske planlægning kan på sigt aktualisere en flytning af fysisk planlægning fra forvaltning for bolig, teknik og miljø til økonomiforvaltningen.

I det hele taget bliver **overblik, planlægning, effektivitet og service** fremover nøgleord i al kommunal virksomhed. Nettostyring og regnskabsmæssig synliggørelse af den enkelte aktivitets økonomi er vigtige virkemidler i den sammenhæng.

Der er imidlertid også tendenser, der går i retning af øget kommunal virksomhed.

Kalaallit Nunaanni Sanaartortitsiviit 1/1-1993 ingerlatamik ilarpassui unitsippatigit kommunep ingerlatai amerlanerulissagunarpur.

Illuliorfissat piareersarneqartarneri pingaarnerit, illut tamarmik nalunaarsorneqartarnerat kiisalu eqqakkanut kuuffillortarneq kuuffillu ingerlanneqarnerat kommunep 1993-imi suliassarilissagunarpai. Taamali pisoqartinnagu Namm. Oqartussat isumaqatigiissuteqarfigineqartussaapput, kommunep suliassat taakku tigussappagit Namm. Oqartussat ataatsimoortumik tapiissuteqartalersussaammata tapiissutip angissusissaa isumaqatigiinniutigineqartussaammata.

Ikamiuni tikeraat inaat, Qasigiannguani tikeraat inaat (C3-miit-toq) kiisalu Qasigiannguani entreprenørpladsi (B5-imiit-toq) kommunemit tiguneqassagunarpur. Tikeraat inaata ilinniartunut ineqarfinggorluni STI-mut atalernissaa kommunep kissaatigisaraa.

Entreprenørpladsi kommunep ingerlatilissappagu inuusuttut suliassaqartinnerannut aamma STI-p sannaviatut atorneqassagunarpur.

Pisortat allaffiini ingerlatsinerup nutarterneqarnerata kingunernik inuusuttut suliffissaaruttut amerlinissaat ilimagineqarmat, kommunep suliffissaaleqisunik piffissani aalajangersimasuni sulisisarnissaa annertunerulissagunarpur. Illoqarfimmi eqqaaasarneq suliassaqartitsiniarnermi periarfissat arlallit ilagaat.

KOMMUNEMI SULIFFEQARFIIT PILLUGIT ANGUNIAKKAT

Kommunep sulliffeqarfii pillugit kommunalbestyrelse makkuninga anguniagaqarpur:

- Kommunep ingerlataqarnera akissaqarnermut naleqqut-tuussaaq, tassa aningaasakillorneqartillugu namminersortullu suliassaaleqinerisa nalaanni ingerlatat ikilisinneqartassappur.
- Qasigiannguit kommuneanni politikikkut allaffimmilu ingerlatsineq pissutsinut naleqqussarneqartuassappur, makku anguneqarnisaat siunertaralugit:
 - pisarinnerusumik sullissineq
 - akilersinnaasumik allaffikkut ingerlatsineq
 - nunamut aningaasaqarnermullu pilersaarusiortarnerup pingaartinneqarnerulernissaa
 - Innuttanik sullissinerup pitsaanerulernissaa.
- Suliffissaaleqisut sulisinneqarnerisigut illoqarfiup eqqiluinernerulersinneqassaaq.

Omstruktureringen af Grønlands Byggevæsen, herunder nedlæggelsen pr. 1/1-1993 af byggevæsenets driftsvirksomheder, vil give anledning til en udvikelse af de kommunale opgaver.

Således må det tages for givet, at kommunen i 1993 skal overtage overordnet byggemodning, ajourføring af bygningsfortegnelsen samt anlæg og drift af kloakker. Overtagelsen af disse opgaver vil ske på grundlag af forhandling med hjemmestyret om størrelsen af det medfølgende bloktilskud.

Endvidere kan der blive tale om at overtage byggevæsenets indkvarteringer i Ikamiut og Qasigiannguit (område C3) samt entreprenørpladsen i Qasigiannguit (område B5). Det er dog kommunens ønske, at indkvarteringen i Qasigiannguit overgår til erhvervsuddannelserne med henblik på anvendelse som kollegium.

Entreprenørpladsen vil i givet fald blive anvendt til ungdomstjeneste samt værkstedsfaciliteter til STI-skolen.

Udsigten til øget ledighed, bl.a. som følge af administrativ rationalisering i den offentlige sektor, kan udløse en øget kommunal beskæftigelse af ledige til udførelse af diverse ad-hoc-opgaver. Den offentlige renholdelse vil være et ud af flere oplagte emner for sådanne opgaver.

MÅLSÆTNING FOR KOMMUNAL VIRKSOMHED

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende konkrete mål for den kommunale virksomhed:

- det kommunale aktivitetsniveau skal løbende tilpasses konjunkturudviklingen, således at kommunen indskrænker sine aktiviteter under lavkonjunktur, hvor private virksomheder mangler arbejde
- den politiske og administrative struktur ved Qasigiannguit kommune skal løbende tilpasses med henblik på
 - forenklet sagsbehandling
 - rationalisering af administrationen
 - fremme af fysisk /økonomisk planlægning
 - bedre service overfor borgerne.
- den offentlige renholdelse skal forbedres gennem beskæftigelsesmæssige foranstaltninger.

SULIASSAT PILERSAARUSIORNERI

Politikikkut alliaffimmilu ingerlatsineq nutartigaaq Qasigi-annguit kommuneanni 1. januar 1993 atuutilissaaq, kommunet nakkutillisoqarfiat tamatumunnga akuersissappat.

Kommunep sannavittaava 1992-mi silaannarmik milluaavit-taarpoq glasfiberilervittut atorneqarsinnaalerluni kiisalu umiat-sialeriviup sannaviullu akornat ligalerneqarluni.

Sannavittaap **umiatsinut amutsiveeraqalernissaa** kommunep 1999-imi aningaasaliinermut pilersaarusiaanut ilanngunneqarallarpog.

Quiliup avannaa tungaani sannaviup silatinnuani amutsive-eraliortoqarsinnaavoq, tamaani sissaaq mallerpallaartanngippat. Amutsiveerallorfittut periarfissap aapparaa ikaartarfiup kujataa tungaani sissaaq, tankkioskkip biilinut unittarfiata ataaniittoq. Kisianni tassaniissappat umiatsiat sannavimmukaanniaraanni aqqusinikkut ikaarunneqartariaqassapput.

Illoqarfiup eqqiluutsuutinnera 1995-mi pitsaanerulissaaq talittarfiit puttasuliat eqqaanni containerinik illoqarfiullu qeqqani mikinerusunik eqqaavilersuisoqarnissaa pilersaarutigineqarmat. Avatangisinit pilersaarusiaq takuuk.

Qatserisartut serpartaassuat nutaaq 1994-mi umiarsuaq kingullikut tikisinneqassaaq, akilerneqarnissaa 1994-mi 95-milu sanaartornermut pilersaarusiame ilanngunneqassaaq.

Tupersimaartarfiugallartumi perusuersartarfik aasaanerani imeqarfimmut ruujorilerneqartartoq, 2-nik siparnilik, errortarfilik eqqaavittalillu 1992-imi napparneqassaaq.

Sanaartortitsiviit ingerlanneqarnerisa nutarterneqarnerata Qasigiannugit kommuneannut sunniutai malinnaaffigineqarlu-assapput. Isumaqatigiinniartussat 3-sut toqqarneqarput, aningaasaqarnermut ataatsimiittitaliaq, aningaasaqarnermut aamma ineqarnermut teknikimut avatangisinnullu immikkoortor-tarfiit tamarmik ataatsimik isumaqatigiinnianut inuttallipput. Taakkualu Sanaartortitsiviit aamma Namm. Oqartussat isuma-qatigiinniarfigisussaavaat.

**ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUSIAQ
BUDGET-ILU**

Aningaasaqarnermut pilersaarusiaq quppernerup illua tungaani takuneqarsinnaavoq. Immikkoortortanut 10-nut pilersaarusiap allaaserineqarnerata kinguinnguani allaaserisaq takuuk.

HANDLINGSPLAN

Ny politisk og administrativ struktur ved Qasigi-annguit kommune iværksættes pr. 1. januar 1993 under forudsætning af tilsynsrådets godkendelse.

Det nye kommunale fællesværksted forsynes i 1992 med punktudsugning for glasfiberarbejde samt støvvæg mellem bådværsked og træværksted.

Et bådøphal i forbindelse med det nye fællesværksted er indtil videre indmeldt på Qasigiannugit kommunes investeringsplan i 1999.

Ophalet kan placeres umiddelbart ud for værkstedet på nordsiden af Quilik, hvis havets påvirkning ikke er for kraftig på dette sted. Alternativt placeres det syd for dæmningen ud for parkeringspladsen ved tankkiosken, men derved skal ophalede både krydse vejen for at komme til værkstedet.

Den offentlige renholdelse forbedres i 1995 ved opstilling af affaldscontainere ved kommunale pontonbroer og opsætning af affaldskurve i bymidten, se miljøplanen.

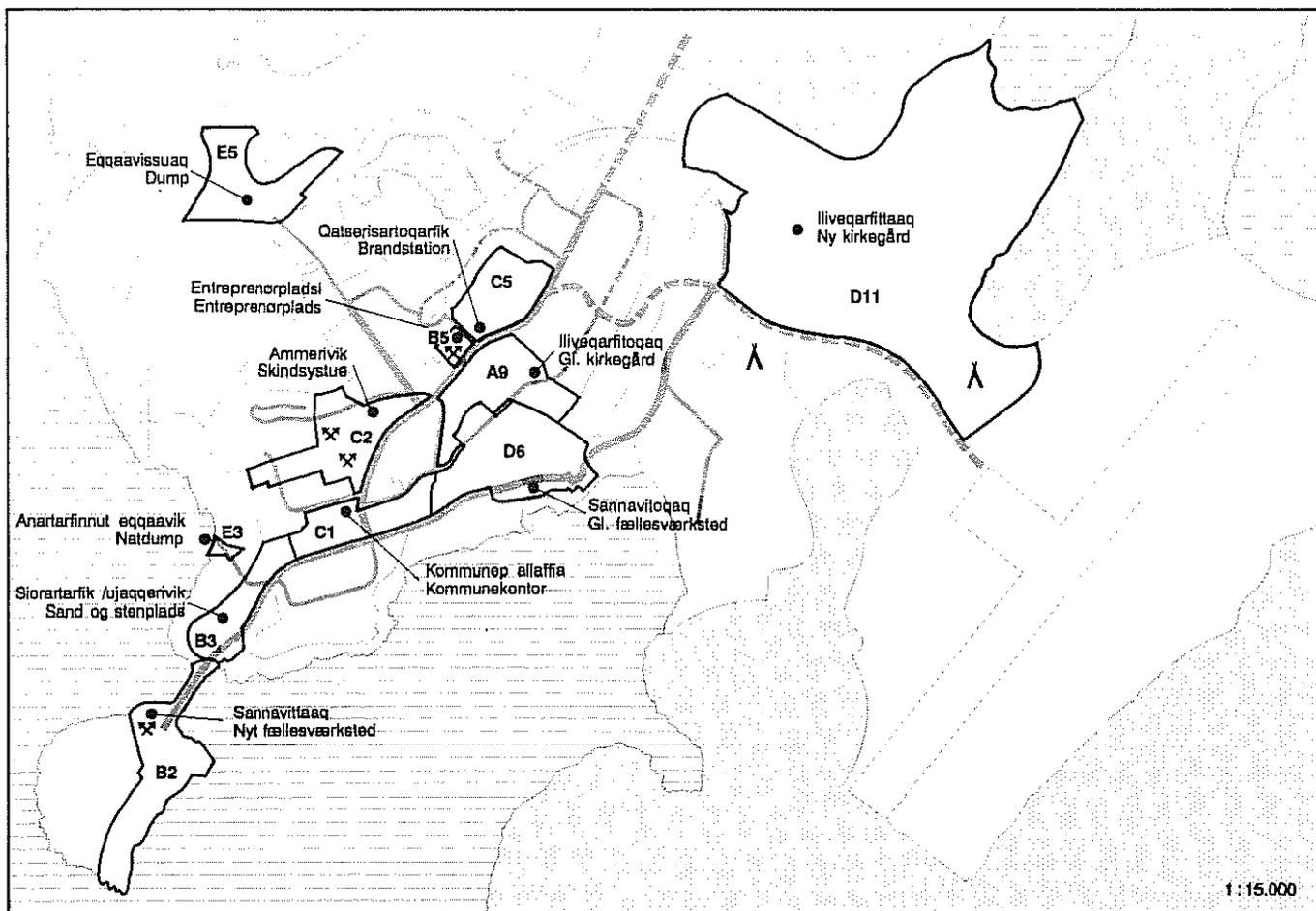
En ny brandsprøjte anskaffes med sidste atlant-skib i 1994 idet anskaffelsessummen optages på anlægsplanen for 1994 og -95.

Det midlertidige campingareal forsynes i 1992 med et lille sommervandforsynet sanitetshus med 2 tørklosetter, vaskekumme og affaldsstativer.

Byggeværnsens omstrukturering og konsekvenserne heraf for Qasigiannugit kommune skal følges løbende op. Der er nedsat en forhandlingsgruppe bestående af en repræsentant fra økonomiudvalget, økonomisk forvaltning samt forvaltning for bolig, teknik & miljø, der skal repræsentere Qasigiannugit kommune overfor Byggeværnsen og hjemmestyret under forhandlingerne herom.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

**KOMMUNEMI INGERLASSAQARFIIT SUMIINNERI
OMRÅDER MED KOMMUNAL VIRKSOMHED**

- Kommunep maanna ingerlassai
Eksisterende kommunal virksomhed
- / // /// Annikitsumik / akunnattumik / anner-
tuumik sanaartorfissaqassuseq
Lille / middel / stor restrummelighed

A, B, C, D, E

	A9	B2	B3	B5	C1	C2	C5	D6	D11	E3	E5
• Kommunep allaffia Kommunal administration					•/						
• Entreprenørpladsi Entreprenørplads		///		•							
• Siorartarfik /ujaqqerivik Sand og stenplads		/	•								
• Sannavitoqaq & sannavittaaq Gl. og nyt fællesværksted		•						•			
• Qatserisartoqaqfik Brandstation							•/				
λ Taperslmaartarfusinnaasoq Evt. campingplads									•///		
• Eqqaavissuaq Dump											•//
• Anartarfinnut eqqaavik Natdump										•	
• Iliveqarfitoqaq & iliveqarfittaaq Gl. og ny kirkegård	•								•//		
• Ammerivik Skinsystue						•					
× Sulffissaqartitsivlit Faciliteter for beskæftigelsesarbejder				•//		•					

ILLOQARTFIUP ILUSAANUT TUNNGASUT

Kommunep suliffiutai ingerlatsivilu illoqarfik tamakkerlugu si-ammarsimapput.

Kommunep allaffia illoqarfiup qeqqaniippoq, nunaminertaq C1-mi pisiniafiit eqqaanni. Allaffiup allineqarnerata kingorna nunaminertami tamaani illuliorfigineqarsinnaasoq sinneruttoq 200 bruttoetage m²-lut angitigaaq, piffissallu pilersaarusiortfiup nalaani tamaani illuliorfigineqarsinnaasoq pilersaarutigineqanngilaq.

Entreprenørpladsi illoqarfiup qitikkanni, B5-mimi, Poul Hansensvejmittumi inissisimanera pissutigalugu eqqiluitsuutinneqarnissaa torersuunissaalu pingaartinneqarpoq. Nunaminertami tamaani illuliorfigineqarsinnaasoq tamarmik ulikkaareerpoq. Sanaartortitsiviit ingerlatai tamaaniittut 1/1-1993 unitsinneqartussaammata siunissami qanoq ingerlanneqassanersut suli nalorninarpoq.

Qatserisartoqarfik nunaminertaq C5-mimiittoq illoqarfimmut pilersaarusiaq malillugu qummut etageat 2-ngorlugit allineqarsinnaavoq. Taamaaliortoqarnissaali maannakkut pisariaqartinneqanngilaq.

Iliveqarfittaag 1995-ip missaani ulikkaariissagunarmat kujammut-kimmuut allineqarnissaa pilersaarutigineqarpoq, taamaaliortoqarpallu piffissap pilersaarusiortfiup nalaanut naammalissaaq, tamatumali kingorna allami iliveqarfittaarnissaaq pisariaqalissaaq.

Qaqqarsuup ataa-tungaani timmisartunut mittarfiliortoqassapat tupersimaartarfugallartoq ujaqkeriffiup kangiani D11-miittoq atorunnaartariaqassaaq.

Kommunep sannavittaavata Quililimmi najugaqarfiit avataa-tungaani inissisimanera naleqquttuuvog eqqaanilu ilisivissaqarlularluni.

Sanaartortitsiviit tikeraanut unnuisarfutaat C3-miittoq inissimalluuartuuvog ST1-p ilinniartunut ineqarfiata timersortarfissuullu eqqaanilluni. Siunissamilu ilinniartunut allanut inissialior-toqarluarsinnaavoq (atuarfimmut pilersaarusiaq takuuk), tamatumaa eqqaani suli illuliorfissaqarlularmat.

Spejderit illuat B-54 aamma kommunep entreprenørpladsia maannakkut suliasaqartitsiniarnermut atorneqarnerusarput. Taakkuli atortulupput inissisimanerilu ajornartorsiutaalersinnaal-lutik.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

De kommunale aktiviteter og virksomheder ligger spredt i hele byområdet.

Kommunekontoret er centralt placeret ved butiks-området i bymidten, område C1. Efter udvidelsen i 1991/92 er der en restrummelighed på yderligere ca. 200 bruttoetage-m², som ikke påregnes udnyttet indenfor planperioden.

Entreprenørpladsernes centrale placering på Poul Hansensvej har nødvendiggjort, at der i rammebeskrivelsen for område B5 er fastsat bestemmelser om en ordentlig og ryddelig fremtræden. Området er fuldt udbygget, men dets fremtidige anvendelse efter afviklingen af byggevæsenets driftsvirksomheder pr. 1/1-1993 er uafklaret.

Brandstationen i område C5 kan i henhold til gældende lokalplan udbygges i op til 2 etager. Der er pt. intet behov herfor.

Ny kirkegård forventes at være fyldt op i 1995, men en planlagt udvidelse mod sydvest forventes at række til resten af planperioden. Derefter må der anvises areal til etablering af en ny kirkegård.

Når landingsbanen ved Qaqqarsuaq realiseres, vil det blive nødvendigt at nedlægge den midlertidige campingplads i område D11 øst for grusgraven.

Det nye fællesværksted på Quilik har en attraktiv placering med rigeligt omkringliggende oplagsareal i passende afstand fra bolig- og byområder.

Byggevæsenets indkvartering i område C3 har sammen med det nye STI-kollegie og en eventuel fremtidig kollegie- og indkvarteringsbygning (se skoleplanen) en meget gunstig beliggenhed med rigelig rummelighed tæt på STI-skole og idrætshal.

Spejderhuset B-54 og kommunens entreprenørplads anvendes pt. som basis for beskæftigelsesarbejder. Disse lokaliteter har på længere sigt utilstrækkelige velfærdsfaciliteter og frembyder et arealproblem for den kommunale virksomhed.

SIUNISSAMUT EQQARSAATERSUUTIT

Sanaartortitsiviit ingerlatsinerat 1/1-93 unippat entreprenørplasiutaat kommunemit tiguneqarsinnaassappat, taava **suliasa-qartitsiniarnermut inissaqartitsineq** pitsannguallarujussuas-sagaluarpog, aamma inuusuttut kiffartuussinerat eqqarsaatigalugu. STI-p atuarfialu sannaveqqaqatigiinnissaq erqaarsaatigineqarportaag.

Kommunep entreprenørpladsiaata Quilimmi sannaavittamut nuunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaaliomik-kut sannaviup nakkutigineqarnera entreprenørpladsillu ingerlanneqarnera akikinnerulersinnaammata.

Periarfissaqassappat Quilimmi **sannaviup amutslveeraqaler-nissaanik pilersaarutit** siusinnerusukkut piviusunngortinneqassappat, sannaviup atorluarneqarnerusinnaanera anguniarlugu.

Iliveqarfittaassaaut ilagilt sinnisaanniit siunnersuutigineqarpoq illoqarfittaap kangiani Saqqarsuup kitaa tungaani nunap maninersaa, tatsip nalunnguarfiusartup qulaa tungaaniittoq. Periarfissap aappaatut tikkuarneqarpoq Qinnunguit ilaa suliffiisuup kangia-tungaaniittoq, illut tamaaniittut siunissami pilarneqassappata iliveqarfeqarfissatut atorneqarsinnaasoq.

Siullertut siunnersuutigineqartog piukkunnarneruvoq, alianaatsumiikkami siunissamilu illoqarfik tamatuma tungaanut alliar-tortussaalluni kiisalu Eqalunguit tungaanut aqquusineqqap pitsanngorsarneqarnissaa pilersaarutigineqareemat. Tassanili iliveqarfeqalissappat taseq ataaniittoq, aasaanerani meerarpassuit inuusuttorpasullu nalunnguarfigisagaat iliveqarfimmiit koorusaarfigineqalersussaavoq, taamaallilunilu mingutsinneqarnera ajornartorsiutaalersussaalluni.

Qaqqarsuup ataa-tungaani timmisartunut mittarfeqalerpat heliporti atorunnaartussaammata **Tupersimaartarfik atavartog** pilersinneqarsinnaavoq nunaminertaq D10-mi helikopterit mit-tarfiata saneralannguani narsaamanermi.

Suliffissaaruteqqasut ullup ilaa suliaqartinniarlugit **suliffissa-qartitsiniarluni annertuumik ingerlatsisoqarsinnaavoq** makkuninnga:

- Kommunemi suliarisariaqalersunik
- Ammeriviup ammaqqinneqarneratigut
- Katersoriaannarnik piniariat illuaqqiornermik.

Tamakkua 1994-mi aallartinneqarsinnaanissaat siunertaralugu misissueqqissaartoqassaaq. Suliasa-qartitsiniarluni ingerlatsinerit taamaattut Namm. Oqartussaniit mandtiminik tapiiffiqine-qassappata imaluunniit ullup ilaanna suliffiussappata tamakku-ninnga ingerlatsineq kommunemut akissaaajaataanilu sinneqartoortuataassanngilaq.

Aaqqissuussinermili siulersuisussat amigaataalersinnaapput, suleqatiginnut formandit 2-3-t atorfissaqartinneqassammata. Maannakkut inissaaleqineq qaangarneqarsinnaavoq Sanaartortitsiviit entreprenørplads-iata kommunemit tiguneqarneratigut. Inunnik isumaginninnermut pilersaarusiaq ilanngullugu takuuk.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Lokalefaciliteterne for beskæftigelsesarbejder, herunder den nye ungdomstjeneste, kan forbedres væsentligt ved en evt. overtagelse af byggevæsenets entreprenørplads i forbindelse med nedlæggelsen af byggevæsenets driftsvirksomheder pr. 1/1-1993. Et lokalfællesskab med nye værkstedsfaciliteter til STI-skolen overvejes i samme forbindelse.

Flytning af kommunens entreprenørplads til det nye fællesværksted på Quilik er foreslået med henblik på at minimere tilsynsudgifterne på fællesværkstedet samt entreprenørpladsens driftsudgifter.

Planerne om et bådophal til fællesværkstedet på Quilik vil om muligt blive fremskyndet for at forbedre de fysiske rammer om værkstedet.

En fremtidig ny kirkegård er af kirkenævnet foreslået placeret nordøst for byen ovenfor Myggesøen eller alternativt ved Qinnunguit på Sletten øst for fabrikken, såfremt denne lokalitet med tiden ryddes for sommerboliger.

Førstnævnte beliggenhed er attraktiv og passer godt sammen med en fremtidig boligudvikling i denne retning og en forbedring af stien mod Eqalunguit /Strømstedet. Men placeringen er et problem i forhold til, at der vil ske nedsivning fra kirkegården og dermed forurening af Myggesøen, hvor mange børn og unge bader om sommeren.

En permanent campingplads kan evt. etableres i område D10 på det flade areal umiddelbart ved siden af heliporten, der vil blive nedlagt, når den planlagte landingsbane ved Qaqqarsuaq realiseres.

Et omfattende beskæftigelsestiltag med deltidsansættelse af ledige i forbindelse med

- kommunale behov-opgaver
- genåbning af skindsystuen
- serieproduktion af fangsthytter mv.

vil blive analyseret med henblik på mulig iværksættelse fra 1994. Et sådant tiltag vil være udgiftsneutralt for kommunen, såfremt der enten er tale om beskæftigelse med mandtmetilskud fra hjemmestyret eller deltidsbeskæftigelse.

Ordningen frembyder dels et ledelsesproblem, der kræver ansættelse af yderligere 2-3 sjakformænd, og dels et lokaleproblem, der evt. kan løses ved kommunal overtagelse af byggevæsenets entreprenørplads. Se også socialplanen.

ISUMAGINNINNERMUT PILERSAARUSIAQ

Isumaginninnermut pilersaarusiaq 5-inik immikkoortortaqqarpoq.

- Pinaveersaartitsineq peqqinnerlu
- Meeqqat inuusuttullu
- Pisortatigoortumik ikiorsiisarneq
- Utoqqaat
- Ineqarnermut tapiissutit

Inuusuttut klubbiat aamma atuartut paarineqartarnerat atuarfegarfup ingerlanneqameranut atapput, kisiannili kommunemut pilersaarusiormi uani meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnit-tarfiit allaaserineqarnerinut ilanngunneqarput.

Taamatuttaaq ineqarnermut tapiissutit ulluinnarni ingerlatsiner-mi ineqarnermut, teknikimut avatangiisinullu immikkoortorta-qarfimmu atapput, kommunemulli pilersaarusiormi isuma-ginninnermut aningaasartuutit isigineqarput.

Isumaginninnermi pilersaarusiame ilaapputtaaq Qasigiannugit kommuneanni aningaasartuutit isumaginninnermut tunngassu-teqartut ataatsimoortumik misissoqqissaarneqarneri, aningaa-sanngorlugit qanoq naleqassangatinneqarneri, immikkoortiter-neqarneri kiisalu siunissami qanoq ingerlassangatinneqarneri.

SOCIALPLAN

Socialplanen omfatter 5 hovedområder

- Forebyggelse & sundhed
- Børn og unge
- Offentlig hjælp
- Ældre
- Boligsikring

Ungdomsklub og skolepasningsordning henhører under KU-forvaltningens område, men er i kom-muneplansammenhæng behandlet sammen med de øvrige daginstitutioner for børn og unge.

Tilsvarende henhører boligsikring forvaltnings-mæssigt under bolig, teknik & miljø, men er i kommuneplansammenhæng betragtet som en udgift af social karakter.

Socialplanen omfatter desuden en analyse af de således definerede samlede sociale udgifters størrelse, fordeling og udvikling i Qasigiannugit kommune.

PISSUTSIT MAANNA ATUUTTUT

Pinaveersaartitsineq peqqinneriu

Taassuma iluanilpput pinaveersaartitsinnermut suliniutit pisortanit, soqutigisaqaqatigiinnit assigiingitsunit peqqinnissaqarfimmiillu ingerlanneqartut, taakkulu suleqatigiinneri.

Aallarniutitut taaneqartariaqarpoq Qasigiannugit kommunianni isumaginninnermi ajornartorsiutit nuna tamakkerlugu ajornartorsiutinut naleqqiullugit annikinnerungaatsiarmata. Tamanna malugineqarsinnaavoq imigassamik atuineriunneq pinerlunnartarnerlu annikinnerummata, kiisalu inuttut malinnaaniarnermini ajornartorsiuteqartut ikittuinnaammata.

Pisortat pinaveersaartitsinnermik sulineranni meeqqat inuusuttullu pingaarnepaatinneqarput.

Suleqatigiit SSPK, tassa kommunip isumaginninnermut immikkoortorqarfiata, atuarfiup, politit aamma pinerlussimasunik isumaginnittoqarfiup suleqatigiinnerat 1989-imi pilersinneqarpoq.

Taakkua suliarisarpaat atuarfinni oqalugiartarnerit, meeqqat inuusuttullu akornanni atornerluinerup pinerlunnartarnerullu ajoqutaasinnaanerani paasisitsiniaanerit, meeqqat katersuuffigisinnaasaannik pilersitsineq kiisalu pinnguartarfiit pillugit meeqqat isumasiorneqarnerat il. il.

Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqartarnerisa qanoq kinguneqarsinnaanerisa qaammarsaatigineqarnissaat piareersarlugu aallartinneqarpoq isumaginnittoqarfimmit **Paarlisa** suleqatigalugu.

Inuusuttut inuiaqatigiinni kiffartuussinerat unitsinneqarmat **Tuusaq** 1989-imi pilersinneqarpoq atuarfiup isumaginnittoqarfiullu suleqatigiinnerisigut. Tassani inuusuttuaqqat atuarnermik qatsussisimasut assassornermik sammisassaqaartinneqartarput kingusinnerusukkut ilinniagaqalersinnaanissaat suliffeqalersinnaanissaallu siunertaralugu. Suliffik 1992-imi atorfissaarummat matuneqarpoq, atuunnerminili inuusuttunut amerlanngikkaluanut iluaqutaavoq.

Suliffissaqartitsineq inuusuttut kiffartuussinerannut assingusoq 1992-mi aallarteqinneqarpoq Nam. Oqartussanit aningaasalersorneqarluni. Aaqqissuussineq taanna suliffeqarfusimasumut Tuusamut atuartunut sammisumut assinguvoq, allaanerussutigaaali inuusuttunut tamanut saaffiginnittuugami, ingammik inuusuttunut suliffissaarusimasunut. Sorpiaat sammineqassanersut inuusuttissarsiornermut pilersaarusiormi allaasereqarput.

Qasigiannugani soqutigisaqaqatigiit arlallit pinaveersaartitsinnermut tunngasunik suliaqarput, taamaalillutilu pisortat suliniuteqarnerannut ikorfartuutaalluarlutik.

"Perorsaasut suleqatigiit" atuarfimiit, paaqqinnittarfinniit napparsimmaveqarfimmiillu peqataaffigineqartut suliffeqarfinni siunnersulineramik ingerlataqarput sullassanillu aalajangersimasunik ingerlataqartarlutik.

STATUS

Forebyggelse & sundhed

Dette område omfatter det offentlige forebyggende arbejde, en række private forebyggende initiativer samt sundhedsvæsenet og samarbejdet med dette.

Indledningsvis er der grund til at fremhæve, at de sociale problemer i Qasigiannugit kommune i al væsentlighed er mindre end i landet som helhed. Dette kommer umiddelbart til udtryk i form af et lavere spiritusforbrug, mindre kriminalitet og en forholdsvis lille restgruppe af sociale tabere.

Det offentlige forebyggende arbejde er primært rettet mod børn og unge.

SSPK-samarbejdet mellem socialforvaltning, skole, politi og kriminalforsorg blev etableret i 1989 og har bl.a. omfattet skoleforedrag og opfølgende arbejde blandt børn og unge om stofmisbrug og kriminalitet, samt om væresteder for børn, herunder børns eget syn på legepladser mv.

I relation til **Paarlisa** har socialforvaltningen taget initiativ til forberedelse af et oplysende arbejde omkring sexuel misbrug af børn.

Efter ungdomstjenestens nedlæggelse blev **Tuusaq**-projektet etableret i 1989 i et samarbejde mellem skole og socialforvaltning med det formål at beskæftige skoletrætte unge med meningsfyldt praktisk arbejde og udluse dem til normale uddannelses- og beskæftigelsesforløb. Projektet blev lukket i 1992 pga. manglende behov, men opnåede indtil da positive resultater for et begrænset antal unge.

I 1992 genetableres **ungdomstjenesten** på grundlag af hjemmestyrets nye støtteordninger på området. Ungdomstjenestens formål ligger tæt op ad det skoleorienterede Tuusaq-projekt, men tager udgangspunkt i de unge over en bred front, herunder i ungdomsledigheden. Tjenestens arbejdsopgaver er nærmere beskrevet i erhvervsplanen.

De private initiativer med et socialt forebyggende sigte er mangfoldige i Qasigiannugit og fremstår som et vigtigt supplement til de officielle forebyggende aktiviteter

En **"pædagogisk gruppe"** bestående af repræsentanter fra skolen, børneinstitutionerne og sundhedsvæsenet bistår institutionerne med rådgivning og konkrete aktivitetsforslag.

Peqatigiiffik **Naligiit** atornikuerniarfimmik aallarnivoq innuttat illuannik pilersitsinissaq siunertaralugu. Innuttat illuutaat pilersinneqaruni imatut atorneqassamaarpoq:

- Meeqqanut, kiserliortunut utoqqarnullu katersuutarfittut.
- Artornartunik nalaataqartut siunnersorneqartarfiattut.
- Nunaqatigiit kulturikkut saqqummersitsisarfiattut.
- Imigassamik atupilulersimasut ilorramut sangutinniarnannut
- Nunaqatigiit nalinginnaasumik naapittarfiattut.

Arnat annersarneqartartut qimarnguvisaannik illutaarnissaq anguniarlugu **Arnat Suleqatigiit** sulissuteqarput.

Inuusuttut peqatigiiffii arfiallit aamma sullivimmik, inuusuttut illuannik, innuttat illuannik imaluunniit taakkununga assingusumik pilersitsinissaq sulissutigaat.

Ilangunneqartariaqarportaaq iminngernaveersaartut **Sannin-gasoq Tungujortup** allallu peqatigiiffiit kristumiussutsumik aallaavillit pinaveersaartitsinermik suliniuteqarnerat.

Napparsimmaveqarfik qangaaniilli napparsimasunik ajutoorsimasunillu katsorsaanermik suliaqarpoq, pinaveersaartitsineq sammivallaarnagu. Kingusinnerusukkut meeraaqqat atuartullu napparsimmaveqarfimmit aamma kigutit nakorsaanniit isumagineqartalemata kiisalu illoqarfimmiut peqqinnissamut ataatsimittitaliaqalemata nappaatinik pinaveersaartitsineq napparsimmaveqarfiup sullaata ilagilerpaa. Aamma Qasiagiannguani taamaappoq.

Isumaginninnermi suliat ingerlanneqarneranni suliffiit assigiinnigitsut suleqatigiinnissaat 1980-ikkut ingerlanneqaranni inatsisiliunneqarmat napparsimmaveqarfik, atuarfik aamma isumaginnittoqarfik **suleqatigiiffillorput**.

Peqqinnissaqarfik pillugu Nalunaarummi inassutigineqartooq malillugu Qasiagiannguitt Kommuneanni 1980-ikkut ingerlanneqaranni **peqqinnissamut ataatsimiiltsitaliaq** pilersinneqarpoq. Ataatsimiiltsitaliaq kommunemi peqqinnissamut tunngasut tamanut attuumassuteqartut pillugit oqaaseqarsinnaatitaavoq.

Avatangiisit pillugit peqqussuteqalermat kommuneqarfinni peqqinnissamut ataatsimittitaliaq 1/1-89 atorunnaarsinneqarput. Maannakkullu napparsimmaveqarfiup uumasunut tunngasunik isumagisassaqaqarnera teknikimut avatangiisinullu immikkoortotaqarfik suleqatigalugu ingerlanneqarpoq.

1980-mili Qasiagiannguitt kommuneanni isumaginnittoqarfik napparsimmaveqarfillu iluaqutaqisumik suleqatigiillorput isumaginninnermi ajornartorsiutit tamanut tunngassuteqartut pillugit, soorlu utooqqaat isumagineqarneranni sanaartortitsinissamut pilersaarusionermi.

Qasiagiannguani napparsimmavik 1967-mi sanaajuvoq kingulermillu 1990-mi nutarterneqarluni. Piffissap pilersaarusionerfiqineqartup nalaani napparsimmavittut angissusaa naammaginarpoq. Maluginiarneqartariaqarporli utooqqaat isumagineqarnerata allaaserineqarnerani utooqqarnut sapertunngortunut immikkoortotaqarfeqartariaqalerterata allaaserineqarnera.

Med foreløbigt udgangspunkt i en genbrugsbutik arbejder foreningen **Naligiit** for etablering af et brugerstyret medborgerhus, der skal fungere som

- værested for børn, ensomme og handicappede
- krisecenter med tilbud om anonym rådgivning
- ramme om lokale kulturelle aktiviteter
- center for resocialisering af alkoholmisbrugere
- mødested for befolkningen i almindelighed.

Kvindeforeningen **Arnat Suleqatigiit** arbejder for etablering af et egentligt krisecenter for voldsramte kvinder.

Fleere af ungdomsforeningerne arbejder med lignende planer om etablering af et brugerstyret aktivitetshus, ungdomshus, medborgerhus etc.

Dertil kommer det forebyggende arbejde, som bl.a. **Blå Kors** og de kristelige organisationer står for.

Sundhedsvæsenets rolle i lokalsamfundet har traditionelt været en passiv behandling af isolerede sygdoms- og ulykkestilfælde. Med indførelsen af sundhedsplejen, skolelægeordningen, skoletandplejen og de lokale sundhedskommissioner, blev sundhedsvæsenets rolle dog mere aktiv og forebyggende. Således også i Qasiagiannguitt kommune.

I begyndelsen af 80'erne lovfæstede et formelt tværfagligt samarbejde i sociale sager med nedsættelse af et lokalt **kontaktudvalg** mellem sundhedsvæsen, folkeskole og socialvæsen.

I sidste halvdel af 80'erne har Qasiagiannguitt kommune endvidere fulgt henstillingen i bekendtgørelsen vedr. sundhedsvæsenets ledelse om at nedsætte et lokalt **sundhedsudvalg** med kompetence til at udtale sig i sager af generel betydning for de sundhedsmæssige forhold i kommunen.

Med vedtagelsen af miljøforordningen blev de lokale sundhedskommissioner nedlagt pr. 1/1-1989 og sundhedsvæsenets veterinære tilsynsopgaver varetages nu i et nært samarbejde med teknik- og miljøudvalget.

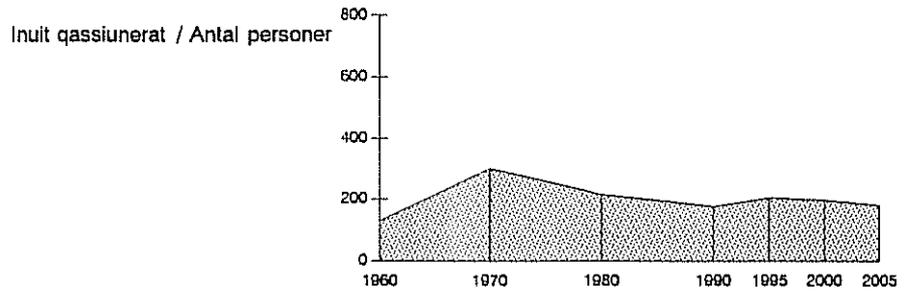
I Qasiagiannguitt kommune har der desuden siden 1980 været etableret et uformelt og meget positivt samarbejde mellem socialforvaltning og sundhedsvæsen om mere generelle sociale problemstillinger, herunder bl.a. de sociale udbygningsplaner på ældreområdet.

Sygehuset i Qasiagiannguitt er opført i 1967 og senest renoveret i 1990. Det frembyder fuldt tilstrækkelige fysiske rammer for sundhedsvæsenet i hele planperioden, jf. dog det under ældreområdet beskrevne ønske om tilbygning af et plejefsnit.

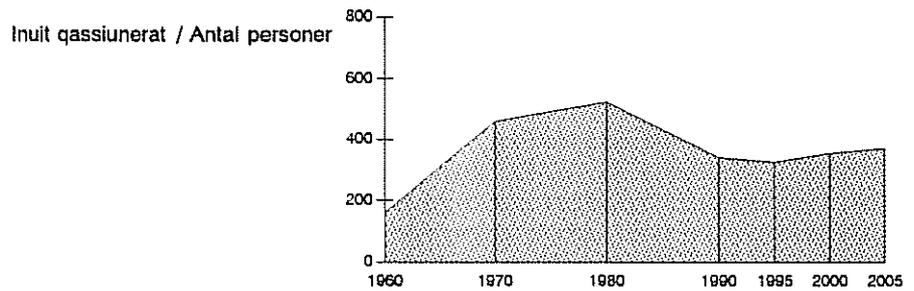
1980–2005–mut meeqqat inuusuttullu amerlassusaat

Antal børn og unge 1980–2005

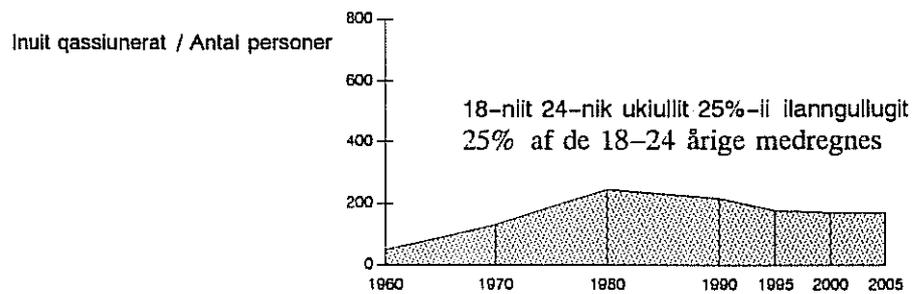
0 – 5 ukiullit / år

6 – 17 ukiullit / år

18 – 24 ukiullit / år

Meeqqat inuusuttullu

Tassani pineqarput meeraaqqat 0-5-mut ukiullit, atuartut 6-17-nut ukiullit aamma inuusuttut ilinniartut, tassa 18-24-nut ukiullit 25%-ii. Qasigiannugit kommuneanni taamatut ukiullit pineqartut 1980-miit 90-mut 30%-mik ikileriarput. Atuartut ikileriarnerat malunnarnerpaalluni.

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
0- 5 ukiullit	meeraaqqat	215	190	175	205	195	180
6-17 ukiullit	atuartut	525	405	340	325	355	370
18-24 ukiullit	inuusuttut (25%-ii)	60	65	55	40	40	40
Meeqqat inuusuttullu katillugit		800	660	570	570	595	595

Tabel 1: Meeqqat inuusuttullu 1980-90-mut amerlassusaat (-2005).

Meeraaqqanut paaqqinnittarfiit 3-t 1980-mili pigineqarput, nukarlerpaanullu paaqqinnittarfiit 1987-mi allineqarluni. Mee-raaqqanut paaqqinnittarfinni inissaqartitsineq 80-ikkut ingerlaneranni pitsanngoriartorpoq, angerlarsimaffinnilu paaqqinnittarfiit ilanngullugit 1990-mi 77%-ulluni.

Ataatsimut isigalugu utaqqisuniittut amerlagisassaannikkaluarut nukarlerpaanut paaqqinnittarfirmut utaqqisut 20-25-upput, tassa nukarlerpaanut inissaqartitsineq amigaatigineqarnerpaavoq.

STI-p aturfiani meeqqerivik AMAJUK 1991-mi ammarneqarpoq 10-12-nut inissaqarluni. Taannalu allamiut STI-mi aamma SPS-brancheskolomi atuariatortut meeraannut naatsorsuussaavoq. Ukiup muminnerani atuartoqarnerata nalaani taamaallaat ammasarpoq, taamaattumillu meeqqerivinni inissaqartitsinerup naatsorsorneqarneranut ilanngunneqarani.

	Ukio-qassuseq	Inissat amerlas.
Vuggestui Inequnaat	0-2 ukiullit	45
Børnehavi Arnarsaq (ukiui akuleriit)	2-5 ukiullit	20
Børnehavi Kulunnguak	3-5 ukiullit	60
Kommunep dagplejii	0-5 ukiullit	10
Katillugit	0-5 ukiullit	135
Tamarmik inissaqarinnerqarnerat agguaqatigillsillugu	0-5 ukiullit	0.77

Tabel 2: Meeraaqqanut paaqqinnittarfinni 1990-mi inissaqartitsineq.

Meeraaqqanik paaqqinnittarfinni inissaqartitsineq allannngortinniarlugu 1989-mi pilersaarusiortoqarpoq meeqqeriviit akunnannerusumik atornerqarnerisigut utaqqisut ikinnerulernissaat anguniarlugu. Arnarsaq børnehavijunnaariuni 12-nik inissalimmik vuggestuinnngortinneqassasoq pilersaarusiamut ilaavoq, børnehavimilu inissat maannakkut tassaniittut kommunep dagplejeqarfiinut nuunneqassamaarput. Sulliaq taanna meeqqanik paaqqinnittarfinnik sanaartortitsinissamik pilersaarusiornermi tunngaviuvoq.

Børn og unge

Området omfatter småbørn 0-5 år, skolesøgende børn 6-17 år samt uddannelsessøgende unge, der udgør ca. 25% af aldersgruppen 18-24 år. For Qasigiannugit by er størrelsen af disse aldersgrupper i perioden 1980-90 faldet med knap 30%, mest markant for de skolesøgende børn.

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
0- 5 år småbørn		215	190	175	205	195	180
6-17 år skolebørn		525	405	340	325	355	370
18-24 år unge (25%)		60	65	55	40	40	40
Ialt	børn & unge	800	660	570	570	595	595

Tabel 1: Antal børn og unge 1980-90 (-2005).

Småbørnsområdet var allerede i 1980 dækket ind af kommunens 3 daginstitutioner, idet vuggestuen dog er udvidet i 1987. Institutionsdækningen har således været stigende gennem 80'erne og var i 1990 på 77% inkl. den kommunale dagpleje.

Den pæne dækningsgrad skjuler dog et venteliste-problem i størrelsesordenen 20-25 børn i aldersgruppen 0-2 år, idet dækningsgraden klart er mindst for denne aldersgruppe.

I 1991 åbnedes institutionen Amajuk på STI-skolen med 10-12 pladser, fortrinsvis forbeholdt børn af udenbys elever på STI-skolen og den nye SPS-brancheskole. Den er kun åben i forårsemestret og medregnes derfor ikke i dækningsgraden.

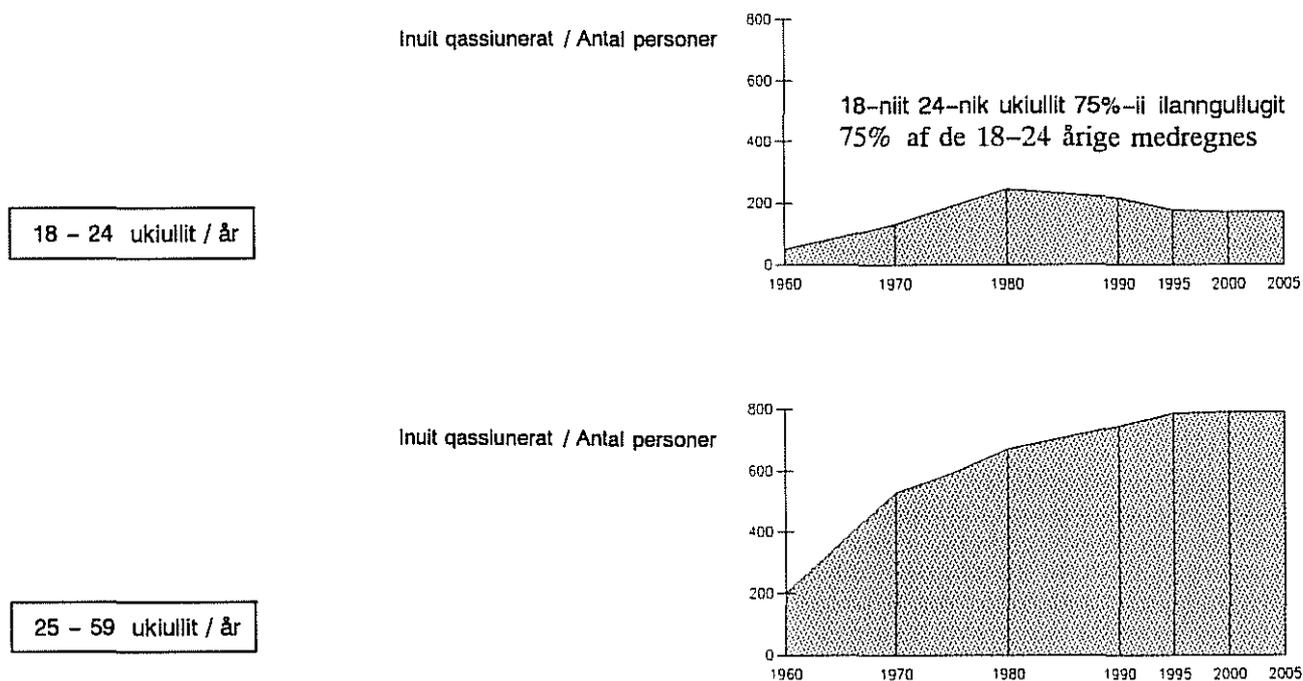
	Alders-gruppe	Antal pladser
Vuggestuen Inequnaat	0-2 år	45
Børnehaven Arnarsaq (aldersintegreret)	2-5 år	20
Børnehaven Kulunnguak	3-5 år	60
Kommunal dagpleje	0-5 år	10
Ialt	0-5 år	135
Dækningsgrad for hele gruppen	0-5 år	0.77

Tabel 2: Dækningsgrad for småbørnsområdet 1990.

I 1989 udarbejdedes en omstruktureringsplan for småbørnsområdet med henblik på at nedbringe antallet af venteliste-børn gennem en mere fleksibel daginstitutionsdækning. Planen indebærer ombygning af Arnarsaq til vuggestue med 12 pladser og overflytning af de nuværende 20 pladser til kommunal dagpleje. Dette arbejde har været bestemmende for den sociale udbygningsplan på området.

1980–2005–mut inuussutissarsiortut amerlassusaat

Antal erhvervssøgende 1980–2005

Atuartut atuarunnaarnerup nalaani fritidsklubbimiissinnaapput, 1990-ip tungaanut 7-19-nut ukiullit fritidsklubbemilissinnaapput, 1991-milli klubbip atorneqarnera allangortinneqarpoq meeqqanut 45-60-nut amerlatigisunut 6-13-nut ukiulinnut, tassa atualerlaaniit paaqqinnittarfinngorlugu, unnukkullu 14-19-nut ukiulinnut inuusuttunut klubbitut atorneqartarluni. Taammaaliornikkut meeraaqqat 0-5-nik ukiullit kisimik meeqqat paaqqinnittarfiannik atorfissaqartitsilerput, taamaallornikkullu børnehavemut utaaqisuerutingajavippoq.

Inuusuttut ilinniagaqartut ilinniarnerminni tasisaat isumaginnittoqarfimmu atapput, aningaasannngorlugit annertugisasaanngitsut. 20-24-nut ukiullit sunngiffimminni sumiiffissaaleqisarnerat malunnarpoq, tassami oqaatigineqareersutut inuusuttut klubbiat taamaallaat 14-19-nut ukiulinnut ammavoq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu aningaasartuutaasartut tassaapput paaqqinnittarfiit, meeqqat tasisaat, isumaginninneq (ilaqutariinni allani paarineqartarnerat ilanngullugu) aamma meeqqanut akiligassat akilinnitsoorneqarsimasut imaluunniit sullissap suli naammasineqannginnera pissutigalugu akiferariaqallikat.

Meeqqat inuusuttullu ikiliartulaaruartut 80-ikkut ingerlaneranni taakkununga aningaasartuutit amerliartuaarusaarsimapput 1987 tikillugu. Tamatumalu kingorna ikiliartuaarusaalerput. 80-ikkut ingerlaneranni isumaginninnermi aningaasartuutit ataatsimoortinneranni 40%-anniit 25%-nut ikileriarput. Eqqaamasariaqarporli piffissami tassani isumaginninnermut aningaasartuutit ataatsimut isigalugit qaffariarujussuarmata.

Pisortatigoortumik ikiuutit

Tassani eqqarsaatigineqarput suliffissarsiorlut 18-59-nut ukiullit, inuusuttut ilinniagaqartut ilanngunnagit, 18-24-nik ukiullit 25%-ji ilinniagaqartuupput. Qasigiannugit illoqarfianni suliffissarsiorlut 1980-90-mut amerliartuaarusaarput 6%-ingajammillu amerlillutik:

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
18-24 ukiullit	inuusuttut (75%)	185	190	160	135	130	130
25-59 ukiullit	sulisinnaasut	670	705	745	785	790	790
Sulisinnaasut katillugit		855	895	905	920	920	920

Tabel 3: 1980-90-mut (-2005) sulisinnaasut amerlassusaat.

Pisortat ikiuutaat tunniunneqartarput suliffissaarunnermi, napparsimasoqarnerani, erninermi peqqissartoqarneranilu.

Suliffissaaruttut kattuffimmi isumaqatigiinniarsinnaasumi ilaasortat **annertussusilerikkamik ikiorsilissutini** pissarsinnaapput qaammatit 12-it ingerlaneranni sivisunerpaamik sap. akunnerini 13-nini. Sivikitsumik napparsimasoqarnerani aamma taama pisoqartarpoq.

De skolesøgende børn er institutionsmæssigt dækket ind af fritidsklubben, der indtil 1990 omfattede aldersgruppen 7-19 år. I 1991 blev klubben ændret til en kombineret skolepasningsordning med 45-60 pladser i eftermiddagstimerne for de 6-13 årige, dvs. fra 1. klasse, og en ungdomsklub i aftentimerne for de 14-19 årige. Derved blev småbørnsområdet reduceret til aldersgruppen 0-5 år, hvilket stort set eliminerede ventelisten for børnehavebørn.

De uddannelsessøgende unge indgår økonomisk i det sociale område med udgifterne til uddannelsesstøtte, der iøvrigt er beskedne. Specielt for aldersgruppen 20-24 år som helhed skal fremhæves den udtalte mangel på et værested, idet ungdomsklubben som sagt kun dækker aldersgruppen 14-19 år.

Udgifterne til børn & unge omfatter foruden institutionsområdet også børnetilskud, børneforsorg (herunder familiepleje) og de underholdsbidrag, der ydes som tilskud eller henstår i uafsluttede sager.

Til trods for det stærkt faldende antal børn og unge har udgifterne i 80'erne på området været svagt voksende indtil 1987 og derefter kun moderat faldende. Andelen af de samlede sociale udgifter er i løbet af 80'erne faldet fra 40% til ca. 25%, hvilket naturligvis skal ses i forhold til den kraftige vækst i de samlede sociale udgifter.

Offentlig hjælp

Området dækker gruppen af erhvervsøgende på 18-59 år minus unge under uddannelse, der udgør omkring 25% af aldersgruppen 18-24 år. For Qasigiannugit by er antallet af erhvervsøgende i perioden 1980-90 vokset jævnt med ialt knap 6%:

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
18-24 år unge (75%)		185	190	160	135	130	130
25-59 år erhvervsaktive		670	705	745	785	790	790
Ialt	erhvervsøgende	855	895	905	920	920	920

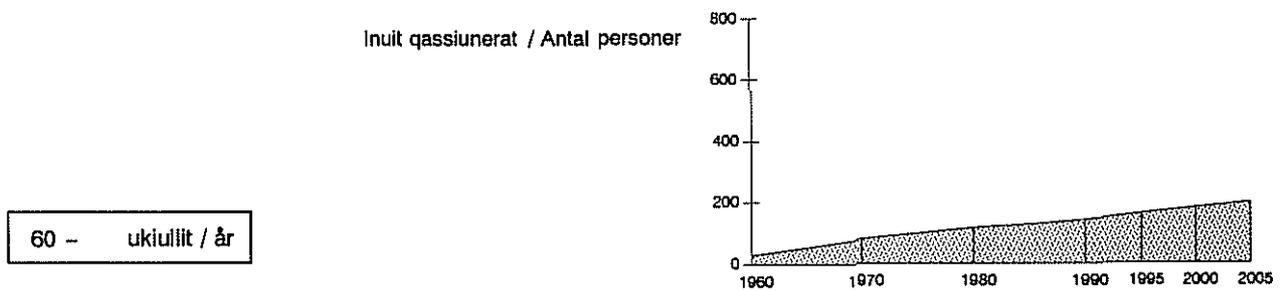
Tabel 3: Antal erhvervsøgende 1980-90 (-2005)

Offentlig hjælp ydes i forbindelse med arbejdsløshed, sygdom, barsel og revalidering.

Ved arbejdsløshed ydes **takstmæssig hjælp** i maksimalt 13 uger indenfor 12 på hinanden følgende måneder, forudsat der foreligger medlemskab af godkendt faglig organisation. Tilsvarende ved sygdom af kortere varighed.

1980-2005-mut utoqqaat amerlassusaat

Antal ældre 1980-2005

Kattuffimmut akuerineqartumut ilaasortaangitsunut tunniun- neqartarput **pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutit**, siuliani taaneqartumit annikinneroqisoq. Ikiorsiissutit anner- tussusaa kommunemut aalajangerneqartarpoq inuuniarnermut aamma ineqarnermut akillutitut atorineqartarpoq. 1990-mi Qeqertarsuup Tunuani kommunit ikiorsiissutaasa annertussu- siat nalimmassarneqarmat Qasigiannuit kommuneani ikior- siissutit annertussusaanik aalajangersakkat appaallapput.

Isumaginninneq 1991-mi nutarterneqarmat arnat angutillu as- sigiimmik **erninersiuteqarnissamut** pisinnaatitaaffeqalerput.

Isumaginninnermi nutarterisoqarnerani **slusinaartumik pensio- nislát** atorineqalerput, sulisinnaajunnaarnersiutit atorunnaarlugit. Taassuma annertussusaa aalajangeriigaavoq atorunnaartumill- lu annertunerulluni, inuillu ataasiakkaat pisariaqartitsinerat naa- pertorlugu taperneqarsinnaalluni. Qasigiannuit kommuneata Nam. Oqartussat inissiaataat marluk timimikkut tarnikkullu in- narluutilinnut ataatsimoortumik inissiatut aqqissuullugit atorpai.

Pisortat ikiorsiissutaannut aningaasartuutit 1981-miit 91- mut 50%-it missaannik qaffariarput, akit aalajangersimasut malillugit. Isumaginninnermullu aningaasartuutit ataatsimut ka- tinneqarneranni akileeqataaneq piffissami tassani 20%-miit 25%-mut qaffariarpoq.

Tupinnartutut maluginiarneqartariaqarpoq aalajangersariikkamik aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu annertussusilikkamik ikiorsiissutit 1987-miilli **apparliartormata**. Ikiorsiissutit anner- tussusaasa nalimmassarneqarneri aamma raajaleriffimmi ukiukkut suliasaqartitsialerneq taama pisoqarneranut patsi- saapput. Taamaattumik isumaginninnerup iluani aningaasaar- tuutit 1987-miit qaffakkjartorneranni pissutaasut tassaapput sulsinnaajunnaarnersiutitut aamma siusinnerusukkut pensio- ninut atorineqartarput amerliartorneri.

Utoqqarnik isumaginninneq

60-iniik qummut ukiullit tassani isumagineqarput. Taamatut ukiullit 60-ikkunnili amerliartarput. 1980-miit 90-mut utoqqaat 18%-mik amerliarput.

	1980	1985	1990	1995	2000	2005
60- ? ukiullit Utoqqaat	120	125	140	160	180	195

Tabel 4: 1980-90-mut (-2005) utoqqaat amerlassusaat.

1985-miit 87-mut utoqqalinersiutillit illui 12-it sumiiffimmi C2- mi sananeqarput, taamaattorli 80-ikkut ingerlaneranni utoqqa- linersiutillit illuinik atorfissaqartitsisut amerliartuinnarput.

Utoqqaat illuanni inissat 15-upput maaannakkullu tassaniittut imminnut ikiorsinnaangitsut amerliartuinnarput, taakkua sa- niatigut utoqqaat imminnut ikiorsinnaangitsut 5-6-it nappar- simmavimmiipput.

Utoqqarnut utoqqaat illuanni aamma utoqqalinersiutillit illuini inissaqartitsineq 12%-innaavoq atorfissaqartitsinermut naleq- qiullu, utoqqaallu amerliartuinnarmata inissaqartinnerisa ami- garluinnarnerat ersarippoq. Utoqqaat sapertunngortut nappar- simmavimmi uninngasut ilanngukkaanni inissaqartinnerarnerat 16%-uvoq, napparsimmavimmiitinnarneqarneralli inuttut nale- qassutsimut tulluurtuunngilaq.

Derefter, eller når medlemskab af godkendt faglig organisation ikke foreligger, ydes **trangsvurderet hjælp**, som er væsentlig lavere. Hjælpen omfatter underhold og boligudgifter efter kommunalt fast- satte takster. I 1990 gennemførtes en takstharmo- nisering i Diskobugt-regionen, der medførte lavere takster i Qasigiannuit kommune.

Efter socialreformen i 1991 er **barselshjælp** blevet en lige ret for alle.

Med socialreformen har **social førtidspension** af- løst den tidligere erhvervsudygtighedsrente (EUR) og ydes efter faste (højere) takster med mulighed for individuelle personlige tillæg. Qasigiannuit kommune har i hjemmestyrets boligmasse etableret 2 sociale bokollektiver for mentalt handicappede.

Udgifterne til offentlig hjælp er i perioden 1981- 91 steget med ca. 50% målt i faste priser og an- delen af de samlede sociale udgifter er over peri- oden steget fra 20% til ca. 25%.

Det er bemærkelsesværdigt, at udgifterne til takst- mæssig og trangsvurderet hjælp har været **faldende** siden 1987, hvilket skyldes en kombination af takstregulering og indførelsen af vinterproduktion på rejefabrikken. Den fortsatte udgiftsstigning på området som helhed efter 1987 kan altså alene henføres til EUR og førtidspension.

Ældreområdet

Området dækker aldersgruppen fra 60 år og opefter, der har været konstant voksende siden 60'erne. I perioden 1980-90 steg antallet af ældre med 18%.

	1980	1985	1990	1995	2000	2005
60- ? år ældre	120	125	140	160	180	195

Tabel 4: Antal ældre 1980-90 (-2005)

Til trods for opførelsen i 1985-87 af de 12 alders- renteboliger i område C2 har udviklingen i 80'erne været præget af voksende mangel på ældreboliger.

Samtidig er alderdomshjemets 15 pladser besat med stadigt mere plejkrævende ældre, foruden de 5-6 plejepatienter på sygehuset.

Dækningsgraden for alderdomshjem og aldersrente- boliger er kun 12%, hvilket er klart for lidt i be- tragtning af den fortsatte tilvækst i aldersgruppen. Medregnes sygehusets kapacitet til plejepatienter er dækningsgraden 16%, men denne anbringelse er ud fra en menneskelig betragtning utilfredsstillende.

Utoqqaat illuata allineqarnissaa 80-ikkut ingerlaneranni nap-parsimmaveqarfiup isumaginnittoqarfiullu suleqatigiinneranni inassutigineqaaqqaaraluarpoq, ukiunili kingullunerusuni utoqqaat pisariaqartitaat eqqarsaatiginerullugit inissaqartinneqarnissaat iluarsinarneqalerpoq, makku salliutinneqarlutik:

- utoqqalinersiutillit illui amerlanerusut
- utoqqaat katersuultarfiat (utoqqarnut sammisassaqaartitsivik)
- utoqqaat sapertunngortut paarineqarlutik angerlarsimaffiat.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissaq utoqqarnut innorluuti-linnullu neqeroortugineqartarpoq. Taamatut sullissineq 80-ikkunni atorineqartorujussuuvoq, ukiunili kingullerni killilersugaa-nerulerlunilu allangortiterneqarpoq.

Utoqqarnut aningaasartuutit 80-ikkut ingerlaneranni malun-nartumik qaffariarput 60% sinnerlugu, akit aalajangersimasut najoqqutaralugit. Piffissap taassuma ingerlanerani isumagin-ninnermi aningaasartuutit akornanni utoqqarnut atukkat anner-tussusaat 40%-miit 50%-mut qaffariarput.

Ineqarnermut tapiissut

Kommune 1984 tikillugu ineqarnermut tapiissutikitsuararsuu-voq, tapiissutaasartullu ikiliartuaarusarlutik.

Nam. Oqartussat 1984-mi ineqarnermut tapiissutit 40%-ii akilertalerpaat, 1990-milu immikkut ittumik ataatsimoortumik tapiissuteqartalerlutik. Taamatut aaqqissuussineqarnerani ta-piissutit qaffapput, ingammillu 1990-ip kingorna qaffariarjus-suarput, ukiut 3-it Ingerlanerinnaanni marlorlaatinngorlutik.

Tapiiffigineqarsinnaanerup ilisimaneqarnerulerneru atorineqar-neruleraneranut pissutaagataavoq. Kisianni isertitakilliarterneq illuatungaanilu ineqarnermullu akiliutit qaffakkiartuinernerat tapiissutit atorineqarnerulerneranut patsisaanerpaapput. Inissiat nutaat amerliartornerat nutaanngitsullu nutarterneqarnerat ine-qarnerup akisunerulerneranut pissutaapput.

Isumaginninnermut aningaasartuutit akornanni 5%-linnaat tamatumunnga atorineqartarput.

Isumaginninnermut aningaasartuutit ataatsimut

Qasigiannugit kommuneanni isumaginninnermut aningaasar-tuutit tamaasa 1992 aallartilaartoq paasiniaqqissaarneqarput, sunngiffimmi klubbi, ilinniarnermut tapiissutit aamma ineqar-nermut tapiissutit ilanngullugit.

Isumaginninnermi aningaasartuutit ataatsimut katillugit 1981-91-mut 40%-mik qaffariarsimasut paasineqarpoq, akit aalajan-gersimasut najoqqutaralugit, qaffariarneqarnerpaavorlu ukiuni 1981-87.

Kommunep aningaasartuutai (ataatsimoortumik aningaasaliussat utertissutaasartullu ilanngunnagit) 1987-ip tungaanut taamatut amerliartorput, tamatumali kingorna ikiliartuaarusaalertlutik.

80'ernes uformelle samarbejde mellem sundheds-væsen og socialforvaltning på ældreområdet pegede i første omgang på en udvidelse af alderdomshjem-met, men indenfor de seneste år er der fokuseret mere nuanceret på behovet for

- flere aldersrenteboliger
- et ældrecenter (aktivt værested for ældre)
- et egentligt plejehjem for plejekrævende ældre.

Hjemmehjælp tilbydes efter behov til de ældre (og handicappede), der bor i eget hjem. Denne service blev kraftigt udvidet i løbet af 80'erne, men er i de senere år beskåret og omstruktureret.

Udgifterne på ældreområdet er vokset markant i løbet af 80'erne med mere end 60% målt i faste priser, og andelen af de samlede sociale udgifter er i perioden steget fra 40% til næsten 50%.

Boligsikring

Indtil 1984 blev ydet et kommunalt huslejetilskud, der i omfang var ubetydeligt og iøvrigt faldende.

I 1984 indførtes boligsikringsordningen med 40% hjemmestyrerefusion og siden 1990 med et særligt bloktilskud. Ordningen medførte stigende udgifter på området, og specielt siden 1990 er udgifterne eksploderet med en fordobling på kun 3 år.

Årsagen hertil er dels, at stadig flere bliver op-mærksomme på ordningen, men i særdeleshed den faldende indkomstdannelse i kombination med det voksende huslejetryk som følge af boligtilvækst og boligrenovering.

Udgifterne udgør dog pt. kun ca. 5% af de samlede sociale udgifter.

De samlede sociale udgifter

Der er primo 1992 gennemført en detaljeret analyse af de samlede sociale udgifter i Qasigiannugit kommune, heri medregnet fritidsklub, uddannelses-støtte og boligsikring fra andre forvaltningsområder.

Analysen viser, at målt i faste priser er de samlede sociale udgifter i perioden 1981-91 vokset 40%, stærkest i perioden 1981-87.

Kommunens reelle andel af udgifterne (modregnet for bloktilskud og refusion) er indtil 1987 steget tilsvarende, men har derefter været jævnt faldende.

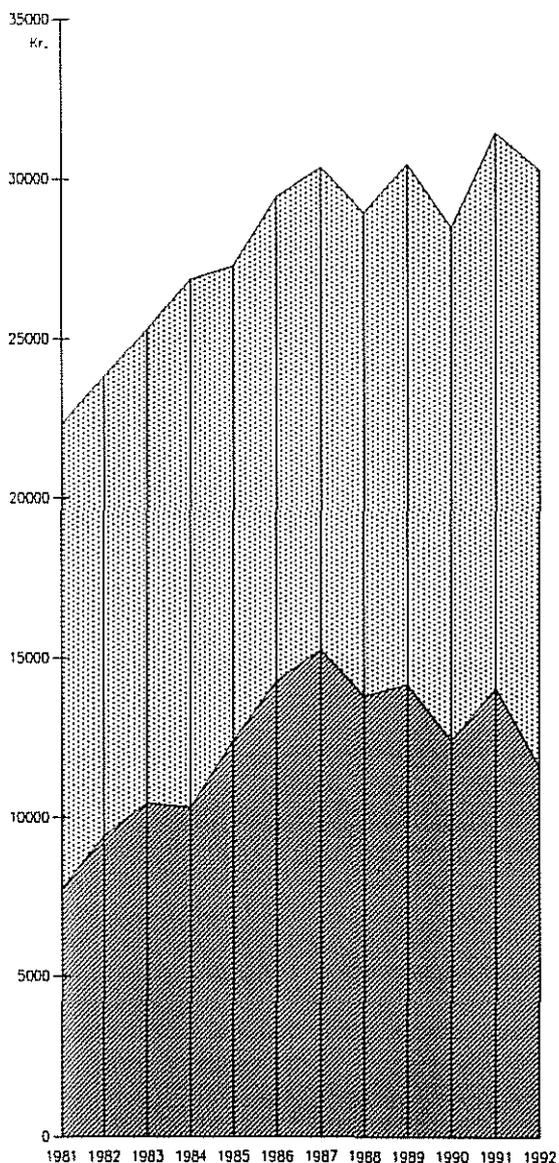
**Qasigiannuit kommuneanni 1981-92-imi
inunnik isumaginninnermi aningaasartuutiniq missueqqissaarneq**

Analyse af de sociale udgifter i Qasigiannuit kommune 1981-92

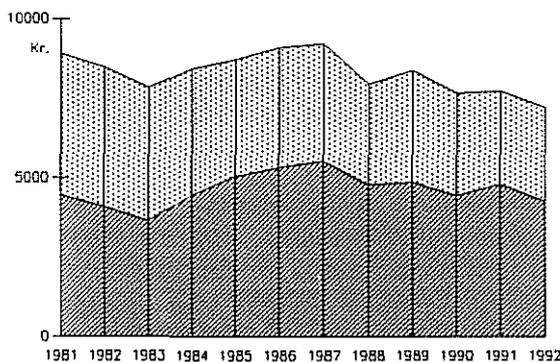
(1/1-91-imi akit aalajangersimasut)
(faste priser, niveau 1/1-1991)

- Namm. oqartussat /
Hjemmestyret
- Kommuuni /
Kommunen

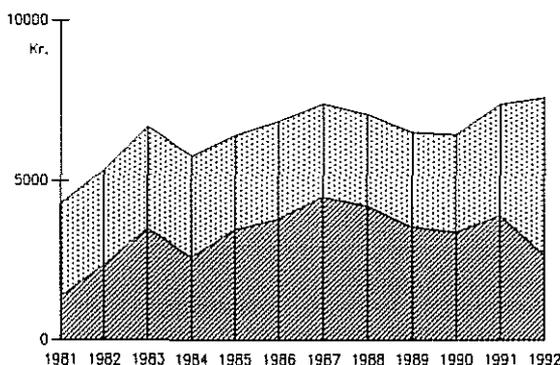
Aningaas. / Beløb i : 1.000 kr

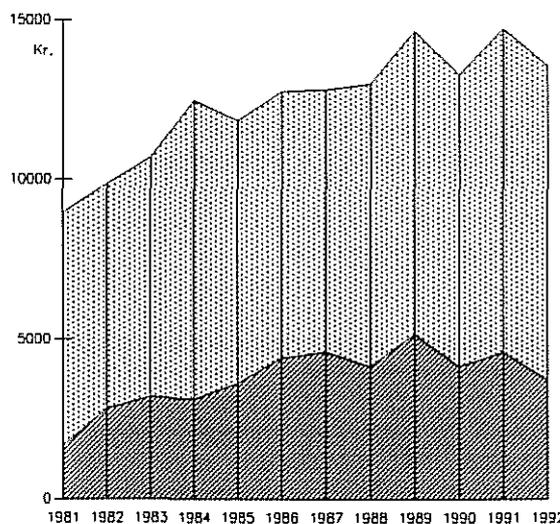
Katillugit / Ialt

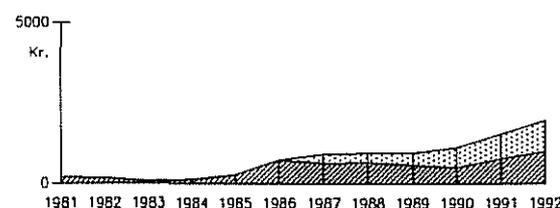
Meeqqat inuussuttullu / Børn og unge

Pisortat. ikiuutit / Offentlig hjælp

Utoqaat / Ældre

Ineqarn. tapiissutit / Boligtilskud

Tupaallannartumik taamatut pisoqarneranut pissutaapput anertussusilerikkamik aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiarnermi kommunip tunniuttagaasa ikillartornerat kiisalu meeqqanut inuusuttunullu atorneqartartut apparituaarusaarnerat. Taamaasilluni isumaginninnermut aningaasartuutit ataatsimut katillugit qaffanneranni **kommunep nammaqataa-nera 1987-miit apparitulerpoq**. Ingammik isumaginninnerup nutarterneqarnerata kingorna siusinaartumik utoqqaliner-milu pensionislanut tamanna malunniuppoq.

Kommunep isumaginninnermut aningaasartuutai

- **meeqqanut inuusuttunullu** 1987-ip tungaanut qaffariar-tuaarusaarput, kingornalu apparialaarlutik
- **pisortat ikiorsiissutaannut** 1987-ip tungaanut qaffariar-arujussuarput kingornalu apparialaarlutik (annertussusi-lerikkamik aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu ikior-siissutit immikkoortikkaanni taakku appariarujussuarput)
- **utoqqarnut** 1987-ip tungaanut qaffariarujussuarput kin-gornalu allanguuteqangaarnatik
- **ineqarnermut tapiissutinut** 1984-mili tapiissuteqartarneq atuutilermat qaffakkiartorput. 1990-iliu kingorna marloriaa-tinngorlutik.

Kommunep isumaginninnermut aningaasartuutivii 1991-mi ima agguataarneqarput: Meeqqanut inuusuttunullu 35%, pisortat ikiorsiissutaannut 25%, utoqqarnut 35% kiisalu ineqarnermut tapiissutinut 5% atorneqarput

1992-mi atuneq najoqqutaralugu nalliinermi takuneqarsinnaa-voq immikkoortuni tamangajanni atuneq apparitortoq taamaal-laar ineqarnermut tapiissutit qaffariangaatsiarlutik. Kisiani 1992-mi pissutsit erseqqissumik oqaaseqarfigissallugit sulii piaarpallaaqaq.

Dette måske overraskende resultat skyldes faldende kommunale udgifter til takstmæssig og trangsvurderet hjælp samt svagt faldende udgifter til børn og unge. Stigningen i de samlede udgifter indebærer altså at **siden 1987 er byrdefordelingen ændret til kommunens fordel**. Dette gør sig specielt gældende efter socialreformen, herunder såvel for førtidspension som alderspension.

Kommunens reelle udgifter til

- **børn og unge** er vokset svagt indtil 1987 og derefter faldet svagt
- **offentlig hjælp** er vokset stærkt indtil 1987 og derefter faldet moderat (isoleret for takstmæssig og trangsvurderet hjælp er der tale om et markant fald)
- **ældre** er vokset meget stærkt indtil 1987 og har derefter været relativt konstante
- **huslejetilskud /boligsikring** er vokset siden boligsikringsordningens indførelse i 1984, og er specielt fordoblet siden 1990.

I 1991 fordelte kommunens reelle sociale udgifter sig med 35% til børn og unge, 25% til offentlig hjælp, 35% til ældreområdet og 5% til boligsikring

Et estimat over udgifterne i 1992 udviser et fald på alle områder på nær boligsikring, der vokser radikalt. Det er dog endnu for tidligt at udtale sig med sikkerhed om resultatet for 1992.

(aningaas. /beløb i 1.000 kr)		1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
NAMM. OQARTUSSAT /HJEMMESTYRET :													
Meeqqat inuusuttullu	/Børn og unge	4.441	4.376	4.160	3.996	3.683	3.778	3.703	3.148	3.514	3.213	2.905	2.941
Pisortat. ikiuutit	/Off. hjælp	2.924	3.001	3.167	3.164	2.938	3.023	2.899	2.835	2.931	3.074	3.462	4.935
Utoqaat	/Ældre	7.250	7.025	7.486	9.372	8.220	8.351	8.222	8.864	9.469	9.155	10.229	9.852
Ineqarn. tapiissutit	/Boligsikring							272	303	384	615	771	947
Katillugit	/Ialt	14.616	14.402	14.814	16.531	14.841	15.151	15.096	15.150	16.298	16.056	17.367	18.676
KOMMUUNI /KOMMUNEN :													
Meeqqat inuusuttullu	/Børn og unge	4.459	4.097	3.675	4.458	5.036	5.328	5.519	4.785	4.859	4.446	4.811	4.257
Pisortat. ikiuutit	/Offentlig hjælp	1.353	2.326	3.493	2.598	3.464	3.814	4.493	4.218	3.556	3.369	3.908	2.627
Utoqaat	/Ældre	1.698	2.823	3.205	3.121	3.637	4.413	4.598	4.145	5.180	4.136	4.582	3.723
Ineqarn. tapiissutit	/Boligtillskud	211	170	93	143	291	735	647	660	575	496	781	1.017
Katillugit	/Ialt	7.721	9.416	10.466	10.320	12.429	14.289	15.257	13.808	14.170	12.447	14.082	11.624
KATILLUGIT /IALT :													
Meeqqat inuusuttullu	/Børn og unge	8.900	8.473	7.835	8.454	8.719	9.106	9.222	7.933	8.373	7.659	7.716	7.198
Pisortat. ikiuutit	/Offentlig hjælp	4.277	5.327	6.660	5.762	6.402	6.837	7.392	7.053	6.487	6.443	7.370	7.562
Utoqaat	/Ældre	8.948	9.848	10.691	12.493	11.857	12.764	12.820	13.009	14.649	13.291	14.811	13.575
Ineqarn. tapiissutit	/Boligtillskud	211	170	93	143	291	735	919	963	959	1.111	1.552	1.964
Katillugit	/Ialt	22.337	23.818	25.280	26.851	27.270	29.440	30.353	28.958	30.468	28.503	31.449	30.300

Tabel 5: Qasigiannugit kommuneanni 1981-91 isumaginninnermi aningaasartuutit 1/1-91 akit nalingi (Ineqarnerq, teknik & avatangiisit 1992) Sociale udgifter i Qasigiannugit kommune 1981-91 - faste priser niveau 1/1-1991 (Boliq, teknik & miljø 1992)

SIUNISSAMI ILIMAGISAT

Napparsimmaveqarfik siunissami nunaqqatigiinnut malunniuteqarnerullissagunarpog, ingammik pinaveersaartitsineq eqqarsaatigalugu. 1/1-1992 Nam. Oqartussanit tiguneqarnera peqatigalugu 1991-mi nuna tamakkerlugu peqqinnissamut pilersaarusiortoqarpog, tassanilu anguniakkat assigiinngitsut makku saqqummiunneqarput:

- inuit ataasiakkaat peqqinnissaminnut namminneq akissuusaassutsiminnik paasininnerulernissaat anguniarlugu iliuseqartoqassaaq.
- Ukioq 2000-mi peqqinnissaq pillugu Ottawa-mi isumaqatigiissut (Canada 1986-mi) peqqinnissamik sullissinermi piviusunngortinneqassaaq
- Peqqinnissamik sullissineq patajaallisarneqassaaq kommunemi sullissiviit allat aqqissuussamik suleqatigilernerisigut.
- Kommune suleqatigalugu kommunemi utoqqarnik sullissineq pilersaarusiorneqassaaq.

Pinaveersaartitsinermik suliaqarneq taamaalliluni nuna tamakkerlugu sumiiffinilu ataasiakkaani pitsanngorsarneqassaaq. Qasigianguani taamak suliaqarneq peqatigiiffiit tamakuninnga ingerlatsisut peqatigalugut ingerlanneqassaaq. Tamakkumi ersersereerpaat inuit akornanni nammineq suleqataallunilu akissuusaqataanissaq eqiingaffigineqaleriartortoq.

Taamaakkaluortoq peqatigiiffiit suleqatigiissinnaanerit aqqissuunneqartariaqarpog. Suleqatigiittoqalernissaa ilimanarpog, tamatumuuna qanoq iliorsinnaaneq, aalajangeeqataasinnaaneq akissuusaqataasinnaanerlu nukittorsarneqassammata.

Ukiopassuarni qulaaniit aqutsuarneq Kalaallit Nunaani naliginnaaqisoq qaangerneqassappat innuttallu akornanni aalajangeeqataaanissamut akissuusaqataaanissamullu piumassuseqarneq kinguneqarluassappat, innuttat piumassuseqarnerulernerisa politikerinit allaffeqarfiniillu tusaaniarneqarnerulernissaat pisariaqarpog.

Tassani pineqarput innuttat illuuteqalernissaannik aamma artorsateqartut ornittagassaannik illuuteqalernissamik kissaatigisaqartopassuit, inuusuttunut utoqqarnullu iluaqutaasussanik. Aamma inatsisit malillugit periarfissat atuutereersut piviusunngortinneqarsinnaanerit tassani pineqarput, soorlu piginneqatigiilluni illuliorsinnaalernerneq, inissiani najugaqartut oqartussaaqataalernerat kiisalu illunut nutaannginnerusunut tunngatillugu avatangiisunut tunngasunik suliniuteqarsinnaalernikkut innuttat suleqataanerulernissaat il.il.

Pilersaarusiortifup affaatta siulliup ingerlanerani **Meeraaqqat 0-5-mut uklullit** amerliartorusaarnissaat ilimagineqarsinnaasoq misissuisitsinermi erserpoq (15%-missaanik). Tamanna ukiuni siullerni vuggestuimut sunniuteqassaaq, kingusinnerusukkullu børnehavenut sunniutissalluni.

Taamaattumik meeraaqqat 77%-li paaqqinnittarfinni inissaqartinneqartuassappata paaqqinnittarfinni inissat 20-it missaannik amerlisinneqartariaqassappat, inissallu amerlissutai akunnaatsumik atornerqartariaqassallutik.

UDVIKLINGSTENDENSER

Sundhedsvæsenet må forventes i fremtiden at blive mere synligt i lokalsamfundet, specielt på det forebyggende område. Samtidig med hjemmestyrets overtagelse af området pr. 1/1-1992 er der i Landssundhedsplan 1991 lagt direkte op til denne udvikling med målsætningerne om

- at rette den sundhedsfremmende indsats mod at bibringe befolkningen en større forståelse for eget ansvar for egen sundhed
- at omsætte Ottawa-charterets mål om sundhed for alle i år 2000 (Canada 1986) til en konkret virkelighed for sundhedsvæsenet
- at styrke sundhedsvæsenets samarbejde med andre sektorer i lokalsamfundet gennem et formaliseret lokalt samarbejde
- at gennemføre en lokal planlægning af indsatsen for ældre i samarbejde med kommunerne

Det forebyggende arbejde vil således blive styrket både på landsplan og lokalt. Dette vil gå hånd i hånd med de mange private forebyggende initiativer i Qasigianguit. Disse vidner allerede om en voksende folkelig bevidsthed om betydningen af egenomsorg og selvaktivering.

Der er dog et udtalt behov for en koordinering af de private initiativer. Det må forventes at dette vil ske, hvorved de vil vokse i styrke med krav om handling, medindflydelse og medansvar.

Samtidig vil de folkelige krav nødvendiggøre en større politisk og administrativ lydhørhed overfor selvgroede initiativer, således at disse får mulighed for reelt at udfolde sig på egne præmisser uden den formynderiske styring, som i årtier har præget det grønlandske samfund på mange områder.

Dette gælder de mange ønsker om brugerstyrede medborgerhuse og krisecentre, ikke mindst for unge og ældre. Men det gælder også virkeliggørelsen af de allerede lovhjemlede muligheder på boligområdet, herunder andelsboligforeninger, beboerdemokrati, miljøprojekter i den ældre boligmasse etc.

Antallet af småbørn i aldersgruppen 0-5 år vil ifølge befolkningsprognosen vokse moderat (ca. 15%) i første halvdel af planperioden. Dette vil påvirke vuggestueområdet i de nærmeste år og dernæst de efterfølgende aldersgrupper.

Der er derfor behov for en fleksibel daginstitutionsudbygning med ca. 20 pladser, hvis den nuværende dækningsgrad på 77% skal fastholdes.

Ilanngulluguli maluginiarneqartariaqarpoq naalungiarsuutilit suliffeqanngitsut akiitsoqarlertarnerat nalinginnaamat, tamanalu pissutigalugu meeqqatik paaqqinnittarfinnikkunnaartarmatigit. Taamaattumik paaqqinnittarfinni inissat amerlineqarnissaat aamma Qasigianguani suliffissat **piviusumik** amerlineqarnissaat imminnut ataqatigiittariaqarput.

Perorsaasunik ilinniarsimasunik maannakkorpiq sulisussaaleqisoqarnera maluginiarneqartariaqarportaaq.

Piffissap pilersaarusiortuup aallaqqaataani **inuusuttut 15%-mik ikileriaqqissapput**, taamaattumillu ilinniarnermut tapiissutit allallu inuusuttut ilinniarnernut ingerlatsinermut aningaasartuutit aamma appariassallutik.

Sulisinnaasut 18-59-nut ukiullit pilersaarusiortuup aallartinnerani amerliartulaassapput (2%) piffissallu sinnerani amerlassusaat taamaaginnalissalluni. Sulisinnaasut amerlassusaat aamma pisortat allaffianni ingerlatsinermi sulisunik ikilisaaneq sanillukkaanni suliffissaaleqisut amerlinissaat ilimanarpoq, tamaattumillu aningaasat sulii amerlanerusut pisortat ikorsiisutaannut atortariaqalissapput.

Ikorsiissutit annertussusaasa ikiliseqqinneqarsinnaanerit periarfissaarutingajalereerpoq, kisianni aalisarnikkut piniarnikkullu inuussutissarsinnaanerup periarfissaqarluarnera ikorsiisarnernup piffissap ilaani matuneqartarnissaanut tunngaviusinnaavoq. Taamaakkaluarpalluunniit suliffissaasinnaasunik aallartissisoqarnissaa pisariaqarlunnarpoq.

Utoqqaat 60-it sinnerlugit ukiullit pilersaarusiortuup nalaani amerliartorluartussaapput (40%), taamaattumillu utoqqarnut isumaginninnermut tunngasunik sanaartortitsingaatsiarnissaaq pisariaqarpoq.

Utoqqaat imminnut ikorsinnaajunnaartut amerliartortut naammaginartumik akisussaassuseqarlumillu isumagineqarnissaat qulakkeerneqassappat Qasigianguit kommuneanni piaarnerpaamik utoqqarnut isumagisariaqartunut angerlarsimafeqalernissaaq (plejehjem) pisariaqarlunnarpoq. Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat periarfissallu pigineqareersut atorluarnissaat tunngavigigaanni utoqqaat isumagineqartariaqartut angerlarsimaffiat 15-nik inissalik napparsimmavimmut atatillugu sananeqartariaqarpoq.

Utoqqaalli isumagineqartariaqartut amerliartornerat unikaallat-sissagaanni, utoqqaat inuiaqatigiit iluanni peqataatinneqartuarnissaat pisariaqarpoq, unittoornatik imminnut akisussaassuseqarnermikkut ingerlatsiuarnissaminut periarfissinneqartariaqarlutik. Tamannalu anguniarlugu utoqqaat katersuuttarfiannik, sammisassaqtitsivimmik pilersitsisoqartariaqarpoq, utoqqaat inuiaqatigiit akornanni soqutigisammikkut ingerlatsiuarnissaat anguniarlugu.

Tamakku saniatigut utoqqalinersuutilit illuisa amerlineqangaatsiarnissaat pisariaqarpoq, kiisalu siunissami angerlarsimaffinni ikiorteqartarnerup annertusisinneqarnissaa ilimagisariaqarluni.

Ineqarnermut tapiissutinut aningaasartuutit piffissap pilersaarusiortuup nalaani amerliartuarnissaat ilimanarpoq.

Inuit amerliartornissaannik ilimagisat sinnerlugit nutaanik inissialiornermut pilersaarusiortuqarpoq. Taamaattumik inissaaleqisut ikinnerulissapput, kisiannili Qasigianguani ineqarneq ataatsimut isigalugu akisunerulissaaq.

I denne forbindelse er der dog grund til at være opmærksom på, at småbørnsforældre uden arbejde ofte kommer i restance til kommunen med tendens til, at børnene tages ud af daginstitution. Det er derfor et spørgsmål, om en udvidelse af daginstitutionskapaciteten bør kædes nøje sammen med en reel beskæftigelsesfremgang i Qasigianguit.

Den øjeblikkelige mangel på kvalificeret pædagogisk personale må også ses i denne sammenhæng.

Antallet af unge vil falde med yderligere 15% først i planperioden, hvorved udgifterne til uddannelsesstøtte og afledte driftsudgifter af eventuelle tiltag for de unge formentlig vil falde tilsvarende.

De erhvervsøgende i aldersgruppen 18-59 år vil vokse svagt i antal (2%) i starten af planperioden og derefter være konstant. Med udsigten til øget administrativ rationalisering i den offentlige sektor tyder dette på voksende ledighed og deraf følgende øgede udgifter til offentlig hjælp.

Mulighederne for yderligere takst-reduktioner er ved at være udtømte, men de gode lokale muligheder for fiskeri og fangst kan være et argument for at lukke kassen i visse perioder af året. Under alle omstændigheder er der dog behov for store beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

Antallet af ældre over 60 år vil fortsat vokse kraftigt gennem hele planperioden (40%) og der er derfor behov for en omfattende social udbygning på ældreområdet.

For sikre det stigende antal plejekrævende ældre en anstændig behandling og tilværelse må der snarest etableres et egentligt plejehjem i Qasigianguit kommune. Både samfundsøkonomisk og fysisk lader et sådant sig bedst realisere ved tilbygning af et plejeafsnit til sygehuset med ca. 15 pladser.

Men for at begrænse antallet af plejekrævende ældre bør de ældre sikres mulighed for at holde sig aktive med ansvar for egen tilværelse. Som et led i bestræbelserne herpå kan etableres et centralt beliggende ældrecenter i form af et værested for ældre med mulighed for aktiv udfoldelse.

Samtidig er der behov for en væsentlig forøgelse af antallet af aldersrenteboliger, og endelig må der fremover forudses et øget behov for hjemmehjælp.

Boligsikringsområdet kan forventes at blive yderligere belastet i løbet af planperioden.

Den forventede befolkningstilvækst er mindre end det planlagte boligprogram for nye boliger. Boligmangelen vil derved blive mindre, men samtidig vokser det samlede huslejetryk i Qasigianguit.

Nam. Oqartussat inissiaataasa nutaannginnerusut nutarterneqarnissaat ineqarnerup akitsoriartuinneraneranut ilapertuutaa-sussaavortaaq.

Pissutsit taamaattut aningaasaqarnermut sunniuteqarnerisa saniatigut inissiat anginerusut attartortikkuminaallinerat malugin-eqareersoq suli malunnarnerulissaaq. Ineqarnermut pilersaa-russiaq takuuk.

Piffissap pilersaarusiortuup nalaani **isumaginninnermut aningaasartuutit** amerleriangaatsiarnissaat ilimanarpoq, isumagin-ninnermi sanaartortsinissat pisariaqartut, suliffissaarusimasut amerleriarnerat kiisalu ineqarnerup akitsoriarnera pissutigalugit.

Ingamnik utoqqarnut isumaginninnermi aningaasartuutit qaf-fariarujussuassapput. Ilanngullugulu taasariaqarpoq namma-qatigiinnerup kommunenut iluaqutaasumik 1987-mili allanngor-tinneqartarnerata ingerlaannarnissaa ilmagisariaqanngimmat.

ISUMAGINNINNERMI POLITIKIKKUT ANGUNIAKKAT

Isumaginninnermi anguniakkat makku kommunalbestyrelsep aalajangiuppai:

- Ukioq 2000-inngortinnagu suliffeqarumasut tamarmik suliffissaqartinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, suliffis-sat ikinnerpaamik 50-nik amerlineqarnerisigut kiisalu ilua-qutaasunik suliffissaqartitsiniarnikkut.
- Ukioq 2000-inngortinnagu illoqarfiup qeqqani meeraaqqan-ik paaqqinnittarfinni inissat 135-usut 10-15-ninik amerli-neqarnissaat, vuggestuimi inissat sallutillugit.
- 1995-inngortinnagu Qasigiannugit napparsimmaviannut atatillugu 10-15-nik inissalimmik utoqqarnut isumagisaria-qartunut angerlarsimaffillortoqarnissaa.
- 1995-inngortinnagu utoqqaat illuata utoqqarnut sammi-sassaqartitsivittut aamma timimikkut innorluutilinnut an-gerlarsimaffittut aaqqissuunneqarnissaa.
- Utoqqalinersiutillit illuisa illoqarfiup qeqqaniittut ukioq 2000-inngortinnagu 4-6-nik amerlineqarnissaat.

SULIASSAT TULLERIAARNERI

1993-2005-mut aningaasaliinissamut pilersaarusiornermi kommunalbestyrelse makkununga aningaasaliivoq:

- Utoqqaat illuata 1994-mi allanngortiterneqarnissaanut.
- 1998/99-mi arfinillinnik utoqqalinersiutillinnut illuliornissamut.
- Utoqqarnut sammisassaqartitsiviup 1999-mi illoqarfiup qeqqani pilersinneqarnissaanut.
- Vuggestuimi inissat 10-12-it illoqarfiup qeqqani 1999-mi pilersinneqarnissaanut.

Denne udvikling vil blive yderligere forstærket af den planlagte renovering af hjemmestyrets ældre boligmasse.

Foruden de økonomiske følger heraf vil dette også forværre de allerede konstaterede udlejningspro-blemer for store boliger. Se også boligplanen.

De sociale udgifter må forventes over en bred front at stige væsentligt i løbet af planperioden, dels pga. det beskrevne behov for social udbygning og dels pga. forventet øget ledighed og huslejetryk.

Specielt på ældreområdet vil udgifterne vokse me-get stærkt, og det kan ydermere ikke forventes, at den siden 1987 stadige ændring af byrdefordelingen til kommunens fordel får lov at fortsætte fremover.

SOCIALPOLITISK MÅLSÆTNING

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende kon-krete mål på det sociale område:

- sikring af fuld beskæftigelse til alle der ønsker det inden år 2000, dels gennem den ønskede tilvækst på mindst 50 nye arbejdspladser og dels gennem iværksættelse af meningsfyldte og relevante beskæftigelsesprojekter
- forøgelse af den nuværende daginstitutionskapacitet på 135 pladser med yderligere 10-15 pladser i bymidten inden år 2000, fortrinsvis på vuggestueområdet
- opførelse af et plejefsnit på sygehuset i Qasi-giannugit med 10-15 pladser før 1995
- ombygning af alderdomshjemmet til et ældre-center med tilhørende handicapboliger før 1995
- opførelse af yderligere 4-6 aldersrenteboliger i bymidten før år 2000.

HANDLINGSPLAN

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med inve-steringsplan 1993-2005 afsat midler til

- ombygning af alderdomshjemmet i 1994
- opførelse af 6 aldersrenteboliger i 1998/99
- etablering af et ældrecenter i bymidten i 1999
- etablering af yderligere 10-12 vuggestuepladser i bymidten i 1999.

SOCIALPLAN

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
Aldersdoms- hjem	Handicap- & ældrecenter - Refusion 50%		1.800		-900									
	Ialt alderdomshjem		900											
Aldersrente- boliger	6 boliger, 270 m ² - Refusion 60%					3.600								
	Ialt aldersrenteboliger					1.440								
Vuggestue- pladser	Amarsaq eller Inequnaat - Refusion 50%					1.400								
	Ialt vuggestuepladser					700								
Renovering B-157	F.eks dagplejecenter - Refusion 50%					900								
	Ialt dagpleje					450								
Renoveringer	Vinduer mv. i Inequnaat					100								
	Ialt renoveringer					100								
IALT	KOMMUNEN		0	0	900	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	Ombyggn. alderdomshjem Renovering sygehus		900		1.000									
	Ialt finanslov 93		0	0	900	0	1.000							
ønsker til finanslov 94	Refusion aldersr.boliger Refusion vuggest.pladser Refusion B-157 Plejecafsnit på sygehuset					2.160		700	450					
	Ialt anlægsønsker		8.000	5.000	0	0	2.160	1.150	0	0	0	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET		0	0	8.900	5.000	1.000	0	2.160	1.150	0	0	0	0
Bemærkning:	Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.													

1992 naalerpat aningaasaliinnermut pilersaarusiaq naliliffigeq-qinneqalerpat sanaartornissamik pilersarusiat anguniakkanut naleqqiullugit naliliffigeqqinneqarumaarput.

Utoqqaat illuata 1994-mi nutarterneqarnera iluatsillugu utoqqarnut sammisassaqtitsiveqalernissaq kissaatigineqarpoq. Tamannali aatsaat iluatsissinnaassaaq Nam. Oqartussat napparsimavimmut atasumik utoqqarnut isumagisariaqartunut angerlarsimaffiornissamut 13 mio kr-ninik aningaasaliiumassappata.

Utoqqaat isumagisariaqartut angerlarsimaffitaarnissaannik pisariaqartitsineq, ingerlanneqarnissaanullu kommuneq aamma Nam. Oqartussat nammaqatigilissinnaanerannut tunngassuteqartut Peqqinissaqarfiup Qullersaqarfianut, Isumaginninnermut Pisortaqarfimmut Kanukoka-mullu 1992-mi saqqummiunneqareerput.

Vuggestuimi inissat amerlinissaat qanoq pitsaanerpaamik aaq-qinneqassanersoq aamma isummerfigineqartussaavoq. Periarfissat marluupput: Vuggestue "Inequnaat" allineqarsinnaavoq imaluunnit børnehaven "Arnarsaq" nutarteriarlugu meeraaqanut paaqqinnittarfinngortinneqarsinnaavoq. 1989-mi nutarterinissamut pilersaarusiortoqarmat periarfissaq kingulleq tunaartarineqarpoq.

ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUSIAQ BUDGETILU

Aningaasaliinissamut pilersaarusiaq illua tungaani takuneqarsinnaavoq aamma pilersarusiat immikkoortut 10-t allaaserineqarnerisa kingornanni allaaserisaq takuneqarsinnaavoq.

ILLOQARFIUP IMMIKKOORTORTALERSORNE-QARNERANUT TUNNGASUT

Meeqqeriviit, utoqqaat illuat, utoqqalinersiutillit illui napparsimavillu tamarmik illoqarfiup qeqqata missaanliipput, sumiiffinni C1-mi aamma C2-mi.

Sumiiffinni taakkunani illuliorfigineqarsinnaasut annertunngillat, atorfissaqartinneqartunullu naammassallutik. Taamaattumik piffissap pilersaarusiortiusup nalaani illoqarfiup qeqqata ilaani C3-mi, C4-mi imaluunnit C5-mimi, avannamut-kangimut Poul Hansensvej-ip Skivevej-illu eqqaanni isumaginninnermut tunngasunik sanaartortoqartariaqanngilaq.

Illoqarfimmut pilersaarusiami maanna atuuttumi sumiiffiup C5-ip ilaa C5.4 pisortat suliffillorfissaattut immikkoortinneqarsimavoq. Utoqqaat katersuuttarfissaat, isumagisariallit angerlarsimaffissaat kiisalu utoqqalinersiutillit illui nunaminertami tamaani sananeqassasut siornatigut eqqarsaatigineqarsimagaluarpoq.

Illoqarfiup maannakkut ilusaa piffissap pilersaarusiortiusup nalaani allanngussagunangilaq, tassa sumiiffik C1 pisiniarfitalik illoqarfiup qeqqatut atorneqartuassaaq, taamaattumik illoqarfiup qeqqanut ungasissumi C5-mimi utoqqarnut tunngasunik sanaartortoqarnissaa tulluurtuunngilaq - qulaanilu allaaserineqartutuut pisariaqarnani.

Ultimo 1992 i forbindelse med den årlige revision af investeringsplanen vil disse planer blive yderligere koordineret i forhold til de opstillede mål.

Således ønskes ældrecenteret realiseret i forbindelse med alderdomshjemmets ombygning i 1994. Dette kan dog kun ske under forudsætning af, at hjemmestyret umiddelbart forinden afsætter de fornødne midler i størrelsesordenen 13 mio kr til opførelse af det ønskede plejefsnit på sygehuset.

Spørgsmålet om byrdefordelingen mellem kommunen og hjemmestyret i forbindelse med driften af plejefsnittet er i 1992 rejst overfor både sundhedsvæsenet, socialdirektoratet og Kanukoka.

Endvidere skal det nærmere afklares, hvorvidt udbygningen af vuggestuekapaciteten bedst kan realiseres gennem en udvidelse af den eksisterende vuggestue Inequnaat eller en ombygning af børnehaven Arnarsaq som forudsat i omstrukturingsplanen fra 1989.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

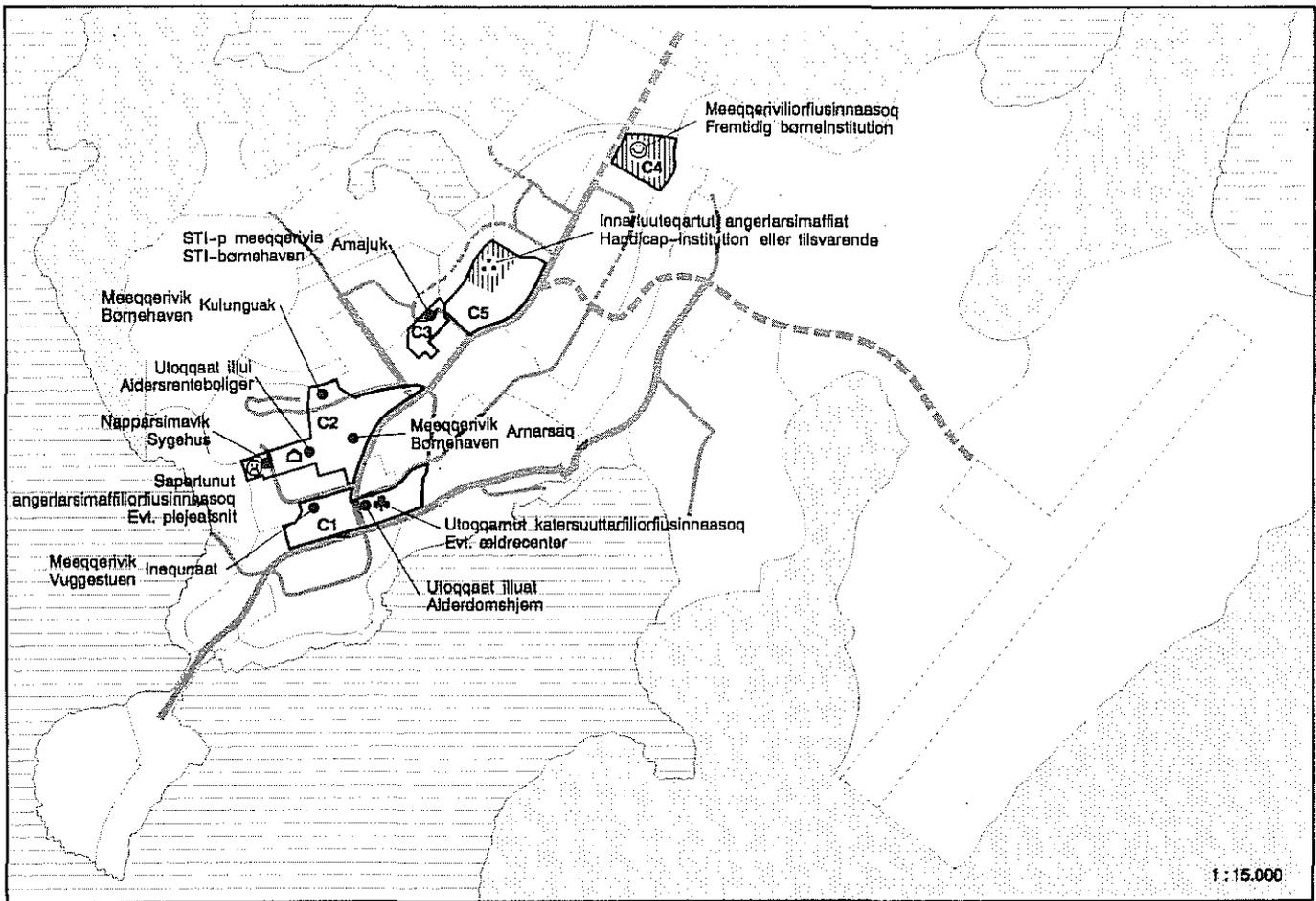
FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

De eksisterende sociale institutioner og aldersrenteboliger samt sygehuset fordeler sig i de centrale centerområder C1 og C2.

Disse områder har en relativt begrænset restrummelighed, der dog er fuldt tilstrækkelig til at dække de beskrevne sociale udbygningsbehov. Der er således ikke i planperioden behov for udlægning af arealer til social udbygning i de øvrige centerområder C3, C4 og C5 mod nordøst langs Poul Hansensvej og Skivevej.

Den gældende lokalplan for område C5 udlægger delområde C5.4 til offentligt institutionsområde, og placering af ældrecenter, plejehjem og aldersrenteboliger i dette område har tidligere været overvejet.

I forhold til den eksisterende bystruktur, der gennem hele planperioden forventes at have butiksområdet i område C1 som eneste bycenter, er en omfattende institutionsudbygning for ældre i det perifert beliggende område C5 imidlertid uheldig - og som nævnt ovenfor tilmed unødvendig.

INUNNIK ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT SUMIINNERI OMRÅDER MED SOCIALE FUNKTIONER

- **Ataatsimoorussaqqarfilit**
Eksisterende områder til fælles formål
- **Ataatsimoorussanik sanaartorfissat**
Fremtidige områder til fælles formål
- **Isumaginninnermi suliffeqqarfilit**
Eksisterende sociale institutioner
- **Annikitsumik / akunnattumik / anner-tuumik sanaartorfissaqassuseq**
Lille / middel / stor reststrømmelighed

C

SIUNERTAT ATAATSIMORUSSAT OMRÅDER TIL FÆLLES FORMÅL

	C1	C2	C3	C4	C5
 Meeqqerivillit Børneinstitutioner	●/	●/	●	///	
 Utoqqaat illul Aldersrenteboliger		●/			
 Utoqqaat illuat / utoqqarnut katersuuttarfillorfiusinnaasoq Alderdomshjem / evt. ældrecenter	●/				
 Napparsimavik / sapertunut angerlarsimaffillorfiusinnaasoq Sygehus / evt. plejefsnit		●/			
 Innarluuteqartut angerlarsimaffiat Handicap-institution eller tilsvarende					///

Taamaattumik kommunalbestyrelsep sumiiffik C5.4 immikkoor-tikkusuppaa pisortat, namminersortullu kiffartuussinnermut tunngasunik sanaartorfissaattut aamma ilinniartinnik imaluunniit innorluutilit angerlarsimaffiannik illuliorfissatut.

Nunaminertaq taanna tamakkununga illuliorfigissallugu tullu-artuuvog, qanittuanimi C3-mi ipput timersortarfissuag, STI-p atuarfia ilinniartullu inaat, kiisalu erngup kuuffiullu aqqaannut qanittumiilluni.

Sumiiffiit C5.2 aamma C5.3 1992-mi nalinginnaasunik illuliorfigineqalissapput illoqarfimmut pilersaarussiaq malillugu. Kisi-anni kiffartuussinnermut tunngasunik sanaartukkat eqqaanni inissialornissaq naleqqutinngimmat, inissialorfissaq kommunep pilersaarusionera iluatsillugu A6-mut immikkoortinneqarpoq.

Sumiiffik C5-mut pilersaarussiaq siunissami qulaani allassimasut malillugit pisariaqartitsinerlu naapertorlugu allangortinneqartarumaartoq kommunalbestyrelsep siunertaraa.

C4-mi kiffartuussinnermut tunngasunik sanaartortitsinissaat aatsaat piffissaq pilersaarusionerfik naareerpat aallartinneqassagunarpoq sumiiffik A12-imi aamma A13-imi inissialiasat sanegalerneerat ilutugalugu.

SIUNISSAMUT EQQARSAATERSUUTIT

Siunissami napparsimmaveqarfiup, isumaginnittoqarfiup kiisalu peqatigiiffiit akornanni **pinaveersaartitsineq pillugu suleqatiglinnerup** patajaallisarneqarlunilu annertusarneqarnissaata pi-sortatigoortumik aqqissuunneqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq.

Peqatigiiffiup Naligiit siunertai malillugit **atuisut aqutaannik innuttat illutaarnissaat** qanoq aningaasatigut ingerlanneqassanersoq aamma sumi inissinneqassanersoq oqaluuserineqartussaavoq.

Ineqarnermut akillutit ataatsimut isigalugit appartinneqarnissaat pillugu Nam. Oqartussat oqaloqatigineqartussaapput illuliorfissat piareersarneqartarneranni, illut atortorissaaruser-sorneqarneranni piumasat appartinneqarneranni aamma ineqarnermut akillisarnermut tunngaviusut allangortinneqarneranni periarfissaqarnerisat paasinianeqassalluni.

Ullup ilaannaa suliassaqartitsinikkut **amerlanerpaat suliffissaqartinneqarsinnaapput** soorlu makkunani:

- Kommunemi suliarisariaqalersunik sulisitsinikkut
- Ammeriviup ammaqqinneratigut
- Katersuinnarissanik pinianiartarfiliortitsinikkut.

Tamakku 1994-mi allartinneqarsinnaanerit anguniarlugu mis-issueqqissaartoqartussaavoq. Tamatumunnga atatillugu periarfissaq "suliffissaqartitsinerit pingajuat" pilersinniameqarpoq, taamaasiomikkut kikkut tamamik suliffeqalernissaat anguniarlugu. Namminersortullu ingerlalluallernissamat periarfissinneqanngippata tamanna iluatsivinneqarsinnaanngilaq.

Kommunalbestyrelsen ønsker derfor at reservere område C5.4 til offentlig og privat service, undervisningsinstitutioner eller handicapinstitution.

Arealet har en attraktiv beliggenhed for tiltrækning af sådanne funktioner, ikke mindst pga. nærheden til idrætshal, STI-skole og indkvartering i område C3 samt nærhed til vand- og kloakforsyning.

Lokalplanens delområder C5.2 og C5.3 udbygges fra 1992 med en traditionel boligbebyggelse i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser. Da det imidlertid forekommer u hensigtsmæssigt, at en større boligbebyggelse indgår i et centerområde, er disse delområder i forbindelse med kommuneplanarbejdet udskilt i et selvstændigt boligområde A6.

Det er kommunalbestyrelsens hensigt at ændre lokalplan C5 i overensstemmelse med ovenstående, når konkret planlægning kræver det.

Udbygningen af centerområdet C4 forventes først påbegyndt efter planperioden i forbindelse med udbygning af de nye boligområder A12 og A13.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Et udvidet forebyggende samarbejde mellem sundhedsvesen, socialforvaltning og private initiativer omkring misbrug overvejes nærmere formaliseret.

Et brugerstyret medborgerhus med det af Naligiit formulerede formål vil blive drøftet med henblik på en afklaring af økonomi og mulig placering.

En reduktion af det samlede huslejetryk ved byg-gemodning og indretning af nye boliger efter en lavere standard og ved ændrede regler for husleje-fastsættelse vil blive drøftet med hjemmestyret.

Et omfattende beskæftigelsestiltag med deltidsansættelse af ledige i forbindelse med

- kommunale behov-opgaver
- genåbning af skindsystuen
- serieproduktion af fangsthytter

vil blive analyseret med henblik på mulig iværksættelse fra 1994. I denne forbindelse overvejes indførelsen af et "3. arbejdsmarked" som grundlag for principielt at afskaffe ledighedsbegrebet. Dette kan dog ikke fuldt ud bære frugt, før der igen skabes fremgang på det private arbejdsmarked.

ATUARFEQARNERMUT PILERSAARUT

Atuarfeqarnermut pilersaarutip imarai

- meeqqat atuarfiat
- inuutissarsionermit ilinniartitaanerit
- ilinniartut ineqarfii

Pilersaarummi taamaallaat nunaminertanut, illunut, innuttaasunut aningaasaqarnermullu tunngasut sammineqarput.

SKOLEPLAN

Skoleplanen omfatter

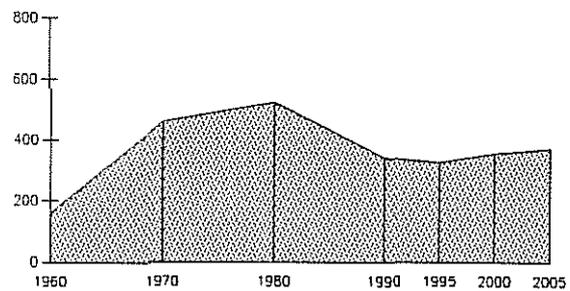
- folkeskolen
- erhvervsuddannelserne
- kollegier

Planen beskæftiger sig alene med de arealmæssige, bygningsmæssige, befolkningsmæssige og økonomiske forhold.

1980–2005–mut atuartut amerlassusaat
Antal skolesøgende børn 1980–2005

Inuit qassiunerat / Antal personer

6 – 17 ukiullit / år

INISSISIMANEO

Meeqqat atuarfiat Juunarsip Atuarfia marlunnik oqaaseqarfiuvoq, piffissami 1965–79-imi immikkoortukkuutaarlugu sananeqarsimasooq. Atuarfik immikkoortumi ataatsimoorfiusumi C2-mi inissisimavoq nuna 1.2 hektar-itut annertussuseqartoq toqqa-vigalugu.

Meeqqat atuartut ukioqatigiit 6–17 amerlassusaat 1975 tikillugu qaffariartupiloorsimavoq, amerlanerpaagamik 550-inik amerlassuseqarlutik, 1990-imi 340-innarnik amerlassuseqalersimallutik. 80-ikkut ingerlanerinnaanni, tassalu atuarfiup maannakutut angissuseqalernerata kingorna, appariaat 35%-lusimavoq.

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
6–17 ukluitt	atuartut	525	405	340	325	355	370

Tabel 1: Meeqqat atuartut 1980–90-imi (–2005).

Atuartut ikiliartornerat ilutigalugu atuaqatigiit amerlassusaat appariaartorsimavoq, assersuutigalugu ukiumi atuarfiusumi 1986/87-imi 12-innaasimalluni. Tamanna pingaartumik atuaqatigiit atuarfimmil marlunnik oqaaseqarfiusumi ataatsimoortinnissaannut periarfissat killeqarnerannik pissuteqarpoq, atuarfeqarnek pillugu peqqussummi atuaqatigiit annerpaamik amerlassusissaat 24-nut aalajangerneqarsimammat. Aammattaaq atuarfimmil inil atuarfiusut atuaqatigiinnik taamaallaat 15–18-inik atuortoqartussanngorlugit annertussusilerneqarsimapput.

Taamatuttaaq atuartumut ataatsimut akunnernik ilinniartitsiviusunik atuneq soorunami qaffassimavoq, taamaalliluni ukiumi atuarfiusumi 1985/86-imi 3,21-usimalluni. Juunarsip Atuarfia taamaalliluni akisunerulersimavoq, kisianniil kommuneni allani Qasigiannugit angissuseqatigajaanni atuarfinnik ineriartortitsineq taamatorluinnaq pisimavoq.

Taamaattoq 80-ikkut qiteqqunneranni ineriartornerup tamatuma mumisinneqarnissaa iluatsissimavoq, ilaatigullu atuaqatigiit amerlassusissaat 14-inut qaffanneqarnissaa anguneqarsimalluni ilaatigullu atuartumut ataatsimut akunnerit ilinniartitsiviusut ukiumi atuarfiusumi 1991/92-imi 2,88-imut appartinneqarsimallutik.

80-ikkut ingerlaneranni atuartut ikiliartornerata inil aalajanger-simasumik sammisaqarfiusartut nukittorsarneqarnissaaat periarfissaqartissimavaa, tamatumani immikkut ittumik atuartitsinisamut inil aalajangersimasut ilanngullugit. Aammattaaq 1990-ip kingorna atuarfik timersortarfillaami attartortalersimavoq, tamannalu eqaarsaartarnermik timersortarnermillu annertuumik pitsanngoriarfitsisimavoq.

STI-atuarfia atuarfitoqqami B-157-imi 1962-imeersumi illoqarfiup ilaani C2-miittumi 1988-imi pilersinneqarpoq inikillioqaluni, 1990-imi umiartortut angerlarsimaffikuannut B-574-imut illoqarfiup ilaani C3-miittumut angineriqisumut ullutsinnullu naleqqunnerusumut nuulluni. Taamaattoq atuarfik savimminilerinermik sannavittaarnissamik suli amigaaqarpoq.

Atuarfiup 1/8-1992-imi ilinniartut 42-t nalunaarutigisimavai, taak-kunanga marluk Qaanaameersut arfinillilu Kangaatsiameersut.

STATUS

Folkeskolen omfatter den 2-sporede skole Juunarsip Atuarfia, som er opført i etaper over perioden 1965–79. Skolen er beliggende i centerområdet C2 og optager et samlet areal på 1,2 hektar.

Antallet af skolesøgende børn i aldersgruppen 6–17 år steg drastisk indtil 1975, hvor det toppede med 550, og er derefter aftaget til kun 340 i 1990. Alene i løbet af 80'erne, altså efter skolens udbygning til nuværende størrelse, udgør faldet 35%.

		1980	1985	1990	1995	2000	2005
6–17 år	skolesøgende	525	405	340	325	355	370

Tabel 1: Antal skolesøgende børn 1980–90 (–2005).

I takt med det faldende elevtal er klassekvotienten faldet og var f.eks. kun 12 i skoleåret 1986/87. Dette skyldes primært den begrænsede mulighed for sammenlægning af klasser på en 2-sporet skole, idet skoleforordningen fastsætter den maksimale klassekvotient til 24. Iøvrigt er hovedparten af skolens klasselokaler dimensioneret til en klassekvotient på kun 15–18 elever.

Tilsvarende er naturligvis lærertimeforbruget pr. elev steget og var således 3,21 i skoleåret 1985/86. Juunarsip Atuarfia er altså blevet en dyrere skole, men en helt parallel udvikling er sket på byskoler i andre kommuner af tilsvarende størrelse.

Fra midten af 80'erne er det dog lykkedes at vende denne udvikling og opnå dels en forøgelse af klassekvotienten til 14 og dels et fald til 2,88 lærerskematimer pr. elev for skoleåret 1991/92.

Det faldende elevtal har i løbet af 80'erne muliggjort en styrkelse af faglokalerne, herunder også faste lokaler til specialundervisningen. Endvidere har skolen siden 1990 lejet sig ind i den nye idrætshal, hvilket i høj grad har forbedret mulighederne for gymnastik og idræt.

STI-skolen blev etableret i 1988 i område C2 i trange omgivelser i den tidligere skolebarak B-157 fra 1962, men flyttede i 1990 til væsentlig større og mere tidssvarende omgivelser i det tidligere sømandshjem B-574 i område C3. Skolen mangler dog fortsat at indrette et egentligt jern- & metalværksted.

Skolen har pr. 1/8-1992 tilmeldt 42 elever, heraf 2 fra Qaanaaq og 6 fra Kangaatsiaq.

Ilinniartut aalisakkanik nioqutissiornermik, sanaartornermik, savimminilerineramik, inuussutissalerineramik, pingaartumilli niu-erneramik allaffissornermik inunnillu isumaginninnermik immikkut ilinniagaqarnernut agguataarneqarput.

Illoqarfinni allanisut STI-mi ilinniartut misilillutik suliffissaminnik pissarsiniarnermik ajornartorsiutit annertusiartorput. Qasigi-anguit kommuneat niuerneramik allaffissornermillu ilinniagaqartunik pingasunik allaffimmi Juunarsillu Atuarfiani ataatsimik ilinniartoqarpoq.

STI-atuarfiata atuartitsinikkut ingerlanneqarnera KIIP-imit aki-lersorneqarpoq, allaffeqarnermut illullu ingerlanneqarneranut aningaasartuutit kommunemit akilersorneqarlutik.

Inunnik isumaginnittunngorniartut qitiusumik ilinniartiat avannaanut immikkoortortaqrufusoq misilillugu Qasigiannguani 1991-ip upernaanerani aallartinneqarpoq, taamatuttaaq umiartortut angerlarsimaffigisimasaanni ingerlanneqarluni, STI-atuarfia peqatigalugu init ataatsimoorunneqarlutik.

Qitiusumik ilinniartuup Qasigiannguani inissisimanera maan-nakkut ataavartunngortinneqarsimavoq, atuarnerrulli ukiup af-faanna upernaanerani ukiut tamaasa ingerlanneqartarnera ingerlaannarluni.

Atuarfiup ilinniartunik 21-nik ilinniartoqarsinnaassusia 1991-ip upernaanerani tamakkerlugu atornerqarpoq, 1992-imili ilinniartut 16-it nalunaarneqarsimapput.

Ilinniartut komuuneesa misililluni suliffissanik pisariaqartinneqartunik pissarsinissaq pissussaaffigaat. Kommunep Namminersornerullutillu Oqartussat akornanni agguataarinerami aam-mattaaq tamanna STI-atuarfianut atuuppoq.

STI-atuarfiup aallartinnerata ukiuani suullermi **ilinniartut ineqarfiattut inissaatigineqarput** kommunep illutaa affarleriik B-114 illoqarfiup ilaani C1-imilitut malunnik inissiatalik tamarmik immikkut pingasunik initalit kiisalu sanaartortitsiviup barakkiutaa mikineq B-141 (Thule-barakken) illoqarfiup ilaani A7-imilitoq pingasunik initalik, pingaartumik STI-mi ilinniartunut Qaanaameersunut inigitinneqartoq.

1990-imi STI-ilinniartunut ineqarfia nutaaq B-725 illoqarfiup ilaani C3-mi umiartortut angerlarsimaffikuata barakkiutigisimasaata B-168-ip ikuallannikup toqqavianani sananeqarpoq. Ilinniartut ineqarfiat malunnik inissiatarqarpoq, tamarmik immikkut sisamanik 13m²-itut angissuseqartunik initalinnik.

Inunnik isumaginnittunngorniartut qitiusumik ilinniartuata am-marneqarneranut atatillugu aammattaaq Namminersornerullutik Oqartussat inissiaataasa ilaat sisamanik initalik pingasunik sinittarfeqartoq ilinniartut ineqarfiannut ilanngunneqarpoq.

Taamaallilluni ilinniartut ineqarfiattut inissaatigineqartut katillugit 20-upput, taakkulu maannakkut pisariaqartunut naapertuullun-narput.

Ilinniartuteqarnerup avataatigut Qasigiannguait kommuneata ilinniartut ineqarfii utaqqiisaasumik ineqarfittut atortarpei, STI-llu ilinniartunut ineqarfiutaa 1991-ip aasaanerani Hotel Igdlomut atukkiunneqarsimavoq.

Eleverne fordeler sig på linierne linierne fiske-industri, bygge- & anlæg, jern & metal, levnedsmiddel, men i særdeleshed HK og social.

Som i andre byer er der voksende problemer med at skaffe praktikpladser til STI-eleverne. Qasigiannguait kommune beskæftiger selv 3 HK-elever i administrationen og 1 på Juunarsip Atuarfia.

STI-skolens undervisningsmæssige drift betales af KIIP, idet kommunen afholder udgifter til kontor-administration og den bygningsmæssige drift.

SPS-brancheskolen for nord-regionen blev på forsøgsbasis etableret i Qasigiannguait i forårssemestret 1991, ligeledes i det tidligere sømandshjem, hvor der drages fordel af lokalefællesskabet med STI-skolen.

Brancheskolens placering i Qasigiannguait er nu gjort permanent, men skolen er fortsat halvårlig med undervisning hvert år i forårssemesteret.

Skolens kapacitet på 21 elever var fuldt udnyttet i foråret 1991, men i 1992 er tilmeldt 16 elever.

Det påhviler elevernes hjem-kommuner at skaffe de nødvendige praktikpladser. Byrdefordelingen mellem kommune og hjemmestyre er iøvrigt som for STI-skolen.

Kollegie-kapaciteten omfattede i STI-skolens første år kommunens dobbelthus B-114 i område C1 indeholdende 2 boliger med hver 3 værelser samt byggevæsenets mindste indkvarteringsbarak B-141 (Thule-barakken) i område A7 med 3 værelser, der fortrinsvis har været anvendt til indkvartering af STI-elever fra Qaanaaq.

I 1990 opførtes det nye STI-kollegie B-725 i område C3 på brandtomten efter det tidligere sømandshjems indkvarteringsbarak B-168. Kollegiet omfatter 2 lejligheder, hver med 4 store værelser på 13 m².

I forbindelse med åbningen af den sociale brancheskole blev endvidere en 4-rums lejlighed med 3 værelser i hjemmestyrets boligmasse inddraget til kollegieformål.

Den samlede kollegiekapacitet er således på 20 værelser, hvilket har vist sig kun lige akkurat at være tilstrækkeligt til det nuværende behov.

Udenfor elevsæsonen anvender Qasigiannguait kommune kollegiebygningerne til vakant-indkvartering, og det nye STI-kollegium var i sommeren 1991 udlejet til Hotel Igdlø.

INERARTORNISSAMI ILIMAGISAT

Meeqqat atuarfiat Juunarsip Atuarfia piffissami pilersaaruisiorfiusumi tamarmi 70-ikkunnut naleqqiullugu ikitsuaqqanik atuartaqassaaq.

Innuttaasunik missiliulneq naapertorlugu meeqqat atuartut 90-ikkut qiteqqunneranni 5%-imik ikileriaqqillutik 325-nik amerlassuseqallissapput, kingornalu piffissami pilersaaruisiorfiusup naanerani 15%-imik amerleriarlutik 370-imik amerlassuseqallissapput.

Kisianni 90-ikkut ukiuisa affaanni siullerni meeraaqqat amerliartornerat pissutigalugu atuartut ukioqatigiikkuutaat Juunarsip Atuarfiani **atuartut mikinerit amerlanerulerlutik anginerillu ikinnerulerlutik** nikissapput. Piffissami pilersaaruisiorfiusup naanerata tungaanut meeqqat mikinerit maligaasarnerat atuataqatigiit nikittarnerini soorunami nikittassaaq.

80-ikkut ukiuisa affaanni kingullerni atuartumut ataatsimut akunnernik ilinniartitsiviusunik atuinertup apparartornera atuarfiup aningaasaqarniarneranut pitsannguutaasimavoq. Kommunep ingerlatsinerimi sipaarniarariaqarneranut aallaavittut ineriartorneq tamanna soorunami ingerlateqqinniarneqartariaqarpoq, minnerunngitsumik illoqarfiup atuarfia kommunep ataatsimut ingerlatsinerimi 20% missaanik aningaasartuutigisarmagu.

Sipaaruteqarneq 1992-imi qallunaqqat atuataqatigiit marluviit kalaaliaqqanut akullutsinnerisigut anguneqassaaq. Kiisalu atuartut amerlassusaat tunngavigalugu 8. klasset marluk aamma 9. klasset marluk ataatsimoortinneqarsinnaanngorsimapput.

Taamaallilluni ukiumi atuarfiusumi 1992/93-imi atuataqatigiit amerlassusaata 16,7-inngornissaa atuartumullu ataatsimut akunnernik ilinniartitsiviusunik atui-neq 2,68-linnanngornissaa anguneqassaaq. Juunarsip Atuarfia Kalaallit Nunaanni atuarfiit ingerlalluarnert ilagileriarporpaat.

Atuarfeqarneq pillugu peqqussutip nutaap 10. klassemiit nalinginnaasumik annertusisamiillu ilinniagaqarluni agguataarneqarnera taamaattoq akerlianik ingerlavoq, tamannali nuna tamakkerlugu pilersaaruisiornermi atuuppoq.

Sipaarniarneq tunngavigalugu 1991-94-imi aammattaaq atuarfiup ataatsimoortumik kiassaateqarfiani iluarsaassisooqassaaq ikummatissanut aningaasartuutit annertoqisut millilerneqarnissaat tunngavigalugu. Atuarfiit B-251-ip B-576-illu (annerit atuarfiat) annertuumik iluarsaanneqarnissaannik pisariaqartitsinerup naammassineqarnissaa tamatumunnga aamma iluaqutaassaaq.

Atuartut amerlassutsimikkut appasinnerat atuarfimmi inissaqartitsilluassaaq, 80-ikkunnilu init aalajangersimasumik sammisaqarfiusartut nukittorsarneqarnerat aalajangiusimaneqaannassaaq. Taamaattoq atuataqatigiikkuutaat ataatsimoortinneqarnerat annerit atuarfianni init atuarfiit allilerneqartariaqarnerannik kinguneqarpoq.

Atuataqatigiit annertussusaat mikitillugu atuarfiup perorsaanikkut annikillilerinngikkaluarluni akunnernillu ilinniartitsiviusunik atui-neq allanngortinngikkaluarlugu atuartut amerlanerusut aammattaaq tigusinnaavai. Taamaattumik atuartunik illoqarfiup avataaneersunik atuartauteqalernikkut atuarfiup ingerlatsiner-mut aningaasaqarniarnerata pitsaanerulerseqqinneqarnissaa isumaliutigissallugu naleqquppoq.

UDVIKLINGSTENDENSER

Folkeskolen Juunarsip Atuarfia vil i hele planperioden fortsat have et meget lavt elevtal i forhold til niveauet i 70'erne.

Ifølge befolkningsprognosen vil antallet af skole-søgende børn vil fortsat falde med yderligere små 5% til 325 børn i midten af 90'erne, hvorefter det ventes at stige med knap 15% til 370 børn frem til slutningen af planperioden.

Men på grund af det stigende antal småbørn i første halvdel af 90'erne vil der tilsvarende ske en forskydning af den skolesøgende aldersgruppe i retning af **flere små og færre større elever** på Juunarsip Atuarfia. Frem til slutningen af planperioden vil denne småbørnsbølge naturligvis rulle op gennem klassetrinene.

Det konstaterede fald i lærerskematimeforbruget pr. elev i sidste halvdel af 80'erne har forbedret skolens økonomi. Som led i de nødvendige kommunale driftsbesparelser er det naturligt at søge denne udvikling videreført, ikke mindst fordi byskolen alene tegner sig for ca. 20% af kommunens samlede driftsudgifter.

En umiddelbar besparelse opnås i 1992 ved en delvis integration af de 2 små danske klasser i de grønlandske klasser. Endvidere har elevtallene nu muliggjort en sammenlægning af to 8.-klasser og to 9.-klasser.

Således opnås i skoleåret 1992/93 en klassekvotient på 16,7 og et lærerskematimeforbrug pr. elev på kun 2,68. Juunarsip er dermed på vej til at være blandt de mest effektive skoler i Grønland.

Den nye skoleforordnings opdeling i en almen og en udvidet linie fra 10. klasse trækker dog i den modsatte retning, men dette gælder på landsplan.

I besparelsesøjemed gennemføres i 1991-94 endvidere en renovering af skolens varmeanlæg med henblik på en reduktion af de meget store brændselsudgifter. En opfyldelse af behovet for en gennemgribende renovering af skoleafsnittet B-251 og B-576 (ældsteskolens) vil bidrage yderligere hertil.

Det lave elevtal betyder fortsat rigelige lokaleforhold på skolen, og den i 80'erne gennemførte styrkelse af faglokalerne vil kunne fastholdes. De nye klassesammenlægninger medfører dog et behov for udvidelse af klasselokalerne i ældsteskolens.

Med de små klassestørrelser kan skolen endvidere uden pædagogiske forringelser og med uændret lærertimeforbrug optage et større elevtal. Det er derfor relevant at overveje en yderligere forbedring af skolens driftsøkonomi ved import af elever udefra.

Tamatumunnga Ikamiut atuarfianni 8. aamma 9. klasseni atu-
artut sisamat Juunarsip Atuarfianut nuunneqarnissaat periarfis-
saavoq, tassani illoqarfiup atuarfiani 10. aamma 11. klasseni
atuarnissamat plumasaqaatinut annertunerusunut piareersar-
sinnaammata.

Taamatut aaqqiinermi Ikamiuni ilinniartitsisup ukiumut aningaa-
sarsiassai 200.000 kr missaat atuartumullu ataatsimut nuun-
neqarsimasumut Namminersornerullutik Oqartussat ukiumut
tapiissutaat 65.000 kr sipaarneqarsinnaapput. Taakkunannga
atuartup ataatsip ukiumut angerlartarneranut 500 kr missaat
kiisalu ilinniartut ineqarfianni (takuum ataanittooq) imaluunniit
ilaqutariinni ineqartinneqarneranut (atuartumut ataatsimut
25.000 kr missaat) ilanngaatigineqassapput.

Qasigiannuani inissaqartitsiniarnermi ajornartorsiutip aaqqiivi-
gineqarneratigut Ikamiuni atuartut angisuut pingasut, maanna
ilulissat kommuneanni atuartut, maani atuartuutigineqalersin-
naassapput. Taamatuttaaq sipaarniarnerit atuarfinni allani
inissaqassutsimik ajornartorsiteqartuni, assers. Kangaatsiap
kommuneanni atuarfimmeersunik, atuartuuteqalernikkut angu-
neqarsinnaapput.

**STI-atuarfiata Inunnillu Isumaginnittunngorniartut qitiusu-
mik ilinniartita** najukkami ilinniartussarsiorterup nakkariar-
tornera naatsorsuutigisinnaavaat, inuusuttut 18-24-nik ukiullit
innuttaasunik missiliuineq naapertorlugu 1990-imi 215-iniit pi-
fissami pilersaarusiortiusup qiteqqunnerani 170-inut ikileriar-
tussaammata.

Tamanna assers. saviminilerisunngorniartuni ilinniarnermi
atortorissaarnerulernermut atatillugu illoqarfiup avataaneersunik
amerlanerusunik ilinniartoqalernissamik ilungersuuteqarnermut
aallaaviusinnaavoq.

Sanaartortitsiviup suliffeqarfiutaata illoqarfiup ilaani B5-imiittooq
1/1-1993 pisarineqarpat, inuusuttut kiffartuussiviat nutaaq
suleqatigalugu STI-atuarfiani nutaanik sannavilornissamat
periarfissaqalissaq. Tamanna ingerlatsineri aningaasaqar-
niarnermut inuusuttullu kiffartuussiviat siunertaanut naleqquu-
lugu nukittorsaataassaaq.

Qasigiannuani inuusuttut ikiliartortillugit inuusuttut najukka-
minni ilinniarnermik ingerlatsinissaasa aalajangiusimaneqarnis-
saat pingaaruteqarnerussaaq. Tamanna illoqarfimmi ilinniak-
kanik arlaqarnerusunik neqerooruteqarnissaaq tunngavigalugu
qaffasinnerusumik ilinniartimmik nuussinissamik kajumissaari-
nermut aallaaviusinnaavoq.

Taamaattoq inuutissarsiorterimi ajornartorsiutit annertuut pis-
sutigalugit misililluni suliffissanik amigaateqarneq ingerlaan-
nassaaq, taamaattumillu tamatuma sulissutigineqarnissaa pi-
sariaqassaaq.

Ilinniartut ineqarflanni inissaqassuseq naammaginarun-
naassaaq, meeqqat atuarfianni inuutissarsiorterimilu ilinniartinni
atuartussanik tikisitsiortornissaaq pillugu isumaliutit piviusunn-
gortinneqassappata.

Taamaattoqassappat inissaqassutsimik allilerinermi aningaasa-
qarniarneq isumatuumik ingerlanneqassaaq. Namminersorne-
rullutik Oqartussat atuartumut tikisitamut ataatsimut ukiumut
65.000 kr aningaasaliissuteqartartillugit umiartortut angerlars-
maffikuata illoqarfiup ilaani C3-mi barakkiutigisimasaata B-
169-ip ikuallannikup toqqaviani ilinniartut tikeraallu ineqarfi-
anik ataatsimoortumik aningaasalersuineq ukiut 12-it ingerla-
neranni, tassalu piffissami pilersaarusiortiusumi, tamakkerlugu
isumakkeerneqarsinnaassaaq.

En mulighed herfor er at overflytte 4 elever på 8.
og 9. klassetrin fra skolen i Ikamiut til Juunarsip
Atuarfia, hvor de kan forberedes til de større
undervisningskrav på byskolens 10.-11. klassetrin.

Ordningen vil i givet fald medføre en sparet lærer-
løn på ca. 200.000 kr/år i Ikamiut og yderligere
65.000 kr/år i hjemmestyretilskud pr. overflyttet
elev. Derfra skal trækkes ca. 500 kr pr. elev til
årlig hjemrejse samt udgifter til indvartering, enten
på kollegie (se nedenfor) eller i familiepleje (ca.
25.000 kr/år pr. elev).

En løsning af indkvarteringsproblematikken i Qasi-
giannugit vil endvidere gøre det muligt at hjemtage
de 3 store elever fra Ikamiut, som pt. eksporteres til
Ilulissat kommune. Tilsvarende besparelser kan
opnås ved optagelse af elever fra andre skoler med
kapacitetsproblemer, f.eks. fra skolen i Kangaatsiaq
kommune.

STI-skolen og SPS-brancheskolen kan vente en
faldende lokal rekruttering, idet antallet af unge i
aldersgruppen 18-24 år ifølge befolkningsprogno-
sen fortsat vil falde med 20% fra 215 i 1990 til
170 i midten af planperioden.

Dette bør give anledning til bestræbelser på yderli-
gere tilgang af elever udefra, f.eks. i forbindelse
med bedre faciliteter for jern- & metallinien.

Når byggevæsenets entreprenørplads i område B5
afvikles 1/1-1993, fremstår en oplagt mulighed for
at etablere nye værkstedsfaciliteter til STI-skolen
i et lokalefællesskab med den nye ungdomstjeneste.
Dette vil være en styrke både driftsøkonomisk og
i relation til ungdomstjenestens formål.

Med det faldende antal unge i Qasigiannugit er det
så meget desto vigtigere at fastholde de unge i et
lokalt uddannelsesforløb. Dette bør give anledning
til bestræbelser på at tiltrække yderligere en
videregående undervisningsinstitution til byen med
henblik på et mere varieret uddannelsesstilbud.

Erhvervslivets store problemer betyder dog, at
mangelen på praktikpladser vil fortsætte, og en
aktiv indsats på dette område er derfor påkrævet.

Kollegie-kapaciteten vil blive utilstrækkelig, så-
fremt overvejelserne om elevimport til folkeskole
og erhvervsuddannelser skal føres ud i livet.

Imidlertid kan der være en fornuftig økonomi i en
kapacitetsudvidelse. Med hjemmestyrets tilskud på
65.000 kr/år pr. importeret elev er det muligt i
løbet af 12 år, dvs. indenfor planperioden, helt at
afskrive investeringen i en ny kombineret kollegie-
og indkvarteringsbygning på brandtomten efter sø-
mandshjemmets tidligere barak B169 i område C3.

Illu assersuutigalugu 12-inik initaqarluni ataatsimoortarfeqarlunilu 225 m²-itut angissuseqartoq 1992-imi akit naapertorlugit 2.9 mio kr misaannik akeqassaaq (m²-imut 13.000 kr). Akitigut missigersersuusiami ukiup imianut eqqakkallu aqqaannut qaninneq pissutigalugu sanaartornissamut piareersaanermi annikitsumik aningaasartuuteqarnissaaq naatsorsuusiorneqarsimavoq. Tamakkiisumik matussusiinissaaq tunngavigalugu ima naatsorsuusiorneqarsinnaavoq:

Ingerlatsinerneq aningaasartuutit:

aserfallatsaallineq	150 kr/m ² /ukium.	35.000	
ingerlatsinerneq aningaas.	200 kr/m ² /ukium.	45.000	
ilinniartunik nerisaqartitsineq	60 kr/ ilinn./ull.	220.000	
ukiumut angerlartameq	1.600 kr/ ilinn.	20.000	
nakkutillineq (qaangiuttoornisiteqarneq)		25.000	345.000 kr/ukium.

Ernialesuineq isumakkeerinninnerlu:

ukiut 12-it ingerlaneranni akiliutaasartut	242.000	
agguaqatigiisillugu ernialersuineq (13,3%)	193.000	435.000 kr/ukium.

Aningaasartuutit katillugit 780.000 kr/ukium.

Isertitat: ilinniartut 12 á 65.000 kr/ukiumut 780.000 kr/ukium.

Tabel 2: Ilinniartut ineqarfiannik nutaanik isumakkeerinninneq, ernialersuineq & ingerlatsineq.

Ilinniartut ineqarfiata ilinniartoqannginnerata nalaani tikeraanut ineqarfittut akunnittarfittulluunniit atorneqartarnissaanut periarfissaaq ilanngunneqarpat ineqarfiup sivikinnerusumik, ukiuni quilliinnarniluunniit, ernialersorneqarlunilu isumakkeerneqarsinnaassaaq.

Ilinniartunut nutaamik ineqarfillornissamik pilersaarutit sanaartortitsiviup ineqarfutaanik illoqarfiup ilaani C3-miiltumik 1/1-93-imi tiguisinnaanissamut periarfissaaqarnermut atatillugu isigineqassapput, takuuk kommunemi suliffeqarfinnut pilersaarussiaq

Inissaqartitsinissamik ajornartorsiut aammattaaq kulturimut & sunngiffeqarnermullu pilersaarummi ilanngunneqarpoq.

ATUARFEQARNERMI POLITIKKIKKUT ANGUNIAKKAT

Kommunalbestyrelsep atuarfeqarnermi anguniakkat aalajangersimasut makku aalajangiussimavai:

- kommuneni eqqaamiorisani atuarfimmil inissaqassutsimik ajornartorsiuteqartunit atuartunik tikisitsinikkut Juunarsip Atuarfiani inissaqassutsimik ilinniartitsisunillu atorluannaissaaq
- illoqarfiup ilaani C3-mi C5-imilu ilinniarfeqarfiit amerlisarneqarnissaat tunngavigalugu ilinniarfimmik nutaamik imimikkoortortaqaqarsumik imaluunniit nuna tamakkerlugu ilinniarfiusumik nuussinissamik kajumissaarinissaaq
- illoqarfiup ilaani C3-mi C5-imilu ineqarfimmik ataatsimoortumik 50-inik siniffitalimmik sanaartornissaaq ilinniartut ineqarfiattut, angalaartut akunnittarfittut, akunnittarfittut tikeraallu ineqarfiattut atorneqarsinnaasumik.

En bygning på eksempelvis 225 m² med 12 værelser og fællesrum vil i 1992-priser koste ca. 2,9 mio kr i opførelse (13.000 kr/m²). I prisoverslaget er indregnet lave byggemodningsomkostninger pga. den umiddelbare nærhed til helårsvand og kloak. Under forudsætning af fuld belægning kan opstilles følgende beregning:

Driftsudgifter:

vedligeholdelse	150 kr/m ² /år	35.000
driftsmidler mv.	200 kr/m ² /år	45.000
elevbespisning	60 kr/elev/dag	220.000
årlig hjemrejse	1.600 kr/elev	20.000
tilsyn (rådgivningstillæg)		25.000
		345.000 kr/år

Forrentning og afskrivning:

lineær afskrivning over 12 år	242.000
GNS forrentning (13,3%)	193.000
	435.000 kr/år

Udgifter ialt 780.000 kr/år

Indtægter: 12 elever á 65.000 kr/år 780.000 kr/år

Tabel 2: Afskrivning, forrentning & drift af et nyt kollegium.

Medregnes den mulige anvendelse til indkvartering og hotel udenfor elevsæsonen kan kollegiet forrentes og afskrives på kortere tid, måske kun 10 år.

Planerne om en ny kollegiebygning skal ses i sammenhæng med muligheden for evt. at overtage byggevæsenets indkvartering i område C3 pr. 1/1-1993, jf. den kommunale virksomhedsplan.

Indkvarteringsproblematikken er endvidere behandlet i kultur- & fritidsplanen.

SKOLEPOLITISK MÅLSÆTNING

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende konkrete mål på skoleområdet:

- bedre udnyttelse af lokale- og lærerkapaciteten på Juunarsip Atuarfia gennem elevimport fra nabokommuner med skolekapacitetsproblemer
- tiltrækning af en ny regional eller landsdækkende uddannelsesinstitution med henblik på opbygning af et samlet uddannelsesmiljø i område C3 og C5
- udbygning af en samlet indkvartering på 50 sengepladser i område C3 og C5 til kombineret anvendelse som kollegie, vandrehjem, hotel og gæsteindkvartering.

Qasigiannguut kommuuniat

INVESTERINGSPLAN 1993-2005

November 1992

SKOLEPLAN

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
Kollegier i C3	Ny indkvartering C3 BGV's indkvartering C3		Ønske						1.600	1.300				
	Ialt kollegier	0	0	0	0	0	0	0	1.600	1.300	0	0	0	0
IALT	KOMMUNEN	0	0	0	0	0	0	0	1.600	1.300	0	0	0	0
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	(intet)													
	Ialt finanslov 93	0	0	0	0	0								
ønsker til finanslov 94	Renovering ældsteskolens		3.100											
	Ialt anlægsønsker	3.100		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET	0	3.100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bemærkning:	Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.													

PIVIUSUNNGORTINNI AKKAT TULLERIIAARNERI

Qallunaaqqat atuaqatigliit marluviit atuarfeqarneq pillugu peqqussut naapertorlugu ukiumi atuarfiusumi 992/93-imi ilaati-gut akuleriisinneqassapput. Qallunaaqqat inuiaassutsiminnik qallunaatut allamiullu oqaasiinik kalaallisut atuartinneqassap-put. Paarlattuanik kalaallaqqat atuartinneqassapput.

Atuaqatigliinnik ataatsimoortitsineq 1992-imiit 8. aamma 9. klasseni ingerlanneqassaaq.

Atuarfiup kiassaateqarfiata iluarsaanneqarnera, tamatumani Nukissiorfiit ataatsimoortumik kiassaateqarfiani B-401-imi tamakkiisumik immikkoortitsineq kiisalu atuarfiup kiassaateqar-fiata immikkoortinneqarnissaa 1993-94-imi tamakkerlugu suliarineqassaaq ikummatissanut aningaasartuutit annertoqisut annikillineqarnissaat tunngavigalugu.

Annerit atuarfiata iluarsaanneqarnissaa 1993-imi ingerlan-niarneqarpoq, annertit atuarfianni init allilernerneqarnissaat tunngavigalugu B-576-ip avannaatungaata torsuusamik ilanear-nera peqatigalugu. Pilersaarussiaq 1993-imi aningaasat inatsi-saanni 3.1 mio kr-inik tamakkiisumik Namminersornerullutik Oqartussanit aningaasalersorneqarnissaa pillugu maj 1992-imi KIIP qinnuteqarfigineqarpoq.

Illoqarfiup ilaani C3-mi nutaamik ilinniartut tikeraallu ine-qarfissaat Qasigiannuit kommuneata 1993-2005-imi anin-gaasalersuinissamik pilersaarutaani ilanngunneqarsimavoq, ukioq 2000/2001-imi sananeqarluni 2,9 mio kr akeqartussatut naatsorsuutigineqarallartoq. Ilinniartussanik tikisitsiortornissaq pillugu isumaliuteqaqqinnissamat atatillugu piffissaq pilersaar-ussiaq annertussusissaa naliliiffineqaaqqikkumaarput.

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT ANINGAA-SATIGULLU PILERSAARUSIAQ

Aningaasalersuinissamik pilersaarussiaq qulaani takuneqarsin-naavoq. Aammattaaq immikkoortunut pilersaarutit 10-t kin-gornaniittoq immikkoortoq innersuunneqarpoq.

ILLOQARFIUP IMMIKKOORTORTALERSORNE-QARNERANUT TUNNGASUT

Annerit atuarfiata torsuusalerneqarnissaanik pilersaarut ilanngullugu Juunarsip Atuarfiata illoqarfiup ilaani C2-mi toqqavis-saa 1,2 hektarinik annertussuseqartoq tamakkerlugu sanaar-torfigineqarsimassaaq.

Piffissami pilersaarusiortiusup ingerlanerani ilinniartut ikitsuin-naannissaanik naatsorsuuteqamerup kiisalu Qasigiannuit Timersortarfiata atuarfiup eqaarsaartitsinissamik pisariaqartitsi-neranik matussusiinera piffissami pilersaarusiortiusumi me-eqqat atuarfiata allilernerneqarnissaa pisariaarutippaa.

HANDLINGSPLAN

De 2 små danske klasser integreres delvist fra skoleåret 1992/93 i overensstemmelse med skoleforordningen. De danske børn vil modtage modersmålsundervisning i dansk og fremmedsprog-undervisning i grønlandsk. Omvendt for de grønlandske børn.

Sammenlægning af klasser gennemføres fra 1992 på 8. og 9. klassetrin.

Renoveringen af skolens varmeanlæg, herunder fuld adskillelse fra Nukissiorfiit's varmecentral i B-401 samt sektionering af blandedanlæg, fuldføres i løbet af 1993-94 med henblik på at reducere de meget store brændselsudgifter.

Renovering af ældsteskolen søges gennemført i 1993, idet der samtidig tilbygges en korridor langs nordsiden af B-576 med henblik på en udvidelse af ældsteskolens klasselokaler. I maj 1992 blev KIIP ansøgt om 3.1 mio kr til fuld hjemmestyrefinansi-ering af projektet over finanslov 1993.

En ny kollegie- og indkvarteringsbygning i om-råde C3 er optaget på Qasigiannuit kommunes investeringsplan 1993-2005, foreløbigt med 2,9 mio kr til opførelse i år 2000/2001. I forbindelse med de videre overvejelser omkring elevimport vil tidspunktet og projektets størrelse blive revurderet.

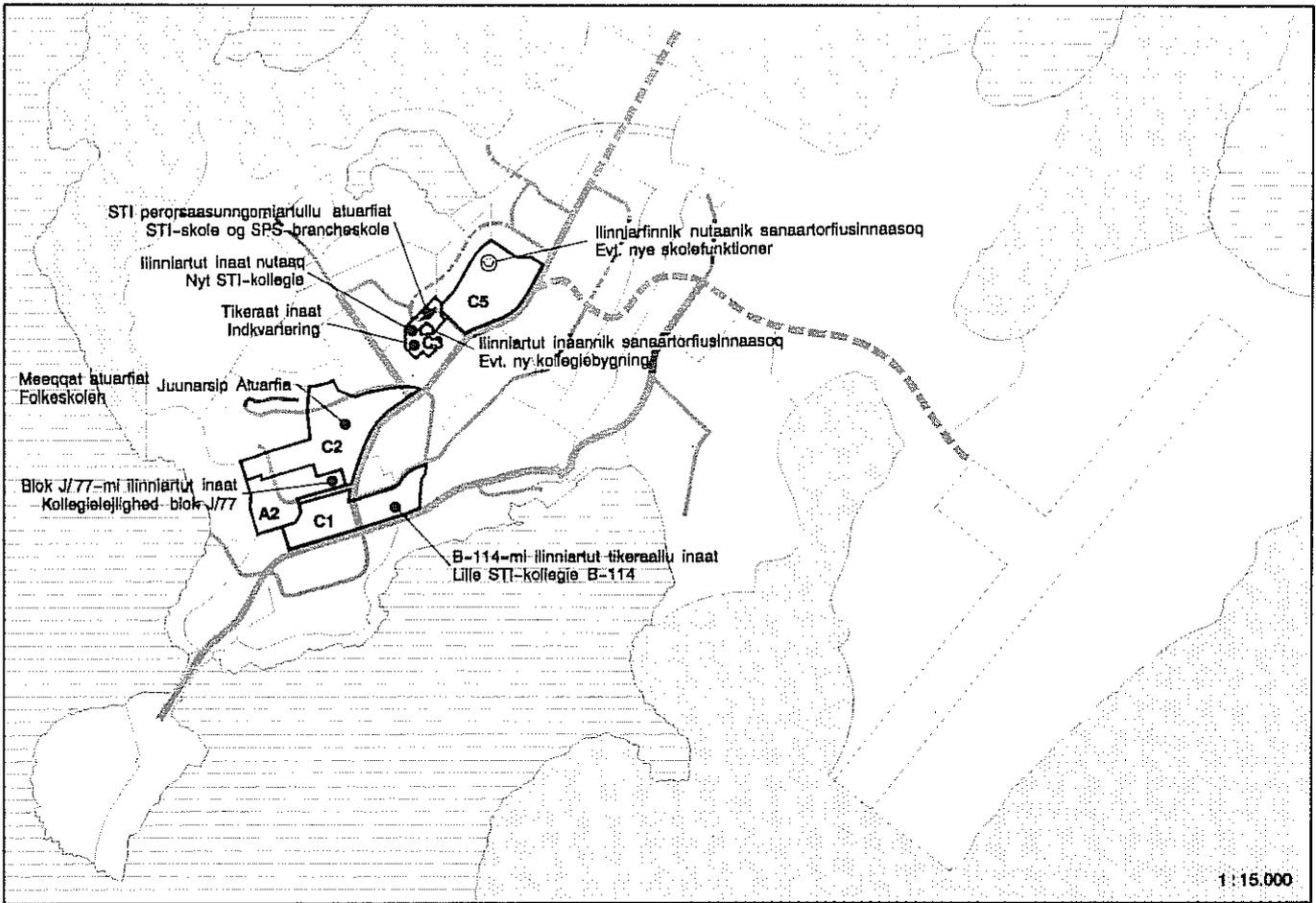
INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Med den planlagte tilbygning af en korridor langs ældsteskolen er Juunarsip Atuarfia's areal på 1,2 hektar i område C2 fuldt udbygget.

Det forventede lave elevtal gennem hele planperi-oden samt Qasigiannuani Timersortarfik's dækning af skolens behov for idrætsudøvelse overflødiggor yderligere arealudlæg til folkeskolen i planperioden.

**ATUARFEQARFIIT SUMIINNERI
OMRÅDER MED SKOLEFUNKTIONER**

- Atuarfiit maanna atorpeqartut
Eksisterende skolefunktioner
- / // /// Anniklitsumik / akunnattumik / anner-
tuumik sanaartorfissaqassuseq
Lille / middel / stor restrummelighed

C

**SIUNERTAT ATAATSIMORUSSAT
OMRÅDER TIL FÆLLES FORMÅL**

	A2	C1	C2	C3	C5
• Meeqqat atuarfiat (Juunarsip Atuarfia) Folkeskole (Juunarsip Atuarfia)			•		
• Atuarfik STI STI-skole				•/	
• Perorsaasunngomiartut atuarfiat SPS-brancheskole				•/	
☉ Ilinniartfinnik nutaanik sanaartorfusinnaasoq Evt. nye skolefunktioner					///
• ▽ Ilinniartut tikeraallu inaat / ilinniartut inaanik sanaartorfusinnaasoq Kollegieværelser og indkvartering / evt. ny kollegiebygning	•	•		•///	

Illoqarfiup ilaani C3-mi illut pioereersut akornanni sanaartorfis-saqaassutsip STI-atuarfiata Inunnillu Isumaginnittunngorniarlut qitiusumik ilinniarfiata quleriulluni 150 m²-inngorlugu allilerne-qarnissaanut periarfissaqartippaa.

Illoqarfiup ilaani B5-imi sanaartortitsiviup aamma/imaluunniit kommunep sulliffeqarfiutaasa savimminilerinermi sannavittut atorneqarsinnaaneranni inuutissarsiornermi ilinniarfilit pioereersut allilerneqarnissaannik pisariaqartitsiunnaarneq kingunerissavaa.

Sanaartortitsiviup ineqarfiutaa illoqarfiup ilaani C3-miittooq siu-nissami ilinniartut ineqarfiattut atorneqarsinnaaneranut naleq-qiullugu inissisimaluarpoq. Illoqarfiup ilaani C3-mi illut pio-reersut akornanni ilinniartut aamma/imaluunniit tikeraat ine-qarfiannik quleriulluni 350 m²-itut annertutigisumik 20-nik initalimmik 40-nilluunniit siniffillimmik sanaartorfissaqarpoq.

Illoqarfiup ilaani C5-imi sulliffeqarfimmu inissaaq qaffasinneru-sumik ilinniarfilloqqinnissamut atorneqarsinnaassaaq. Taa-maassappat illoqarfiup ilaani C3-mi, C5-imi immaqalu B5-imi ilinniarfilit assigiinngitsut ataatsimoortinneqarsinnaassagaluarput ilinniartut ineqarfii sannaviillu qanittumik ataatsimooqatigalugit.

Taamaassappat Timersortarfiup inissisimavia naleqqulluassaaq avatangisimullu tamatumunnga kajungernassuseqarluinnas-salluni.

SIUNISSAMUT ISUMALIUTIT

Ilinniartussarsiomissamut tunngavissaaq aningaasaqamiarlu eq-qarsaatigalugit Juunarsip Atuarfiani inuutissarsiornermilu ilinni-arfinni ilinniartussanik annertunerusumik tikisitsiortornissa-mut periarfissaaq sukumiinerusumik misissorneqassaaq, tama-tumani ilinniartut ineqarfissaannik nutaamik sananissamut sa-naartornermi ingerlatsinermilu aningaasaqamiarneq ilanngullugu

Kommunep ilinniartunut tikeraanullu ineqarfiutaasa ilinniartuu-teqannginnerup nalaani takornariartitsinermi siunertamut ator-neqarnissaat pillugu Hotel Igdlo-mik suleqateqarneq aallar-tinneqassaaq. Ilinniartut ineqarfiata ingerlanneqamerani anin-gaasaqamiarnerup pitsanngorsarneqarnissaa akunnittarfiullu unammillernermi naammaginarumik atugassaqartinneqamis-saata qulakkeerneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Illoqarfiup ilaani C5-imi nutaamik ilinniarfillornissaaq aam-ma inuutissarsiornerup ineriartortinneqarnissaannik siunnersui-soqatigliit suliasaqqarfiini ilaavoq.

Sulliffeqarfiup siunissami atorneqarnissaa sukumiinerusumik naliliiffiqineqassaaq sanaartortitsiviup sulliffeqarfiutaata atuarfik inuusuttullu siunertaralugit 1/1-1993-imi kommunemit tigune-qarnissaa tunngavigalugu.

Område C3 har en restrummelighed der muliggør en udbygning af STI-skolen og SPS-brancheskolen med op til 150 bruttoetage-m².

Den mulige udnyttelse af byggevæsenets og/eller kommunens entreprenørpladser i område B5 til etablering af et jern & metalværksted medfører, at der ikke er behov for yderligere arealudlæg til de allerede etablerede erhvervsuddannelser.

Byggevæsenets indkvartering i område C3 ligger optimalt i forhold til en evt. fremtidig anvendelse til kollegieformål. Område C3 har endvidere en restrummelighed til kollegie- og/eller indkvartering på op til 350 bruttoetage-m² svarende til 20 kolle-gieværelser eller 40 sengepladser.

Den ledige institutionsgrund i område C5 vil kunne anvendes til etablering af endnu en videregående uddannelsesinstitution. Dette vil i givet fald betyde, at der i område C3, C5 og evt. B5 opbyg-ges et større samlet uddannelsesmiljø med mulig-hed for betydelige tilknyttede kollegie- og værk-stedsfaciliteter.

Idrætshallens beliggenhed vil i så fald passe natur-ligt og meget attraktivt ind i dette miljø.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Muligheden for øget import af elever til Juunarsip Atuarfia og erhvervsuddannelserne vil blive nær-mere undersøgt, både med hensyn til rekrutterings-grundlag og økonomi, herunder anlægs- og drifts-økonomi for en ny kollegiebygning.

Et samarbejde med Hotel Igdlo om anvendelse af kommunens kollegie- & indkvarteringskapacitet til turistformål udenfor elevsæsonen vil blive indledt. Hensigten er både at forbedre kollegiernes drifts-økonomi og at sikre rimelige konkurrencevilkår for hotellet.

En evt. ny uddannelsesinstitution i område C5 indgår tillige i erhvervsudviklingsrådets arbejds-område.

Entreprenørpladsernes fremtidige anvendelse vil blive nøje vurderet med henblik på en evt. kommu-nal overtagelse af byggevæsenets entreprenørplads til skole- og ungdomsformål pr. 1/1-1993.

KULTURIKKUT SUNNGIFFE- QARNIKKULLU PILERSAARUT

Pilersaarutip imarai

- kulturikkut suliffeqarfiit
- kulturikkut sammisassaqaartitsineq
- sunngiffimmi atuartitsineq
- sunngiffimmi sammisassaqaartitsiviit
- peqatigiiffiit

Atuartunik minnernik paaqqinnittarneq inuusuttuaqqanillu sammisassaqaartitsivik KU-immikkoortortaqaarfiata iluaniipput, kommunemulli pilersaarusiornermut atatillugu meeqqat inuusuttullu pillugit ataatsimut aningaasaqarniarneq eqqarsaatigalugu inun-
nik lsumaginninnermi pilersaarummi suliarineqarluni.

KULTUR- & FRITIDSPLAN

Planen omfatter

- kulturelle institutioner
- kulturelle arrangementer
- fritidsundervisning
- fritidsanlæg
- foreninger

Skolepasningsordningen og ungdomsklubben indgår under KU-forvaltningens område, men er i kommuneplansammenhæng af hensyn til den samlede økonomi på området børn & unge behandlet under socialplanen.

TUNNGAVIK

Kulturikkut suliffeqarfilit

Paaviap Oqaluffia /Oqaluffittaag oqaluffitoqqap taartissaatut 1968/69-imi Ny Kirkevej-imi illoqarfiup ilaani C1-imi sananeqarpoq, tamatumalu kingorna oqaluffitoqaq peqatigiiffinnit assigiinngitsunit atorneqartarsimavoq, maannali imaqarani.

Oqaluffittaag Qasigiannguani Palaseqarfik aqquutigalugu Namminersornerullutik Oqartussanit pigineqarlunilu ingerlanneqarpoq. Oqaluffik 400-inut issiavissaqarpoq, taamalu naammaginatartumik inissaqarlualuni.

Iliveqarfilit ingerlanneqarnerat aserfallatsaalineqarnerallu kommunep suliffeqarfinnut pilersaarusiaani suliarineqarpoq.

Atuarfiup atuakkanik atorniartarfia Juunarsip Atuarfianut inissinneqarsimavoq, kommunellu iluani sammisassaqaqtitsinermi peqqussutit aalajangersimasut mallilugit ingerlanneqarluni. Init atorneqarsinnaasut maannakkut naammaginarput, ininillu pisariaqartitsisoqalissagaluarpat atuarfimi inissaqamikkut killissarititaasut iluanni tamanna naammassineqarsinnaassaaq.

Inersimasunut atuakkanik atorniartarfik Juunarsip Atuarfiani atuarfiup atuakkanik atorniartarfialu ataatsimoorput. Ingerlatsinermi aningaasartuutit Namminersornerullutik Oqartussanit (KIIP) akilerneqartarput.

Qasigiannguut Katersugaasiviat 1981-imi ammarneqarpoq 1984-imi illoqarfiup 250-inngorlugit nalluuttorsiorneranut atatillugu atoqqaartinneqarluni.

Illoqarfiup ilaani D6-imi KGH-ip atorfilinnut inissiaatigisimasaani B-8-mi annikitsuaqqamik aallartinnerup kingorna 1988-imi KNI-allaffitoqaanut B-3-mut 1752-imeersumut, maanna katersugaasiviup qiterisaanut illoqarfiullu ilaani D6-imi talittarfiup tunuani inissisimaffeqartumut, nuunnikkut katersugaasivimmi inissaqarikkut killissarititaasut malunnartumik annertusineqarput.

Qasigiannguut kommuneata KNI-p atorussaarniarfigisimasaa B-4 1734-imeersoq 1991-imi tiguaa katersugaasivittut iluarsaanneqarnissaa eqqarsaatigalugu. Illu Kalaallit Nunaanni illut quassuttuunik sanaat pisoqaanersaraat, Qasigiannguillu niuertoqarfinngorneranut atatillugu illukumi taamanikkut sananeqarsimalluni.

Katersugaasiviup illutai B-3 aamma B-4 raajaleriviup quersuatoqaa B-21 1950-imeersoq peqatigalugu Poul Egedesvej-imi katersugaasiveqarfiupput eriajisassarujussuit. Katersugaasiviit akornanni angallannikkut ajornartorsiuutit iluarsiviginiarlugit B-4-ip nuunneqarnissaanik pilersaarutaasimasooq piffissamut aalajangersimanngitsumut kinguartinneqarpoq, takuuk angallanneq pillugu pilersaarusiaq.

B-4-ip Qeqertasussummi nassaanik ataavartumik saqqumersitsivissatut inissitsiterneqarnissaa siunertarineqarpoq. Tamatumala saniatigut B-3-mi annikitsumik iluarsaassinissamut nutaamilu inissitsiterinissamut pisariaqartitsisoqarpoq.

STATUS

Kulturelle institutioner

Paavia Oqaluffia /Ny kirke på Ny Kirkevej i område C1 blev opført i 1968/69 til erstatning for gl. kirke, der siden har været anvendt af forskellige foreninger, men pt. står tom.

Ny kirke ejes og drives af hjemmestyret gennem Qasigiannguut Præstegæld. Kirken har 400 siddepladser dermed tilfredsstillende pladsforhold.

Drift og vedligeholdelse af kirkegårde er behandlet under den kommunale virksomhedsplan.

Skolebiblioteket er lokaliseret på Juunarsip Atuarfia og drives i kommunalt regi på et forordningsbestemt aktivitetsniveau. Lokalefaciliteterne er pt. tilstrækkelige, og i påkommende tilfælde vil et lokalebehov kunne løses indenfor de nuværende fysiske rammer på skolen.

Folkebiblioteket indgår i et lokalfællesskab med skolebiblioteket på Juunarsip Atuarfia. Driftsudgifterne afholdes af hjemmestyret (KIIP).

Qasigiannguut Katersugaasiviat (Christianshåb lokalmuseum) åbnedes i 1981 og indviedes i 1984 i forbindelse med byens 250-års jubilæum.

Efter en spæd start i den tidligere KGH-tjenestebolig B-8 i område D6 blev museets fysiske rammer i 1988 væsentligt udvidet med KNI's gamle administrationsbygning B-3 fra 1752, der nu er museets hovedbygning og ligeledes er beliggende i område D6 bag fiskerikajen.

I 1991 overtog Qasigiannguut kommune KNI's tidligere materialebutik B-4 fra 1734 med indretning til museumsformål for øje. Bygningen er Grønlands ældste stokværksbygning og blev i sin tid opført i Bryghusbugten i forbindelse med den oprindelige oprettelse af kolonien Christianshåb.

Museumsbygningerne B-3 og B-4 indrammer sammen med rejefabrikken gamle pakhuse B-21 fra 1950 den meget bevaringsværdige museumsplads på Poul Egedesvej. De tidligere planer om en flytning af B-4 for at løse det trafikale problem, som den meget snævre museumsplads frembyder, er nu skrinlagt, jvf. trafikplanen.

Det er hensigten at indrette B-4 til permanent udstilling af fundene fra Qeqertasussuk. Desuden er der behov for en mindre renovering og nyindretning af B-3.

Katersugaasivik kommunep aningaasatigut pilersaarutaanit, pilersaarusanut aalajangersimasunut aningaasaateqarfiit ta-pliissutaanik malunnartumik ilaneqartartunik, annikitsumik ingerlanneqarpoq, tamatumani Ikamiut kujataanni Qeqertasus-summi Saqqaqkulturiq najugaqarfigisimasaanik asseqanngitsumik 1983-imi nassaanik suliaqarneq ilanngullugu.

Sunngiffimmi atuartitsineq

Unnukket nalinginnaasumik atuartitsineq sammisanik naleqquttunik annertuumik imaqarpoq, minnerunngitsumik kalaallit ileqqutoqaannik assassoriaasetoqaannillu. Atuartitsineq amat angutillu kiisalu kinguaarlit assigiinngitsut peqataaffigisarpaat, tamatumunngalu atatillugu atuariup kulturikkut ataatsimoortarfittut oqallisigineqarneranut aallarniutaalluni.

Qasigianguani unnukket atuartitsineq taamaattoq ilinniartitsisunik amigaateqarfiuvoq, atuartitsiviusullu ataasiakkaat peqataasussanik ilaatigut amigaateqartarlutik.

Pilersaataasumik sunngiffimmi atuartitsineq, FA meeqqat atuarianni misilitsinneq kiisalu FUA meeqqat atuarianni anner-tusisamik misilitsinneq, ilinniartussaaleqineq pissutigalugu ukiuni arlalinni ingerlanneqarsimanngilaq, inuillu arlaqanngitsut meeqqat atuarianni annertusisamik misilitsinnissamik pisariaqartitsisut taamaallitut ajornartorsioritaasimapput. Taakku maannamut atuarianni nalinginnaasumik atuartitsinermi ilinniakkanut ataasiakkaani malinnaanissaminut innersuunneqartarsimapput.

Meeqqanik inuusuttunillu sunngiffimmi atuartitsineq ukiut tamaasa piffissami oktober-imiit april-imut ingerlanneqartarpoq. Sunngiffimmi atuartitsineq meeqqanarut 3.-8. klassenut, unnukket atuartitsineq 9. klasseniit qummut.

Ilinniakkat pilersitsiniarfiusut/naleqquttut neqeroorutigineqarput, peqatigaluguli ilinniakkanik meeqqat atuarianni neqeroorutigineqarsinnaanngitsunik, ass. assinik ersersaaneq, maskilnamik allanneq, sananeq, qarasaasialerineq il.il., atuarnissamut periarfissaqarpoq.

Sunngiffimmi atuartitsinermut ilapittuutit 3.- 8. klasseni atuartunut klubbemut assigunerusumik sammisassaqaartitsineq atuarianni pilersinneqarpoq. Eqaarsaartarfimmi arsartoqartarpoq, atuakkanik atuartoqartarpoq il.il.

Kulturikkut aaqjissuussat

Qasigianguani kulturikkut aaqjissuunneqartarput saqqumersitsinerit, tusarnaartitsinerit, film oqalugiarnerrillu il.il.

Immikkoortoq KU-immikkoortortaqarfiata iluani kommunep aningaasatigut pilersaarutaani annikitsuaqqamik inissisimavoq, avannaatali immikkoortortaqarfiani sunngiffimmi pisortat akornanni suleqatigilinneq aqutugalugu illoqarfimmut eqqumiitsullortunik nuutsitsinissaq iluatsissimavoq aningaasaqarnikkut ajorpallaanngitsumik atugassaqaartillugit.

Museet drives på et beskedent kommunalt budget, der i betydeligt omfang suppleres med fondsstøtte til konkrete projekter, herunder aktiviteterne omkring det enestående fund i 1983 af en Saqqaqboplads på øen Qeqertasussuk i Sydostbugten.

Fritidsundervisning

Den almindelige aftenskoleundervisning omfatter i vid udstrækning praktiske fag, herunder ikke mindst gamle grønlandske traditioner og håndværk. Undervisningen udgør endvidere en mødekultur på tværs af køn og generationer og indgår i denne forbindelse som et led i debatten om skolen som kulturcenter.

Aftenskoleundervisningen i Qasigianguit er dog præget af mangel på lærerkræfter og til en vis grad af manglende tilslutning til enkelte hold.

Den prøveforberedende fritidsundervisning, FA folkeskolens afgangsprøve og FUA folkeskolens udvidede afgangsprøve, har ikke været gennemført i flere år pga. manglende tilslutning, og nogle få personer med behov for FUA er derved kommet i klemme. Disse har således hidtil været henvist til at følge enkeltfag i den almindelige folkeskoleundervisning.

Fritidsundervisning for børn og unge gennemføres hvert år i perioden oktober til april. Fritidsundervisningen for børn er for 3. - 8. klassetrin, ungdomsskolen for 9. klassetrin og opefter.

Der tilbydes fortrinsvis kreative/praktiske fag, men der er samtidig mulighed for undervisning i fag, der ikke kan tilbydes i folkeskolen, f.eks. fotolære, maskinskrivning, modelbygning, data mv.

Som et supplement til fritidsundervisningen etableres der for 3. - 8. klassetrin mere klublignende aktiviteter på skolen. Der spilles bold i gymnastiksalen, læses bøger mv.

Kulturelle arrangementer

De kulturelle arrangementer i Qasigianguit omfatter udstillinger koncerter, film og foredrag mv.

Området hviler på et spinkelt kommunalt budget i KU-forvaltningens regi, men gennem et samarbejde mellem fritidsinspektørerne i nordregionen lykkes det generelt at trække et antal kunstnere til byen på favorable økonomiske vilkår.

Isernermi akiliutinit isertitat toqqornissaannut periarfissaaleqinerup kinguneraa, ass. nipilersornernut anginerusunut atatillugu annaasaqartoqarniarsinnaangimmat, naak timersortarfik tamatumunnga inissaqartitsilersimagaluatoq.

Najukkami eqqumiitsuliortut inuillu kulturikkut pingaarutilit sapinngisamik amerlanerpaat soorunami atorneqartarput, kiisalu atuarfimmil, katersugaasivimmi pisortallu illuutaasa sinnerini aaqqissuussamik sammisaqartitsinerni saqqummersitsinernilu kulturi inunnut tamanut tunngasoq ingerlaavartumik ilaasarpoq.

Sunngiffimmi sammisassaqaartitsiviit

Qasigiannuguit Timersortarfik 1989/90-imi illoqarfiup ilaani C5-imi sananeqarpoq sulliffeqarfimmillu imminut pigisumit taamatut ateqartumit ingerlanneqarluni. Timersortarfik nuna tamalaat akornanni angissutsit naapertorlugit angissusilerneqarsimalluni.

Timersortarfik ulluunerani pingaartumik Juunarsip Atuarfianit, ualikkut, unnukut sapaatillu akunnerisa naanerini timersoqatigiiffinnit atorneqartarpoq. Sammisaqaarneq annertuvoq, ukiumullu 1991-imit ingerlatsiviusumut siullermut naatsorsuutit malunnartumik sinneqartoorteqarfiuvoq.

Unammersuaarnernut atatillugu illoqarfiup avataaniit peqataasussat inuinnarnut kommunellu illuutaanut inoqanngitsunut, pissutsit tamanna ajornartinnikkaagassuk, inissinneqartarput. Timersortarfik siulersuisuisa timersortartunut pitsaanerusumik inissaqartitsinernaanermik pisariaqartitsineq uparuartarsimavaat.

Arsaattarfik Qinnunguani illoqarfiup ilaani D11-imi inissisimavoq. Kommunemit pigineqarlunilu aserfallatsaalineqartarpoq, ukiumoortumillu aasaaneranut piareersarneqartarluni.

Arsaattarfik maanna ajorpoq, iluarsaassinissarluni pisariaqartinneqarpoq, aningaasaqarniarnikkulli periarfissat tamanna killeqartippaat, ilaatigut ujaqqanik aserortikkanik ungalutersuineq maanna taamaallaat annertuokkuutaarlugit pisinnaammat, tamannalu pisariaqartitsinermut naleqqiullugu naammaginangilaq.

Sisorarneq 80-ikkut ingerlanerini annertuseriapiloorsimavoq, arpanneq arpattarfimmi Qasigiannuguit Eqalunnguillu akornanniittumi kiisalu sangusaarneq illoqarfimmut qanittuni Qaqqarsuarmi Qeqertalimmilu sisorartarfinni ingerlanneqartarlutik. Sunngiusarneq unammiaaernerillu sisorartartut klubbiisa marluk SPQ (1977) aamma QS-85 (1985) iluini ingerlanneqartarput.

QS-85 majuartaammik nuunneqarsinnaasumik 1992-ip aasaanerani tunniunneqartussamik pisinissamut 1991-imi aningaasaliisussarsiorsimavoq. Tamatumunnga atatillugu Qasigiannuguit kommuneat Qeqertalimmi imeqarfiup eqqaani annertuumik unammiaartoqassatillugu majuartaatip inissinneqartarnissaanut Naalakkersuisut avatanglisit pillugit peqqussummit immikkut akuersissummik qinnuteqarfigisimavai. Immikkut akuersissut naatsorsuutigineqarsinnaavoq, piumasaqaatillu sulii paasineqanngitsut tunngavigalugit.

Den manglende mulighed for at henlægge entréindtægter indebærer imidlertid, at der ikke kan løbes en tabsrisiko i forbindelse med f.eks. større musikarrangementer, selv om idrætshallen nu har skabt de lokalemæssige rammer herfor.

Der gøres naturligvis i muligt omfang brug af lokale kunstnere og kulturpersonligheder, og endvidere indgår den bredere folkelige kultur løbende i arrangementer og udstillinger på skolen, lokal-museet og i offentlige bygninger iøvrigt.

Fritidsanlæg

Qasigiannuguit Timersortarfik (idrætshallen) blev opført i 1989/90 i område C5 og drives af den selvejende institution af samme navn. Hallen er dimensioneret efter internationale mål.

Idrætshallen anvendes i dagtimerne primært af Juunarsip Atuarfia, i eftermiddags-, aften- og weekendtimerne af sportsforeningerne. Aktivitetsniveauet er højt, og driftsregnskabet for det første hele driftsår 1991 udviser et betragteligt overskud.

I forbindelse med store idrætsstævner indkvarteres udenbys deltagere privat og i tomme kommunale bygninger, når forholdene tillader det. Halbestyrelsen har påpeget et udtalt behov for bedre indkvarteringsmuligheder til sportsfolk.

Fodboldbanen er beliggende på Sletten i område D11. Den ejes og vedligeholdes af kommunen, der foranstalter den årlige sommerklargøring.

Banen er imidlertid i dårlig stand, og en egentlig renovering er påkrævet, men de økonomiske muligheder herfor er begrænsede, bl.a. fordi indtøgtning af stenmel pt. kun kan ske i større partier, som ikke står i et rimeligt forhold til behovet.

Skisporten har oplevet et kraftigt opsving i løbet af 80'erne og omfatter såvel langrend på skiløjpen mellem Qasigiannuguit og Eqalunnguit /Strømstedet som alpin (slalom) på bynære skibakker ved Qaqqarsuaq og Qeqertalik. Træning og turneringer foregår i regi af de to skiklubber SPQ (1977) og QS-85 (1985).

QS-85 har i 1991 rejst sponsorstøtte til indkøb af en mobil skilift til levering i sommeren 1992. I forbindelse hermed har Qasigiannuguit kommune ansøgt Landsstyret om dispensation fra miljøforordningen til opstilling af liften i vandindvindingsområdet ved Qeqertalik under større skisportsarrangementer. En dispensation kan forventes, men på vilkår, der endnu er uafklarede.

Angallateeqqat umiatsiaaqqallu kangerluup qinnguani puttaqutini kisarsimasuni pitussimasarput, aalisartut talittarfiata eqqaani, Quikumi Quillullu Ikaartarfiani kommunep puttasuutaanut pingasunut tulannissamat periarfissaqarlutik. Puttasut ajortunn-gorsimapput, taamaattumillu taarsiinissaq 1992-imi 93-imi aningaasalersuinissamik pilersaarummi ilanngunneqarsimavoq.

Kangerluup qinnguani sissaq (illaqarfiup ilaa D10) ukiuunerani angallateeqqanut inissiivittut atornerqartarpoq, angallateeqqat inigisanut qaninnerusumut aamma inissinneqarnerusarput.

Angallateeqqanut talittarfimmik ukiuuneranilu inissiivissamik anginerusumik pilersitsinissaq ukiuni arlalinni pisariaqartinneqarsimavoq, tamannali siunertaralugu umiatsiaatillit peqatigiiffiannik pilersitsiniarnissamat suliniutit tamarmik maannamat maangaannartarsimapput.

Katersortarfik illoqarfiup qeqqani illoqarfiup ilaani A3-mi Illut-71-inik sanaartornermut atatillugu 1971-imi sananeqarpoq. Illu imminut pigisuuvog, Katersortarfiutiteqatigiinnillu ingerlanneqarluni.

Katersortarfik sananeqarnermilli kingorna bingortarnermut, festernerut, utoqqaat klubbiannut, eqaarsaartarnermut, qitittarnermut kulturikkullu aqqissuussinernut, tamatumani tusarnaartitsinerit, filmernerit, oqalugiarnert al.il., qitiusarsimavoq.

Atuilluarneq pissutigalugu katersortarfik maanna annertuumik iluarsaanneqarnissamik pisariaqartitsivoq.

Oqaluffitoq B-50 1889-imeersoq eriagineqarnissaa eqqarsaatigalugu annertooujussuarmik iluarsaanneqarnissamik pisariaqartitsivoq illup inissittarfitut, innuttaasut illuattullu atornerqalernissaa tunngavigalugu.

Diskotek, neriniartarfik cafeteria sunngiffimmi neqeroortapput nutaat illoqarfiup ilaani B3-mi Hotel Igdlo-p 1990-imi atulernerqarnerani takkussimasut. Peqatigalugu Qasigianguit oqaluttuarisaaneranni imigassallersinnaanerumut akuersissummik aalajangersimasumik siullermeerluni tunniussisoqarpoq, illoqarfik taamaailluni tamanut ammasumik nuannaarniartarfeqalersimavoq.

Timersortarfiup akunnittarfiullu inuusuttut sunngiffimmi periarfissaat annertuumik pitsanngoriartissimavai. Taamaattoq tamatumani inuusuttut allanut nutsernerisa appariaatigissaneraat nalilissallugu suli siusippallaarpoq. Tamatumani ilinniartitaannikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu periarfissat soorunami aamma apeqqutaasorujussuupput.

Illoqarfiup qeqqa (illoqarfiup ilaa D7) Poul Hansensvej-ip Illut-71-illu akornanniittoq 70-ikkunni GTO-p illoqarfiup qeqqani illunik sanileriaannik sanaartorneranut atatillugu pilerpoq.

Immikkoortumi eqqaassutissat marluk illoqarfiullu orpiata ikkuffia pingaartumillu aqutigisartakkatut atornerqarnera eqqaasannngikkaanni atornerqarsimannngilaq. Immikkoortoq illoqarfiup qeqqata ilusaanut pingaaruteqarlunnarpoq.

Småbåde og joller ligger fortøjet ved bøjer i havnebugten med mulighed for anløb til de 3 kommunale pontonbroer ved fiskerikajen, Quikoq og Quilik-dæmningen. Pontonbroerne er i dårlig stand og en udskiftning er derfor optaget på investeringsplanen i 1992 og -93.

Stranden i bunden af havnebugten (område D10) benyttes i en vis udstrækning til vinteroplæg af småbåde, der iøvrigt hovedsageligt sker i nær tilknytning til boligerne.

Der har i mange år været behov for etablering af en småbådehavn og en større vinteroplægsplads, men alle initiativer til dannelsen af en privat småbådsforening med dette formål er hidtil strandet.

Forsamlingshuset blev opført i 1971 i forbindelse med Illut-71 bebyggelsen i midtbyen, område A3. Huset er en selvejende institution og drives af Forsamlingshusforeningen.

Forsamlingshuset har siden sin opførelse været midtpunktet for bingo-spil, private fester, ældreklub, gymnastik, dansemik og kulturelle arrangementer, herunder koncerter, film, foredrag etc.

På grund af den flittige brug trænger forsamlingshuset nu til en omfattende reovering.

Gl. kirke B-50 fra 1889 står af bevaringshensyn foran en stærkt tiltrængt reovering med henblik på ibrugtagning af bygningen til fleksibel anvendelse som indkvartering, kultur- og aktivitetshus.

Diskotek, restaurant og cafeteria er nye fritidstilbud, der er kommet til med indvielsen i 1990 af Hotel Igdlo i område B3. Samtidig blev for første gang i Qasigianguit's historie givet en fast spiritusbevilling, og byen har dermed fået et officielt forlystelseliv.

Idrætshal og hotel har i væsentlig grad forbedret de unges fritidsmuligheder. Det er dog endnu for tidligt at vurdere, om dette mindsker fraflytningen af unge. Her spiller naturligvis også uddannelses- og beskæftigelsesmulighederne meget kraftigt ind.

Bytorvet (område D7) mellem Poul Hansensvej og Illut-71 bebyggelsen opstod i 70'erne i forbindelse med GTO's gennemførelse af rækkehusbebyggelsen Illut-71 i bymidten.

Området henligger uberørt, bortset fra 2 mindesmærker og byens juletræs-installation, og benyttes hovedsageligt som gennemgangsområde. Pladsen har betydelig værdi for den visuelle oplevelse af bymidtens arkitektur.

Peqatigiiffiit

Qasigiannuani peqatigiiffiit arlaqarput, timersortartut peqatigiiffii, qimussimik sukkanniuttartut peqatigiiffiat, amat peqatigiiffiat, nipilersortartut peqatigiiffii, inuusuttut peqatigiiffii illoqarfimmilu partit peqatigiiffii, sulsartut peqatigiiffii aalisartut piniartullu peqatigiiffii.

Kommunep peqatigiiffinnut aningaasatigut pilersaarutai amerlanngitsut pissutigalugit peqatigiiffeqarneq fritidsnævnet nakkutigineqarlunilu tapersorsorneqarpoq.

Pisortatigoortumik tapiissutit aningaasatigut pilersaarusiortussaaitaanermut naatsorsuusiortussaaitaanermullu attuumassuteqarput, taamaalluni fritidsnævni peqatigiiffiit ataasiakkaat suliaannik nakkutiginilluarsinnaavoq.

INERIARTORNISSAMIK ILIMAGISAT

Sunngiffeqarneq ataatsimut isigalugu piffissap pilersaarusiortufusup ingerlanerani timersorerup allalu annertuserujussuarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Isumaginninnermut pilersaarusiame inuinaat pinaveersaartitsinarnermik suliniutaat arlallit eqqartorneqarput, tamakkulu sunniuteqaqaataanissamik akisussaaqataanissamillu piumasaqaleriartornermik ilaqartumik imminent isumagisinnaanerup namminerlu aallartisisinnaanerup pingaaruteqassusianik ilisimasaqaleriartornerat nalunaarpat. Suliniutit taakku aammattaq kultureqarnermik sunngiffeqarnermillu siunertaqarput.

Klialu nuna tamakkerlugu suliffissaaleqinerup annertusiartornerata kingunerisaanik sulinermik annikillilerinissaq mattunneqarsinnaanngilaq, tamatumalu sunngiffimmi ineriartortitsineq annertusassavaa.

Taamaattumik siunissami kultureqarneq sunngiffeqarnerlu illoqarfimmut nutsernerup annertusinissaanut pingaartumillu inuusuttut maaniinginnarnissaannik kajumissaarutitut pingaaruteqarluniarpoq. Tamanna kulturikkut aaqqissuussaniit timersornikkut periarfissanut nuannaarniartarfinnullu atuuppoq.

Kulturikkut aaqqissuussat taamaallilugit iluaqutaasumik annertuserujussuarneqarsinnaassapput, tamatumunngalu aningaasatigut periarfissaasinnaasunik misissuinissamut pissutisaaqarluppoq.

Ukiuortumik kulturikkut nuannattarnermut atatillugu takornarissat Kalaallit Nunaatalu sinnerani najugaqavissut ussaasaarnissaannut periarfissaq atorneqanngitsoortariaqanngillat. Taamatut aaqqissuussanik pilersaarusiorneq najukkami inuusuttunut sunngiffimmi neqeroorutissaqqissuuvog. Pissaganar-toq, ilinniartissaqqissoq akisussaafeqarfiusorlu.

Foreninger

Foreningslivet er mangfoldigt i Qasigiannugit og spænder fra idrætsklubber og hundeslædevædeløbsforening over kvindeforening, musikforeninger og ungdomsforeninger til de lokale partiforeninger, faglige organisationer og fisker-/fangerforeningen.

Foreningslivet tilses og støttes af fritidsnævnet på grundlag af et beskedent kommunalt budget.

Offentlig støtte er forbundet med budget- & regnskabspligt, hvilket giver fritidsnævnet et godt overblik over de enkelte foreningers aktiviteter.

UDVIKLINGSTENDENSER

Fritidsaktiviteten som helhed forventes at vokse markant i løbet af planperioden, såvel indenfor idrætten som iøvrigt.

I socialplanen er omtalt de mange private initiativer af forebyggende art, der antyder en voksende folkelig bevidsthed om betydningen af egenomsorg og selvaktivering, og som ledsages af et voksende krav om medindflydelse og medansvar. Disse initiativer har samtidig et klart kulturelt og fritidsbetonet sigte.

Endvidere kan en arbejdstidsnedsættelse som følge af den på landsplan voksende ledighed ikke udelukkes, og dette vil yderligere forstærke udviklingen på fritidsområdet.

Kultur- og fritidsområdet vurderes derfor fremover at blive af betydning som incitament for øget tilflytning og for en mindsket fraflytning af specielt de unge. Dette gælder over en bred front fra kulturelle arrangementer til idrætsmuligheder og forlystelser.

De kulturelle arrangementer vil således med fordel kunne intensiveres væsentligt i omfang, og der er al mulig grund til at undersøge utraditionelle økonomiske muligheder herfor.

Muligheden for at tiltrække både turister og fastboende fra resten af Grønland i forbindelse med årligt tilbagevendende kulturfestivaler må ikke underkendes. Planlægning af sådanne arrangementer vil være et oplagt emne som fritidstilbud til den lokale ungdom. På én gang spændende, lærerigt og ansvarsbetonet.

Qasigiannuguit katersugaasivlat aammattaaq takornariartitsinermut saqqummilertiartortumut naleqqiullugu sulilluarfusinnaavoq. Tamanna pingaartumik Qeqertasussummi Saqqaqkulturiup najugaqarfigisimasaanik nassaanut tunngassuteqarpoq. Allilerinissamik pilersaaruteqarnermi katersugaasivik Kalaallit Nu-naanni katersugaasiviit anginerit soqutiginarnerillu ilagilissavaat.

Sunngiffimmi atuartitsinerimi piareersaataasumik misilitsitarnermut peqataaniarlutik nalunaartartut suli ikittuinnaanissaat naatsorsuutigisariaqarpoq, inuusuttut ikillartornerat pissutigalugu. Taamaattumik peqataaniarlutik nalunaartartut amerlisarniarlugit atuartitsinerup tamatuma kommunenut eqqaamiorisanut neqeroorutigisariaqalersinnaavoq.

Timersortarfiup unammersuarnerit annertuut pissartannorniunnerillu Qasigiannuguanut ussassaarutigineqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut sungiusarnermi atortut pitsannoriarnerat klubbet pitsaanerumik angusartagaqalernerannik misilittagaqarnerulernerannillu kinguneqassaaq, tamatumalu kingunerisaanik timersortartut maanimiut angalanerulissallutik.

Taamatulli ineriartornermut Qasigiannuguanu inissaqartitsinarnikkut pissutsit pitsaanerulernissaat pingaaruteqarluinnarpoq. Tamatumunnga atatillugu ilinniartut ineqarfii, angalaartut akunnittarfii, utaqqiisaagallartumik inissiisarfiit kilsalu timersortartunik, nipilersortartunik il.il. inissiisarnerit ataatsit utisigisariaqassapput.

Taamatut inissiisarnissamik pisariaqartitsinerit ukiup ingerlanerani ersarissumik nikerarput, taamaattumillu tamanna pillugu Hotel Igdlo-mik suleqateqarnek akunnittarfimmum, kommunenut sunngiffeqarnermullu iluaqutaassaaq.

Arsaattarfimmik iluarsaassinissaq timersornerup siuariartorneranik kinguneqarluassaaq, timersortarfillu assigalugu unammiaarnerit pissartannorniunnerillu Qasigiannuguanu ingerlaneqarnissaannut periarfissat pitsannoriaateqassapput.

Sisorarnermi atugassarititaasut, sisorarluni arpattarfik majuartaallu, soorunami aaqjissuussat angisuut Qasigiannuguanu ingerlanneqarsinnaanerannut pingaaruteqarluinnarputaaq.

Nalunanngilluinnarpoq, taamatut annertuumik timersorneq inui-aqatigiinnut siammariaqqinnerussasoq, taamaallilunilu atornerluinermik ajornartorsuuttip inuillu peqqissuunissaat siumut saanissaannut sunnuteqassaaq.

Katersortarfik sunngiffeqarnermut annertuumik qularnangitsumik qitiuinnaassaaq.

Taamaattoq neqeroorutaasartutoqqat inuusuttut pisariaqartitsinerannik naammassinissinnaassanngillat, pingaartumillu ullut tamangajalluinaasa bingortarnerup kinguneraa, katersortarfiup aaqjissuussanut allanut mattuteqqanera.

Qasigiannuguit lokalmuseum kan endvidere blive et stort aktiv i relation til den spirende turisme. Dette gælder specielt fundet af Saqqaq-bopladsen på Qeqertasussuk. Med den planlagte udbygning bliver museet et af de største og mest interessante i Grønland.

Den prøveforberedende fritidsundervisning må påregne fortsat at have ringe lokal tilslutning på grund af det faldende antal unge. Det kan derfor blive nødvendigt at tilbyde denne undervisning til nabokommunerne for at øge tilslutningsgrundlaget.

Idrætshallen forventes at kunne tiltrække store stævner og mesterskaber til Qasigiannuguit. Desuden vil de forbedrede træningsfaciliteter givet vis føre til bedre klubpræstationer og flere kvalifikationer med deraf følgende større rejseaktivitet for de lokale idrætsudøvere.

Det er dog afgørende for denne udvikling, at der sker en forbedring af indkvarteringsforholdene i Qasigiannuguit. I denne forbindelse må kollegie, vandrehjem, vakantindkvartering samt indkvartering af idrætsfolk, musikgrupper mv. ses under ét.

Der er en klart forskellig årstidsvariation for disse indkvarteringsbehov, og derfor vil et samarbejde med Hotel Igdlo på dette område kunne blive til fælles gavn for både hotel, kommune og fritidsliv.

En renovering af fodboldbanen vil være en logisk konsekvens af idrætslivets vækst og vil på linie med idrætshallen forbedre mulighederne for at afholde stævner og mesterskaber i Qasigiannuguit.

Skisportsfaciliteterne, herunder både langrendsløjpen og skiliften, har naturligvis nøjagtig den samme betydning for tiltrækning af store arrangementer til Qasigiannuguit.

Der er ingen tvivl om, at denne store idræt vil vokse yderligere i folkelig bredde og dermed påvirke misbrugsproblematikken og folkesundheden i positiv retning.

Forsamlingshuset vil med sikkerhed fortsat være centrum for en stor del af fritidslivet.

Dets traditionelle tilbud vil dog ikke fuldt ud kunne opfylde ungdommens behov, og især betyder den næsten daglige afholdelse af bingo, at forsamlingshuset dermed blokeres for andre arrangementer.

Innuttaasut illuata atuisunit Ingerlanneqartup inuusuttut sumiiffissamik pisariaqartitsinerat naammassisinnaassavaa peqatigalugulu tamanna kultureqarnermut sunngiffeqarnermullu annertuumik iluaqutaassaaq. Tamanna inunnik isumaginninnikkut pinaveersaartitsilluni suliniutinut atatillugu isigineqassaaq, takuuk isumaginninnermut pilersaarusiaq.

Sunngiffimmi sammisassat annertusiartornissaat, kulturikkut sammisassaartitsiniarnerup qaffannissaa pinaveersaartitsiniarlunilu sulliat sakkortusinissaat tunngavigalugu innuttaasut illuata katersortarfimmul unammillertitut ajoqutaanaviangjilaq.

Akerlianilli sunngiffimmi neqeroorutit taakku marluk imminnut ilapittuutaanginnassapput.

Umiatslaaqqat talittarfissaanni pisariaqartitsineq kommunelluunniit puttasuut pingasut iluarsineqarluarpata taamaanginnassaaq.

Isertitat ikiliartornerat tunngavigalugu tamanna kommunep suliassarilerpaa, peqatigaluguli sullap salliutinniarneqarnissaa-nut kommunep aningaasatigut periarfissai ungasilluinnarput.

Illoqarfiup qeqqa aasaanerani silami sunngiffeqarnissamut aaqjissuussinissanullu periarfissaqarluarfiuvoq. Taakku immikkootup aserfallatsaalisariaqaleraneranut atatillugu aningaasat arlaqanngitsut atorlugit ingerlanneqarsinnaapput.

Illoqarfiup qanittuani susassaqrifiit, imeqarfik ilanngullugu, sunngiffimmi angallattattunit aqutigineqaleraluttuinnarissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Majuartaammul nuunneqarsinnaasumul tunngatillugu assersuutigalugu periarfissat ajornartorsiutillu mianersuunneqartariaqartassapput, takuuk avatangiisinut pilersaarusiaq.

Eqqaaviup tungaanut Qaqqarsuullu ataani mittarfiliassat pilersaarutigineqartup tungaanut illoqarfiup ineriartorfigiumaagassaani immikkootut illoqannginnersat maanna illoqarfiup killeqarfigisaaniittut qulakkeerneqarnissaat pisariaqarpoq.

Taamaattumik immikkootut taakku illoqarfimmul pilersaarusia-mi killeqarfinnut ilanngunneqartariaqarput.

Peqatigiiffiit timersoqatigiiffiunngitsut siunissami sunngiffeqarnermi ataatsimiititalamit nakkutigineqarnerunissatik naatsorsuutigisinnaassavaat, timersoqatigiiffiit ataatsimiititalamit piffissamik annertuumik atuffigineqarsimasut maanna timersortarfegalernikkut kommunellu timersortarfimmul akilluteqartalerneratigut periarfissinneqarsimammata.

Taamaattoq peqatigiiffinnut taakkununga tapiissutaasartut killeqartumik annertuseriarsinnaapput.

Et brugerstyret medborgerhus vil derimod på én gang opfylde de unges behov for et værested og samtidig gavne det lokale kultur- og fritidsliv i væsentlig grad. Dette skal ses i sammenhæng med de sociale forebyggende initiativer, jf. socialplanen.

Med udsigten til voksende fritidsaktivitet, en forøgelse af det kulturelle aktivitetsniveau og et intensiveret forebyggende arbejde vil et medborgerhus næppe være en skadelig konkurrent til forsamlingshuset.

Tværtimod vil de to fritidstilbud snarere supplere hinanden.

Behovet for en småbådehavn vil uanset en forbedring af de 3 kommunale pontonbroer fortsat være til stede.

Med den faldende indkomstdannelse må det konstateres, at dette er en kommunal opgave, men samtidig, at kommunens økonomiske muligheder for at prioritere opgaven har lange udsigter.

Bytorvet har visse potentielle muligheder for fritidsophold og afholdelse af udendørs arrangementer i sommerhalvåret. Disse kan udnyttes for meget små penge i forbindelse med en tiltrængt vedligeholdelse af området.

Det bynære interesseområde, herunder også vandindvindingsområdet, må forventes at blive belastet af en tiltagende fritidsbetonet trafik.

Med den mobile skilift som eksempel er der grund til at være opmærksom på både muligheder og problemer i forbindelse hermed, se miljøplanen.

Den forventede byudvikling i retning af dumpen og i retning af den planlagte landingsbane ved Qaqqarsuaq nødvendiggør samtidig en konkret sikring af de rekreative interesser i de områder, der grænser umiddelbart op til den nuværende bygrænse.

Disse områder bør derfor omfattes af byplanens rammeområder.

De ikke-sportslige foreninger vil fremover kunne påregne en større opmærksomhed fra fritidsnævnet, idet sportsforeningerne, som nævnet traditionelt har brugt megen tid på, nu er blevet tilgodeset gennem idrætshallen og den kommunale halleje.

Der vil dog kun i begrænset omfang blive tale om en øget økonomisk støtte til disse foreninger.

KULTURIKKUT SUNNGIFFEQARNIKKULLU ANGUNIAKKAT

Kommunalbestyrelsep kultureqarnermi sunngiffeqarnermillu makku aalajangersimasumik anguniagassatut isumaqatigiissutigisimavai:

- Qasigiannguani illuutiniq ingerlaavartumik aserfallatsaallineq eriaqisarialinnillu atuineq
- 1995 nallertinnagu Qasigiannguat katersugaasiviannik allilerineq Qeqertasussummi nassaanik atavartumik saq-qummersitsineq ilanngullugu, taamaalilluni katersugaasivik takornarianut malunnartumik soqutiginarunngorlugu allilerineqassalluni
- kultureqarnermi sammisassaqtitsiniarnermut tunngatillugu aningaasatigut pilersaarusaasartut inuuniarnermut aningaasaliissutitut kommunemullu nutsernissamut kajumissaarutitut piffissap pilersaarusiortiusup ingerlanerani 100%-imik qaffanneqarnissaat
- ukioq 2000 nallertinnagu illoqarfiup ilaani C3-mi C5-imilu inissiisarfirmik ataatsimoortumik 50-inik siniffittallimmik ilinniartut ineqarfiattut, angalaartut akunnittarfiattut, hotelitut tikeraanullu ineqarfissaattut atorineqartussamik sanaanissaq
- 1995 nallertinnagu katersortarfimmu ilapittuutitut kulturip illuliorinissaq
- unammiaaernerit pissartanngorniunnerillu Qasigiannguani ingerlanneqartarnissaannut kajumissaarutitut silami timer-suutiniq ingerlaavartumik allilerinissaq.

ILIUUSEQARNISSAMIK PILERSAARUT

Illut katersugaasiviusut B-3 aamma B-4 iluarsaanneqarnissaat 1993-imi ingerlanniarnegassaaq, ilaatigut eriaqinninissaq siunertaralugu ilaatigullu B-4-ip katersugaasivittut iluarsaanneqarnissaa siunertaralugu. Pilersaarusiap suliarineqarnissaanut kommunep aningaasaateqarfiit aningaasaliissutaat KIIP-imillu tapiissutit 155.000 kr sinnerlugit atugassarai. Pilersaarusiap Namminersornerullutik Qartussanit 1993-ip aningaasat ukuanit tamakkiisumik aningaasalersorneqarnissaa pillugu KIIP maj 1992-imi qinnuteqarfigineqarpoq. Illunik eriaqisassanik nalliiisartut B-4-mut 250.000 kr-nit aningaasaliissutigitallarsimavaat.

Timersortartunik inssiisarfissaq timersortarfiup kælderiat atorineqanngitsortaani 90-ikkut ingerlaneranni pilersinniarnegarpoq. Pilersaarusaq 1.7 mio kr missaannik akeqassaaq, taamaassappallu Qasigiannguat Timersortarfiannit imminut pigisumit ingerlanneqassalluni. KIIP-imit tapiiffigineqarnissamut halbestyrelsep qinnuteqarnissaanut kommune ikiuussinnaavoq.

Illoqarflup qeqqata aqqiissuunneqarnissaa 1998-imut aalajangiunneqarallarsimavoq, 1992-imi tamanna pilersaarusiornegassammat. Aqqiissuussineri ivigaqqat naateqqinneqassapput, innuttaasunit inuunnaat aqquataat aqqutigineqartartut sioraalersorneqassapput, issiavinnik takisuunik eqqaassutis-sanik il.l. inssiineq.

MÅLSÆTNING FOR KULTUR & FRITID

Kommunalbestyrelsen har vedtaget følgende konkrete mål på kultur- & fritidsområdet:

- en løbende vedligeholdelse og brug af de bevaringsværdige bygninger i Qasigiannguat
- udbygning af Qasigiannguat lokalmuseum med en permanent udstilling af Qeqertasussumfundene før 1995 og dermed udvikling af museet til en bemærkelsesværdig turistattraktion
- forøgelse af det aktivitetsbetonede kulturbudget med 100% hen over planperioden som investering i livskvalitet og som incitament for tilflytning til kommunen
- udbygning af en samlet indkvartering på 50 senge i område C3 og C5 til kombineret anvendelse som kollegie, vandrehjem, hotel og gæsteindkvartering inden år 2000
- etablering af et kultur- og aktivitetshus inden 1995 som et supplement til forsamlingshuset
- løbende udbygning af de udendørs idrætsfaciliteter i Qasigiannguat med henblik på tiltrækning af stævner og mesterskaber.

HANDLINGSPLAN

Renovering af museumsbygningerne B-3 & B-4 søges gennemført i 1993, dels i bevaringsøjemed og dels med henblik på indretning af B-4 til museumsformål. Kommunen råder over 155.000 kr i fondsstøtte og støtte fra KIIP til udarbejdelse af projekt. KIIP blev i maj 1992 ansøgt om 0.6 mio kr til fuld hjemmestyrefinansiering af projektet over finanslov 1993. Bygningsfredningsrådet har foreløbig bevilget 250.000 kr til B-4.

En indkvartering til idrætsfolk søges etableret i den uudnyttede del af kælderens under idrætshallen i løbet af 90'erne. Projektet vil koste i størrelsesordenen 1.7 mio kr og skal i givet fald gennemføres af den selvejende institution Qasigiannguati Timersortarfiik. Kommunen vil være halbestyrelsen behjælpelig med ansøgning om støtte fra KIIP.

En indretning af bytorvet er foreløbig berammet til 1998, idet der i 1992 udarbejdes en plan herfor. Indretningen skal omfatte reetablering af vækstlag, grusbelaegning af de af befolkningen antrådte stier, opstilling af bænke og mindesmærker mv.

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
Bygninger	Renovering gl. kirke - Refusion KIIP 50%		510 -255											
	Medborgerhus					Ønske								
	Ialt bygninger		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fritidsanlæg	Renovering fodboldbane Nye pontonbroer Bådehavn Qinguunguit Indretning af bytorvet													
						Ønske								
	Ialt fritidsanlæg		75	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IALT	KOMMUNEN		75	75	0	0	250	0	0	0	0	0	0	0
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	Renovering museum		155	250	--> 155.000 kr bevilget af KIIP før 1992									
	Ialt finanslov 93		155	250	0	0	0							
ønsker til finanslov 94	Refusion gl. kirke Renovering museum		255											
	Ialt anlægsønsker		615	615	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET		155	865	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bemærkning:			Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.											

Puttasunik pukkinnerusunik oqinnerusunillu aalisartut talittarfi-ata eqqaani, Quikumi Quiliullu ikaartarfiani **taarsilnissaq** Qasi-gianguit kommuneata 1992-imi 93-imi aningaasalersuinis-samik pilersaarutaani ilanngunneqarsimavoq.

Oqaluffitoqqamik iluarsaassinissaq 1996-imi ingerlanne-gassaaq illup tikeraanut inissiisarfittut, kulturip illuatut atorne-qarnissaa tunngavigalugu. Kommunep 1993-2005-imi aningaasalersuinissamik pilersaarutaani pilersaarussiaq 255.000 kr immikkoortinneqarsimapput, pilersaarussiaq ingerlanneqar-nissaanut maj 1992-imi KIIP-ip 1993-ip aningaasat ukiuanni ukiut 1994-96 missigersuiffiusut ilanngullugit 0.5 mio kr-inik tapiissuteqarnissaa pillugu qinnuteqarfigineqarpoq.

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT ANINGAASATIGULLU PILERSAARUT

Aningaasalersuinissamik pilersaarut qulaani takuneqarsinnaa-voq. Aammattaq immikkoortunut pilersaarutit qulit kingorna-niittoq immikkoortoq innersuunneqarpoq.

ILLOQARFIUP IMMIKKOORTORTALERSORNE- QARNERANUT TUNNGASUT

Kulturikkut suliffeqarfiit oqaluffik, atuakkanik atorniartarfik Qasi-gianguillu katersugaasiviat illoqarfiup ilaani C1-imi, C2-mi D6-imi qitiusumik inissinneqarsimapput. Tamanna aamma katersortarfimmu sionissamili kulturip illussaa (oqaluffitoq) illoqarfiup ilaani A3-miittumut D6-imiittumullu atuuppoq.

Suliffeqarfiit tamakku maannakkut angissusaannut naleqqiullu-gu allilernerqarnissaannut inissaqanngilaq, tamannaluni aamma pisariaqartinneqanngilaq.

Illoqarfiup ilaani C5-imi nutaamik suliffeqarfillornissamut, inuu-tissarslutitigut ilinniarfillornissamut alaffeqarfillornissamulluunniit sunniussinnaassuseqartumik periarfissat piffissap pilersaar-u-siorfiusup ingerlanerani illoqarfiup ilaani C3/C5-imi ataatsimo-ortunik sanaartormik kinguneqarsinnaapput, timersortarfimullu eqqaani arsaattarfillornissamik pilersaarummik piviusunngortitsi-niarneq tamatumunnga atatillugu nalilerneqartariaqassaaq.

Sunngiffimmi susassaqartitsinermut tunngasut arlaqartut illo-qarfiup avataatungaanut immikkoortunut inissinneqarsimapput, tassalu

D1 aamma D2 illoqarfiup avataatungai sinerissamut qanittut
D4 aamma D5 qaqqaq napparuteqarfik Iminnguuarlu
D10 aamma D11 Qinnunguit

Kangerluup qinnua atuarlugu sinerissamut qanittumi illoqar-fiup avataatungaaniippat kommunep puttasuutai pingasut aali-sartut talittarfiata eqqaani, Quikumi Quiliullu ikaartarfiani.

Qaqqap napparuteqarfiup Iminnguullu iluaniippat illoqarfik avannaqqullugu qimussit aqqaat kiisalu illoqarfiup kimmu-avannamullu nasittarfil pingaarnert.

Udskiftning af pontonbroerne ved fiskerikajen, Quikoq og Quilik-dæmningen med nye lave let-vægtpontonere er optaget på Qasi-gianguit kom-munes investeringsplan i 1992 og -93.

Renovering af gl. kirke gennemføres i 1996 med henblik på en fleksibel anvendelse som indkvar-tering, kultur- og aktivitetshus. På kommunens investeringsplan 1993-2005 er afsat 255.000 kr til projektet, og i maj 1992 blev KIIP ansøgt om et tilskud på 0.5 mio kr over finanslov 1993 med overslagsår 1994-96 til projektets gennemførelse.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorplaner.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

De kulturelle institutioner kirke, bibliotek og lo-kalmuseum er centralt placeret i henholdsvis om-råde C1, C2 og D6. Det samme gælder forsam-lingshuset og det fremtidige kultur- & aktivitets-hus (gl. kirke) i henholdsvis område A3 og D6.

Der er ingen restrummelighed til en udvidelse af disse institutioners nuværende bygningsareal, men heller ingen behov herfor.

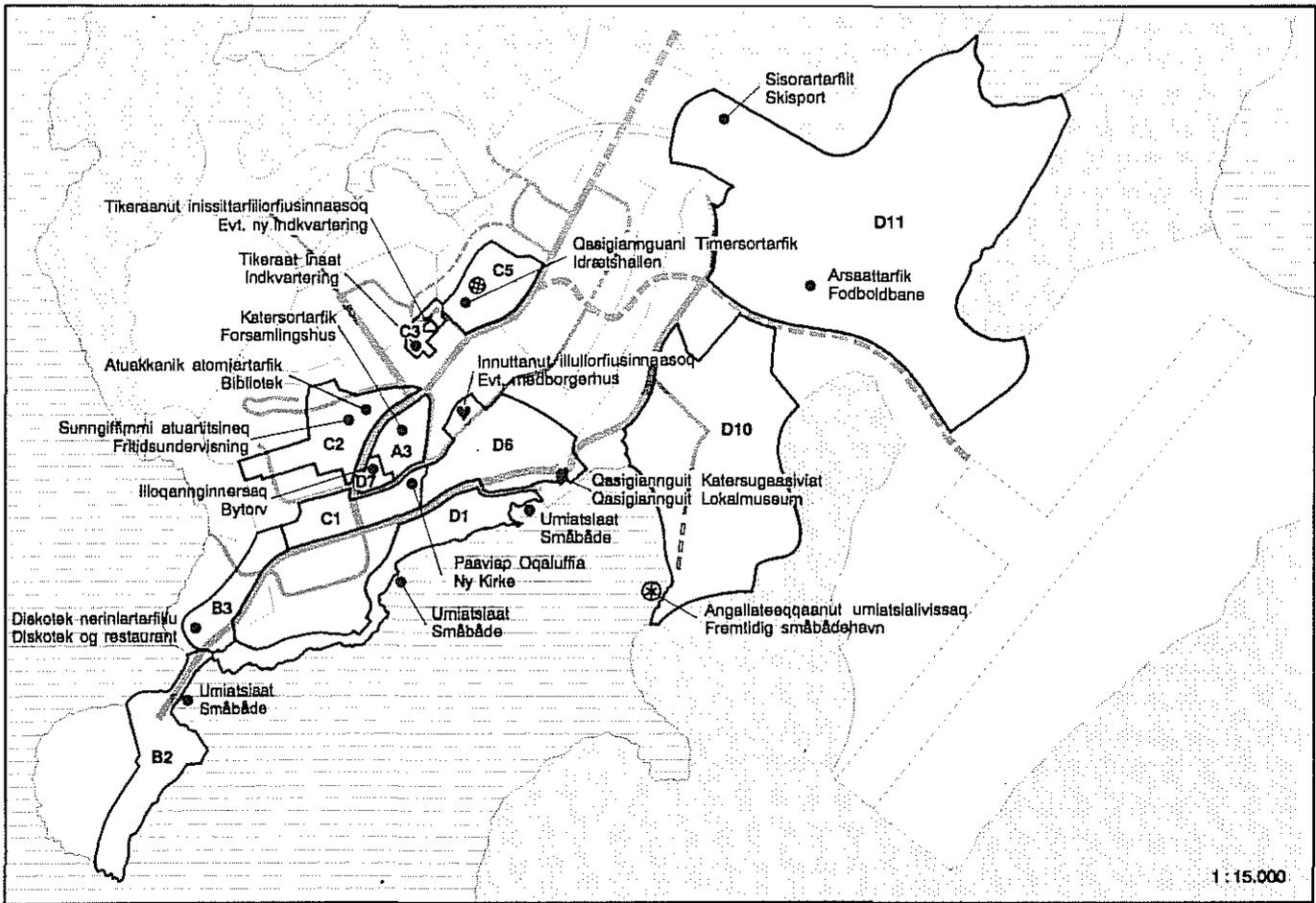
De potentielle muligheder for en ny institution, erhvervsuddannelse eller administrativ funktion i område C5 kan føre til en egentlig centerdannelse i område C3/C5 i løbet af planperioden, og en realisering af den planlagte boldbane ved siden af idrætshallen må vurderes i sammenhæng hermed.

En række fritidsaktiviteter og anlæg er lokaliseret i de friholdte randområder omkring byen, dvs.

D1 og D2 det kystnære randområde
D4 og D5 mastefjeldet og Iminnguuaq
D10 og D11 Sletten

Det kystnære randområde langs havnebugten indeholder de 3 kommunale pontonbroer ved fiskeri-kajen, Quikoq og Quilikdæmningen.

Mastefjeldet og Iminnguuaq omfatter slædevejen nord om byen samt byens vigtigste udsigtspunkter mod vest og nord.

KULTURIMUT SUNNGIFFIMMULLU TUNNGA-SUTEQARTUT SUMINNI
OMRÅDER MED KULTUR- & FRITIDSANLÆG

- Kulturimut sunngiffimmullu atorneqartartut
Eksisterende kultur- & fritidsanlæg

/ // /// Annikitsumik / akunnattumik / anner-tuumik sanaartorfissaqassuseq
 Lille / middel / stor restrummelighed

A, B, C, D

	A3	B2	B3	C1	C2	C3	C5	D1	D6	D7	D10	D11
<ul style="list-style-type: none"> • Oqaluffik (Paaviap Oqaluffia) Kirke (Ny Kirke) • Atuakkanik atornlartarfik Bibliotek • Qasigiannguat Katersugaasiviat Qasigiannguat Lokalmuseum • Sunngiffimmi atuartsineq Fritidsundervisning 				•	•							
<ul style="list-style-type: none"> • Qasigiannguani Timersortarfik Idrætshallen • Arsaattarfik Fodboldbaner • Sisorartarfik Skisport 							•					•
<ul style="list-style-type: none"> • Umiatsiaat / angallateeqqaanut umiatsialivissaq Småbåde / evt. småbådehavn • Katersortarfik Forsamlingshus • Illoqannginnersaq Bytorv • Diskotek nerinlartarfiliu Diskotek og restaurant • Tikeraat Inaat / tikeraanut inissittarfllorlusinnaasoq Indkvartering / evt. ny indkvarteringsbygning • Innuttanut illullorlusinnaasoq Evt. medborgerhus 		•						•			•	•

Qinngunnguit nunaminertat eqqaaniittut ilanngullugit immikkoortunut marlunnut avinneqarsimavoq: D10 aamma D11, ataatsimut illoqannginnerasaasut illoqarfimmut pingaaruteqartup ilus-suit. Taamaallilluni immikkoortut taakku marluk iluaniipput:

- angallateeqqanut inissiisarfik
- Qinngunnguani umiatsiaaqqat talittarfissaat
- aasarsiortarfik
- avannamut kangimut qimussit aqquaat pingaarneq
- inuiattut ullorsiornermi katersuuttarfisoq (Qinngunnguit)
- arsaattarfik, iliveqarfik tammaarsimaartarfik
- sisoraatinik arpannermi, qimussimik sukkanniunnermi il.il. aallartarfik.

Illoqarfimmut qanittuni immikkoortuni taakkunani illoqannginner-sat pingaaruteqarlunartut qulakkeerneqarnissaat illoqarfiup immikkoortortalersorneqarneranut naleqqiullugu ajornartorsiu-taallunarpog.

SIUNISSAMUT ISUMALIUTIT

Innuttaasut illussaat atuisunit aqunneqartoq Naligiinnit siunertatut tunngavilersuutigineqarsimasut ilanngullugit oqaluu-serineqarumaarpoq aningaasaqarnerup inissiiviusinnaasullu paasineqarnissaat tunngavigalugu. Periarfissat ilagaat oqaluf-fitoqqap kulturip illuatut atorineqalernissaanik pilersaarutit atui-sunit aqutsinneqalerneratigut piviusunngortitsineq. Ungasin-nerusoq isigalugu innuttaasut illuata oqaluffitoqqap ilassutaata-lu neqeroorutigisinnaasaannut naleqqiullugu inissaqarnikkut anginerusumik tunineqarnissaa sulissutigineqarsinnaavoq.

Kulturikkut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissaq Ilaatigut piginneqatigiiffit pillugit inatsisinut naleqqiullugu kulturikkut aaqqissuussanut angisuut aningaasatigut tunngavigisaasa nukittorsarneqarnissaat tunngavigalugu sukumiinerusumik nali-liiffigineqassapput. Aningaasaateqarfik taama ittoq assers. tusarnaartitsinemut angisuunut isernermi akiliutinik sinneqarto-orutit toqqorneqartamissaannut periarfississaq, taamaallillunilu kulturikkut ilanngussanut soqutiginarunut atatillugu aningaasa-tigut immikkoortitsinissamat periarfissiisalluni.

Qinngunnguani umiatsiaaqqanut talittarfissaq sumiiffiup naleqquttuunera kiisalu pisortat namminersortullu ataatsimoor-tumik aningaasalersuineranni aningaasatigut naammaginaru-mik piviusunngortitsinissamat periarfissaqarnerisooq eqqarsaati-galugu naliliiffigineqassaaq. Takorloorneqarsinnaavoq kom-mune Qinngunnguit kujataani qaqqaq atuarlugu qisummik ilkaartarfiorisnaasoq namminersortut puttasunik umiatsianut 5-10-inut inissaqartunik ilassusiinissaannik periarfissillugit.

Kommunenut eqqamlorisanut meeqqat atuarfianni anner-tusisamik misilitsinissamat neqerooruteqarsinnaaneq aningaasaqameq atuartussarsiorsinnaanerlu eqqarsaatigalugit sukumiinerusumik naliliiffigineqarumaarpoq. Taamatut aaqqineq peqataasut kommuneenit tapiissuteqartamissaannut attuumas-uteqassaaq ilinniartullu ineqarfiini inissaqassutsimik allilerin-isamat aningaasatigut tunngavissanut ilapittuutaasinaalluni.

Sletten med tilgrænsende arealer er opdelt i to områder: D10 og D11, der tilsammen udgør et samlet rekreativt område af meget stor betydning for byen. Således omfatter de to områder:

- oplægsareal for småbåde
- fremtidig småbådehavn ved Qinngunnguit
- sommerboligerne
- vigtigste slædevej mod nordøst
- nationaldagens samlingsområde (Qinngunnguit)
- fodboldbane, kirkegård og campingplads
- startzone for skiløjpe, hundeslædevæddeløb mv.

Sikring af de vitale rekreative interesser i disse bynære områder er den væsentligste problemstil-ling i forhold til hovedstrukturen.

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Et brugerstyret medborgerhus med det af Naligiit formulerede formål (se socialplanen) vil blive drøftet med henblik på afklaring af økonomi og mulig placering. En aktuel mulighed er at lade den planlagte ibrugtagning af gl. kirke som kul-tur- og aktivitetshus ske ved overgivelse til bru-gerstyring. På længere sigt kan der arbejdes for at give medborgerhuset større fysiske rammer, end gl. kirke med det tilhørende anneks kan byde på.

Stiftelsen af en kulturfond med henblik på at styrke det økonomiske grundlag for større kul-turelle arrangementer vil blive nærmere vurderet, bl.a. i forhold til selskabslovgivningen. En sådan fond vil skabe mulighed for henlæggelse af entré-overskuddet fra f.eks. større koncertarrangementer og dermed muliggøre en økonomisk satsning i forbindelse med attraktive kulturelle indslag.

En småbådehavn ved Qinngunnguit vil blive vurderet med hensyn til stedets egnethed samt muligheden for en økonomisk overkommelig reali-sering ved en kombination af offentlig og privat finansiering. Man kan forestille sig en løsning, hvor kommunen etablerer en træbro langs fjeldet syd for Qinngunnguit med mulighed for tilslutning af private pontonbroer med plads til 5-10 både.

Et evt. tilbud om FUA til nabokommunerne vil blive nærmere vurderet med hensyn til økonomi og rekrutteringsgrundlag. En sådan ordning er for-bundet med tilskud fra deltagerne hjemkommuner og vil derfor kunne bidrage til det økonomiske grundlag for en udvidelse af kollegiekapaciteten.

IKAMIUNUT PILERSAARUSIAQ

Ikamiunut pilersaarusiaq nunaqarfimmi pissutsinik tamanik imaqarpoq, tamatumani immikkoortut kommunep illoqarfia Qasigiannugit pillugit immikkoortunut pilersaarusiani ilanngunneqarsimasut ilanngullugit:

- inuutissarsiornermut tunngasut
- ineqarnermut tunngasut
- angallanermut tunngasut
- avatanglisinut tunngasut
- pilersuinermut tunngasut
- kommunep suliffeqarfiutai
- isumaginninnermut tunngasut
- atuarfeqarnermut tunngasut
- kulturimut sunngiffeqarnermullu tunngasut
- illu sullivik
- eriaqisassatut soqutigisat

Innuttaasunut tunngasut innuttaasut amerliartornerat pillugu immikkoortoq, qupperneq 19, innersuunneqarpoq.

SEKTORPLAN for IKAMIUT

Sektorplanen for Ikamiut omfatter alle bygdens forhold, herunder de områder, der indgår i sektorplanerne for kommunens hovedby Qasigiannugit:

- erhvervsforhold
- boligforhold
- trafikforhold
- miljøforhold
- forsyningsforhold
- kommunal virksomhed
- sociale forhold
- skoleforhold
- kultur- og fritidsforhold
- servicehus
- bevaringsinteresser

Vedr. befolkningsforhold henvises til afsnittet om befolkningsudviklingen, side 19.

INISSISIMANEQ

Nalinginnaasoq

Ikamiut nunaqarfiuvoq anginngitsoq aalisarnerinnagajammik inuussutissarsiluteqarfiusoq, innuttaasut aalajaatsumik 100-t missaanniipput, inunngortartut amerlanerunerannik nammaqatigiissaarneqartut, inuusuttullu inissaaleqineq ilinniagaqarnerlu pissutigalugit amerlasuut nuuttarput. Aammattaaq takuuk qupperneq 19.

Inuussutissarsiornermut tunngasut

Nunaqarfimmi inuussutissarsiorneq piniarneq aalisarnerlu tunngavigalugit pisanik annertuumik inuussuteqarnermik sunnersimanearpoq.

Taamaalilluni nuna tamakkerlugu suliffeqarfiusuni KNI-mi Royal Greenland-imi kommunemilu suliffinni taamaallaat 15-nit sulisorineqarput, inuussutissarsiorsinnaasut 25%-iisa nalingi. Taamaattoq 80-ikkunni pisiniafeqalerneq, radio-t TV-llu pisiassaalernerat, imermik kallerup inneranillu pilersuilerneq il.il. aningaasanik amerlanerusunik aningaasarsiaqarlunilu suliqaar-nissamik pisariaqartitsinerulernermik kinguneqarput.

Suliffissaaleqisunik nalunaarsuinissamut periarfissaqanngilaq, taamaalilluni nunaqarfimmi suliffissaaleqisut ataatsimut inissit-siterniarnerat ajomakusoorpoq.

Ukiut tamaasa Namminersornerullutik Oqartussat akunnerit suliffissaqartitsiniutit tapiissutaat atorlugit suliffissaqartitsiniarto-qartarpoq, ilaatigut nunaqarfiup qisuleriviani qamutiniq erfala-sunerfinnillu tunisassioqarluni. 1992-imi suliffissaqartitsiniu-tinut katillugit kr. 56.000 immikkootinneqarsimapput, taakkulu innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu Qasigiannugit kommuneannut suliffissaqartitsiniutit tapiissutigineqarsimasu-nit annertooujussuupput.

Nunaqarfiup aalisakkerivianik ingerlatsineq 1/1-1991 aallarner-figalugu Qasigiannugani Royal Greenland-ip suliffissuanit tigu-neqarpoq. Saarullinnik ammassannillu tarajorterneqarlutillu pa-nerinneqartartunik tunisisoqartarpoq. Aalisakkerivik 1992-imi iluarsaanneqarpoq, aalisakkanilli misissuisut piunasaqaataasa naammassineqarnissaat siunertarinnarlugu iluarsaanneqarluni.

Aalisakkanik allanik, assersutigalugu assagiarsunnik, qøeqqa-nik kapisilinnillu tunisisarnissaq sullarinnittarnissarlu siunertara-lugu aalisakkeriviup allilneqarnissaa pillugu bygderådip ukiluni arlalinnngortuni kissaatigisaa taamaalilluni akuerineqanngilaq.

Aammattaaq nunaqarfiup eqqaani aalisakkat amerlassusaat nalornissutigineqarpoq.

Ukiukkut aalisartut nunaqarfimmiit amerligaluttuinnartut Qasigi-annugit avannaanni Niaqornap Tunuani qalerallinniaqataasar-put. Kiisalu aalisartut arlaqartut kilisaateerartaarnissamut pi-areersarput, pilersaarusiariil taanna killsaatip ingerlanneqarne-rata piginneqataalluni allaffimmiumit ingerlanneqarnissaa pillu-gu killsaatitaarniartut kissaateqarneranni unittoorallarsimavoq.

STATUS

Generelt

Ikamiut er en typisk mindre fiskerbygd med et stabilt befolkningstal på ca. 100 indbyggere, der balancerer med et stort fødselsoverskud og en tilsvarende fravandring af unge på grund af bolig-mangel og uddannelse. Se endvidere side 19.

Erhvervsforhold

Bygdens erhvervsstruktur er præget af en omfat-tende naturaløkonomi baseret på fangst og fiskeri.

Det samlede landbaserede beskæftigelsesvolumen ved KNI, Royal Greenland og kommunen udgør således kun 15 fuldtidsarbejdspladser, svarende til en erhvervsfrekvens på 25%. Tilkomsten i 80'rne af butik, radio og TV, vand- og elforsyning mv. har dog affødt et voksende behov for en større pengeøkonomi og dermed for mere lønnet arbejde.

Det er ikke muligt at gennemføre en egentlig regi-strering af ledige, så det er vanskeligt at tegne et samlet billede af arbejdsløsheden i bygden.

Der gennemføres hvert år beskæftigelsesarbejder i bygden med mandtimestilskud fra hjemmestyret, bl.a. til produktion af slæder og flagstænger i byg-dens træværksted. I 1992 er afsat ialt 56.000 kr til mandtimelønninger, hvilket udgør en i forhold til befolkningstallet stor andel af Qasigiannugit kom-munes samlede tilskudsfinansierede mandtimer.

Driften af bygdens fiskeproduktionsanlæg blev pr. 1/1-1991 overtaget af Royal Greenlands fabrik i Qasigiannugit. Der indhandles torsk og ammassat, som hhv. saltes og tørres. Anlægget renoveres i 1992, men alene med henblik på at opfylde fiske-rikontrollens krav.

Bygderådets mangeårige ønske om en udvidelse af anlægget med henblik på indhandling og forar-bejdning af nye arter som f.eks. krabber, havkat og laks, bliver således ikke imødekommet.

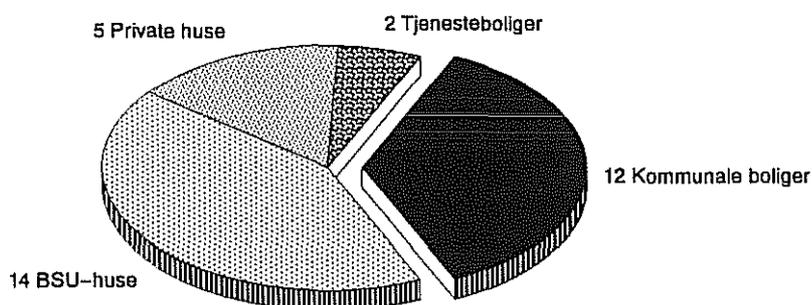
Der er iøvrigt usikkerhed om størrelsen af fiske-bestandene omkring bygden.

Om vinteren deltager et stigende antal fiskere fra bygden i det givtige isfjordsfiskeri efter hellefisk nord for Qasigiannugit. Endvidere forbereder en større gruppe fiskere at anskaffe en mindre traw-ler, men dette projekt er dog foreløbigt strandet på deltagernes ønske om at basere driften på ansæt-telse af en korresponderende reder.

Ikamiuni illut assigiinngitsunit piginneqarnerat
Ikamiuts boligmasse fordelt på ejerformer

1990

33 inissiat / boliger

	Kommunep illuutai (+ utoqqalinersiutillit illui)	/ Kommunchuse (+ aldersrenteboliger)
	BSU-p illuutai (+ illut nammineq sannaassatut pissarsiat)	/ BSU-huse (+ selvbyggerhuse)
	Illut nammineq pigisat	/ Private huse
	Suliffeqarfiit illuutaat	/ Institutionernes tjenesteboliger

Qasigiannguut kommuneata Ikamiuni amminik tarajorterisaler-nissamik kissaateqarneq Namminersornerullutik Oqartussanut saqqummiussimavaa, tarajorteriviup aalisakkeriviup teqequata avannaatungaani inissinneqarsinnaanera imaluunniit iso-containerinik marlunnik ataatsimoortitanik tarajorterivillorsinnaaneq siunnersuutigineqarluni.

Aammattaq aallsakkanik panertulisalernissaq puisillu orsuanik suliarinnitalernissaq bygderådip siunnersuutigisimavaa.

Ineqarnermut tungasut

Ikamiuni illut tassaapput illut 33-t, illut sanileriaat sisamat (utoqqalinersiutillit illui) ilaqutariillu ataasiakkaat illui 29-t.

Inoqutigilitt agguaqatigiisillugit 3,1-iupput Qasigiannguani 2,8-lutik, sinittarfimmilu ataatsimi inuit 1,17-iupput Qasigiannguani 1,02-jullutik. Taamaalilluni nunaqarfimmi annikinnerusumik inissaqartitsisoqarpoq, pingaartumillu inuusuttut akornanni inissaaleqisoqarluni.

Piffissami pilersaarusiortiusumi nunaqarfiup kitaatungaanut allilernerqarneratigut nammineerluni illuliasat tallimat utoqqalinersiutillilu illussaat marluk pisariaqartinneqassapput.

Illunik piginnittut agguataarneqarnerat Qasigiannguanut naleqqiullugu allaaneruvoq, Namminersornerullutik Oqartussat nunaqarfimmi inissianik attartortitagaqanngimmata. Taamaalilluni kommunep Qasigiannguani 15%-linnarmut naleqqiullugu illut 36%-il pigisara:

	Illut amerlas. 1990-imi	%-inngor- lugu
Kommunep inissiaata:		
Kommunep illuutai	8	
Utoqqalinersiutillit illui	4	36%
BSU-illut:		
Nammineerluni illuliat	5	
Allat	9	43%
Illuinnaat	5	15%
Suliffeqarllit sulisunut illuutaat	2	6%
Inissat katillugit	33	100%

Tabel 1: Ikamiuni 1990-imi illut piginnittunut agguataarlugit.

Illut Qasigiannguani illunut naleqqiullugit nutaanerupput, takuuk tabel 2. Taamaattoq illut 1980 sioqqullugu sananeqarsimasut annertuunik iluarsaanneqartariaqartutut piarneqartariaqartutullu nalilernerqarsimapput, illut 12-it illulluunniit tamarmiusut 37%-ii, takuuk tabel 3.

Qasigiannguut kommune har overfor hjemmestyret fremsat ønske om etablering af et skindsalteri i Ikamiut, idet der peges på en placering i nordenden af fiskeproduktionsanlægget, subsidiært indretning i 2 sammenbyggede iso-containere.

Bygderådet har endvidere foreslået, at der igangsættes en produktion af tørfisk og en forarbejdning af sælspek.

Boligforhold

Ikamiut's boligmasse omfatter 33 boliger, 4 rækkehuse (aldersrenteboliger) og 29 enfamiliehuse.

Den gennemsnitlige husstandsstørrelse er 3,1 mod 2,8 i Qasigiannguut, og antallet af personer pr. værelse er 1,17 mod 1,02 i Qasigiannguut. Der er således tale om en ringere boligforsyning i bygden og en udtalt boligmangel, især blandt de unge.

Boligbehovet i hele planperioden er opgjort til 5 selvbyggerhuse og yderligere 2 aldersrenteboliger ved udbygning mod vest.

Fordelingen på ejerformer er meget forskellig fra fordelingen i Qasigiannguut, idet hjemmestyret ikke har udlejningsboliger i bygden. Kommunen ejer således 36% af boligmassen mod kun 15% i Qasigiannguut:

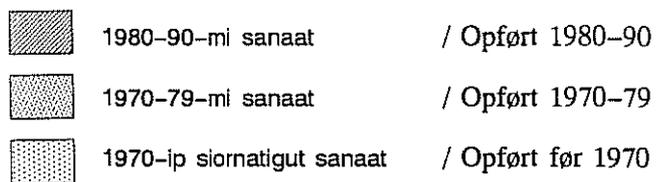
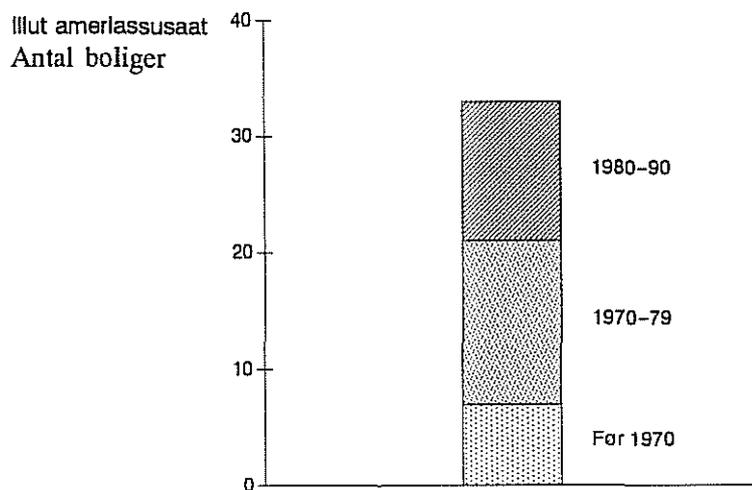
	Antal boliger	Andel i %
Kommunale boliger		
Kommunehuse	8	
Aldersrenteboliger	4	36%
BSU-huse		
Selvbyggerhuse	5	
Iøvrigt	9	43%
Private huse	5	15%
Institutionernes tjenesteboliger	2	6%
Boliger ialt	33	100%

Tabel 1: Ikamiuts boligmasse i 1990 fordelt på ejerformer.

Boligmassen er endvidere af langt nyere dato end boligmassen i Qasigiannguut, jf. tabel 2. Alligevel er de boliger, der er opført før 1980, karakteriseret ved et ret omfattende renoverings- og saneringsbehov, ialt omfattende 12 boliger eller 37% af den samlede boligmasse, jf. tabel 3.

Ikamiuni illut nutaanngissusaasa nalunaarsornerat

Ikamiuts boligmasse fordelt på alder

	1970 sioqq. sananeqartut	70-79 sananeqartut	80-90 sananeqartut	1990 katil.
Illut pioreersut	7	14	12	33
Agguataarneri %	21%	42%	37%	100%

Tabel 2: 1990-imi Ikamiuni illut pisoqaassusaasa agguataarneqarneri.

Ikamiuni kommunep illuutai Qasigiannugit kommuneata iluarsaassinissamik pilersaarusiaani salluittinneqanngikkallarput. Tamanna siusinnerpaamik 1996-imi pisinnaavoq, taamanimut Qasigiannugani illuutit sisamat type 20-it iluarsaanneqarneri naammassisimassammata.

	Iluarsaanneqartut	Piirneqartut
Kommunep illuutai	5	
BSU-illuutai	3	
BSU-nammineq illuutai	1	
Illuinnaat	1	2
Katillugit	10	2

Tabel 3: 1990-imi Ikamiuni illut iluarsaanneqartariaqartut piirneqartariaqartullu.

Angallannermut tunngasut

Ikamiut angallannikkut sullinneqarneranni Grønlandsfly nunaqarfimmik timmisartuussisuuvoq, KNI Aasianniit pilersuisuuvoq kiisalu KNI ilaasunik angallassineri nunaqarfik imaanerani Saqqit Itummik sapaatip akunneranut ataasiarluni avannamut kujammullu aqqusaarneqartarpoq.

Nunaqarfiup ukiunerani timmisartuunneqartarnerata pitsannogoriaateqarsimasup qaammatinut maj-juni-mut annertusineqarnissaat bygderådip kissaatigaa, piffissami tamatumani siku sulii ajornartorsiutaasarmat.

Talittarfeqarneq 1991-imi nutaamik puttasutaarnikkut annertuumik pitsannogoriartinneqarpoq, tamatumunngalu atatillugu sissaq itisilernerqarpoq KNI-p assartuutai puttasumut tulassinnaanngorlugit. Bygderådilli isumaa naapertorlugi itisillineq naammaginangilaq.

1992-imi aalisakkeriviup iluarsaanneqarneranut atatillugu nunaqarfiup kranitoqaa Royal Greenland-imit taarserneqarpoq.

Nunniugaq talittarfiup avannaatungaaniittoq immamit ulorianartorsiortinneqarpoq, aalisakkeriviullu tungaanut aqquserngup talittarfiup akornanniittup qammartaa annertuumik ajoquserneqarsimavoq.

	Opført før 1970	Opført 70-79	Opført 80-90	Ialt 1990
Eksisterende boliger	7	14	12	33
Fordeling i %	21%	42%	37%	100%

Tabel 2: Aldersfordeling for Ikamiuts boligmasse i 1990.

Kommunehusene i Ikamiut er foreløbig ikke prioriteret på Qasigiannugit kommunes renoveringsprogram. Dette kan tidligst ske fra 1996, hvor renoveringen af de 4 type-20 ejendomme i Qasigiannugit er afsluttet.

	Renoveres	Saneres
Kommunehuse	5	
BSU-huse	3	
BSU-selvbyggerhuse	1	
private huse	1	2
Ialt	10	2

Tabel 3: Renoverings- og saneringsbehov for Ikamiuts boligmasse i 1990.

Trafikale forhold

Trafikbetjeningen af Ikamiut omfatter Grønlandsfly's bygdebeflyvning, KNI's fragtforsyning fra Aasiaat samt KNI's kystpassagertrafik med Saqqit Ittuk, der i den isfrie periode anløber bygden en gang om ugen i begge retninger.

Bygderådet ønsker den forbedrede bygdebeflyvning om vinteren udvidet til månederne maj-juni, hvor der som oftest stadig er isproblemer.

Havneforholdene blev væsentligt forbedret i 1991 med en ny pontonbro, og i forbindelse hermed blev sejrenden uddybet, således at KNI's forsyningsskibe kan anløbe broen. Uddybningen var dog efter bygderådets opfattelse ikke tilstrækkelig.

I 1992 udskifter Royal Greenland den gamle bygdekran i forbindelse med fiskeproduktionsanlæggets renovering.

Havets påvirkning truer molen nord for havnen og har i betydeligt omfang skadet støttemuren til vejen mellem havnen til fiskeproduktionsanlægget.

Mittarfik nunaqarfiup kujataata kitaani arsaattarfiup kitaatunginguani inissisimavoq kujammut mikkiartortarfeqarlunilu timmisarfeqartoq. Mittarfik nappartanik nalunaaqutserneqarsimavoq.

Nunaqarfimmi angallaffik pingaarneq kangiatungaani talittarfimmiit kitaatungaani imeqarfimmut kujataatungaanut marlunnik sanguffeqarluni: ilaatigut KNI-pisinarfiata kujataata kitaani inissianut ilaatigullu atuarfik mittarfillu saneqqullugu eqqaaviup tungaanut.

Bilinit angallattunit taamaallaat kommunep traktoria eqqaavilerinermut aputaajaanermullu atorneqartartoq billiuvoq, kiisalu entreprenørip billi oqittunnguit sanaartornissamut atatillugu nunaqarfimmut kalinneqartartut.

Angallanneq alla tamarmi pisummik ukiukkullu kallerup innillorfiup tankeqarfiullu avannaatungaaticut qamuterallannik qimusimilluunniit tikittarfeqarlunilu aallartarfeqarpoq.

Aqquserngit aqqusineeqqallu tamarmik asfaltersungaann-gillat, nalinginnaasumillu aserfallatsaaliorneqarnissamik pitsanngorsaaavigineqarnissamillu pisariaqartitsippat.

Nunaqarfiup kitaatungaanut inissialortiterneq peqatigalugu eqqaavilerisut utoqqalinersiutillit illui avannaqqullugit kiisalu iliveqarfitoqaaq avannaqqullugu iliveqarfiit nunatassaat marluk akornanniittumut immikkoortumut marlunnik aqqusinilliorneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut inissialortiterneq atuarfip tungaaniit iliveqarfitoqqat kujaqqullugit eqqaaviup tungaanut aqquserngup pitsanngorsartariaqarneranik kinguneqassaaq.

Avatangiisinut tunngasut

Ikamiuni avatangiisinut tunngasut nalinginnaasumik naammaginarluinnarput, nunaqarfillu kusanartumik eqqiluisaartinneqarpoq.

Taamaattorli eqqaaviup kimmut 200 meterinik ungasinnerusumut nuunneqarnissaa pisariaqartinneqarluninarpoq. Maannakut inissisimavia nunaqarfiup kitsissortaanut tipimik puttumillu akornusersorneqartarpoq, annat eqqaavimmi benziinamik ikuallanneqaraangata.

Nunaqarfimmi eqqakkanut kuuffeqanngilaq, illullu tamarmik kommunep anarfilerriffianit isumagineqarput, anartarfiit plastikkinik pooqartinneqartarlutik. Imaq maangaannartinneqartarpoq, tamannalu nunaqarfiup qeqqani marulloqarfinnut akornutaasarpoq. Taamaallilluni tamakku kussinillornikkut imaarsarneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

Nunaqarfimmi ooliakorpasuit Namminersornerullutik Oqartus-sat suliniuteqarneraticut aallarunneqarsimapput, ungasinnerusorlu isigalugu ooliakut iginneqartarnissaat pillugu pilersaarusiaq Peqqinnissamut Avatangiisinullu Pisortaqarfimmit utaqiqneqarpoq.

Helistoppet er beliggende umiddelbart vest for fodboldbanen i bygdens sydvestlige udkant med ind- og udflyvning mod syd. Helistoppet er afmærket med olietromler.

Bygdens trafikstruktur omfatter hovedfærdselsåren fra havnen i øst til vandværket i vest med to afgreninger mod syd: dels til boligerne sydvest for KNI-butikken og dels forbi skolen og helistoppet til dumpen.

Den kørende trafik omfatter kun den kommunale traktor, der anvendes til renovation og snerydning, samt det lette entreprenørmateriel, der lejlighedsvis flådes til bygden i forbindelse med anlægsarbejder.

Al anden trafik foregår til fods og om vinteren på snesooter eller hundeslæde til og fra bygden via bugten nord for elværk og tankanlæg.

Veje og stier er alle u-asfalterede og trænger generelt til vedligeholdelse og forbedring.

I takt med boligudbygningen mod vest vil der af hensyn til renovationskørslen blive behov for etablering af 2 nye kørespor, henholdsvis nord om aldersrenteboligerne og nord om gl. kirkegård ind til området mellem de 2 kirkegårdsarealer.

Boligudbygningen udløser desuden en forbedring af køresporet fra skolen syd om gl. kirkegård til dumpen.

Miljøforhold

Miljøforholdene i Ikamiut er i almindelighed tilfredsstillende, og bygden er pænt renholdt.

Der er dog et udtalt behov for en udflytning af dumpen til en placering 200 meter længere mod vest. Den nuværende placering giver lugt- og røggener for den vestlige del af bygden, når natrenovationen afbrændes på dumpen ved antændelse med benzin.

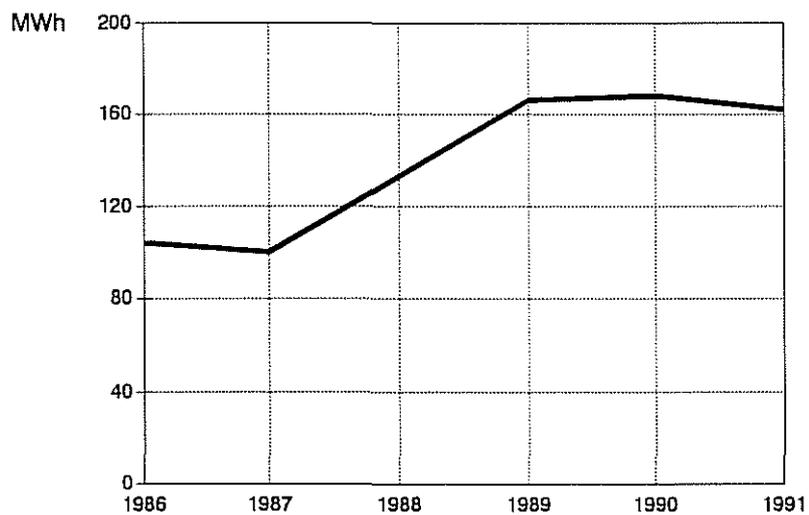
Der er ingen kloakering i bygden, og samtlige bygningen er omfattet af den kommunale natrenovation, der foregår med natrenovationsposer af plast. Gråt spildevand udledes på terræn, hvilket giver anledning til gener omkring de sumpede områder midt i bygden. Der er således behov for afvanding af disse ved grøftning.

Bygdens lager af spildolie er netop udskibet ved hjemmestyrets foranstaltning og en langsigtet plan for bortskaffelse af spildolie imødeses fra Direktoratet for Sundhed og Miljø.

Ikamiuni kalleruo inneramik atuineq

Elforbruget i Ikamiut

1986-91-imi kallerup innerani ataatsimut atuineq MWh-inngorlugu
Samlet elforbrug 1986-91 i MWh

Pilersuinermut tunngasut

Kallerup inneranik imermillu pilersuineq kommunemit, ooliamik nioqutissanillu pilersuineq KNI Aasiannit kiisalu oqarasuaatinik allakkasuartaatinnillu pilersuineq Tele Aasiannit isumagineqarput.

Bygderådi pilersorneqarnikkut attaveqarnermut tunngasut Aasianniit Qasigianguanut nuunneqarnissaannik ukiuni arlalinn-gortuni kissateqarsimavoq. Tamanna pillugu apeqqut KNI-p allangortiterneqarnissaanut utaqqinneqarpoq.

Imerkik pilersorneqarneq nunaqarfiup 1983-imi imermut tankimik 970 m³-tut angitigisumik qerisoonissamullu illersu-serneqarsimasumik pilerneqarneratigut annertuumik pitsann-goriatinneqarpoq. Imermut tanke aasat tamaasa nunaqarfiup kitaatungaani Naajanguani 4 km missaannik ungasissuseqar-tumi kuummilit 4 km²-litut angissuseqartumiit ruujori atorlugu immerneqartarpoq. Taamaattumik imermik pilersorneqarneq naammagartuuvog imerlu pitsaalluinnartuulluni.

Ukiulli affakkaartumik aasamat ukiumullu imermik immerneqar-nissamat piareersaasarnermut atatillugu imermut tankip eqqi-luisaartinneqarnera ajornartorslutaasarpoq, annertunerumillu nakkutillinnissaq pisariaqartinneqarpoq.

1991-92-imi aasap imia pilersinneqarpoq, Royal Greenland-imik, KNI-mik, oqaluffimmik, atuarfimmik, aasap imiata tankii-nik marlunnik nunaqarfimmilu illut affaasa missaannik pilersui-suusoq. Innuttaasut ukiukkut imeqarfimmi imertartarfimmit imertartaannarnissaminnut innersuunneqarput.

Kallerup inneranik pilersuineq 1981-imi nunaqarfiup kallerup inniliorfiata marlunnik generatoritaarneratigut allillerneqarpoq, generatorit tamarmik 55 kW-nik sakkortussuseqarput. Motor 2 1991-imi aserfallatsaaliorneqarpoq taamatullu motor 1-ip aserfallatsaaliorneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

80-ikkut naajartulerneranni kallerup inneranik atuneq qaffaria-piloorpoq, ilaatigut kissarsuutit kallerup innitortut amerliartorne-risa kingunerisaanik, 1991-imi ilkileriarsimapput, takuuk Qa-sigianguani amerlaqataannik qaffariarneq. Kallerup inniliorfiup annertuumik atorneqarnera kallerup inniliorfinnaanermut naleqqiullugu artorsartitsinngilaq, qanorli atuinerup takuneqarsin-naanissaa siunertaralugu ingerlaavartumik nalunaarsuisoqar-tariaqarpoq.

Nunaqarfimmi innuttaasunik november 1991-imi ataatsimiisit-sinermi aqquserngit pitsaanerumik qaammaqqusersorneqar-nissaat kissaatigineqarpoq.

Ikamiuni **kiassaanermi** kiassaatit kissarsuutillu ooliarortut illuni ataasiakkaartuniittut atorneqarput.

Ooliamik pilersuinermi KNI-p nunaqarfimmi tankeqarfia uki-umut pingasoriarluni sisamariarluniluunniit umiarsuarmit tikittu-mit immerneqartarpoq:

- gasoliamut (solar) tanki	100 m ³
- petroleum-imut tanki	50 m ³
- benzinamut tanki	50 m ³

Forsyningsforhold

El- og vandforsyningen varetages af kommunen, olie- og vareforsyningen af KNI Aasiaat og tele-forsyningen af TELE Attaveqaatit.

Bygderådet har gennem mange år udtrykt ønske om en overflytning af det forsyningsmæssige tilhørsforhold fra Aasiaat til Qasigianguit. Spørgsmålet herom afventer indtil videre KNI's omstrukturering.

Vandforsyningen blev i 1983 væsentligt forbedret med opførelse af et bygdevandværk med en frost-sikret vandtank på 970 m³. Vandtanken fyldes op hver sommer via en råvandsledning fra den lille elv, der afvander det 4 km² store vandopland ved Naajanguit ca. 4 km vest for bygden. Vandfor-syningen er således rigelig og af god kvalitet.

Vandtankens renholdelse i forbindelse med den halvårslige sommer- og vinterklargøring volder dog problemer, og et skærpet tilsyn er påkrævet.

I 1991-92 blev anlagt et sommervandledningsnet, der forsyner Royal Greenland, KNI, kirken, skø-len, de to sommervandtanke og ca. halvdelen af bygdens boliger. Om vinteren er befolkningen stadig henvist til at hente vand ved tapstedet på vandværket.

Elforsyningen udbyggedes i 1981 med et bygde-elværk med 2 generatorer, hver med en effekt på 55 kW. Motor 2 blev overhalet i 1991 og en tilsvarende overhaling af motor 1 er tiltrængt.

Elforbruget steg kraftigt i sidste halvdel af 80'erne, bl.a. som følge af et voksende antal elkomfurer, men er derefter stagneret og faldet en smule i 1991, jf. den tilsvarende udvikling i Qasigianguit. Værkets max-belastning er ikke kritisk i forhold til kapaciteten, men der er behov for en løbende registrering med henblik på en kortlægning af forbrugsmønstret.

På et borgermøde i bygden i november 1991 blev der fremsat ønske om en bedre vejbelysning.

Varmeforsyningen i Ikamiut sker udelukkende med individuelle oliefyr og -ovne.

Olieforsyningen er baseret på 3-4 årlige skibs-anløb med opfyldning af KNI's bygdetankanlæg:

- tank til gasolie (solar)	100 m ³
- tank til petroleum	50 m ³
- tank til benzin	50 m ³

Naak kallerup innillorfiup oliatankia umiarsuakkut kingullikkut immerneqartaraluartoq tankip gasoliamut ukiuunissaanut naammattumik inissaqassusaa naammanngilaq. Taamaattumik tanki nappartanik 130-inik immikkut 120 literinik imaqartartunik ilaneqartarpoq, ukiullu affaani kingullermi kallerup innillorfiup oliamik pilersorneqarnera nappartaniit maqitsinikkut pisarpoq.

Tankeqarfiup allilernerqarnissaa aamma/imaluunniit tankeqarfimmiit kallerup innillorfimmut oliamut aqqusiinissaq taamaalliluni pisariaqartinneqarpoq.

Oqarasuaatinik pilersuinermi taamaallaat oqarasuaatit arfi-neq marluk nunaqarfimmut nunaqarfimmiillu ataasiinnarmik attaveqaatillit pigineqarput, taamaattumik allilerinissaq pisariaqartinneqarpoq. TELE-p allilerinissamik pilersaarusiaani Ikamiut nunaqarfinnut akunnattumik angissusilinnut ilanngunneqarsimavoq, UHF-radiostation-ilerlugu 30-t angullugit oqarasuaatitaarnissamut periarfissaqartoq.

Kommunep suliffeqarfiutaa

Ikamiuni kommunep suliffeqarfiutai tassaapput kommunep allaffia, qatsersartut, sannavik entreprenørplads-ilu. Kingulliullugu taaneqartup isumagisarai eqqaavilerineq, anartarflerineq, aputaajaaneq, qimminik toqoraaneq il.l. kiisalu ingerlaavartumik aserfallatsaaliugassat, tamatumani kommunep puttasuutai, umiatsianut amusissut, arsaattarfik kiisalu iliveqarfitoqaq iliveqarfittaaru ilanngullugit.

Immikkoortut taakku pillugit kommunep ingerlatsinermi aningaasartuutai amerliartorput, tamannali ukiumi qaangiuttumi aningaasartuutissaniit qaangiussutigineqarsimasut ilaatigut naleqqussarneqarnissaannut ersiutaaginnarpoq.

Nunaqarfiup traktoriata pisoqalisimasup allaanerusumilluunniit piaartumik taarserneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq, kiisalu nutaamik umiatsianut amisissutitaarnissaq iliveqarfitoqqallu ungalulerneqarnissaat bygderådip kissaatigisimavaa.

Isumaginninnermut tunngasut

Ikamiuni innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu Qasigiannguani innuttaasuninngarnit pisortatigoortumik ikiorsiissutit ikinneralaarsuit tunniunneqartarnerat malunnarlunnaarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq pisanik annertuumik inuussuteqarneq aammalu inunnik isumaginninnermut akulerukkusunnigineq. Suliffissaaleqisulli nalunaarsorneqarnissaat bygderådip kissaatigisimavaa.

Kommunep angerlarsimaffinni paaqqinnittarfiutani marlunnik inissaqarpoq taamalu paarineqarnissamik pisariaqartitsisut 10-15%-ii taamaallaat matussuserneqarlitik. Bygderådi B-616-imi meeqqanut paaqqinnittarfiunissamik kissaateqarsimavoq. Periarfissat arlaattut kommunep angerlarsimaffinni paaqqinnittarfiutaasa illu sullivillassaq aallaavigalugu 1994/95-imi anner-tusineqarnissaat periarfissaavoq.

Selv om elværkets olietanke fyldes op ved sidste skibs anløb er tankanlæggets kapacitet til gasolie utilstrækkelig til en fuld vinterforsyning. Anlægget er derfor suppleret med 130 tromler á 200 liter, og i sidste halvdel af vinterhalvåret foregår oliefor syningen til elværket ved pumpning fra tromlerne.

Der er således behov for en udvidelse af tankanlægget og/eller etablering af en olieledning fra tankanlægget til elværket.

Teleforsyningen omfatter kun 7 telefoner med én forbindelse til- og fra bygden, og der er således behov for en udvidelse af telekapaciteten. Ikamiut indgår derfor i TELE's udbygningsplan for de mellemstore bygder i form af en UHF-radiostation med mulighed for op til 30 abonnenter.

Kommunal virksomhed

Den kommunale virksomhed i Ikamiut omfatter bygdekantoret, bygdebrandkorpset, fællesværkstedet og entreprenøraftdelingen. Sidstnævnte varetager dag- og natrenovation, snerydning, hundeskudning mv. og løbende vedligeholdelsesopgaver, herunder den kommunale pontonbro, bådophalet, fodboldbanen samt gammel og ny kirkegård.

Det kommunale driftsbudget på disse områder er stigende, men dette er kun et udtryk for en gradvis tilpasning til foregående års budgetoverskridelser.

Der er behov for en snarlig udskiftning af bygdens nedslidte traktor, evt. med en anden type køretøj, og bygderådet har endvidere fremsat ønske om en ny ophalerslidske og indhegning af gl. kirkegård.

Sociale forhold

Det er bemærkelsesværdigt, at der i forhold til befolkningstallet udbetales væsentlig mindre offentlig hjælp i Ikamiut end i Qasigiannguit. Forholdet skyldes både den udtalte naturaløkonomi og en vis modvilje mod at lade sig indrulle i det sociale system. Bygderådet giver dog udtryk for et ønske om en egentlig registrering af ledige.

Den kommunale dagplejeordning omfatter 2 pladser og dermed en dækningsgrad på kun 10-15%. Bygderådet har fremsat ønske om indretning af børneinstitution i B-616. En alternativ mulighed er at udvide den kommunale dagpleje i 1994/95 med udgangspunkt i det planlagte servicehus.

Peqqinnissamut ikiorteqarneq, tamatumani peqqinnissaqarfimmiit sapaatit akunneri tallimakkaarlugit nunaqarfiliartoqartarnera ilanngullugu, naammaginaruuvoq. Innuttaasuniilli november 1991-imi ataatsimiisitsineri ernissusiortup illuata angerlarsimaffittut, nakorsiartarfittut napparsimavittullu atorneqartarnera pissutigalugu ernissusiortutut Ingerlaavartumik atorfeqartitsinisamut akornutaasimasooq oqaatigineqarpoq.

Angerlarsimaffinni ikiorteqarnerup piffissami pilersaarusiortu-sumi annertusineqartariaqarnera naatsorsuutigineqartariaqasaaq, illullu ataatsip innarluutilinnut naleqqussarneqarnissaa maanna pisariaqartinneqarpoq.

Atuarfeqarnermut tunngasut

Ikamiuni atuarfik 1976-imi sananeqarpoq, 1986-imi marloriaatinngorlugi allilerneqarluni. 80-ikkut ingerlaneranni atuartut amerlassusaat 20-ineq 12-ineq ikilerarsimapput, atuarfillu taamaalluni naammattumik inissaqartitsilluarpoq. Ukiunili tallimani tulluuttuni atuartut 20-it sinnerlugit amerlassuseqalernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Atuarfik timelærerinik sisamanik sulisoqarpoq 1991-imi illu ilinniartitsisumik qallunaamik tikisitamik ilinniartitsisoqalerluni. Atuartut 8./9. klasset Qasigiannuani atuarfimmu nuunneqarnissaa ilinniartitsisup ataatsip aningaasarsiaasaanik sipaaruteqarfussaaq.

Kulturimut sunngiffeqarnermullu tunngasut

Inuusuttuaqqat atuarfiat, unnukku atuartitsineq, atuakkanik atorniartarfik kiisalu sunngiffimmi sammisassaqtitsivik ataatsimut 40.000 kr. aningaasalliffigineqartarput. Arsaattarfik nuunaqarfiup kujasinnerusortaaniittoq kislartaalluni annginerusumik sammisassaqtitsiviuvoq. Tassuma iluarsaanneqarnissaa (kussiineq inaarsaanerlu) kissaatigineqarlunnarpoq.

Katersortarfik namminersorluni ingerlanneqartoq piiagassanngorsimavoq, taamaattumillu ataatsimiinnerit annertuut atuarfiup atuartitsiviani angineri ingerlanneqartarput. Katersortarfutileqatigiliit aningaasaateqanngillat, taamaattumillu illu sanna-viliornermut atatillugu katersortarfitaarnissaaq bygderådip inasutigisimavaa.

Illu sullivik

Ikamiuni 1995-imi illu sullivillornissamut tapiissutissanik Namminersorerullutik Oqartussanut 1. maj 1992 nallertinnagu qinnuteqarnissaaq siunertaralugu 1991-imi piareersaataasumik sulineq aallartinneqarpoq.

Bygderådimit oqaloqatiginnittarnerit innuttaasunillu november 1991-imi ataatsimiisitsineq tunngavigalugit illumik 175 m² misaannik angitigisumik titartaasoqarpoq, tassunga katersortarfik 75 m² missaannik angitigisoq ilanngunneqarluni.

Sundhedsmedhjælperordningen, herunder sundhedsvæsenets bygdebesøg hver 5. uge, fungerer tilfredsstillende. På borgermødet i november 1991 blev der dog givet udtryk for, at jordemoderboligens funktion som både bolig, konsultation og indlæggelsessted ikke er befordrende for en varig besættelse af jordemoderstillingen.

Der må påregnes behov for en udvidelse af hjemmehjælpsordningen i planperioden, og der er pt. behov for indretning af en enkelt handicapbolig.

Skoleforhold

Skolen i Ikamiut er opført i 1976 og udvidet til det dobbelte areal i 1986. Samtidig faldt elevtallet fra 20 til 12 i løbet af 80'erne, og skolen har således rummelige lokaleforhold. Elevtallet forventes dog midlertidigt at stige til over 20 elever i løbet af de nærmeste 5 år.

Skolen er bemanded med 4 timelærere og fra 1991 med en tilkaldt dansk lærer. Ved den skitserede overflytning af elever på 8./9. klassetrin til byskolen i Qasigiannugit kan spares en hel lærerløn.

Kultur og fritidsforhold

Området omfatter ungdomsskolen, aftenskolen, skolebiblioteket og en fritidsklub med et samlet budget på godt 40.000 kr. Fodboldbanen i bygdens sydlige udkant er det eneste større fritidsanlæg. En renovering (dræning og færdiggørelse) af denne er et stort ønske.

Det private forsamlingshus er saneringsmodent, og større møder afholdes derfor i skolens store klasseværelse. Forsamlingshusforeningen har ingen økonomiske midler, og bygderådet har derfor anbefalet, at et nyt forsamlingshus medtages i forbindelse med opførelsen af et servicehus.

Servicehus

I 1991 igangsattes et forberedende arbejde med henblik på inden 1. maj 1992 at ansøge hjemmestyret om tilskud til etablering af et servicehus i Ikamiut i 1995.

På grundlag af drøftelser med bygderådet og borgermødet i november 1991 blev skitseret en bygning med et areal på ca. 175 m², heraf ca. 75 m² til et tilknyttet forsamlingshus.

illu sullivik errorsisarfeqassaaq, anartarfeqassaaq, uffarfeqassaaq, qisunnut sannaveqassaaq, amminut piareersaasarfeqassaaq, ataatsimittarfeqassaaq, iggaveqassaaq katersortarfeqassallunilu. Errorsisarfik ukioq naallugu imermik pilersorneqartariaqassaaq, taamaattumillu imeqarfiup eqqaanut inissineqartariaqarluni.

Namm. Oqartussanut tapiissutinik qinnuteqarnissaaq sioqqullugu kommunalbestyrelse illu sullivimmi siulersuisussanik toqqaasimavoq atuisartuujumaartussanit, bygderådimit, kommunalbestyrelsemitt – teknikkeqarfimillu ataatsimeeqataasartussamik – ilaasortaaffigineqartumik.

Kiisalu katersortarfiup ingerlanneqarnissaanut ileqqoreqqusassat aningaasatigullu pilersaarussiaq suliarineqarlutillu akuersisutigineqarput.

M²-imut akip 18.000 kr missaannut missiliunneqarneratigut sanaartormermi aningaasartuutissat 3.2 mio kr-inut naatsorsuunneqarput, taakkunannga kommunep 0.4 mio kr-nit aningaasaliissutigissallugit, Namm. Oqartussat tapiissutaat Nukissiorfiit nunaqarfimmut immikkoortortaarfianit 85% kiisalu KIIP-mitt katersortarfimmut 90% tapiissutigineqassallutik.

Namm. Oqartussanut qinnuteqarnerup kingunerisimavaa, illu sullivissaaq 1994/95-imi sananeqartussanngorlugu 93-imi aningaasat inatsisaannut maanna ilanngunneqarsimanera.

Taamaallilluni suliniutigineqaqqittussanngorput maj 93-imi ersarinnerusumik ilusilersukkamik qinnuteqaqqinnissaaq, tamatumani ilanngullugit

- maj 1993 nallertinnagu ilusilersukkamik pilersaarusiorneq
- okt 1993-imi pilersaarusiornissamut isumaqatigiissusiorneq
- mar 1994-imut pilersaarusiorneq, neqerooruteqarneq suliusarsiusinerlu
- juli-april 1994/95-imi sananeq.

Eriagisassatut soqutigisat

Eriagisassatut soqutigisani illut makku pineqarput:

- B-44 aalisartut illuat 1932-imeersoq (aalissakkerivik)
- B-46 atorussaarniarfik 1890-imeersoq
- B-47 quersuaq 1908-meersoq
- B-48 qui 1890-imeersoq
- B-49 oqaluffik 1890-imeersoq (80-ikkunni iluarsaanneqartooq)
- B-314 qui 50-ikkunneersoq
- B-315 qui 50-ikkunneersoq
- B-383 niuertorutsip illua 1968-imeersoq (Killerneersoq)

Illut taakku tamarmik oqaluffiup eqqaani nunaqarfiup ilaani 1-imi pisiniarfiup avannaata kangia tungaani, talittarfiup avannaani, inissisimaveqarput. Taamaattumik nunaqarfiup ilaa tamanna eriagisariaqartutut toqqarneqarpoq.

Servicehuset skal indeholde fællesvaskeri, toiletter og baderum, træværksted og skindberedningsrum, møderum, køkken og forsamlingslokale. Fællesvaskeriet nødvendiggør helårsvandforsyning og dermed en placering nær vandværket.

Forud for ansøgningen om hjemmestyretilskud udpegede kommunalbestyrelsen en bestyrelse for servicehuset bestående af repræsentanter for de kommende brugere, bygderådet og kommunalbestyrelsen – og med en medarbejder fra teknisk forvaltning som tilforordnet.

Endvidere blev vedtægter og budget for forsamlingshusets drift udarbejdet og vedtaget.

Med en anslået m²-pris på ca. 18.000 kr er anlægsudgiften beregnet til 3.2 mio kr med en kommunal andel på 0.4 mio kr, idet hjemmestyretilskudet udgør 85% fra Nukissiorfiit's bygdeafdeling til servicehuset og 90% fra KIIP til forsamlingshuset.

Ansøgningen til hjemmestyret har resulteret i, at servicehuset nu er medtaget på finanslov-93 til gennemførelse i 1994/95.

Det videre arbejde omfatter genansøgning i maj måned 1993 med en større detaljeringsgrad, herunder

- udarbejdelse af skitseprojekt inden maj 1993
- indgåelse af projekteringsaftale i oktober 1993
- projektering, udbud og licitation til marts 1994
- opførelse juli-april 1994/95.

Bevaringsinteresser

Bevaringsinteresserne knytter sig til følgende bygninger:

- B-44 fiskerhus fra 1932 (produktionsanlægget)
- B-46 materialehus fra 1890
- B-47 pakhuis fra 1908
- B-48 lager fra 1890
- B-49 kirke fra 1890 (renoveret i 80'erne)
- B-314 lagerskur fra 50'erne
- B-315 lagerskur fra 50'erne
- B-383 handelsforvalterbolig fra 1968 (tidl. Vester Ejlande)

På nær kirken er alle disse bygninger beliggende i delområde 1 nordøst for butiksplassen, dvs. nord for havnen. Dette område udpeges derfor generelt som bevaringsværdigt.

Killeqarfeqartitat Immikkut ittut

Imeqarfik: Imeqarfiup avataaniittut kuuit imeqarfimmut killeqarfittut aalajangiunneqarput.

Mittarfik, nunaqarfiup ilaa 3: Killeqarfik mikkiartortarfiup aallartarfiullu killeqarfiata titarnera atuarlugu illugiinnik 23 meterinut aalajangersarneqarpoq.

KNI-p tankeqarfia gassiisivialu, nunaqarfiup ilaani 1-imi: Ungaluukkat kaajallallugit ammalortumik isumannaallissaner-mut killeqarfeqarfeqarpoq tankeqarfiup qeqqaniit avammut 20-meteritut atitussuseqartumik.

Eqqaavik, nunaqarfiup ilaa 5: Eqqaavimmiit 50 meterinik killeqarfik aalajangersarneqarsimavoq.

Nunap assinga 14 takuuk.

INERIARTORNISSAMI ILMAGISAT

Ikamiut siunissaanni Kalaallit Nunaanni nunaqarfiit mikinerusut nalinginnaasumik siunertarisaat assigilluinnarpaat. Taakkulu maanna nalunarluinnarput, apeqqutillu marluk aalajangiisuul-luinnartut saqqummerput:

- nunaqarfiit piunnarnissaannut suut tunngaviussappat?
- inuiaqatigiit nunaqarfinni sullissinerit suut ingerlatilinnassal-lugit akissaqartippaat?

Naalakkersuisut 1993-imut aningaasat inatsisissaattut siun-nersuummik saqqummiussineranni nalunaarutigineqarpoq, aalisarnermik inuussutissarsluteqarnermi suliffissuit aalisariutillu amerlavallaarneri pissutigalugit aalisariutit suliffissuilla akiler-sinnaannginnerusut pitsaannginnerusunillu tunisassior-tut mato-orarnerisigut ikilisaaneqassasoq.

Nunaqarfinni tunisassiorfiit tamatumani annertuumik ulorianar-torsiorinneqarput. Taamaattumik ilmananngilluinnarpoq, Ika-miluni tunisassiorfik piffissami pilersaarusiortiusumi allilerner-qarumaartoq, immaqaluunniit akerlianik pisoqarumaarpoq.

Nunaqarfimmiut illoqarfinni tunisassiorfinnut tunisarnesisigut siuariartorneq ingerlalluarneqassaaq. Ikamiunut tunngatillugu angallat usisarfilik sukkanerusorlu umiatsiaararsortut pisaannik Qasigiannuanut assartuisarsinnaassaaq.

Klausulerede zoner

Vandindvindingområdet: Spærrezonen fastsættes som vandoplandsgrænsen.

Helistoppet, delområde 3: Sikkerhedszonen er fastsat til 23 m på begge sider af ind- og udflyv-ningslinien.

KNI's tankanlæg og gasdepot, delområde 1: Sikkerhedszonen omkring det indhegnede anlæg er en cirkel med radius 20 m og centrum midt i anlægget.

Dumpen, delområde 5: Der fastsættes en spærre-zone på 50 meter fra dumpens centrum.

Se endvidere kort 14.

UDVIKLINGSTENDENSER

Ikamiuts fremtid beror i høj grad på de generelle fremtidsudsigter for Grønlands mindre bygdesam-fund. Disse tegner sig pt. meget uvist, og der rejser sig to helt afgørende spørgsmål:

- hvad skal være bygdernes fremtidige eksis-tensgrundlag?
- hvilket serviceniveau har samfundet råd til at opretholde i bygdene?

Under landsstyrets fremlæggelse af finanslovsfor-slaget for 1993 blev det tilkendegivet, at den fremherskende overkapacitet i fiskerierhvervet skal reduceres – både til søs og til lands – gennem nedlæggelse af de skibe og anlæg, der er mindst effektive og samtidig yder den ringeste produkt-kvalitet.

Bygdeproduktionsanlæggene er kraftigt i fokus i denne forbindelse. Det er derfor næppe sandsyn-ligt, at produktionsanlægget i Ikamiut vil blive udvidet i planperioden, måske tværtimod.

Udviklingen vil snarere gå i retning af en mere effektiv bygdeindhandling af råvarer til produk-tionsanlæggene i byerne. For Ikamiut's vedkom-mende vil et enkelt mindre og hurtiggående last-fartøj kunne transportere jollefiskernes samlede overskudsfangst til Qasigiannugit.

Aammattaaq nunaqarfimmiut aningaasanik inuussuteqarnissamik annertusiarortumik pisariaqartitsinerat tunngavigalugu nunaqarfimmiut sulisartut piffissat ilaanni nunaqarfiup avataani sulisinneqartariaqartarnissaat naatsorsuutigisariaqarpoq. Niaqornap Tunuani qalerallinniarnermi peqataaneq tamatumunnga assersuutaavoq, siunissamilu piffissani aalajangersimasuni illoqarfimmi sullassaartoqartarsinnaavoq, assersuutigalugu takornariartitsinerup ineriartortinneqarneranut atatilugu.

Taamaattoq nunaqarfimmi tunisassioriaatsit suliffissaqartitsiniererillu arlaqartut ineriartortinneqarnissaat annertusineqarnissaalluunniit eqqarsaatigineqarsinnaavoq:

- nunaqarfimmi takornariartitsineq
- sanalukkanik tunisassiorneq
- sannavimmi tunisassiorneq
- nunaqarfimmi assassornermut ilinniarneq tunngavigalugu aserfallatsaalluineq

Allaffissornermut tunngatillugu nunaqarfimmi namminersorne-rulluni ingerlatsisinnaaneq siuarsaavineqarpoq, tamatumani kommunep ingerlatsinerumut sanaartornermullu aningaasatigut pilersaarussia illoqarfimmi nunaqarfimmilu immikkut killilersorlugit agguataarneqarlutik.

Tamanna minnerunngitsumik inuiaqatigilinni aningaasanik iser-titaqarnissamik piumasaqaleriartornermik kinguneqassaaq.

Nunaqarfimmut aningaasatigut killilliussat nammineerluni inger-latsilernerni allaffissornikkut suliassat ilaasa nunaqarfimmut nuunneqarsinnaalissapput, tamatumani assers. karsimik namminersorluni ingerlatsineq. Tamanna nunaqarfimmi suliffissaqartitsinerulissaaq.

Ikamiuni sullissilernissami soorunami kommunep aningaasa-qarnera apeqqutaajumaarpoq, nunaqarfiulli aningaasatigut pilersaarussiaanik takutitsisarnissaq qulaani taaneqartoq peqati-gilluinnartussaallugu.

Kommunet Sanaartortitsiviit suliassaatigisimasaannik tigooraanerat peqatigilluinnarlugu nunaqarfinni kallerup inniliorfiit ime-qarfiillu sanaartorneqarnerat ingerlanneqarnerallu ukiuni qanin-nermi Nukissiorfinnut nuunneqarnissaat naatsorsuutigineqar-tariaqarpoq.

Ikamiuni inuusuttut arlalit aallarannginnissaat aamma/imaluun-niit kajumissaarnissaat tunngavigalugu nammineerluni illulianik sanaartornikkut naammattunik inissialortiternissaq naatsorsuu-tigineqartariaqarpoq, nunaqarfimmi nammineerluni illuliat talli-mat pigineqareerput.

Utoqqaat amerliartornerat pissutigalugu utoqqalinersiutillit illui sisamat marlunnik ilaneqassapput.

Qasigianguani kommunep illuutai type 20-it sisamat iluar-saanneqarneri naammasseriarpata Ikamiut kommunep 60/40 atorlugu iluarsaassinerani ilanngunneqartariaqassapput.

Samtidig må det påregnes, at bygdens behov for pengeøkonomi i stigende grad vil nødvendiggøre, at bygdens arbejdskraft i perioder sættes ind udenfor bygden. Deltagelsen i isfjordsfiskeriet er et eksempel herpå, og der kan fremover også at blive tale om sæsonbetonede opgaver i byen, f.eks. i forbindelse med udviklingen af turismen.

En række lokale produktions- og beskæftigelses-former i bygden kan dog tænkes udviklet eller udvidet:

- bygdeturisme
- husflidsproduktion
- værkstedsproduktion
- vedligeholdelsesopgaver baseret på bygde-håndværkeruddannelsen

På det administrative område går udviklingen i retning af større selvforvaltning i bygden, herunder at det kommunale drifts- og anlægsbudget opdeles i særskilte rammebudgetter for byen og bygden.

Dette vil ikke mindst følge af det voksende ge-nerelle krav om synliggørelse af pengestrømme i samfundet.

Selvforvaltning af et rammebudget for bygden kan endvidere muliggøre udflytning af visse admini-strative opgaver til bygden, herunder f.eks. en selvstændig kassefunktion. Det vil give øget lokal beskæftigelse.

Afklaringen af det fremtidige serviceniveau i Ikamiut afhænger naturligvis af kommunens frem-tidige økonomiske spillerum, men hænger samtidig nøje sammen med ovennævnte synliggørelse af bygdens budget.

Det må forventes, at anlæg og drift af bygde-elværker og -vandværker indenfor de nærmeste år overgår til Nukissiorfiit som en logisk parallel til kommunernes overtagelse af en række af Sanaar-tortitsiviit's tidligere opgaver.

For at fastholde og/eller tiltrække et stabilt antal unge i Ikamiut må der påregnes gennemført et tilstrækkeligt boligbyggeri i form af selvbygger-huse, hvoraf bygden i forvejen har 5.

På grund af det voksende antal ældre vil en sup-plerering af de 4 aldersrenteboliger med yderligere 2 også blive aktuelt.

Det vil endvidere blive nødvendigt, at Ikamiut får andel i kommunens program for 60/40-renovering af kommunehuse fra 1996, når de 4 type 20 ejen-domme i Qasigianguit er renoveret.

Illoqarfiup nunaqarfiullu akornanni agguataarinnermi inissisimaneq

Ineriartornissamik ilimagisat tunngavigalugit Qasigiannugit kommuneanni illoqarfiup nunaqarfiullu akornanni agguataarinnermi inissisimaneq imaalisaaq:

- **nunaqarfik** imminut ingerlattuuvoq, sinnillinnik pisaqarsi-manikkut illoqarfimmi tunisassiornermut **tunioraasartog** – ilaatigut tunisassiassanik tunisinikkut, piffissani aalajangersimasuni tunisassiornermi sulisussanik pilersuinikkut illoqarfimmilu ilinniarfinni inuusuttunik ilinniarartortitsinikkut.
- **illoqarfik** kommunemi allaffissornikkut, tunisassiornikkum ilinniarartitaanikkullu qitiuvoq, aningaasaqarnikkut ingerlatsiviuermigut nunaqarfimmut **tunioraasuusog** – ilaatigut naleqquttumik sullissinnermi iluarsaassinnermut, aputaajannermut, illu sullivimmut il.il. tapiissuteqartarnikkut, inunnik isumaginninnermi ikiorsiisarnikkut, kommunellu ataatsimut pilersaarusionerani nunaqarfiup soqutigisaanik isumaginninnikkut.

Taamaalliluni oqimaatigiimmik ikloqatigiittoqassaaq, innutaasut ataasiakkaat illoqarfimmi inuuneq nunaqarfimmiluunniit inuuneq namminneq toqqarsinnaallugu.

Taamatut ikloqatigiinnerup avataatigut nuna tamakkerlugu suliffeqarfiupput: politeeqarneq, eqqartuussiveqarneq, peqqinnissaqarfik, nukissiorfiit il.il. illoqarfimmik nunaqarfimmillu sullissisut – nunatta karsianit (Danmark-imillu ataatsimoortumik tapiissutitigut) akilerneqartut.

Illoqarfik aamma kommunemi kulturikkut qitiuvoq, ilaatiguinnarli, nunaqarfiup nammineq kulturiminik attassiinnarnissaa pinngaaruteqarmat.

Taamaalliluni illoqarfiup nunaqarfiullu akornanni ikloqatigiinnermik paasinninnermi nunaqarfiit Kalaallit Nunaanni piuinarnissaannik kissaateqarnermi aallaaviusariaqarput. Nunaqarfiit illoqarfingortinneqarnissaanut ineriartortitsiariarneq malersorneqarsinnaanngilluinnarpoq.

Illoqarfiup nunaqarfiullu akornanni taamatut agguataarineq Ikamiunut atuuttariaqanngilaq, nunaqarfimnulli aalisartoqarfiusunut mikinerusunut atuutsinneqarsinnaalluni.

Nunaqarfilt siunissaat pillugu oqallinnerup ingerlaqqinnera

Ineriartornissaq agguataarinissarlugu pillugit ilusilersorneqarsimasooq atorneqarsinnaassaaq, immaqali nunaqarfimmiut namminneq tamanna kissaatiginngilaat. Taamaattumik nunaqarfiit siunissaat pillugu oqallinnerup ingerlaqqinnissaa pisariaqarluninarpog.

Rollefordelingen mellem byen og bygden

På baggrund af udviklingsstendenserne tegner der sig følgende fremtidig rollefordeling mellem by og bygd i Qasigiannugit kommune:

- **bygden** er et selvfungerende og selvforvaltet lokalsamfund, der ud af sit natural-overskud **bidrager** til produktionen i byen – dels ved indhandling af råvarer, dels ved levering af arbejdskraft til sæsonbetonet produktion og dels ved levering af unge til byens uddannelsesinstitutioner.
- **byen** er et administrativt, produktionsmæssigt og uddannelsesmæssigt centrum i kommunen, der ud af sit givne økonomiske spillerum **bidrager** til bygden – dels ved at opretholde et passende serviceniveau i form af driftstilskud til renovation, snerydning, servicehus mv., dels ved social bistand og dels ved at varetage af bygdens interesser i den samlede kommunale planlægning.

Altså et afbalanceret noget-for-noget samspil, hvor den enkelte borger træffer et frit valg mellem bylivet eller bygd livet.

Oven i dette samspil kommer naturligvis de landsdækkende funktioner: politi, retsvæsen, sundhedsvæsen, energiforsyning mv., der servicerer både by og bygd – betalt via landsskatten (og bloktilskudet fra Danmark).

Byen er også til dels et kulturelt centrum i kommunen, men kun til dels, for det er vigtigt at holde fast ved, at bygden har sin egen kultur.

Forståelsen af samspillet mellem byen og bygden bør således tage udgangspunkt i ønsket om at fastholde bygdernes egenart i det grønlandske samfund. Det er næppe farbart at forfølge en udvikling, der søger at gøre bygdene til byer.

Denne rollefordeling mellem by og bygd er ikke nødvendigvis specifik for Ikamiut, men kan gøres gældende for de mindre fiskerbygder generelt.

Fortsat debat om bygdernes fremtid

Den skitserede udvikling og rollefordeling er nok sandsynlig, men samtidig måske ikke den, som bygd befolkningen pt. selv ønsker sig. Det er derfor oplagt, at der er behov for en fortsat debat om bygdernes fremtid.

IKAMIUNI ANGUNIAKKAT

Nunaqarfiit oqallisigineqarnerannut atatillugu aallarniutitut erseqqissarneqassaaq, nunaqarfimmiut kommunalbestyrelseluunniit nunaqarfiup matuneqarneqarnissaa kissaatiginngimassuk. Aningaasatigut nalliinermi aammattaaq ersepoq, nunaqarfiup matuneqarneratigut Qasigiannnguit kommuneat sipaaruteqarnavianngitsoq. Taamaallaat Namminersornerullutik Oqartussat, tassalu Royal Greenland aamma KNI Service A/S, tamatumani aningaasatigut iluanaaruteqassapput.

Kommunalbestyrelsep Ikamiut pillugit anguniakkat pingaarnerit marluk ineriartornissami anguniakkanik makkunanga aalajangersimasunik ilaneqarnissaat isumaqatigilissutigisimavaa:

- nunaqarfimmi inuussutissarsiornikkut tunngaviusup pitsanngorsartuarneqarnissaa
 - amernik tarajorteriviliornikkut
 - aalisakkanik panertunik puisillu orsuanik tunisassiulemikkut
 - nunaqarfimmi takornariartitsinerup siuarsarneqarneratigut
 - nunaqarfimmi aallsariutit amerisarneqarnerisigut
 - Qasigiannnguanut tunisinerup annertusarneqarneratigut
 - (ajornanngippat) aalisakkeriviup allineqarneratigut
 - nunaqarfiup avataani suliassani peqataanikkut
- inissaqartitsineq piffissami pilersaarusioneriusumi nunaqarfiup kitaatungaani minnerpaamik nammineerluni illulianik tallimanik utoqqalinersiutillillu illuinik marlunnik sanaartornikkut pitsanngorsarneqassaaq
- kommunep illuutaasa tallimat iluarsaanneqarnissaannik pi-sariaqartitsineq piffissami 1996-2005-imi Qasigiannnguit kommuneata iluarsaassinissamik pilersaarusiaani naam-massiniarneqassaaq
- piffissap pilersaarusioneriusup aallartinnerani eqqaavik kimmut nuunneqassaaq inissialortiternissaq siunertaralugu
- pilersorneqarnermut tunngasut KNI-p nunaqarfimmi tankeqarfiata piaartumik allineqarneratigut pitsanngorsarneqassapput
- KNI-p allanngortiterneqarneranut atatillugu nunaqarfiup pilersorneqarnikkut attaveqarfigisai sapinngisamik piaartumik aaqqlivigineqassapput ajornanngippallu Aasianniit Qasigiannnguanut nuunneqassapput
- illu sullivik katersortarfitalik ukioq naallugu imermik pilersorneqartoq 1994/95-imi sananeqassaaq
- nunaqarfiup kommunep sanaartugassaatur kissaatigisai arlaqartut tullerilaarinikkut Qasigiannnguit kommuneata aningaasalersuinissamik pilersaarusiaani ilanngunneqassapput ukiorlu 2000 nallertinnagu sananeqassallutik
- kommunep sanaartornermi iluarsaassinermilu suliassaatai nunaqarfiup immikkut ukioqartinneqarneratigut suliarineqassapput aallarnisaataasumik aningaasartuutit millilerneqarnissaat pitsaanerumillu nakkutillinissaq siunertaralugu

MÅLSÆTNING FOR IKAMIUT

I relation til den aktuelle bygdedebat skal det indledningsvis fremhæves, at hverken bygdebe-folkningen selv eller kommunalbestyrelsen ønsker bygden nedlagt. En grov økonomisk vurdering viser da også, at Qasigiannnguit kommune intet vil spare på en evt. nedlæggelse af bygden. Kun hjemmestyret, dvs. Royal Greenland og KNI Service A/S, vil have økonomisk fordel heraf.

Kommunalbestyrelsen har vedtaget at supplere de to hovedmål for Ikamiut (se side 32) med følgende konkrete mål for den fremtidige udvikling:

- bygdens erhvervsgrundlag skal løbende forbedres gennem
 - etablering af et skindsalteri
 - nye produktioner såsom tørfisk og sælspek
 - udvikling af en bygdeturisme
 - forøgelse af bygdens fiskerflåde
 - øget indhandling til Qasigiannnguit
 - (om muligt) et udvidet produktionsanlæg
 - deltagelse i sæsonarbejde udenfor bygden
- boligforsyningen skal gradvist forbedres ved en boligudbygning mod vest omfattende minimum 5 selvbyggerhuse og 2 aldersrenteboliger i løbet af planperioden
- behovet for at reovere 5 kommunehuse skal tilgodeses i Qasigiannnguit kommunes renoveringsplan indenfor perioden 1996-2005
- dumpen skal i begyndelsen af planperioden udflyttes mod vest som en forudsætning for boligudbygningen
- de forsyningsmæssige forhold skal forbedres gennem en snarlig udvidelse af KNI's bygde-tankanlæg
- bygdens forsyningsmæssige tilhørsforhold skal i forbindelse med KNI's omstrukturering snarest muligt afklares og så vidt muligt overføres fra Aasiaat til Qasigiannnguit
- et kombineret forsamlings- og servicehus med helårsvandforsyning skal opføres i 1994/95
- en række af bygdens øvrige kommunale anlægsønsker skal efter en nærmere prioritering tilgodeses på Qasigiannnguit kommunes investeringsplan og gennemføres inden år 2000
- kommunale anlægs- og renoveringsarbejder skal koncentrerer i særlige bygde-år med henblik på en reduktion af anstillingsomkostningerne og en bedre tilsynsindsats

IKAMIUT

Beløb i 1.000 kr	Budget		Overslag			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	1992	1993	1994	1995	1996									
KOMMUNEN														
Servicehus	Service/forsaml. 175 m ²		2.350	850										
	- Refusion KISP 90%		-750	-250										
	- Refusion GE 85%		-1.300	-500										
	Ialt servicehus		300	100										
Øvrige anlæg	Forbedring veje /stier					300								
	Flytning af dumpen					100								
	Ny traktor	125												
	Hegn om gl. kirkegård					50								
	Nyt bådophal					250								
	Renovering fodboldbane					100								
	BGV's indkvartering	Ønske												
	Ialt øvrige anlæg	125				800								
IALT	KOMMUNEN	0	125	300	100	0	800	0						
HJEMMESTYRET														
finanslov 93	Renovering prod.-anlæg Servicehus (Nuktsiorfiit)	1.500		1.300	500									
	Ialt finanslov 93	1.500	0	1.300	500	0								
ønsker til finanslov 94	Forsamlingshus (KIIP)			750	250									
	Skindsalteri		280											
	Udvidelse af tankanlæg		500											
	Ialt anlægsønsker		780	750	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IALT	HJEMMESTYRET	1.500	780	2.050	750	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bemærkning:													
							Anlægsønsker til finanslov 94 er foreløbig anført svarende til de ønsker, der blev udmeldt for finanslov 93.							

ILIUSSISSAMIK PILERSAARUT

Angerlarsimaffimmi kommunep paaqqinnittarfiutaa 1993-imi inissanik marlunniit pingasunut annertusiniarneqarpoq, aningaasatigut pilersaarusianni matussutissaqartinneqassappat.

Nutaamik traktoritaarnissaq kommunep aningaasalersuinissamik pilersaarusianni 1992-imi 125.000 kr ilanngunneqarsimavoq

Illu sullivik katersortarfittalik 175 m²-isut angitigisoq kommunep Namminersornerullutillu Oqartussat aningaasalersuinissamik pilersaarusianni 1995-imi sananeqartussat ilanngunneqarsimavoq, kommunep 0.4 Namminersornerullutillu Oqartussat 2.8 mio. kr. aningaasallissutigissallugit.

Aalisakkeriviup iluarsaanneqarnera 1992-imi Royal Greenland-ip 1.5 mio. kr.-inik aningaasallissuteqarneratigut ingerlanneqarpoq.

Tamakkua saniatigut kommunep sanaartugassatut kissaatigisai arlaqartut katillugit 0.8 mio kr 1997-imi ingerlanneqartussanngorlugit ataatsimoortillugit kommunep aningaasalersuinissamik pilersaarusianni ilanngunneqarsimapput:

Aqqusinernik aqqusineqqanillu pitsanngorsaaneq	0.3 mio kr
Eqqaaviup kimmut nuunneqarnissaa	0.1 mio kr
Iliveqarfitoqqanik ungaluliineq	0.05 mio kr
Umiatsianut amoortaat nutaaq	0.25 mio kr
Arsaattarfiup iluarsaanneqarnissaa	0.1 mio kr

Sanaartortitsiviup ikamiuni tikeraanut ineqarfiutaata tigureqarnissaa annertunerusumik ersarissaaviginagu kommunep 1993-imi aningaasalersuinissamik pilersaarusianni ilanngunneqarallarsimavoq.

1991-ip naalernerani pilersaarusiak makku sanaartugassatut kissaatigisatut Namminersornerullutik Oqartussanut nalunaarutigineqarput 1993-imi suliarineqarnissaat siunertaralugu, 93-imumull aningaasat inatsisissaannut ilanngunneqarsimannngitsut:

Amernik tarajorterivimmik pilersitsinissaq	0.28 mio kr
KNI-p nunaqarfimmi tankeqarfiata allilerneqarnissaa	0.5 mio kr

Sanaartugassatut Namminersornerullutik Oqartussanut kissaatigisat 1992-ip naalernerani nalilivigineqarqissapput.

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT ANINGAASATIGULLU PILERSAARUT

Aningaasalersuinissamik pilersaarut qulaani takuneqarsinnaavoq. Aammattaq immikkoortunut pilersaarutit qulit kingornanni immikkoortoq innersuunneqarpoq.

HANDLINGSPLAN

Den kommunale dagpleje søges fra 1993 udvidet fra 2 til 3 pladser, såfremt der kan tilvejebringes skaffes budgetmæssig dækning herfor.

Anskaffelse af en ny traktor er optaget på kommunens investeringsplan med 125.000 kr i 1992.

Et kombineret forsamlings- og servicehus på ca. 175 m² er optaget på både kommunens og hjemmestyrets investeringsplan med hhv. 0.4 og 2.8 mio kr til gennemførelse i 1994/95.

Renovering af produktionsanlægget gennemføres i 1992 af Royal Greenland som en samfundspålagt opgave med en bevilling på 1.5 mio kr.

Desuden er et antal kommunale anlægsopgaver for ialt 0.8 mio kr samlet optaget på kommunens investeringsplan til gennemførelse i 1997:

Forbedring af veje og stier	0.3 mio kr
Dumpens udflytning mod vest	0.1 mio kr
Indhegning af gl. kirkegård	0.05 mio kr
Nyt bådophal	0.25 mio kr
Renovering af fodboldbanen	0.1 mio kr

Overtagelse af byggevæsenets indkvartering i Ikamiut er foreløbig optaget som et ikke nærmere specificeret ønske på kommunens investeringsplan i 1993.

Ultimo 1991 blev følgende projekter indmeldt som anlægsønsker til hjemmestyret med henblik på gennemførelse i 1993, men er ikke efterfølgende optaget på finanslov-93:

Etablering af et skindsalteri	0.28 mio kr
Udvidelse af KNI's bygdetankanlæg	0.5 mio kr

Anlægsønskerne til hjemmestyret vil blive revurderet ultimo 1992.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

Investeringsplanen fremgår overfor. Der henvises iøvrigt til afsnittet efter de 10 sektorpaner.

NUNAQARFIUP IMMIKKOORTORTALERSORNE-QARNERANUT TUNNGASUT

Sanaartukkat tassaapput kanglmut nunaqarfiup immikkoortortaani 1-imi talittarfik, tunisassiorfik pisiniarfillu kiisalu kimmut nunaqarfiup immikkoortortaani 2-mi atuarfik, oqaluffik, imeqarfik qatserisartoqarfillu.

Nunaqarfiup immikkoortortaani inuutissarsiorfinnik pilersuivinnillu sanaartorfigineqarnissaminut inissaqarput, inissialorfigineqarnissaminnulli killilimmik inissaqarlutik.

Taamaattumik inissiallassatut pilersaarutigineqartut kimmut nunaqarfiup immikkoortortaani nutaami 4-mi iliveqarfilit marluk akornanni inissianut arfineq pingasuniit qulit tikillugit inissaqartumi sananeqartariaqassapput.

Tamanna periarfissinniarlugu eqqaavik nunaqarfiup immikkoortortaani 5-milttoq kimmut 200 meter missaannik ungasinnerusumut nuunneqassaaq.

Amernik tarajorterivillassatut kissaatigineqartoq, aalisakkanik panertunik puisillu orsuanik tunisassiorfilorsinnaaneq, nunaqarfiup tankeqarfiata allilerneqarnissaa aalisakkeriviullu allilerneqarsinnaanera nunaqarfiup immikkoortortaani 1-imi ingerlanneqarsinnaassapput, taamaalliluni maannakkut katersortarfiusup peerneqarnerani taartissaanik sanasoqarsinnaanera eqqaassanngikkaanni tamanna tamakkerlugu sanaartorfigineqarsimalissaaq.

Umiatsianut amutsivissaq maannakkut amutsiviusup inigisaa-nut, tassalu nunaqarfiup immikkoortortaani 3-mi sanaartorfigineqanngitsumi inissinneqassaaq, tamatuma saniatigut nunaqarfiup kujataata kitaatungaaniipput mittarfik arsaattarfillu.

Illu sullivik katersortarfitalik nunaqarfiup immikkoortortaani 2-mi imeqarfiup kitinnguanut inissinneqassaaq, tassani ukioq naallugu imilersorneqarnissamut imaanullu kuuffilerneqarnissamut periarfissaqarmat. Taamaalliluni immikkoortortaq taanna utoqqalinersiutillit illuinut marlunnut kiisalu inissianut allanut ataatsimut marlunnulluunniit inissaqalissaaq, tamatumani inisiap B-221-ip peernerani taartissaanik sanasoqarsinnaanera ilanngullugu.

Nunaqarfiup kimmut allilerneqarnissaa pilersaarutigineqaraluar-palluunniit nunaqarfiup kangianiit kimmut isorartussusaata 500 meterit sulii qaangernavianngilaat, nunaqarfiullu iluani angallanneq pisuinnarmik ingerlaannarallassaaq.

Imeqarfik nunaqarfiup kitaatungaani 4 km missaannik ungasissuseqartumi inissisimavoq, nunaqarfimmilu kimmut inissialortiternissamut akornutaanani.

FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Den eksisterende bebyggelse omfatter delområde 1 mod øst omkring havnen, produktionsanlægget og butikken samt delområde 2 mod vest omkring skolen, kirken, vandværket og brandstationen.

Delområderne har en vis restrummelighed til erhvervs- og forsyningsanlæg, men en meget begrænset restrummelighed til boligformål.

En gennemførelse af det planlagte boligbyggeri forudsætter derfor en udbygning mod vest omkring de 2 kirkegårdsarealer i det nye delområde 4, der kan rumme mellem 8 og 10 boliger i åben lav bebyggelse.

For at muliggøre dette skal dumpen i delområde 5 udflyttes til en ny placering ca. 200 meter længere mod vest.

Den ønskede etablering af et skindsalteri, en evt. produktion af tørfisk og sælspæk, en udvidelse af bygdetankanlægget og en evt. udvidelse af produktionsanlægget kan ske inden for delområde 1, som dermed må betegnes som fuldt udbygget, bortset fra et evt. erstatningsbyggeri ved sanering af det nuværende forsamlingshus.

Et nyt bådophal skal placeres samme sted som det nuværende, dvs. i det ubebyggede delområde 3, der desuden mod sydvest rummer helistop og fodboldbane.

Forsamlings- og servicehuset skal placeres umiddelbart vest for vandværket i delområde 2, hvor en meget kort ledningsføring for både helårsvand og kloakudløb til havet er mulig. Delområdet har herefter en restrummelighed til yderligere 2 aldersrenteboliger samt 1-2 boliger iverdigt, herunder et evt. erstatningsbyggeri ved sanering af boligen B-221.

Uanset den planlagte boligudbygning mod vest vil bygdens samlede udstrækning øst-vest fortsat ikke overstige 500 meter, og al intern persontrafik vil fortsat ske til fods.

Vandindvindingsområdet er beliggende ca. 4 km vest for bygden og frembyder ingen hindring for den planlagte boligudbygning mod vest.

SIUNISSAMUT ISUMALIUTIT

*KANUKOKA-p kontoplan-iliaata akuerisap nutaap kingusinaar-tumik atulerneqarnera pissutigalugu nunaqarfiup immikkut naatsorsuusiorneqarneratigut nunaqarfiup aningaasaqarnerata ersissemegarnissaa siunertaralugu **nunaqarfiup ataatsimut aningaasatigut pilersaarusiorneqarnissaa** eqqarsaatigine-qassaaq.*

***Najukkami nammineerluni annertunerusumik ingerlatsinis-saq, tamatumani karsimik nammineq ingerlatsilemissaq tama-tumunngattaq** atatillugu eqqarsaatigineqassaaq.*

*Illuutit sisamat type 20-it Qasigiannguaniittut iluarsaanneqare-eriarpata 1996-imiit kommunep illuutaasa iluarsaanneqarnis-saannut pilersaarusiap ingerlateqqinneqarnissaanut atatillugu **Ikamiuni kommunep illuutaasa tallimat iluarsaanneqarnis-saat** kommunalbestyrelsep ilanngullugit isumaliutigiumaarpai.*

*Sanaartortitsiviup ingerlataanik 1/1-1993-imiit matooraanermut atatillugu **tikeraat ineqarfiat ajunngilluinnartoq** 1982-imeer-soq kommunemit tiguneqarsinnaanersoq isumaliutigineqarsin-naavoq, takornariartitsinermi siunertamut tikeraanullu ineqarfit-tut atorneqarsinnaanera siunertaralugu.*

FREMTIDIGE OVERVEJELSER

Rammebudgettering for bygden under ét med henblik på synliggørelse af bygdens økonomi i et særskilt bygderegnskab vil blive overvejet i forbindelse med den iøvrigt forsinkede ibrugtagning af KANUKOKA'S nye autoriserede kontoplan.

En større grad af lokal selvforvaltning, herunder oprettelse af en selvstændig kassefunktion vil blive overvejet i samme forbindelse.

Renovering af 5 kommunehuse i Ikamiut vil indgå i kommunalbestyrelsens overvejelser i forbindelse med en fortsættelse af renoveringsprogrammet for kommunehuse fra 1996, når de 4 type-20 ejendomme i Qasigiannguait er renoveret.

Den velholdte indkvarteringsbygning fra 1982 vil i forbindelse med nedlæggelsen af byggevæsenets driftsopgaver pr. 1/1-1993 give anledning til overvejelser om en evt. kommunal overtagelse med henblik på kombineret anvendelse til turistformål og indkvartering.

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT BUDGET-ILLU

Immikkoortunut pilersaarussiani tamani Namminersornerullutik Oqartussat kommunellu immikkoortunut pineqartunut aningaasalersuinissamik pilersaarussiaat takuneqarsinnaapput.

Immikkoortumi tamatumani Qasigiannugit kommuneata ingerlatsinerimi sanaartormermilu aningaasaqarnerata kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat kommunemi aningaasaliissutaa-
sa **ataatsimut** takuneqarsinnaanissaat siunertarineqarpoq - aningaasaqarnermi ikioqatigiinneq naatumik nassuiaaserlugu.

Immikkoortup pilersaarummut nassuiaatip ukiumoortumik misissoneqarneranut ilanngunneqartarnissaa eqqarsaatigineqarpoq.

Maannakkut isikkoqarnermisut immikkoortoq naammassineqanngilaq, aningaasatigullu nassuiaatit pingaernerit kommunemut pilersaarussiaamut tunngatillugu saqqummiunneqarsinnaanissaat sioqqullugu KANUKOKA suleqatigalugu ineriartortitsinissaq pillugu sulisoqassaaq.

Aningaasaqarnermi nassuiaatit pingaernerit

Kommunemut pilersaarussiaat siunnersuummi matumani aningaasaqarnermi qulequtaapput

- **Nam. Oqartussat aningaasalersuinissamik pilersaarutaat**
 - 1992-imi aningaasanut inatsit
 - 1993-imi aningaasanut inatsisissaq
 - 1994-96-imum missigersersuutit
 - Piffissami 1997-2005-imi kommunep Nam. Oqartussanut sanaartugassatut kissaatigisai
- **Qas. kommuneata aningaasalersuinissamik pilersaarutaa**
 - 1992-imum aningaasatigut pilersaarussiaq
 - 1993-imum aningaasatigut pilersaarussiaq
 - 1994-96-imum missigersersuutit
 - Piffissami 1997-2005-imi aningaasalersuinissamik pilersaarutaagallartoq
- **Qasigliannugit kommuneata 1993-imum kontot pingaernerit pillugit Ingerlatsinerimut aningaasatigut pilersaarussiaa.**

Qasigiannugit kommuneata aningaasatigut ingerlanera

Kommunep aningaasaqarnerata ukiut kingullit marluk pingasullu ingerlanerini

- akileraarutitigut isertitat ikileriarnersa
- kommunet akornanni akileraarutitigut naligilissaarutip appararnerata

kingunerisaanik apparipiloorsimanera immikkooruteqarlun-narpoq.

INVESTERINGSPLAN OG BUDGET

I hver enkelt sektorplan fremgår hjemmestyrets og kommunens investeringsplaner for det pågældende sektorområde.

Hensigten med dette afsnit er at give et **samlet** overblik over Qasigiannugit kommunes drifts- og anlægsøkonomi samt hjemmestyrets investeringer i kommunen - ledsaget af en kortfattet karakteristik af det økonomiske spillerum.

Afsnittet er tænkt som et bilag til den årlige revision af planredegørelsen.

I sin nuværende udformning er afsnittet imidlertid ikke fuldstændigt, og der forestår et udviklingsarbejde i samarbejde med KANUKOKA før de økonomiske oversigter kan præsenteres i en relevant kommuneplan-relateret form.

Økonomiske oversigter

De økonomiske oversigter i nærværende kommuneplanforslag omfatter

- **Hjemmestyrets investeringsplan**
 - aktuelt finanslovsår 1992
 - kommende finanslovsår 1993
 - overslagsårene 1994-96
 - kommunale anlægsønsker til hjemmestyret for perioden 1997-2005
- **Qasigiannugit kommunes investeringsplan**
 - aktuelt budgetår 1992
 - kommende budgetår 1993
 - overslagsårene 1994-95
 - foreløbig investeringsplan for perioden 1997-2005
- **Qasigiannugit kommunes driftsbudget på hovedkontoniveau for budgetåret 1993.**

Qasigiannugit kommunes økonomiske spillerum

Det væsentligste karakteristisk af kommunens økonomi er, at det økonomiske spillerum gennem de sidste 2-3 år er kraftigt indsnævret som følge af

- vigende skatteindtægter
- faldende mellemkommunal udligningsskat.

OVERSIGT OVER HJEMMESTYRETS UDGIFTER

Beløb i 1.000 kr		Budget		Overslag											
		1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
FINANSLOV 93															
Erhverv	Filetafdeling rejefabrik Ny KNI-tømmerlade	1.500 (3.984)													
							--> finansieres af Royal Greenland som samfundspålagt opgave --> projektet er frafaldet								
Bolig	Refusion nybyggeri Refusion renovering Renovering blok A-G Renovering blok H+J Renovering gl. rækkehuse	5.053 30 2.730	5.495 375 5.000	4.215 375 5.000	4.240 375 ?	4.105 375 ?	--> er tilpasset forventet godkendt boligprogram								
Trafik	Forlængelse Gl.Kirkevej Dæksten Quilik-dæmning Containerisering	6.500 400	8.295	?	?	?	--> er indeholdt i byggemodning af Gl.Kirkevej, se miljøplan								
Miljø	Vand/kloak område A6 Vand/kloak område A10	5.400		4.200	2.500	3.300	--> incl. forlængelse af Gl.Kirkevej, se trafikplan								
Forsyning	Renovering tankanlæg Smørelielager mv. Effektforøgelse elværk Udskift. råvandsledning Højdebeholder B-17	6.000 1.500 1.200 200	2.000 5.000	9.500	9.600	4.100									
Kommunal virksomhed	(intet)														
Socialplan	Ombygn. alderdomshjem Renovering sygehus			900		1.000									
Skole	(intet)														
Kultur og fritid	Renovering museum	155	250				--> 155.000 kr bevilget af KIIP før 1992								
Ikamiut	Renovering prod.-anlæg Servicehus (Nukissiorfiit)	1.500		1.300	500		--> finansieres af Royal Greenland (skøn)								
IALT FINANSLOV 93		32.168	26.415	29.590	17.215	8.780									
ØNSKER TIL FINANSLOV 94 (revideres ultimo 1992)															
Erhverv	(pt. intet)														
Bolig	Refusion nybyggeri Refusion renovering						4.020	3.640	3.840	4.105	4.020	3.640	3.840	1.860	0
							375	375	375	375	375	375	375	375	375
Trafik	Landingsbane Lufthavnsvej 2. etape Forlængelse skønnertkaj Udvidelse atlantkaj				25.000 1.600		25.000 1.400	25.000 1.000							
							17.000	30.000							
Miljø	Renovering hovedkloak				15.000										
Forsyning	Vandkraft Kuussuup Tas.							250.000	250.000	250.000					
Kommunal virksomhed	(pt. intet)														
Socialplan	Refusion aldersr.boliger Refusion vuggest.pladser Refusion B-157 Plejeafsnit på sygehuset				8.000	5.000		2.160		700	450				
Skole	Renovering ældsteskolen		3.100												
Kultur og fritid	Refusion gl. kirke Renovering museum		615			255									
Ikamiut	Forsamlingshus (KIIP) Skindsalteri Udvidelse af tankanlæg		280 500	750	250										
IALT ØNSKER TIL FINANSLOV 94			4.495	8.750	5.250	41.855	47.795	62.175	255.365	254.480	254.395	4.015	4.215	2.235	375
IALT HJEMMESTYRET		32.168	30.910	38.340	22.465	50.635	47.795	62.175	255.365	254.480	254.395	4.015	4.215	2.235	375

Aqutsinermi ileqqoreqqusami kaaviiartitat 5%-iinik karsimiit-tuuteqarnissaq pillugu aalajangersakkami pissussaaffit kom-munep eqquutsissinnaasimangilai. Tamatumunnga ilanngullu-gu 1991-íp naalernerani 2 mio. kr.-inik taarsigassarsiniarnis-samut kommuneqarfilt nakkutillisoqarfiannit akuersissummik pissarsiniartoqartariaqarsimavoq.

Aammattaq ingerlatsinikkut annertuumik sipaarniartoqarsima-voq. Tamatumu 1992-imi sanaartornermut aningaasatigut pi-lersaarusaq aamma eqqorsimavai, taamaalilluni 2.6 mio kr.-iin-nangortinneqarsimallutik. Kommunep aningaasaqarnerata isumannaallisarneqarnissaa eqqarsaatigalugu 1993-imit sa-naartornermut 2.0 mio kr aalajangersimasumik killiliunneqarput.

Aningaasatigut anguniakkat pingaarnert naapertorlugit sanaar-tornermut killiliussat 1998-imi (93-imi akitt) 5.2 mio. kr.-inut qaffanneqarnissaat siunertarineqarpoq. Taamaalilluni ukiuni tulliuuttuni ingerlatsinikkut annertuumik nussuinissaq sipaarni-arnissarluni anguniarneqarput.

Aningaasaqarnermi nassuiaatit pingaarnert ingerlateqqin-neqarneri

Nassuiaatip ukiuni tulliuuttuni misissorneqartarnissaanut atatillu-gu immikkoortunut pilersaarusianni ataasiakkaani ingerlatsiner-mut aningaasartuutit qanoq agguataarneqarsinnaanersut isu-maliutigineqassapput.

Agguataarineq siusinnerpaamik Kanukoka-p **kontoplan-illaata akuerisap** atorneqalermerani pisinnaavoq. Qasigiannugit kom-muneata kommuneata ataatsimut assigiimmik qarasaasiaqalernis-saat tunngavigalugu kommunep misileraavittut inissisimane-kommunep kontoplan-imi pisoqqamik atulinnarnissaanik kin-guneqarsimavoq.

Agguataarineq lkamiut pillugit ingerlatsinermut aningaasartuu-taasimasut aningaasartuutissatullu pilersaarutaasut **nunaqar-fiup** immikkut **naatsorsuutaatut aningaasatigullu pilersaa-rusiaatut** saqqummiunneqarnerannik ilaatigut kinguneqassaaq.

Quppernerup tulliani aningaasatigut nassuiaatit pingaarnert immikkut sisamangorlugit siunnersuusionerqarput:

- Qupp. 1 kommunep ingerlatsinermi aningaasartuutal
- Qupp. 2 kommunep sanaartornermi aningaasartuutal
- Qupp. 3 kommunep ingerlatsinerata inernerata naatsorsuutaalu
- Qupp. 4 Nam. Oqartussat sanaartornermi aningaasartuutaat

Nassuiaatit pingaarnert ukiunut naatsorsuiviusunut pingasunut, ukiunut ingerlatsiviusunut, aningaasatigut pilersaarusionerfiusu-nut, ukiunut missigersersuiffiusunut pingasunut kiisalu sanaar-tornermi aningaasartuutitut ukiunilu qulini sanaartugassatut kissaatigisanut, tassalu ukiuni 15-imi piffissami pilersaarusioner-fiusumut sinneruttumut agguataarneqassapput.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit kontonut pingaarnernut sa-naartornermilu aningaasartuutit pilersaarusiannut agguataarne-qassapput, tamaasa immikkoortunut tamanut.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit agguataarneqarnerinut tunnga-tillugu kinguneqarluartumik naammassinninnermi **kontoplan-ip akuerisap iluarsivigineqarnissaa** siunertarineqarsinnaavoq - taamaassappat KANUKOKA oqaloqatigilluarneqartariaqassaaq.

Kommunen har ikke kunnet overholde sin forplig-telse til at operere med den i styrelsesvedtægten fastsatte kassebeholdning på 5% af omsætningen. Det har i forlængelse heraf været nødvendigt i slutningen af 1991 at indhente tilsynsrådets til-ladelse til at oprette en kassekredit på 2 mio kr.

Samtidig er gennemført meget betydelige driftsbe-sparelser. Dette har i 1992 desværre også ramt anlægsbudgettet, der således er reduceret til kun 2.6 mio kr. For 1993 er af hensyn til en konsoli-dering af kommunens økonomi budgetteteret med en anlægsramme på 2.0 mio kr.

I overensstemmelse med de økonomiske hovedmål er derefter forudsat en gradvis forøgelse af an-lægsrammen til 5.2 mio kr i 1998 (93-priser). Der er dermed lagt op til endog meget drastiske drifts-omlægninger og -besparelser i de kommende år.

Videreudvikling af de økonomiske oversigter

I forbindelse med de kommende års revisioner af redegørelsen vil det blive overvejet, hvorvidt det er muligt også at foretage en opdeling af drifts-udgifterne på de enkelte sektorplanområder.

Opdelingen kan tidligst ske i forbindelse med ibrugtagning af KANUKOKA's nye **autoriserede kontoplan**. Qasigiannugit kommunes status som forsøgskommune for udvikling af det fælleskom-munale edb-system har medført, at kommunen fortsat arbejder efter den gamle kontoplan.

Opdelingen vil bl.a. andet betyde, at afholdte og budgetterede driftsudgifter for lkamiut vil optræde som et selvstændigt **bygderegnskab** og **-budget**.

På næste side er opstillet et koncept for 4 økono-miske oversigter, hver på én side:

- Side 1 kommunens driftsudgifter
- Side 2 kommunens anlægsudgifter
- Side 3 kommunens driftsresultat og balance
- Side 4 hjemmestyrets anlægsudgifter

Oversigterne opstilles for 3 regnskabsår, aktuelt driftsår, budgetår, 3 overslagsår samt for anlægs-udgifterne 10 års anlægsønsker, dvs. resten af den 15-årige planperiode.

Driftsudgifterne opstilles på **hovedkontoniveau** og anlægsudgifterne på **projektniveau**, i begge til-fælde indenfor hvert sektorområde.

Et frugtbart resultat vil muligvis forudsætte en **justering af den autoriserede kontoplan**, for så vidt angår driftsudgifternes opdeling - og må i givet fald drøftes nærmere med KANUKOKA.

QASIGIANNGUIT KOMMUNE

Udskrevet 25-NOV-92 af ka

BALANCE FOR KOMMUNENS REGNSKAB TIL OG MED JAN 93

KONTO: 0 BALANCE , SPECIFIKATION: 6

Konto	Konto-navn	Budget (1000kr)	Tillæg (1000kr)	Bevil. (1000kr)
1	ADMINISTRATIONSOMRÅDET			
10	UDGIFTER TIL FOLKEVALGTE	1453	0	1453
11	ADMINISTRATION	10916	0	10916
	IALT ADMINISTRATIONSOMRÅDET	12369	0	12369
2	TEKNIK OG FORSYNINGSVIRKSOMHED			
20	VEJE, BROER, ANLÆG OG TRAPPER	183	0	183
21	SNERYDNING	105	0	105
22	RENOVATION	1630	0	1630
23	FORSKELLIGE KOMMUNALE VIRKSOMHEDER	252	0	252
24	BRANDVÆSEN	845	0	845
25	FORSYNINGSVIRKSOMHED	390	0	390
27	ØVRIGE TEKNISKE VIRKSOMHEDER	625	0	625
	IALT TEKNIK OG FORSYNINGSVIRKSOMHED	4030	0	4030
3	BOLIGOMRÅDET			
35	BEBOELSESEJENDOMME	-403	0	-403
39	BOLIGSIKRING	1020	0	1020
	IALT BOLIGOMRÅDET	617	0	617
4	SOCIALOMRÅDET			
40	OFFENTLIG HJÆLP	6106	0	6106
41	BØRNETILSKUD OG UNDERHOLDSBIDRAG	91	0	91
42	BØRNEFORSORG	463	0	463
43	DAGPLEJE OG KOMMUNALE INSTITUTIONER FOR	5126	0	5126
45	INSTITUTIONER OG FORANSTALTNINGER FOR ÆL	1672	0	1672
46	SOCIAL ALDERSPENSION	9656	0	9656
47	HJEMMEHJÆLP	616	0	616
48	ANDEN FAMILIEPLEJE OG INSTITUTIONSOPHOLD	615	0	615
49	SOCIALE UDGIFTER UDEN REFUSION	15	0	15
	IALT SOCIALOMRÅDET	24360	0	24360

Konto	Konto-navn	Budget (1000kr)	Tillæg (1000kr)	Bevil. (1000kr)
5	UNDERVISNING OG KULTUR			
50	SKOLEVÆSNET	11101	0	11101
52	DEN LOKALE ERHVERVSSKOLE	448	0	448
53	BIBLIOTEKSVÆSEN	162	0	162
55	FRITIDSVIRKSOMHED	999	0	999
56	FORSKELLIGE KULTURELLE OG OPLYSENDE VIRK	849	0	849
59	MUSEER	291	0	291
	IALT UNDERVISNING OG KULTUR	13850	0	13850
6	ANDRE FORMÅL			
67	BESKÆFTIGELSESFREMMEDE FORANSTALTNINGER	559	0	559
68	FORSKELLIGE TILSKUD	572	0	572
69	ØVRIGE DRIFTUDGIFTER	203	0	203
	IALT ANDRE FORMÅL	1334	0	1334
	IALT DRIFTSUDGIFTER	56560	0	56560
72	ANLÆGSUDGIFTER VEDRØRENDE DET TEKNISKE O	475	0	475
73	ANLÆGSUDGIFTER TIL BOLIGOMRÅDET	1575	0	1575
74	ANLÆGSUDGIFTER VEDR. DET SOCIALE OMRÅDE	0	0	0
75	ANLÆGSUDGIFTER TIL UNDERVISNING OG KULTU	0	0	0
	IALT ANLÆGSUDGIFTER	2050	0	2050
80	PERSONLIG INDKOMSTSKAT	-25600	0	-25600
81	SELSKABSSKAT	0	0	0
82	ANDRE SKATTER	-4522	0	-4522
83	GENERELLE TILSKUD	-30702	0	-30702
84	ANDRE INDTÆGTER	0	0	0
89	RENTER SAMT KURSTAB OG -GEVINST	-100	0	-100
89-03	KURSTAB, GEVINST OG ÅRSRESULTAT	0	0	0
	IALT INDTÆGTER	-60924	0	-60924
	IALT DRIFT	-2314	0	-2314

	Uklunut pingas- naaisor- suulit	Uklunut marl. aningaa. pilersaa.	Uklunut pingas- missiger- sersuulit	Uklunut qulinut sanaart. kissaatit
Ukioq	89-91	92-93	94-96	97-06
KOMMUNE Qupp. 1				
Ingerlats. aningaasartuutit				
Inuutissarsiorneq	•	•	•	
Ineqarneq	•	•	•	
Angallanneq	•	•	•	
Avatangiisit	•	•	•	
Pilersuineq	•	•	•	
Kom. ingerlatsivia	•	•	•	
Inunnik isumaginninneq	•	•	•	
Atuarfiit	•	•	•	
Kultur & sunngiffeqarneq	•	•	•	
Nunaqarfik Ikamiut	•	•	•	
Sanaart. aningaasartuutit Qupp. 2				
Inuutissarsiorneq	•	•	•	•
Ineqarneq	•	•	•	•
Angallanneq	•	•	•	•
Avatangiisit	•	•	•	•
Pilersuineq	•	•	•	•
Kom. ingerlatsivia	•	•	•	•
Inunnik isumaginninneq	•	•	•	•
Atuarfiit	•	•	•	•
Kultur & sunngiffeqarneq	•	•	•	•
Nunaqarfik Ikamiut	•	•	•	•
Ingerlatsinerup inernera Qupp. 3				
Ingerlats. aningaasartuutit	•	•	•	
Sanaart. aningaasartuutit	•	•	•	
Isertitat	•	•	•	
Ingerlatsinerup inernera	•	•	•	
Naatsorsuutit				
Aktiver	•	•		
Passiver	•	•		
NAMM. OQARTUSSAT Qupp. 4				
Aningaasalersuinerit				
Inuutissarsiorneq	•	•	•	•
Ineqarneq	•	•	•	•
Angallanneq	•	•	•	•
Avatangiisit	•	•	•	•
Pilersuineq	•	•	•	•
Kom. ingerlatsivia	•	•	•	•
Inunnik isumaginninneq	•	•	•	•
Atuarfiit	•	•	•	•
Kultur & sunngiffeqarneq	•	•	•	•
Nunaqarfik Ikamiut	•	•	•	•

Tabel 1: Qasigiannugit kommuneanni aningaasatigut nassuiaatit pingaarnerit sisamat saqqummiunneqarnissaannut siunnersuut.

	3 års regn- skab	2 års budget	3 års over- slag	10 års anlægs- ønsker
År	89-91	92-93	94-96	97-06
KOMMUNEN Side 1				
Driftsudgifter				
Erhverv	•	•	•	
Bolig	•	•	•	
Trafik	•	•	•	
Miljø	•	•	•	
Forsyning	•	•	•	
Kom. virksomhed	•	•	•	
Sociale forhold	•	•	•	
Skoler	•	•	•	
Kultur- & fritid	•	•	•	
Bygden Ikamiut	•	•	•	
Anlægsudgifter Side 2				
Erhverv	•	•	•	•
Bolig	•	•	•	•
Trafik	•	•	•	•
Miljø	•	•	•	•
Forsyning	•	•	•	•
Kom. virksomhed	•	•	•	•
Sociale forhold	•	•	•	•
Skoler	•	•	•	•
Kultur- & fritid	•	•	•	•
Bygden Ikamiut	•	•	•	•
Driftsresultat Side 3				
Driftsudgifter	•	•	•	
Anlægsudgifter	•	•	•	
Indtægter	•	•	•	
Driftsresultat	•	•	•	
Balance				
Aktiver	•	•		
Passiver	•	•		
HJEMMESTYRET Side 4				
Investeringer				
Erhverv	•	•	•	•
Bolig	•	•	•	•
Trafik	•	•	•	•
Miljø	•	•	•	•
Forsyning	•	•	•	•
Kom. virksomhed	•	•	•	•
Sociale forhold	•	•	•	•
Skoler	•	•	•	•
Kultur- & fritid	•	•	•	•
Bygden Ikamiut	•	•	•	•

Tabel 1: Koncept for fremtidig opstilling af 4 økonomiske oversigter for Qasigiannugit kommune